

225

U.76

W. H. WOODS & SONS, 100 N. 3rd St., St. Louis, Mo.

12007

8374 p. 4.

ԱՒԵՏԵՐԱՆ
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ
ՅԻՍՈՒՄԻ ԲԲԻՍՏՈՍԻ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ
ԷԶՄԻԱՅԻՆԻ Տ. Տ. ՆԵՐՍԷՍԻ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԿԱԹՈՒՂՈՍԿՈՍԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

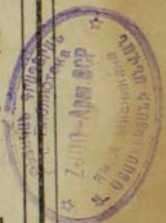
Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ
ԵՐՈՒՍԱԳԼԻՄԻ Տ. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆ
ԴՆՈՒՊՈԼՍԻ Տ. ՅԱԿՈԲԱՅ
ԱԶԳԱՍԷՐ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ
ՅՕՐԹԱԳԻՒՂ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՊՕՂՈՍԻ ԱՐԱՊԵԱՆ
ԱՊՈՒՉԵԻՑԻՈՅ

—1850—

41449-68

Abt". Abt. G. Young
Joseph G. Young

Un-
lats

1890

4984-12

ՆԱԽԱԳԻՐ ՈՒԹՈՒՄ

ՄԱՏԻԹՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է, զի ինքն Մատթէոս աշակերտ տեառն գրեաց զաւետարանս զայս: Եւ պատմէ մեզ 'ի սկզբանն զըստ մարմնոյ ծնունդ փրկչին 'ի զաւսիկ Դաւթի • վասն որոյ և զպզգահածարն ժողովէ մինչև 'ի Քրիստոս՝ ազգս քառասուն և երկու Բերէ ըստ կարգի և զմկրտութիւն Յովհաննու, և 'ի լերինն 'ի դիւաց զփորձութիւնն, և նշանս և արուեստս մեծամեծս 'ի փրկչին եղեալ, և զընտրութիւն աշակերտացն, և վասն խորհրդոյ մատնութեանն • և զկատարածքն, զի մատնեցաւ Պիղատոսի, և խաչեցաւ մարմնով, և մարմինն եղաւ 'ի գերեզմանի, և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա: Նոյն և զերրորդ աւուր յարութիւնն, և զպատուէր աշակերտացն՝ աշակերտել զամենայն հեթանոսս և մկրտել զնոսս • պատուիրեաց լինել ընդ նոսս զամենայն աւուրս մինչև 'ի կատարած աշխարհի:

Մատթէոս գրեաց զաւետարանս իւր յերուսաղէմ քաղաքի 'ի լեզու Եբրայեցի՝ զկնի ութ ամի համբառնալոյ փրկչին, 'ի խնդրոյ եկեղեցւոյն Երուսաղէմի:

Մատթէոս Թարգմանի՝ երգ կենաց:

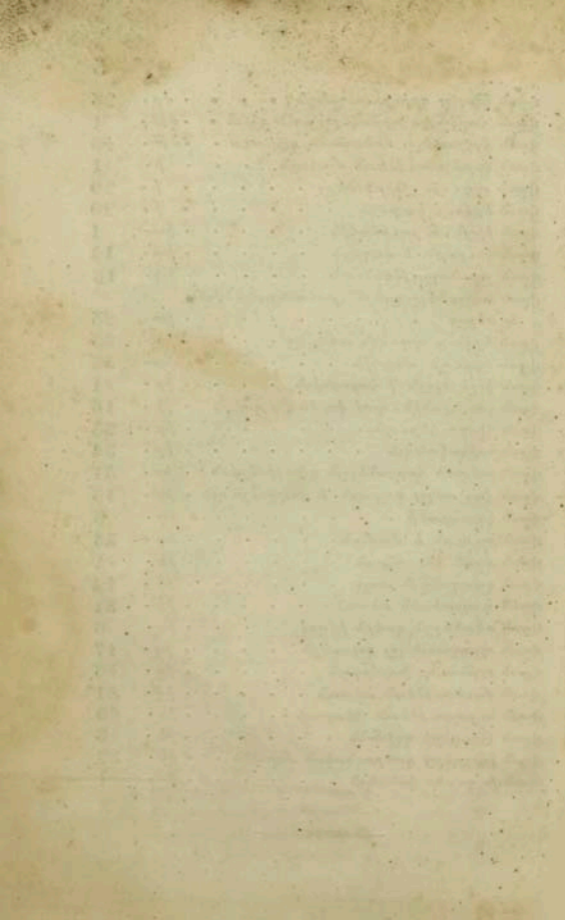
ՍՎԻՋԲՆ ԳԼԽՈՅ

Աւետարանն որ ըստ Մատթէոսի:

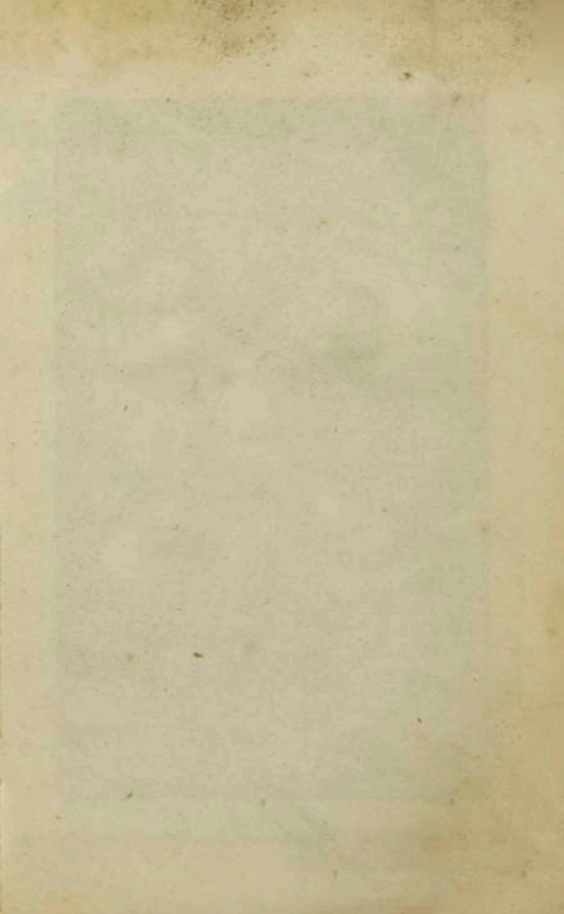
Վասն մոգուցն	Գլ. 457	.
Վասն կոտորածի մանկանցն	Բ. 1	16
Վասն յառաջընթաց քարոզութեանն Յովհաննու	Գ. 1	
Մկրտչին	Գ. 1	

Վասն վարդապետութեան փրկչին	դ .	22
Վասն երանութեանց	ե .	2
Վասն բորոսին	ը .	1
Վասն հարիւրապետին	ը .	5
Վասն զորանչին Պետրոսի	ը .	14
Վասն բժշկութեան ամենայն ցաւոց	ը .	16
Վասն որ ոչ ետ հրաման երթալ զկնի	ը .	19
Վասն սաստեղտն ՚ի վերայ ջուրցն	ը .	25
Վասն դիւահարացն	ը .	28
Վասն անդամալուծին	թ .	1
Վասն Մատթէի	թ .	9
Վասն դատեր ժողովրդապետին	թ .	18
Վասն տեռատեսին	թ .	20
Վասն երկուց կուրացն	թ .	27
Վասն խուլ և համբ դիւահարին	թ .	52
Վասն առաքելոցն իշխանութեան	ժ .	1
Վասն առաքելոցն Յովհաննու զաշակերտան	ժա .	2
Վասն որոյ ձեռն դօտացեալ էր	ժբ .	10
Վասն կոյր և համբ դիւահարին	ժբ .	22
Վասն որ խնդրէին նշանս	ժբ .	58
Վասն առակացն	ժգ .	1
Վասն Յովհաննու և շերովդի	ժգ .	1
Վասն հինգ հացիցն	ժգ .	15
Վասն երթալոցն ՚ի վերայ ծովուն	ժգ .	22
Վասն անցանելոցն զպատուիրանաւն ԱՄ	ժե .	1
Վասն կնոջն Քանանացւոյ	ժե .	21
Վասն բժշկելոյ զժողովուրդն	ժե .	29
Վասն եօթն հացիցն	ժե .	52
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն	ժզ .	6
Վասն որ ՚ի Աեսարիա հարցմանն	ժզ .	15
Վասն այլակերպութեանն տեառն	ժէ .	1
Վասն լուսնահարին	ժէ .	14
Վասն խնդրելոյ զերկրամեանն	ժէ .	25
Վասն հարցանելոցն թէ ո՛ր է ՚ի մէնջ մեծ	ժը .	1
Վասն առակի հարիւր ոչխարին	ժը .	12

Վասն Թողոյ զԲիւր տաղանդն	ԺԸ .	25
Վասն Հարցմանն արձակելոյ առն զկիինն	ԺԹ .	1
Վասն Հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս	ԺԹ .	16
Վասն վարձկանու Թեան մշակացն	Ի .	1
Վասն որդւոցն Չեբեթեայ	Ի .	20
Վասն երկուց կուրացն	Ի .	29
Վասն իշոյն , և յաւանակին	Իա .	1
Վասն կուրացն . և կազացն	Իա .	14
Վասն չորանալոյ Թզենւոյն	Իա .	18
Վասն Հարցանելոյ զտէրն՝ քահանայապետիցն .		
և ծերոց	Իա .	25
Վասն երկուց որդւոցն առակաց	Իա .	28
Վասն այգւոյն առակին	Իա .	55
Վասն կրէշեղոցն ՚ի Հարսանիան	Իբ .	1
Վասն դահէկանին , որով փորձեցին զտէրն .	Իբ .	15
Վասն Սաղուկեցւոցն	Իբ .	25
Վասն օրինականացն	Իբ .	54
Վասն տեառն Հարցանելոյն զՓարիսեցիան .	Իբ .	41
Վասն վնջ տալոյ դպրացն և Փարիսեցւոցն .	Իգ .	15
Վասն կատարածի	Իգ .	5
Վասն աւուրն և Ժամուռն	Իգ .	56
Վասն տասն կուսանացն	Իե .	1
Վասն զտաղանդան տալոյ	Իե .	14
Վասն գալստեանն տեառն	Իե .	51
Վասն օժանելոյն զտէրն իւզով	Իզ .	6
Վասն պատրաստելոյ զպատէքն	Իզ .	17
Վասն օրինաւոր խորհրդոյն	Իզ .	16
Վասն մասնու Թեան տեառն	Իզ .	41
Վասն ուրացու Թեան Պետրոսի	Իզ .	69
Վասն Յուդայի զղջմանն	Իէ .	5
Վասն խնդրելոյ զտէրու նական մարմինն	Իէ .	57
Վասն իւզարէր կանանցն	Իբ .	1

Ulx' Linné'skou P. Linné'skou

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԲՍՏ ՍՆՏԹԻՍՄԻ

ԳԼ Ե

- 1 Պատիւի ճննդեան Յիսուսի Բրիտանոսի որդւոյ Դաւթի որդւոյ Աբրահամու:
- 2 Աբրահամ ճնաւ զԻսահակ, Իսահակ ճնաւ զՅակոբ, Յակոբ ճնաւ զՅուդա և զԵղբարս նորա:
- 3 Յուդա ճնաւ զՓարէս և զԶարա Ի Թամարայ, Փարէս ճնաւ զԵզրոն, Եզրոն ճնաւ զԱրամ:
- 4 Արամ ճնաւ զԱմինադար, Ամինադար

Ծնաւ զՆաասովն, Նաասովն ծնաւ ըզ-
Սաղմովն:

Սաղմովն ծնաւ զԲոոս ՚ի Հռեքաբայ, 5

Բոոս ծնաւ զՈվբէթ ՚ի Հռութայ,

Ովբէթ ծնաւ զՅեսսէ, Յեսսէ ծնաւ

զԴաւիթ արքայ:

Դաւիթ արքայ ծնաւ զՍողոմովն ՚ի կնո- 6

ջէն Ուրիայ:

Սողոմովն ծնաւ զՏորովամ, Տորովամ 7

ծնաւ զԱբիա, Աբիա ծնաւ զԱասափ:

Աասափ ծնաւ զՅովսափատ, Յովսափատ 8

ծնաւ զՅովրամ, Յովրամ ծնաւ զՈզիա:

Ոզիա ծնաւ զՅովաթամ, Յովաթամ 9

ծնաւ զԱբազ, Աբազ ծնաւ զԵղեկիա:

Եղեկիա ծնաւ զՄանասէ, Մանասէ 10

ծնաւ զԱմուս, Ամուս ծնաւ զՅովսիա:

Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զԵղբարս 11

նորա առ զԵրուժեամբն Բաբելացւոց:

Յետ զԵրուժեանն Բաբելացւոց ծնաւ 12

Յեքոնիա զՍաղաթիէլ, Սաղաթիէլ ծը-

նաւ զԶորաբաբէլ:

Օ զորաբաբէլ ծնաւ զԱբիուդ, Աբիուդ 13

ծնաւ զԵղիակիմ, Եղիակիմ ծնաւ

զԱզովր:

Ազովր ծնաւ զՍաղովկ, Սաղովկ ծնաւ 14

զԱ.բին , Ա.բին ծնաւ զԵղիուդ :

15 Լ, ղիուդ ծնաւ զԵղիազար , Եղիազար
ծնաւ զՄատթան , Մատթան ծնաւ ըզ
Յակովբ :

16 Յակովբ ծնաւ զՅովսէփ զայրն Մարե-
մայ՝ որում խօսեցեալ զՄարիամ կոյս .
յորմէ ծնաւ Յս, որ անուանեցաւ Քս :

17 Ա. ըդ ամենայն ազգքն յԱբրահամէ մին-
չև 'ի Դաւիթ՝ ազգք չորեքտասանք , և
'ի Դաւթէ մինչև 'ի գերութիւնն Բաբե-
լացոց՝ ազգք չորեքտասանք . և 'ի գե-
րութենէն Բաբելացոց մինչև 'ի Քրիս-
տոս ազգք չորեքտասանք :

18 Լ, և Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն էր այս
պէս : Խօսեցեալ զմայր նորա Մարիամ
Յովսէփու , մինչև եկեալ առ միմեանս՝
գտաւ յղացեալ 'ի հոգւոյն սրբոյ :

19 Լ, և Յովսէփ այր նորա , քանզի արդար
էր և ոչ կամէր առակել զնա , խորհե-
ցաւ լռելեայն արձակել զնա :

20 Լ, և մինչդեռ նա զայս ածէր զմտաւ ,
ասա հրեշտակ տեառն 'ի տեսլեան ե-
րևեցաւ նմա՝ և ասէ . Յովսէփ որդի
Դաւթի , մի երկնչիր առնուլ առ քեզ
զՄարիամ կին քո . քանզի որ 'ի նմայն

Ճնեալ է՝ ՚ի հոգւոյն սրբոյ է:

Չնցի որդի, և կոչեսցես զանունն նորա 21
Յիսուս, զի նա փրկեսցէ զԺողովուրդ
իւր ՚ի մեղաց իւրեանց:

Եւ այս ամ եղև, զի լցցի որ ասացաւն 22
՚ի տեառնէ ՚ի ձեռնն Եսայեսայ մագարէի:

Եւ հա կոյս յղասցի՝ և ծնցի որդի, և կոչ- 23
չեսցեն զանունն նորա Էմմանուէլ. որ
Թարգմանի՝ ընդ մեզ Աստուած:

Եւ զարթուցեալ Յովսէփ ՚ի քնոյ անտի, 24
արար որպէս հրամայեաց նմա հրեշտակն
տեառն, և առ յինքն զկինն իւր:

Եւ ոչ գիտէր զնա, մինչև ծնաւ զորդին 25
իւր զանդրանիկ և կոչեաց զանունն նորա
Յիսուս:

ԳԼ Բ

Եւ ՚ի ծնանելն Յիսուսի ՚ի Բեթղեհէմ 1
Հրէաստանի յաւուրս Հերովդի արքայի,
ահա մոգք յարևելից եկին յԵրուսաղէմ:

Եւ ասեն. ո՞ւր է որ ծնաւ արքայն Հը- 2
րէից, զի տեսաք զաստղն նորա յարե-
ւելս, և եկաք երկիրպագանել նմա:

Եւ իբրև լուաւ արքայ Հերովդէս՝ խը- 3

- 4 և թողովեալ զիմ զքահանայապետս և զղպիրս թողովրդեանն, հարցանէր ՚ի նոցանէ թէ ո՛ւր ծնանիցի Քրիստոսն:
- 5 Եւ նոքա ասեն ցնա . ՚ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի . զի այսպէս գրեալ է ՚ի ձեռն մարգարէին:
- 6 Եւ դու Բեթղեհէմ երկիր Յուդայ, ոչինչ կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ . ՚ի քէն ելցէ ինձ իշխան, որ հովուեսցէ զթողովուրդ իմ զԽորայէլ:
- 7 Եւ այնժամ Հերովդէս գաղտ կոչեաց զմոզսն, և ստուգեաց ՚ի նոցանէ զժամանակ աստեղն երևելոյ:
- 8 Եւ արձակեալ զնոսա ՚ի Բեթղեհէմ, ասէ . զնացէք ստուգեցէք ՚ի մանկանն, և յորժամ գտանիցէք՝ ազդ արասջիք ինձ, զի և ես եկեալ երկիրպագից նմա:
- 9 Եւ նոքա իբրև լուան ՚ի Թագաւորէն՝ զնացին, և ահա աստղն զոր տեսին յարևելս՝ առաջնորդեաց նոցա, մինչև եկեալ եկաց ՚ի վերայ ուր էր մանուկն:
- 10 Իբրև տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ:
- 11 Եւ իբրև մտին ՚ի տուն, տեսին զմա-

նուկն հանդերձ Մարեմաւ մարբն իւրով, և անկեալ երկիրպագանէին նմա. և բացեալ զգանձս իւրեանց՝ մատուցին նմա պատարագս՝ ոսկի և կնդրուկ և զրմուռս:

Եւ հրաման առեալ ՚ի տեսլեան չղաւ 12 նալ անդրէն առ Հերովդէս, ընդ այլ ճա նապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց:

Եւ իբրև գնացին նոքա անտի, ահա 13 հրեշտակ տեառն երևէր ՚ի տեսլեան Յովսեփու, և ասէր. արի՛ առ զմանուկդ և զմայր իւր՝ և փախիր Յգիպտոս, և անդ լինիջիր՝ ցորժամ ասացից քեզ. քանզի ՚ի խնդիր է Հերովդէս կորուսա նել զմանուկդ:

Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և ըզ 14 մայր իւր գիշերի՛ և գնաց Յգիպտոս. և անդ էր մինչև ցվախճան Հերովդի: Օ ի լցցի ասացեալն ՚ի տեառնէ ՚ի ձեռն 15 մարգարէին, որ ասէ. Յգիպտոսէ կու չեցից զորդի իմ:

Եւ այնժամ իբրև ետես Հերովդէս թէ 16 խաբեցաւ ՚ի մոզուց անտի, բարկացաւ յոյժ. և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունան որ էին ՚ի Բեթղէհէմ և յա-

մենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից և ՚ի խոնարհ , ըստ ժամանակին զոր ըստուգեաց ՚ի մոգուց :

17 Յայնժամ կատարեցաւ ասացելոյն ՚ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ :

18 Չայն գուժեաց ՚ի Հռամայ , ողբումն և լալումն և աշխարումն յոյժ . Հռաքէլ ըսյր զորդիս իւր , և ոչ կամէր մխիթարիլ զի ոչ էին :

19 Եւ ՚ի վախճանեղն Հերովդի , ահա հըրեշտակ տեառն ՚ի տեսլեան երևէր Յովսեփայ յԵգիպտոս :

20 Եւ ասէր . արի առ զմանուկդ և զմայր իւր , և դնա յերկիրն Իսրայէլի . զի մեռան որ խնդրէին զանձն մանկանդ :

21 Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն և զմայր նորա , և եկն յերկիրն Իսրայէլի :

22 Եւ իբրև լուաւ եթէ Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի փոխանակ Հերովդի հօրն իւրոյ , երկեաւ երթալ անդր . և հրաման առեալ ՚ի տեսլեան , դնաց ՚ի կողմանս Գալիլեացոց :

23 Եւ եկեալ բնակեցաւ ՚ի քաղաքին որ կոչէր Նազարէթ . զի լոցի բան մարգարէիցն , թէ Նազովրեցի կոչեսցի :

Գ 1 : Գ

Յաւուրսն յայնտսիկ գայ Յովհաննէս 1
Մկրտիչ քարոզել յանապատին Հրէաս
տանի:

Եւ ասել, ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ 2
է արքայութիւնն երկնից:

Օ ի սա է վասն որոյ ասացաւ ՚ի ձեռն 3
Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ. ձայն
բարբառոյ յանապատի, պատրաստ ա-
րարէք զճանապարհ տեառն. և ուղիղ
արարէք զչաւիղս նորա:

Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ 4
՚ի ստեղծ ուղտու, և գօտի մաշկեղէն
ընդ մէջ իւր. և կերակուր նորա էր մա-
րախ և մեղր վայրենի:

Յայնժամ ելանէին առ նա ամենայն 5
Երուսաղէմացիք և ամենայն Հրէաս-
տան և ամենայն կողմն Յորդանանու:

Եւ մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի Յորդանան, և 6
խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց:

Եւ տեսեալ զբազումս ՚ի Սաղուկեց- 7
ւոցն և ՚ի Փարիսեցւոց եկեալս ՚ի մկրտու-
թիւն նորա, ասէ ցնոսա. ծնունդք

իժից, ո՞նք եցոյց ձեզ փախչել ՚ի բարկու-
թենէն որ դարոյն է:

8 Արարէք այսուհետև պտուղ արժանի
ապաշխարութեան:

9 Աւ մի համարիցիք ասել յանձինս թէ
ունիմք մեք հայր զԱբրահամ. ասեմ
ձեզ, զի կարող է Աճ ՚ի բարանցս յայս-
ցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու:

10 Օ ի աւասիկ տապար առ արմին ծառոց
դնի, ամ ծառ որ ոչ առնիցէ զպտուղ
բարի՝ հատանի և ՚ի հուր արկանի:

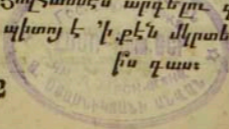
11 Այս մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշխարու-
թիւն. բայց որ զկնի իմ գայ՝ հզօրագոյն
է քան զիս, և ես չեմ բաւական բառ-
նալ զկոշիկս նորա. նա մկրտեսցէ զձեզ
՚ի հողին սուրբ և ՚ի հուր:

12 Արոյ հեծանոցն ՚ի ձեռին իւրում, և
սրբեսցէ զկալ իւր և ժողովեսցէ զցոր-
եանն ՚ի շտեմարանս իւր, և զյարդն
սյրեսցէ անշէջ հրով:

13 Յայնժամ գայ Յսի Գալիլէէ ՚ի Յորդա
նան առ Յովհաննէս՝ մկրտել ՚ի նմանէ:

14 Աւ Յովհաննէս արգելու զնա և ասէ,
ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտել, և դու առ-
իս դաս:

4/448-6834410

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . 15
 Թոյլ տուր այժմ , զի այսպէս վայել է
 մեզ ընուլ զամենայն արդարութիւն . և
 ապա թոյլ ետ նմա :

Եւ իբրև մկրտեցաւ Յն , ել վաղվաղակի 16
 ՚ի ջրոյ անտի . և ահա բացան նմա եր-
 կինք , և ետես զհոգին Այ զի իջանէր
 իբրև զաղաւնի , և դայր ՚ի վերայ նորա :
 Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր , դա է 17
 որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ :

Գ | : Դ

Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ 1
 ՚ի հոգւոյն՝ փորձիլ ՚ի սատանայէ :

Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքա- 2
 ոասուն գիշեր՝ ապա քաղցեաւ :

Եւ մատուցեալ փորձիչն ասէ ցնա . եթէ 3
 որդի ես Աստուծոյ՝ ասա զի քարինքս
 այսոքիկ հաց լինիցին :

Նա պատասխանի ետ և ասէ . գրեալ է՝ 4
 Թէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ , այլ
 ամ բանիւ որ ելանէ ՚ի բերանոյ Այ :

Յայնժամ առեալ ածէ զնա սատանայ ՚ի 5
 քաղաքն սուրբ , և կացուցանէ զնա ՚ի

վերայ աշտարակի տաճարին:

- 6 Եւ ասէ ցնա . եթէ որդի ես ԱՅ՝ արկ
զքեզ աստի 'ի վայր . զի գրեալ է թէ
հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն
քո՝ և 'ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ,
զի մի երբէք հարցես զքարի զոսն քո:
- 7 Եւ ցնա դարձեալ Յիսուս . գրեալ է,
թէ ոչ փորձեսցես զտէր Աստուած քո:
- 8 Դարձեալ առնու ածէ զնա սատանայ 'ի
լեառն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա
զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի
և զփառս նոցա:
- 9 Եւ ասէ ցնա, զայս ամ քեզ տաց՝ եթէ
անկեալ երկիրպագանիցես ինձ:
- 10 Յայնժամ ասէ ցնա Յս. երթ յետս իմ
սատանայ, զի գրեալ է՝ տն ԱՅ քում եր
կիր պագցես, և զնա միայն պաշտեսցես:
- 11 Եւ պա եթող զնա սատանայ, և ահա
հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա:
- 12 Եւ իբրև լուաւ Յիսուս եթէ Յովհանն ԲԲ
նէս մատնեցաւ, մեկնեցաւ զնաց 'ի
Գալիլեա:
- 13 Եւ թողեալ զՆազարէթ, եկն բնակե
ցաւ 'ի Ասիառնաում 'ի ծովեզերին, 'ի
տահմանս Զաբուղոնի և Նեփթաղիմայ:

Օ ի լըցի բանն որ ասացաւ ՚ի ձեռն 14

Եսայեայ մարգարէի:

Երկիր Զաբուղոնի և երկիր Նեփթա 15

դիմայ՝ ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս Յոր-
դանանու, Գալիլեա հեթանոսաց:

Ժողովուրդ որ նստէր ՚ի խաւարի՝ ետես 16

լոյս մեծ. և որոց նստէին յաշխարհին և
՚ի ստուերս մահու՝ լոյս ծագեաց նոցա:

Յայնմհետէ սկսաւ քարոզել Յս՝ և 17

ասել. ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ է
արքայութիւն երկնից:

Մինչ դեռ զգնայր Յս ընդ եզր ծովուն 18

Գալիլեացոց, ետես երկուս եղբարս՝
զՄիմոն զկոչեցեալն Պետրոս, և զԱնդ-

րէաս եղբայր նորա՝ արկեալ ուսկան ՚ի
ծով. քանզի ձկնորսք էին:

Եւ ասէ ցնոսա. եկայք զկնի իմ, և ա 19

բարից զձեզ որսորդս մարդկան:

Եւ նոցա թողեալ վաղվաղակի զգոր- 20

ծիսն՝ գնացին զհետ նորա:

Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝ ետես այլ 21

երկուս եղբարս, զՅակոբոս Զեբեդեայ
և զՅովհաննէս զեղբայր նորա ՚ի նաւի՝

Զեբեդեաւ հանդերձ հարբն իւրեանց,
մինչ կազմէին զուսկանս իւրեանց, և

կոչեաց զնոսա:

- 22 Եւ որչա թողեալ վաղվաղակի զնաւն և զհայրն իւրեանց, զնացին զհետ նորա:
- 23 Եւ շրջէր Յս ընդ ամ կողմն Գալիլեաց ւոց . ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա և քարոզէր զաւետարանն արքայութե, և բժշկէր զամ հիւանդութիւնս և զամ ախտս ՚ի ժողովրդեանն:
- 24 Եւ ել լուր նր ընդ ամ երկիրն Ասորւոց, և մատուցին առ նա զամ հիւանդս՝ որ նեղեալ էին ՚ի պէս պէս ցաւս և ՚ի տանջանս, և զդիւահարս և զլուսնոտս և զանդամալոյծս, և բժշկեաց զնոսա:
- 25 Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք՝ ՚ի Գալիլէ և ՚ի Գեկասպօլեայ և յԵրուսաղէմէ և ՚ի Հրէաստանէ և յայն կոյս Յորդանանու, և բժշկեաց զնոսա:

Գ Լ Ե

- 1 Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել ՚ի ԲԳ լեառն. և իբրև նստաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտք նորա:
- 2 Եւ բացեալ զբերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր:

- Լյրանի աղքատաց հողուով, զի նոցա է 3
արքայութիւն երկնից:
- Լյրանի սղաւորաց, զի նոքա մխիթա- 4
րեսցին:
- Լյրանի հեզոց, զի նոքա ժառանգես- 5
ցեն զերկիր:
- Լյրանի որ քաղցեալ և ծարաւի իցեն 6
արդարութեան, զի նոքա յագեսցին:
- Լյրանի ողորմածաց, զի նոքա ողորմու- 7
թիւն գտցեն:
- Լյրանի այնոցիկ որ սուրբ են սրտիւք, 8
զի նոքա զԱստուած տեսցեն:
- Լյրանի խաղաղարարաց, զի նոքա որ- 9
դիք Աստուծոյ կոչեսցին:
- Լյրանի որ հալածեալ իցեն վասն արդա 10
րութե, զի նոցա է արքայութի երկնից:
- Լյրանի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն 11
զձեզ և հալածեսցեն, և ասիցեն զամե-
նայն բան չար զձէնջ սուտ վասն իմ:
- Յնծացէք և ուրախ լերուք, զի վարձք 12
ձեր բազում են յերկինս. զի այսպէս
հալածեցին զմարդարէսն որ յառաջ քան
զձեզ էին:
- Ղուք էք աղ երկրի. ապա թէ աղն ան- 13
համի՛ լու յաղիցի. ոչ իմիք ազդիցէ այ-

- նուհեաւ , բայց եթէ ընկերնուլ ար-
 տաքս՝ և կոխան լինել ՚ի մարդկանէ :
 14 Դուք էք լոյս աշխարհի . ոչ կարէ քա-
 ղաք թաքչել՝ որ ՚ի վերայ լերին կայցէ :
 15 Եւ ոչ լուցանեն ճրագ և դնեն ընդ
 գրուանաւ , այլ ՚ի վերայ աշտանակի . և
 լոյս տայ ամենեցուն՝ որ ՚ի տանն իցեն :
 16 Լ՛յնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առա-
 ջի մարդկան , որպէս զի տեսցեն զդործս
 ձեր բարիս , և փառաւորեսցեն զհայր
 ձեր որ յերկինս է :
 17 Եւ ՚ի համարիք եթէ եկի լուծանել զօ-
 բնս կամ զմարդարէս . ոչ եկի լուծա-
 նել՝ այլ ընուլ :
 18 Լ՛մէն ասեմ ձեզ՝ մինչև անցցեն երկինք
 և երկիր յովտ մի , որ նշանախեց մի է ,
 ոչ անցցէ յօրինացն և ՚ի մարդարէից՝
 մինչև ամենայն եղիցի :
 19 Արդք լուծցէ մի ինչ ՚ի պատուիրանացս
 յայսցանէ ՚ի փոքունց , և ուսուցէ այն-
 պէս զմարդիկ , փոքր կոչեսցի յարքայու-
 թէ երկնից . իսկ որարասցէ և ուսուցէ ,
 նա մեծ կոչեսցի յարքայութէ երկնից :
 20 Բայց ասեմ ձեզ , զի եթէ ոչ առաւե-
 լուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան

զդպրացն և զՓարիսեցւոց , ոչ մտանի-
ցէք յարքայութիւն երկնից :

] ուարուք զի ասացաւ առաջնոցն թէ 21
մի սպանաներ . զի որ սպանանիցէ՝ պար-
տական լիցի դատաստանի :

Եւ յԵսաստեմ ձեզ , եթէ իմ որ բար- 22
կանայ եղբօր իւրում տարապարտուց ,
պարտաւոր լիցի դատաստանի . և որ ա-
օրցէ ցեղբայր իւր յիմար , պարտաւոր
լիցի ատենի . և որ ասիցէ ցեղբայր իւր
մորոս , պարտաւոր լիցի ՚ի գեհէն հրոյն :

Եթէ մատուցանիցես զպատարագ . քո ՚ի 23
վերայ սեղանոց , և անդ յիշեսցես՝ եթէ
եղբայր քո ունի ինչ խէթ զքէն :

Թող զպատարագն քո առաջի սեղա- 24
նոյն . երթ նախ հաշտեաց ընդ եղբօր
քում , և ապա եկեալ մատուցիր զպա-
տարագն քո :

Եր իրաւախօհ ընդ ոսոխի քում վաղա 25
գոյն , մինչդեռ իցես ընդ նմա ՚ի ճանա-
պարհի . դուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն
դատաւորի , և դատաւորն դահճի , և
արկանիցիս ՚ի բանտ :

Եմէն ասեմ քեզ , ոչ ելանիցես անտի 26
մինչև հատուցանիցես զյետին նաքա-

բակիտն:

- 27 | յուարութի զի ասացաւ , մի շնար:
- 28 | Կայց ես ասեմ ձեզ , թէ ամ որ հայի 'ի կլին մարդ առ 'ի ցանկանալոյ նմա , անդէն շնացաւ ընդ նմա 'ի սրտի իւրում:
- 29 | Թէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ զքեզ , իսլեա զնա և ընկեա 'ի քէն . զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ , և մի ամենայն մարմինդ քո անկանիցի 'ի գեհնն:
- 30 | Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ , հատ զնա և ընկեա 'ի քէն . զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոց կորիցէ , և մի ամենայն մարմինդ քո արկանիցի 'ի գեհնն:
- 31 | Կայքէն ասացաւ , եթէ որ արձակիցէ զկլին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն:
- 32 | Կայց ես ասեմ ձեզ , եթէ ամենայն որ արձակէ զկլին իւր առանց բանի պռոնկութեան՝ նա տայ նմա շնալ . և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ:
- 33 | Կարձեալ լուարութի զի ասացաւ առաջ նոցն . մի երդնուցուս սուտ , բայց հատուցես տեառն զերդմունս քո:
- 34 | Եւ ես ասեմ ձեզ՝ ամենեւին մի երդ-

- նուլ, մի յերկինս՝ զի աթոռ է Աստուծոյ:
 Եւ մի յերկիր՝ զի պատուանդան է ոտից 35
 նորա, և մի յերուսաղէմ՝ զի քաղաք
 է մեծի արքայի:
 Եւ մի ՚ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ 36
 կարես մազ մի սպիտակ առնել՝ կամ
 թուխ:
 Այլ եղիցի ձեր բան, այոն՝ այո, և ոչն՝ 37
 ոչ. զի աւելին քան զայն ՚ի չարէն է:
 Դուարուք զի ասացաւ, ակն ընդ ական 38
 և ատամն ընդ ատաման:
 Այլ ես ասեմ ձեզ, մի կալ հակառակ 39
 չարին. այլ եթէ դք ածիցէ ապտակ յաջ
 ծնօտ քո՝ դարձո նմա և զմիւսն:
 Եւ որ կամիցի դք դատել և առնուլ ըզ 40
 շապիկս քո, թող ՚ի նա և զբաճկոն քո:
 Եւ որ տարապարհակ վարիցէ զքեզ 41
 մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս:
 Բրու՛մ խնդրէ ՚ի քէն՝ տուր. և որ կամի 42
 վոխ առնուլ ՚ի քէն՝ մի դարձուցաներ
 զերեսս:
 Դուարուք ապաքէն զի ասացաւ. սիրես 43
 ցնս զընկեր քո և ատեսցես զթշնամին քո:
 Այլ ես ասեմ ձեզ. սիրեցէք զթշնամիս 44
 ձեր, օրհնեցէք զանիծիչս ձեր. բարի

արարէք ատելեաց ձերոց, և աղօթս արարէք ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որ լլկենն ըզձեզ և հալածեն:

45 Օ ի եղիջիք որդիք հօր ձերոյ որ յերկինսն է . զի զարեգակն իւր ծագէ ՚ի վերայ չարաց և բարեաց, և ամէ անձրև ՚ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց:

46 Օ ի եթէ սիրիցէք զայնոսիկ որ սիրենն զձեզ՝ զինչ վարձք իցեն, ոչ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն:

47 Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց՝ զինչ աւելի առնէք . ոչ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն գործեն:

48 Եւ որ եղերուք դուք կատարեալք, ունի և հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է:

Գ Լ : Գ

1 ( ) Գոյշ լերուք ողորմուէ ձերում՝ մի թե առնել առաջի մարդկան, որպէս թէ ՚ի ցոյց ինչ նոցա . գուցէ և վարձս ոչ ընդունիցիք ՚ի հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինսն է:

2 Եւ յորժամ առնիցես ողորմութիւն, մի հարկաներ փող առաջի քո, որպէս

կեղծաւորքն առնենն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի
հրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին
՚ի մարդկանէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ
են վարձք նոցա:

Մ.Մ. դու յորժամ ողորմուի առնիցես, 3

մի գիտասցէ ձախ քո զինչ գործէ աջ քո:

Որպէս զի եղիցի ողորմութի քո ՚ի ծա- 4

ծուկ. և հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծա-

ծուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

Լ. Ե. յորժամ յաղօթս կայցես, մի լինի- 5

ցիս որպէս կեղծաւորքն. զի սիրենն ՚ի

ժողովուրդս և յանկիւնս հրապարակաց

կալ յաղօթս, որն զի երևեսցին մարդ-

կան. ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են

վարձք նոցա:

Մ.Մ. դու յորժամ կայցես յաղօթս, 6

մուտ ՚ի սենեակ քո և փակեա զդուրս

քո, և կաց յաղօթս առ հայր քո ՚ի ծա-

ծուկ. և հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծա-

ծուկ, հատուսցէ քեզ յայտնապէս:

Լ. Ե. յորժամ կայցէք յաղօթս, մի շատա 7

խօսք լինիք իբրև զհեթանոսան. զի հա-

մարին եթէ ՚ի բազում խօսից իւրեանց

լսելի լինիցին:

Մ. Ր. Մ. մի նմանիցէք նց. զի գիտէ հայրն 8

ձեր՝ զինչ պիտոյ է ձեզ , մինչև ձեր
 խնդրեալ ինչ իցէ ՚ի նմանէ :

9 Եւ արդ՝ այսպէս կացէք դուք յաղօթս .
 Հայր մեր որ յերկինս , սուրբ եղիցի
 անուն քո :

10 Եկեսցէ արքայութիւն քո . եղիցին կամք
 քո՝ որպէս յերկինս և յերկրի :

11 Օ հաց մեր հանապազորդ տուր մեզ
 այսօր :

12 Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս և
 մեք թողումք մերոց պարտապանաց :

13 Եւ մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութի , այլ
 փրկեա զմեզ ՚ի չարէ . զի քո է արքայութի
 և զօրութի և փառք յաւիտեանս . ամէն :

14 Օ ի եթէ թողուցուք մարդկան զյան-
 ցանս նոցա , թողցէ և ձեզ հայրն ձեր
 երկնաւոր :

15 Եւս թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյան-
 ցանս նոցա , և ոչ հայրն ձեր թողցէ
 ձեզ զյանցանս ձեր :

16 Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի լինիք իբրև
 զկեղծաւորսն տրտմեալք , որ ապակա-
 նեն զերեսս իւրեանց , որպէս զի երևես
 ցին մարդկան թէ պահիցեն . ամէն ա-
 սեմ ձեզ , այն իսկ են վարձք նոցա :

Այլ գու յորժամ պահիցես, օձ զգլուխ 17
քո և լուա զերեսս քո:

Օ ի մի երևեսցիս մարդկան իբրև ըզ 18
պահող. այլ հօրն քում ՚ի ծածուկ. և
հայրն քո որ տեսանէ ՚ի ծածուկ, հա-
տուսցէ քեզ յայտնապէս:

Մի գանձէք ձեզ գանձս յերկրի, ուր 19
ցեց և ուտիճ՝ սպականեն, և ուր գողք
ական հատանեն և գողանան:

Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս, 20
ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ՝ սպականեն, և
ոչ գողք ական հատանեն և գողանան:

Օ ի ուր գանձք ձեր են՝ անդ և սիրտք 21
ձեր եղիցին:

ԲԶ Ղրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո 22
առատ է, ամ մարմինդ լուսաւոր եղիցի:

Ապա թէ ակն քո չար է՝ ամենայն մար- 23
մինդ խաւարին եղիցի. իսկ արդ եթէ
լոյսդ որ ՚ի քեզ է խաւար է, խաւարն
ո՞րչափ ևս:

Աչքք կարէ երկուց տերանց ծառայել. 24
կամ զմին ատիցէ և զմիւսն սիրիցէ,
կամ զմին մեծարիցէ և զմիւսն արհա-
մարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել
և Մամնայի:

- 25 Ո՛ր ասն այդորիկ ասեմ ձեզ . մի հոգայք վասն ոգւոց ձերոց՝ զի՛նչ ուտիցէք կամ զի՛նչ բնկիցէք . և մի վասն մարմնոց ձերոց՝ թէ զի՛նչ ազանիցիք . ոչ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր և մարմին քան զհանդերձ :
- 26 Հայեցարուք ՚ի թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն և ոչ հնձեն և ոչ ժողովեն ՚ի շտեմարանս , և հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա . ոչ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա :
- 27 Իսկ արդ՝ ո՛ր ՚ի ձէնջ առ հոգալ իւրում՝ յաւելլուլ կարիցէ ՚ի հասակ իւր կանդուն մի :
- 28 Եւ վասն հանդերձի զի՛ հոգայք . հայեցարուք ՚ի շուշանն վայրենի՛՝ ո՞րպէս ածէ . ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ :
- 29 Ըսեմ ձեզ զի և ոչ Սողոմոն յամենայն ՚ի փառսն իւրում զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նոցանէ :
- 30 Իսկ եթէ զխոտն ՚ի վայրի որ այսօր է և վաղիւն ՚ի հնոց արկանի , Աստուած այնպէս զգեցուցանէ , ո՞րչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք :
- 31 Մի՛ այսուհետև հոգայցէք և ասիցէք :

զի՛նչ կերիցուք կամ զի՛նչ արբցուք կամ
զի՛նչ զդեցցուք:

Օ ի զայդ ամենայն հեթանոսք խնդրեն. 32
քանզի գիտէ հայրն ձեր երկնաւոր թէ
պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն:

Խնդրեցէք նախ զարքայութիւն ԱՅ և 33
զարդարութիւնն. և այդ նամ յաւելցի ձեզ:

Մի այսուհետեւ հոգայցէք վասն վաղ- 34
ուին , զի վաղիւն վասն իւր հոգասցի .
չատ է աւուրն չար իւր:

Գ Լ : Լ :

Բէ՛ Սի՛ դատիք՝ զի մի՛ դատիցիք: 1

Օ ի որով դատաստանաւ դատիք՝ դա- 2
տելոց էք . և որով չափով չափէք՝ չա-
փեսցի ձեզ:

Օ ի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր 3
քո , և ի՛քում ականդ զդերանդ ոչ տե-
սանես:

Կամ զի՛նքդ ասես ցեղբայր քո , թող 4
հանից զշիւղդ յականէ քումմէ . և ա-

հաւադիկ ՚ի քում ականդ դերան կայ: 5
Կեղծաւոր՝ հան նախ զդերանդ յակա-
նէ քումմէ , և ապա հայեսցես հանել

զշիւղն յականէ եղբօր քո:

- 6 Ս'ի տայք զարբուծիւն շանց, և մի արկանէք զմարդարիտս ձեր առաջի խողաց, զի մի առ ոտն կոխեսցեն զնոսա և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ:
- 7 Խնդրեցէք և տացի ձեզ, հայցեցէք և դաջիք, բախեցէք և բացցի ձեզ:
- 8 Օ ի ամ որ խնդրէ՝ առնու, և որ հայցէ՝ դտանէ, և որ բախէ՝ բացցի նմա:
- 9 Ս' իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝ ցոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, մի թէ քա՞ր տայցէ նմա:
- 10 Եւ կամ խնդրիցէ ձուկն, մի թէ օձ տայցէ նմա:
- 11 Արդ եթէ դուք որ չարդ էք՝ գիտէք պարզ և ս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որչափ և ս առաւել հայրն ձեր որ յերկինս է տացէ բարիս այնոցիկ որ խընդրեն զնա:
- 12 Օ ամենայն որ միանգամ կամիջիք՝ թէ արասցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք նոցա. զի այն իսկ են օրէնքն և մարդարէք:
- 13 Ս' տէք ընդ նեղ դուռն. քանզի ընդարձակ է դուռնն և համարձակ ճանապարհն՝ որ տանի 'ի կորուստ, և բա-

զուձք են որ մտանեն ընդ նա:

Քանզի անձուկէ դուռնն և նեղ ճաւ 14
նապարհն՝ որ տանի ՚ի կեանս, և սաւ

կաւք են որ գտանեն զնա:

Օ գոշ լերուք ՚ի սուտ մարգարէիցն՝ 15
որ գան առ ձեզ հանդերձիւք ոչխարաց,
և ՚ի ներքոյ են գայլք յափշտակողք:

Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա . մի թէ 16
քաղիցեն ՚ի փշոց խաղող՝ կամ ՚ի տաւ
տասկէ թուզ:

Եւ յսպէս ամ ծառ բարի՝ պտուղ բարի 17
առնէ, և ծառ չար՝ պտուղ չար առնէ:

Ոչ կարէ ծառ բարի պտուղ չար առնել, 18
և ոչ ծառ չար՝ պտուղ բարի առնել:

Եւ մենայն ծառ որ ոչ առնէ պտուղ բաւ 19
րի, հատանի և ՚ի հուր արկանի:

Եւ պա ՚ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա: 20
Ոչ ամ որ ասէ ցիս՝ տէր տէր, մտցէ 21

յարքայութիւն երկնից . այլ որ առնէ
զկամս հօր իմոյ որ յերկինսն է:

Ի ազուձք ասիցեն ցիս յաւուրն յայնմիկ . 22
տէր տէր՝ ոչ յանուն քո մարգարէաւ

ցաք, և յանուն քո դևս հանաք, և յաւ
նուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք:

Եւ յայնժամ ասացից ցնս, և թէ ոչ եր 23

- բէք գիտէի զձեզ . 'ի բաց կացէք յինէն
ամենեքեան՝ ոյք գործէիք զանօրէնուի:
- 24 Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և
առնէ զսոսա , նմանեացի առն իմաստ-
նոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր 'ի վերայ վիմիւ
- 25 |ջին անձրեք և խաղացին գետք , շնչե-
ցին հողմք՝ և բախեցին զտունն , և ոչ
կործանեցաւ . քանզի 'ի վերայ վիմի
հաստատեալ էր :
- 26 Եւ նմ որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և
ոչ առնէ զսոսա , նմանեացի առն յիմա-
րի՝ որ շինեաց զտուն իւր 'ի վի աւազոյ:
- 27 |ջին անձրեք՝ յարեան գետք , շնչեցին
հողմք՝ հարին զտունն և անկաւ . և էր
կործանումն նորա մեծ յոյժ :
- 28 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զնմ
զբանս զայսոսիկ , զարմանային ժողո-
վուրդքն ընդ վարդապետութիւն նորա:
- 29 Օ՛հ իբրև իշխանութեամբ ուսուցա-
նէր՝ և ոչ որպէս դպիրքն :

Գ Լ Ը

- 1 Այլ իբրև էջ 'ի լեռնէ անտի , գնացին
զկնի նորա ժողովուրդք բազումք :

Եւ ահա մատուցեալ բորոտ մի , երկիր 2
պագանէր նմա և ասէր . տէր եթէ կա-
միս՝ կարող ես զիս սրբել :

Չգեաց զձեռն իւր և հասոյց ՚ի նա Յս 3
և ասէ . կամիմ՝ սրբեաց . և վաղվաղա-
կի սրբեցաւ ՚ի նմանէ բորոտութիւնն :

Եւ ասէ ցնա Յս . զգոյշ լեր՝ մի ումեք 4
ասիցես . այլ երթ ցոյց զանձն քո քա-
հանային և մատո զպատարազն զոր հրա
մայեաց Մովսէս , ՚ի վկայութիւն նոցա :

Եւ մտեալ ՚ի Վափառնաում , մատեաւ 5
առ նա հարիւրապետ մի , աղաչէր զնա :

Եւ ասէր . տէր՝ մանուկ իմ անկեալ կայ 6
՚ի տան անդամալոյժ՝ չարաչար տանջեալ :

Եւ ասէ ցնա Յս . ես եկից . և բժշկեցից զնա : 7
Վատասխանի ետ հարիւրապետն՝ և ա-

սէ . տէր՝ չեմ բաւական եթէ ընդ յար- 8
կաւ իմով մտցես . այլ ասա բանիւ և
բժշկեսցի մանուկն իմ :

Քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանու- 9
թեամբ , ունիմ ընդ ինև զինուորս . ա-
սեմ սմա երթ՝ և երթայ , և այլում թէ
եկ՝ և գայ , և ծառայի իմում թէ արա
զայս՝ և առնէ :

Իբրև լուաւ Յիսուս զարմացաւ , և ասէ 10

ցայնոսիկ որ զհետն երթային . ամէն
ասեմ ձեզ՝ և ոչ յիսրայէլի այսպիսի
հաւատս գտի երբէք :

- 11 Իայց ասեմ ձեզ , զի բազումք յարեւելից
և յարեւմտից եկեսցեն՝ և բազմեսցին ընդ-
Աբրահամու և ընդ Սահակայ և ընդ
Յակոբու յարքայութեան երկնից :
- 12 Եւ որդիքն արքայութեան ելցեն ՚ի խա-
ւարն արտաքին . անդ եղիցի լալ և կրր-
ճել ատամանց :
- 13 Եւ ասէ Յս՝ ցհարիւրապետն . երթ՝ և
որպէս հաւատացերդ եղիցի քեզ . և ող-
ջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնմիկ :
- 14 Եւ եկեալ Յս ՚ի տուն Պետրոսի , ետես
զի զոքանչ նր անկեալ դնէր տապացեալ :
- 15 Կալաւ զձեռանէ նորա՝ և եթող զնա
ջերմնն . յտն եկաց և պաշտէր զնոսա :
- 16 Իբրև եղև երեկոյ՝ մատուցին առ նա
դիւահարս բազումս , և եհան զայսն
բանիւ , և զամ հիւանդսն բժշկեաց :
- 17 Օի լցցի բանն որ ասացաւ ՚ի ձեռն
Եսայեայ մարգարէի . նա զհիւանդուիս
մեր վերացոյց , և զցաւս մեր եբարձ :
- 18 Տեսեալ Յիսուսի ժողովուրդս բազումս Գ-կ
զիւրև , հրամայեաց երթալ յայնկոյս :

Եւ մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա . 19
 վարդապետ՝ եկից և ես զկնի քո յոր
 վայր և երթիցես :

Ասէ ցնա Յիսուս . աղուեսուց որջք գոն 20
 և թռչնոց երկնից բոյնք , այլ որդւոյ մար
 դոյ ոչ գոյ՝ ուր դիցէ զգլուխ իւր :

Եւ մի ոմն յաշակերտացն նի՛ ասէ ցնա . 21
 տէր՝ տուր ինձ հրաման զի երթայց
 նախ թաղեցից զհայր իմ :

Ասէ ցնա Յիս . եկ զկնի իմ , և թոյլ տուր 22
 մեռելոցն թաղել զմեռեալս իւրեանց :

Եւ իբրև եմուտ ՚ի նաւն , գնացին ըզ 23
 կնի նորա աշակերտքն նորա :

Եւ ասա շարժումն մեծ եղև ՚ի ծովուն՝ 24
 մինչ նաւին ծածկել յալեաց անտի , և
 ինքն ննջէր :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն յարուցին 25
 զնա և ասեն . տէր վրկեա զմեզ՝ զի
 կորնչիմք :

Եւ ասէ ցնոսա . ընդէ՛ր վատասիրտք էք 26
 սակաւահաւատք . յայնժամ յարուց-
 եալ սաստեաց հողմոցն և ծովուն , և
 եղև խաղաղութիւն մեծ :

Եւ մարդիկն զարմացան՝ և ասին . որ 27
 պիտի՞ ոք իցէ սա , զի և հողմք և ծով

Հնազանդին սմա:

- 28 Լ,ւ իբրև անց յայնկոյս յերկիրն Գեր-
գեսացւոց , պատահեցին նմա դիւա-
հաբք երկու՝ ելեալք ՚ի գերեզմանացն ,
չարաչարք յոժ . որպէս զի չէր հնար ան-
ցանել ումեք ընդ այն ճանապարհ:
- 29 Լ,ւ ահա աղաղակեցին և ասեն . զի՞
կայ մեր և քո՝ Յիսուս որդի Աստուծոյ ,
եկիր տարածամ տանջել զմեզ:
- 30 Լ,ւ էր հեռագոյն ՚ի նոցանէ երամակ
մի խողից արօտական:
- 31 Լ,ւ դեքն սղաչէին զնա և ասէին . ե-
թէ հանես զմեզ աստի , հրաման տուր
մեզ երթալ յերամակ խողիցն:
- 32 Լ,ւ ասէ ցնոսա , երթայք . և նոքա ել-
եալ գնացին յերամակն խողից , և դիմ-
եաց ամենայն երամակն ՚ի դարէ ան-
տի ՚ի ծով , և մեռան ՚ի ջուրսն:
- 33 Լ,ւ խողարածքն փախեան , և երթեալ
՚ի քաղաքն պատմեցին զամենայն , և
զիրս դիւահաբացն:
- 34 Լ,ւ ահա ամենայն քաղաքն ել ընդ ա-
ռաջ Յիսուսի . իբրև տեսին զնա՝ աղա-
չեցին զի գնասցէ ՚ի սահմանաց նոցա:

Գ. 1 : Թ.

Եւ մտեալ ՚ի նաւ անց յայնկոյս, և եկն 1
 ՚ի քաղաք իւր:

Եւ ահա մատուցին առ նա անդամա- 2
 լոյծ մի, որ դնէր ՚ի մահիձս. և տեսեալ
 Յիսուսի զհաւատս նոցա, ասէ ցանդա-

մալոյծն. Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: 3
 Եւ ահա ոմանք ՚ի դպրացն ասեն ընդ
 միտս. հայհոյէ դա:

Եւ ծանուցեալ Յիսուսի զխորհուրդս 4
 նոցա՝ ասէ ցնոսա. ընդէր խորհիք դուք
 չարիս ՚ի սիրտս ձեր:

Օ ինչ դիւրին է, ասել՝ Թողեալ լիցին 5
 քեզ մեղք քո, թէ ասել արի և շրջեաց:

Եւ զի գիտասցիք եթէ իշխանութիւն 6
 ունի որդի մարդոյ յերկրի. Թողուլ ըզ
 մեղս. յայնժամ ասէ ցանդամալոյծն.
 արի՛ առ զմահիձս քո և երթ ՚ի տուն քո:

Եւ յարուցեալ զնաց ՚ի տուն իւր: 7
 Իբրև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան.

և փառաւոր առնէին զԱ՛ճ զտուիչն
 այնպիսի իշխանութեան՝ մարդկան:

Գ. Բ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսուսի՝ ետես 9

- զայր մի զի նստէր ՚ի մաքսաւորութեան
 Մատթէոս անուն. և ասէ ցնա եկ զկնի
 իմ. և յարուցեալ գնաց զկնի նորա:
- 10 Եւ եղև իբրև բազմեալ էր նա ՚ի տան,
 և ասա բազում մաքսաւորք և մեղաւորք
 եկեալ և բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և
 ընդ աշակերտս նորա:
- 11 Իբրև տեսին Փարիսեցիքն՝ ասեն ցաշա
 կերտս նորա. ընդէր ընդ մաքսաւորս և
 ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն ձեր:
- 12 Իսկ Յս իբրև լուաւ՝ ասէ ցնոսա. ոչ է
 պիտոյ բժիշկ կարողաց՝ այլ հիւանդաց:
- 13 Երթայք ուսարուք զինչ է, զողորմու
 թիւն կամիմ և ոչ զզոհ. զի ոչ եկի կո
 չել զարդարս այլ զմեղաւորս:
- 14 Եւ այնժամ մատեան առ նա աշակերտքն
 Յովհաննու և ասեն. ընդէր մեք և Փա
 րիսեցիքն պահեմք յաճախ, և քո աշա
 կերտքդ ոչ պահեն:
- 15 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. մի թէ մարթ ինչ
 իցէ մանկանց առադաստի սուգ առնուլ՝
 մինչ փեսայն ընդ նոսա իցէ. այլ եկեացեն
 աւուրք՝ յորժամ բարձցի ՚ի նոցանէ
 փեսայն, և ապա պահեացեն:
- 16 Եւ ոք արկանէ կապերտ անթափի ՚ի վե-

բայ հնացեալ ճորձոյ՝ զի առնու ելանէ
 զլրութիւնն նորա ՚ի հանդերձէն, և ևս
 չար պատառումն լինի:

Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ՚ի տիկս հինս . 17
 ապա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին և գի-
 նին հեղու և տիկքն կորնչին . այլ ար-
 կանեն զգինի նոր ՚ի տիկս նորս, և եր-
 կոքին պահին:

ԳԳ. Սինչ դեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա, 18
 ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրպա-
 գանէր նմա և ասէր . դուստր իմ արդ
 ևս վախճանեցաւ . այլ եկեալ դիցես
 զձեռն քո ՚ի վերայ նորա և կեցցէ:

Երեաւ Յիսուս և զնաց զկնի նորա 19
 աշակերտօքն հանդերձ:

Եւ ահա կին մի տեռատես երկոտասան 20
 ամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ
 ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա:

Քանզի ասէր ՚ի մտի իւրում, թէ միայն 21
 մերձենամ ՚ի հանդերձս նորա փրկիմ:

Իսկ Յիսուս իբրև դարձաւ և ետես զնա՝ 22
 ասէ . քաջալերեաց դուստր՝ հաւատք քո
 կեցուցին զքեզ . և փրկեցաւ կինն ՚ի
 ժամէն յայնմանէ:

Իբրև եկն Յիսուս ՚ի տուն իշխանին, և 23

ետես զփողարսն և ամբոխ յոյժ , ասէ
ցնոսա . 'ի բաց զնացէք :

24 Օ ի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ
ննջէ :

25 Լ,ւ ծաղր առնէին զնա . և իբրև ել ամ-
բոխն 'ի բաց , եմուտ՝ կալաւ զձեռանէ
նորա և յարեաւ աղջիկն :

26 Լ,ւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն եր-
կիրն ընդ այն :

27 Լ,ւ մինչ դեռ անցանէր լւ այն Յս, զհետ ԳԴ
եղեն նի կոյրք երկու , աղաղակէին և
ասէին . ողորմեաց մեզ որդի Գաւթի :

28 Լ,ւ իբրև եկն 'ի տուն , մատեան առ նա
կոյրքն , և ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւա-
տայք եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ .
ասեն ցնա՝ այո տէր :

29 Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա և ա-
սէ . ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ :

30 Լ,ւ բացան աչք նց . և սաստեաց նց Յս՝
և ասէ . զգոյշ կացէք՝ մի ոք գիտասցէ :

31 Լ,ւ նորա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ
ամենայն երկիրն ընդ այն :

32 Լ,ւ յեւանելն նոցա արտաքս , ահա մա-
տուցին առ նա այր մի՝ համր դիւահար :

33 Լ,ւ յեւանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն .

և զարմացան ժողովուրդքն և ասեն .
 Թէ և ոչ երբէք երևեցաւ այսպիսի ինչ
 յԻսրայէլի :

Իսկ Փարիսեցիքն ասէին թէ իշխանաւն 34
 դիւաց հանէ դա զդէս :

ԳԵ Եւ շրջէր Յսւ ընդ ամ քաղաքս և ընդ 35
 գիւղս . ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նց ,
 և քարոզէր զաւետարանն արքայութե .
 և բժշկէր զամենայն ախտս և զամենայն
 հիւանդութիւնս ՚ի ժողովուրդեանն :

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ գթացաւ 36
 ՚ի նս . զի էին աշխատեալք և ցրուեալք
 իբրև զոչխարս որոց ոչ իցէ հովիւ :

Եւ այնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր . հունձք 37
 բազում են և մշակք սակաւ :

Եւ որ աղաչեցէք զտէր հնձոց՝ զի հանցէ 38
 մշակս ՚ի հունձս իւր :

ԳՎ : Ժ

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասաւ 1
 նեսին աշակերտսն իւր , ետ նոցա իշ-
 խանութի այսոց պղծոց՝ հանել զնս , և
 բժշկել զնս ցաւս և զնս հիւանդութիս :
 Եւ առաքելոցն երկոտասանից էին ան . 2

ուանք այսոքիկ . առաջին Միմոնն՝ անուանեալն Պետրոս և Անդրէաս եղբայր նորա :

3 Յակոբոս Զեբեթեայ և Յովհաննէս եղբայր նորա . Փիլիպպոս և Բարթողիմէոս . Թովմաս և Մաաթէոս մաքսաւոր . Յակոբոս Ալփեայ և Ղեբէոս՝ որ անուանեցաւ Թադէոս :

4 Միմոնն Սանանացի և Յուդա Իսկարիտացի՝ որ և մատնեացն զնա :

5 Օ նոսա երկոտասանեօին առաքեաց Յիսուս , պատուիրեաց նոցա և ասէ . Ի ճանապարհ հեթանոսաց մի երթայցէք և ՚ի քաղաք Սամարացւոց մի մտանիցէք :

6 Այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տանն Իսրայէլի :

7 Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէք և ասացէք թէ մերձեալ է արքայուի երկնից :

8 Օ հիւանդս բժշկեցէք , զբորոտս սրբեցէք , զդևս հանէք , ձրի առիք և ձրի առէք :

9 Մի ստանայք ոսկի և մի արծաթ և մի պղինձ ՚ի դօտիս ձերս :

10 Մի պարկ ՚ի ճանապարհ , և մի երկուս հանդերձս , մի կօշիկս , մի ցուպ . զի ար-

Ժանի է մշակն կերակրոյ իւրոյ:

Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ՚ի գետոյ, 11
 հարցանիցէք թէ ո՞ր է ՚ի նմա արժանի. և
 անդ լինիջիք մինչև ելանիցէք անտի:
 Եւ իբրև մտանիցէք ՚ի տունն, ողջոյն 12
 տաջիք նմա և ասասջիք. ողջոյն տանա
 այսմիկ:

Եւ թէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ ող- 13
 ջոյնն ձեր ՚ի վերայ նր. ապա թէ ոչ իցէ
 արժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի:
 Եւ որ ոչ ընկալցի զձեզ և ոչ լուիցէ 14
 բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք ՚ի տա-
 նէն կամ ՚ի քաղաքէն յայնմանէ, թօ-

թափեսջիք զփոշին յոտից ձերոց:

Ըմէն ասեմ ձեզ, զիւրազոյն լիցի երկրին 15
 Սողոմապետոց և Գոմորապետոց յաւուրն
 դատաստանի, քան քաղաքին այնմիկ:

ԳՁԵ՛հաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչ 16
 խարս ՚ի մէջ գայլոց. եղերուք այսու-
 հեաւ խորագէտք իբրև զօձս, և միա-
 միտք իբրև զաղաւնիս:

Օ գոյշ լինիջիք ՚ի մարդկանէ. զի մատ- 17
 նեսցեն զձեզ յատեանս, և ՚ի ժողո-
 վուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ:

Եւ առաջի դատաւորաց և թաղաւորաց 18

տանիցին զձեզ՝ վասն իմ 'ի վկայութիւն
նոցա և հեթանոսաց:

- 19 Այլ յորժամ մատնեսցեն զձեզ, մի՛ հո-
գայցէք թէ ո՞րպէս կամ զի՛նչ խօսիցիք,
զի տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ զինչ
խօսիցիք:
- 20 Օ ի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսիցիքն,
այլ հոգին հօր ձերոյ՝ որ խօսիցի 'ի ձեզ:
- 21 Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ, և
հայր զորդի. և յարիցեն որդիք 'ի վերայ
հարց և սպանանիցեն զնոսա:
- 22 Այլ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վ՛ս
անուան իմոյ. իսկ որ համբերեսցէ իս-
պառ, նա կեցցէ:
- 23 Այլ յորժամ հալածեսցեն զձեզ 'ի քա-
ղաքիս յայնմիկ՝ փախիջիք յայլ. և եթէ
յայնմանէ հալածիցեն զձեզ՝ փախիջիք
'ի միւս. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ սպառես-
ջիք զքաղաքս Իսրայէլի՝ մինչև եկեսցէ
որդի մարդոյ:
- 24 Այլ է աշակերտ առաւել քան զվարդա-
պետ, և ոչ ծառայ քան զտէր իւր:
- 25 Հատ իցէ աշակերտին եթէ եղիցի իբ-
րև զվարդապետ իւր, և ծառային՝ իբ-
րև զտէր իւր. եթէ զտանուտէրն թէ-

Եղգերուղ կոչեցին, որչափ ևս առաւել
զննտանիս նորա:

Ս'ի այսուհետե երկնչիցիք 'ի նոցանէ. 26
զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնես-
ցի, և գաղտնի որ ոչ ծանիցի:

Օ որ ասեմ ձեզ 'ի խաւարի՝ ասացէք 'ի 27
լոյս. և զոր լէք յունկանէ՝ քարոզեցէք
'ի վերայ տանեաց:

Լ, և մի երկնչիք յայնցանէ՝ որ սպանա- 28
նեն զմարմին, և զոգի ոչ կարեն սպա-
նանել. այլ երկերուք դուք առաւել
յայնմանէ որ կարողն է զոգի և զմար-
մին կորուսանել 'ի գեհենի:

Ոչ ապաքէն երկու ճ'նճղուկք գանկի 29
միոջ վաճառին, և մի 'ի նոցանէ յերկիր
ոչ անկցի առանց հօր ձերոյ:

Ը, և ձեր և ամ խկ հեր գլխոյ թուել է: 30
Լ, և արդ մի երկնչիցիք, զի լաւ էք քան 31
զբազում ճ'նճղուկս:

Մենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի 32
մարդկան, խոստովանեցից և ես զնմա-
նէ առաջի հօր իմոյ որ յերկինսն է:

Լ, և որ ուրացցի զիս առաջի մարդկան, 33
ուրացայց և ես զնա առաջի հօր իմոյ որ
յերկինսն է:

- 34 Ս'ի համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր . ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր:
- 35 Վանգի եկի քակել զայր 'ի հօրէ իւրմէ, և զդուստր 'ի մօրէ իւրմէ, և ըզհարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ:
- 36 Եւ թշնամիք առն ընտանիք իւր:
- 37 Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս՝ ոչ է ինձ արժանի. և որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան զիս՝ էլ ինձ արժանի:
- 38 Եւ որ ոչ առնու զիսաչ իւր և գայ զկնի իմ, էլ ինձ արժանի:
- 39 Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վն իմ, գտցէ զիսաչ:
- 40 Որ ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի զառաքիչն իմ:
- 41 Որ ընդունի զմարդարէ յանուն մարդարէի՝ զվարձս մարդարէի առցէ. և որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝ ըզվարձս արդարոյ առցէ:
- 42 Եւ որ արբուսցէ միում 'ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յանուն աշակերտի, ամէն ասեմ ձեզ ոչ կորուսցէ զվարձս իւր:

Գ. Լ :

- ԳԼ Լ Եղև իբրև կատարեաց Յիսուս 1
 զպատուէր երկոտասանից աշակերտացն
 իւրոց, զնաց անտի քարոզել և ուսուցա
 նել ՚ի քաղաքս նոցա:
- Իսկ Յովհաննէս իբրև լուաւ ՚ի բանտին 2
 զգործսն Բրիստոսի, առաքեաց ՚ի ձեռն
 աշակերտացն իւրոց:
- Լ և ասէ ցնա . զո՞ւ ես որ գալոցն ես , 3
 եթէ այլում ակնկալցուք:
- Պատասխանի ետ Յիսուս՝ և ասէ ցնո 4
 սա . զնացէք պատմեցէք Յովհաննու ,
 զոր լուայք և տեսիք:
- Եւրբ տեսանեն, կաղք զնան , բորոտք 5
 սրբին և խուլք լսեն և մեռեալք յառ
 նեն և աղքատք աւերտարանին:
- Լ և երանել է որ ոչ գայթակղեսցի յիս 6
 Լ և իբրև նոքա զնացին, սկսաւ Յիսուս 7
 ասել ցժողովուրդսն զՅովհաննէ . զի՛նչ
 ելէք տեսանել յանապատին , եղէ՞զն
 շարժուն ՚ի հողմոյ:
- Լ և զի՛նչ ելէք տեսանել . մարդ ՚ի 8
 հանդերձս փափկութե՛ք զարդարեալ . ա-

հաւանիկ որ զփափուկսն զգեցեալ են՝
ի տունս թագաւորաց են:

9 Այլ զինչ ելէք տեսանել. մարգարէ՞.
այո ասեմ ձեզ, և առաւել ևս քան ըզ
մարգարէ:

10 Օ ի նա է վն որոյ գրեալն է. ահա ես
առաքեցից զհրեշտակ իմ առաջի երե-
սաց քոյ՝ որ պատրաստեսցէ զճանա-
պարհս քո առաջի քո:

11 Այլն ասեմ ձեզ՝ չէ յարուցեալ ի ծը-
նունդս կանանց մեծ քան զՅովհաննէս
Մկրտիչ. բայց փոքրիկն յարքայութե-
երկնից մեծ է քան զնա:

12 Բայց յաւուրցն Յովհաննու Մկրտչի
մինչև ցայժմ՝ արքայութին երկնից բռ-
նադատի, և բռունք յափշտակեն զնա:

13 Բանգի ամ օրէնք և մարգարէք՝ մինչև
ցՅովհաննէս մարգարէացան:

14 Եւ թէ կամիք ընդունել՝ նա է Եղիա
որ գալոցն է:

15 Որ ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ:

16 Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս. նման
է մանկտւոյ որ նստիցին ի հրապարակս,
կարդայցեն զընկերս իւրեանց:

17 Եւ ասիցեն. փողս հարսպ ձեզ և ոչ

կաքաւեցէք , ողբացաք ձեզ և ոչ կո-
ծեցարուք :

Եւ կն Յովհաննէս , ոչ ուտէր և ոչ ըմ- 18
պէր . և ասեն՝ դե դոյ ՚ի նմա :

Եւ կն որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ . և ա- 19
սեն , ահա այր կերող և արբեցող , բա-
րեկամ մտքասաւորաց և մեղաւորաց . և
արդարացաւ իմաստութի յորդոց իւրոց :
{ } այնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն՝ 20
յորս եղեն բազում զօրութիւնք նորա ,
և ոչ ապաշխարեցին :

Ս այ քեզ Քորագին , վայ քեզ Բեթ- 21
սայիդա . զի եթէ ՚ի Տիւրոս և ՚ի Սիդոն
եղեալ էին զօրութիւնքն որ ՚ի ձեզ ե-
ղեն , վաղու ևս արդեօք խորդով և մոխ-
րով ապաշխարեալ էր :

Բայց ասեմ ձեզ . դիւրադոյն լիցի երկ- 22
րին Տիւրոսի և Սիդոնի յաւուրն դա-
տաստանի՝ քան ձեզ :

Եւ դու Վափառնաում , մի մինչև յեր- 23
կինս բարձրացիս , այլ մինչև ՚ի դժոխս
իջցես . զի եթէ ՚ի Սողոմ եղեալ էին
զօրութիւնքն՝ որ ՚ի քեզ եղեն , ապա-
քէն կային ևս մինչև ցայսօր :

Բայց ասեմ ձեզ՝ եթէ երկրին Սողո- 24

մացւոց դիւրագոյն լիցի յաւուրն դա-
տաստանի՝ քան քեզ:

25 { }այնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յս Դ 11
և ասէ. դո՛հանամ զքէն հայր՝ եր երկնի
և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստ-
նոց և՛ի դիտնոց և յայտնեցեր տղայոց:

26 Լ՛յո հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև ա-
ռաջի քո:

27 Լ՛մենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ.
և ոչ որ ճանաչէ զորդի՛ եթէ ոչ հայր, և
ոչ զհայր որ ճանաչէ՛ եթէ ոչ որդի, և
ու՛մ որդին կամիցի յայտնել:

28 Լ՛կայք առ իս ամենայն վաստակեալք
և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ:

29 Լ՛ուէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ, և ուսարուք
յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ, և
դաջիք հանգիստ անձանց ձերոց:

30 Օ՛ի լուծ իմ քաղցր է և բեռն իմ
փոքրոգի:

Գ 1 : Ժ Բ

1 { }այնժամ գնաց Յս ընդ արտորայսն Դ Բ
նց ՚ի շաբաթու. և աշակերտքն նի՛ քաղց
եան, և սկսան հասկ կորզել և ուտել:

- Փարիսեցիքն իբրև տեսին՝ ասենցնա . 2
 ահաւասիկ աշակերտքն քո գործեն, զոր
 ոչ է արժան գործել ՚ի շաբաթու .
- Եւ նա ասէ ցնոսա . ոչ իցէ ընթերցեալ 3
 ձեր զոր արար Դաւիթ յորժամ քաղց-
 եաւն , և որ ընդ նմայն էին :
- Օ ինրդ եմուտ ՚ի տունն Աստուծոյ՝ և 4
 եկեր զհացն զառաջաւորութեան . զոր
 ոչ էր օրէն նմա ուտել, և ոչ որոց ընդ
 նմայն էին , բայց միայն քահանայից :
- Կամ թէ չիցէ ընթերցեալ յօրէնս՝ զի 5
 ՚ի շաբաթս քահանայքն ՚ի տաճարին
 պղծեն զշաբաթն և անմեղք են :
- Բայց ասեմ ձեզ՝ զի մեծ քան զտա- 6
 ճարն է աստ :
- Եւ եթէ դիտէիք զինչ է զողորմութիւն 7
 կամիմ և ոչ զզոհ , ապա ոչ դատապար-
 տէիք դուք զանպարտսն :
- Օ ի տէր է շաբաթու՝ որդին մարդոյ : 8
 Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն ՚ի ժո- 9
 ղովուրդն նոցա :
- Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօ- 10
 սացեալ էր . հարցինցնա և ասեն , եթէ
 պարտ իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել . զի չա-
 բախօսեսցեն զնմանէ :

- 11 Եւ նա ասէ ցնտա . ո՞վ է 'ի ձէնջ մարդ , որոյ իցէ ոչխար մի , և անկանիցի այն 'ի խորխորատ 'ի շաբաթու . միթէ ոչ ունիցի և յարուցանիցէ զնա :
- 12 Իսկ արդ որչափ ևս առաւել է մարդքան զոչխար . ապա ուրեմն պարտ է 'ի շաբաթու բարիս գործել :
- 13 { } Այնժամ ասէ ցայրն . ձգեա զձեռն քո , և նա ձգեաց , և եղև ողջ իբրև զմիւսն :
- 14 Իսկ Փարիսեցիքն ելեալ արտաքս խորհուրդ առին զնմանէ թէ որպէս կորուսցեն զնա :
- 15 Եւ Յիսուս իբրև գիտաց , մեկնեցաւ անտի . և գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք , և բժշկեաց զամենեսեանն :
- 16 Եւ սաստեաց նոցա զի մի յայտնեսցին զնմանէ ումեք :
- 17 Օ ի Լցցի որ ասացաւն 'ի ձեռն Եսայեայ մարդարէի :
- 18 Եւ նա մանուկ իմ զոր ընտրեցի , և սիրելի իմ ընդ որ հաճեցաւ անձն իմ . եւ դից զոգի իմ 'ի վերայ նորա , և իրաւունս հեթանոսաց պատմեսցէ :
- 19 Եւ հակառակեսցի և ոչ աղաղակեսցէ , և ոչ որք լուիցէ 'ի հրապարակս զբարբառ նի :

Օ եղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեացէ , և 20
 զպատրոյկն առկայծեալ ոչ շիջուացէ ,
 մինչև հանցէ 'ի յաղթուի զդատաստան :
 Եւ յանուն նր հեթանոսք յուսացին : 21

ՊԳ Զայնժամ մատուցաւ առ նա դիւահար 22
 մի կոյր և համր , և բժշկեաց զնա . որն
 զի համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ :
 Օ արմացան ամ ժողովուրդքն՝ և ասե- 23
 ին . մի՞թէ սա՞ իցէ քսն որդի Դաւթի :
 Իայց Փարիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն . 24
 ոչ իւրք հանէ դա զդևս՝ եթէ ոչ Բէեղ-
 զերուղաւ իշխանաւն դիւաց :

Իբրև դիտաց Յս զխորհուրդս նյ՝ ասե 25
 ցնոսա . ամ թագաւորուի բաժանեալ
 յանձն իւր՝ աւերի . և ամ քաղաք կամ
 տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ կացցէ :
 Եւ եթէ սատանայ զսատանայ հանէ , 26
 յանձն իւր բաժանեցաւ . արդ՝ զիարդ
 կացցէ թագաւորութիւն նորա :

Եւ եթէ ես Բէեղզերուղաւ հանեմ 27
 զդևս , որդիքն ձեր ի՛նչ հանիցեն . վասն
 այնորիկ նորա եղիցին ձեր դատաւորք :
 Ապա թէ հողւով Աստուծոյ հանեմ ես 28
 զդևս , ուրեմն հասեալ է 'ի վերայ ձեր
 արքայութիւն Աստուծոյ :

- 29 Կամ զիա՞րդ կարէ որ մտանել ՚ի տուն
հօրի՝ և զգործիան նորա յափշտակել ,
եթէ ոչ նախ կապիցէ զհօրն , և ապա
զտունն նորա յափշտակիցէ :
- 30 Ար ոչ ընդ իս է , հակառակ իմ է , և որ
ոչ ժողովէ ընդ իս՝ ցրուէ :
- 31 Այն ապրիկ ասեմ ձեզ . եմ մեղք և
հայհոյութիք թողցին մարդկան , բայց
զհոգւոյն հայհոյութիւն մի թողցի :
- 32 Եւ որ որ ասիցէ բան զորդւոյ մարդոյ՝
թողցի նմա . բայց որ զհոգւոյն սրբոյ
ասիցէ՝ մի թողցի նմա , մի յայսմ
աշխարհի և մի ՚ի հանդերձելումն :
- 33 Կամ արարէք զճառն բարի՝ և զպտուղ
նորա բարի , կամ արարէք զճառն չար՝
և զպտուղ նորա չար . քանզի ՚ի պտղոյ
անտի ծառն ճանաչի :
- 34 Նունդք իժից , զիա՞րդ կարիցէք բա-
րիս խօսել՝ որ չարքդ էք . քանզի ՚ի յա-
ւերուածոյ սրտի խօսի բերան :
- 35 Արդ բարի՝ ՚ի բարի գանձուց սրտի
իւրոյ հանէ զբարիս . և մարդ չար՝ ՚ի չար
գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զչարիս :
- 36 Բայց ասեմ ձեզ . թէ ընդ եմ դատարկ
բանի զոր խօսիցին մարդիկ , տացեն հա-

մար յաւուրն դատաստանի:

Օ ի ՚ի բանից քոց արդարասցիս , և ՚ի 37
բանից քոց պարտաւորեսցիս:

ԴԴ Յայնժամ պատասխանի ետուն նմա ու 38
մանք ՚ի դպրացն և ՚ի Փարիսեցւոց՝ և
ասեն . վարդապետ՝ կամիմք նշան ինչ
տեսանել ՚ի քէն:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . 39
ազգ չար և շնացող նշան խնդրէ . և
նշան մի տացի նմա , բայց նշանն Յովնա-
նու մարգարէի:

Օ ի որպէս էր Յովնան ՚ի փոր կիտին 40
զերիս տիւս և զերիս գիշերս , նոյնպէս
եղիցի և որդի մարդոյ ՚ի սիրտ երկրի
զերիս տիւս և զերիս գիշերս:

Մք Նինուէացիք յարիցեն ՚ի դատաս 41
տանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատա
պարտեսցեն զսա . զի զղջացան ՚ի քարո
զուձեանն Յովնանու . և արդ աւասիկ
մեծ քան զՅովնան է աստ:

Ղշխոյն հարաւոյ յարիցէ ՚ի դատաստա 42
նի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ՝ և դատա-
պարտեսցէ զսա . զի եկն ՚ի ծագաց
երկրի՝ լսել զիմաստուձիւնն Սողոմոն-
նի . և ահա մեծ քան զՍողոմոնն է աստ:

- 43 Այլ յորժամ այսն պիղծ ելանէ ՚ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջրդին տեղիս .
 խնդրէ հանգիստ՝ և ոչ դտանէ :
- 44 Յայնժամ ասէ . դարձայց ՚ի տուն իմ ուստի ելի . և եկեալ դտանէ զնա պարպորդ , մաքրեալ և յարդարեալ :
- 45 Յայնժամ երթայ և առնու ընդ իւր եօթն այլ այսս չարագոյնս քան զինքն , և մտեալ բնակէ անդ . և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար քան զառաջինն . այնպէս եղիցի և ազգիս այսմիկ չարի :
- 46 Այնչ դեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր , ահա մայր նր և եղբարք նր կային արտաքոյ՝ և խնդրէին խօսել ընդ նմա :
- 47 Եւ ասէ ոմն ցնա . ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ , և խնդրեն խօսել ընդ քեզ :
- 48 Աս պատասխանի ետ այնմիկ որ ասացն ցնա , և ասէ . ո՞վ է իմ մայր , կամ ո՞վ են իմ եղբարք :
- 49 Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն՝ ասէ . ահա մայր իմ և եղբարք իմ :
- 50 Օ ի որ առնիցէ զկամս հօր իմոյ որ յերկինսն է , նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր :

Գ. Լ. Ժ. Գ.

- Դ.Ե. Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յիսուս 'ի տա- 1
նէն՝ նստաւ առ ծովեզերն:
- Լ. Ե. Ժողովեցան առ նա ժողովուրդք բա- 2
զուովք, մինչև մտանել նմա 'ի նաւն՝ և
նստել. և ամենայն ժողովուրդն կայր առ
ծովեզերքն:
- Լ. Ե. խօսէր ընդ նոսա բազումս առակօք՝ 3
և ասէր:
- Ընչա ել սերմանահան սերմանել. և 'ի 4
սերմանելն իւրում, էր որ անկաւ առ
ճանապարհաւ, և եկն թռչուն երկնից՝
և եկեր զնա:
- Լ. Ե. այլն անկաւ յապառածի, ուր ոչ 5
գոյր հող բազում. և վաղվաղակի՛ բու-
սաւ՝ առ 'ի չգոյէ հիւթոյ երկրին:
- Ի ծագել արևու տապացաւ, և զի ոչ 6
գոյին արմատք՝ չորացաւ:
- Լ. Ե. այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց, և ելին 7
փուշքն և հեղցուցին զնա:
- Լ. Ե. այլն անկաւ յերկիր բարի, և տայր 8
պտուղ, էր որ հարիւրաւոր, և էր որ
վաթսնաւոր, և էր որ երեսնաւոր:

- 9 Որ ունիցի ականջս լսելոյ , լուիցէ :
- 10 Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա .
ընդէր առակօք խօսիս ընդ նոսա :
- 11 Եւս պատասխանի ետ և ասէ ցնս . քան
զի ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս
արքայութեն երկնից , և նց չէ տուեալ :
- 12 Օ ի որս գուցէ՝ տացի նմա և յաւելցի .
և որս ոչն գուցէ , և զոր ունիցին՝ բարձ
ցի ՚ի նմանէ :
- 13 Որ ասն այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ նս .
զի տեսանեն՝ և ոչ տեսանեն , և լսեն՝
և ոչ լսեն , և ոչ առնուն ՚ի միտ :
- 14 Եւ կատարի առ նոսա մարգարէութիւն
Եսայեսայ՝ որ ասէ . լսելով լուիջիք՝ և մի
խմասջիք , և տեսանելով տեսջիք՝ և մի
տեսջիք :
- 15 Օ ի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանս
այսորիկ , և ականջօք իւրեանց ծանունս
լուան . և զաչս իւրեանց կախուցին՝ զի
մի երբէք տեսցեն աչօք՝ և ականջօք
լուիցեն՝ և սրտիւք խմացցին , և դարձ
ցին և բժշկեցից զնոսա :
- 16 Իայց ձեր երանի է աչացդ՝ զի տեսա
նեն , և ականջաց ձերոց՝ զի լսեն :
- 17 Եւ մէն ասեմ ձեզ , զի բազում մարգարէք

և արդարք ցանկացան տեսանել զոր
տեսանէքդ՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լը-
սէքդ՝ և ոչ լուան:

Եւ արդ լուարուք դուք զառակ սեր- 18
մանացանին:

Յամենայնէ որ լսէ զբանն արքայութե 19
և ոչ առնու ՚ի միտ, գայ չարն և յափը-
տակէ զսերմանեայն ՚ի սիրտ նորա. այն
է՝ որ առ ճանապարհաւն սերմանեցաւ:

Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ՝ այն 20
է, որ իբրև լսէ զբանն, և վաղվաղակի
խնդութեամբ ընդունի զնա:

Բայց քանզի ոչ ունի արմատս յինքեան 21
այլ առ ժամանակ մի է, ՚ի լինել նե-
ղութեան և հալածանաց վասն բանին՝
վաղվաղակի գայթակղի:

Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ՝ այն 22
է, որ իբրև լսէ զբանն, և հողք աշխար
հիս և պատրանք մեծութե հեղձուցա-
նեն զբանն, և լինի անպտուղ:

Իսկ որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ՝ այն 23
է, որ իբրև լսէ զբանն՝ և ՚ի միտ առ-
նու, և տայ զպտուղ, է որ հարիւր և
է որ վաթսուն և է որ երեսուն:

ԴԶԼ, Եւ առակ արկ առ նոսա և ասէ, նմա 24

- նեցաւ արքայութի երկնից առն, որ սեր մանիցէ սերմն բարի յագարակի իւրում:
- 25 Եւ ՚ի քուն լինել մարդկան, եկն թըշնամին նորա, և ցանեաց ՚ի վերայ որումն ՚ի մէջ ցորենոյն և զնաց:
- 26 Եւ իբրև բուսաւ խոտն և արար պրտուղ, ապա երևեցաւ և որումնն:
- 27 Ստուցեալ ծառայք տանուտեառնն ասեն ցնա. տէր՝ ոչ սերմն բարի սերմա նեցեր յագարակին քում, արդ ուտի ունիցի զորումնն:
- 28 Եւ նա ասէ ցնոսա. այր թշնամի արար զայն. ասեն ցնա ծառայքն. կամիս զի երթիցուք քաղեսցուք զայն ՚ի բաց:
- 29 Եւ նա ասէ ցնն. մի, դուցէ մինչ քաղիցէք զորումնն, և զցորեանն ընդ նմին ՚ի բաց խիցէք:
- 30 Թող տուք երկոցունց աճել ՚ի միասին մինչև ՚ի հունձս, և ՚ի ժամանակի հընձոցն ասացից ցհնձողսն. քաղեցէք նախ զորումնդ՝ և կապեցէք զայդ խրձունս առ ՚ի յայրել, և զցորեանն ժողովեցէք ՚ի շտեմարանս իմ:
- 31 Եւ առակ արկ առ նոսա և ասէ. նման է արքայութիւն երկնից հատոյ մանան,

խոյ . զոր առեալ մարդոյ՝ սերմանեաց
յագարակի իւրում:

Ար փոքր է քան զամ սերմանիս . և յոր 32
ժամ աճիցէ , մեծ է քան զամ բանջարս .
և լինի ծառ՝ մինչև գալ թռչնոց երկ-
նից և հանգչել յոսոս նորա:

Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . 33
նման է արքայու թի երկնից խմորոյ , զոր
առեալ կնոջ թագոյց ՚ի գրիւս երիս ա-
լեր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ:

Օ այս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս առա 34
կօք ընդ ժողովուրդսն , և առանց առակի
ոչինչ խօսէր ընդ նոսա:

Օ ի լցցի ասացեալն ՚ի մարգարէէն . 35
բացից առակօք զբերան իմ , բղխեցից
զժածկեալսն ՚ի սկզբանէ աշխարհի:

Դէ Յայնժամ թողեալ Յսի զժողովուրդսն՝ 36
եկն ՚ի տուն . մատեան առ նա աշա-
կերտքն նորա՝ և ասեն . մեկնեա մեզ
զառակ որոմանցն ազարակի:

Նա պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա . որ 37
սերմանէ զսերմն բարի՝ է որդի մարդոյ:

Եւ ազարակն աշխարհս է . սերմն բա- 38
րի նոքա են որ որդիքն արքայութեան
են , իսկ որոմն որդիք չարին են:

- 39 Եւ թշնամին որ վարեաց զայն՝ սատա-
նայ է . և հունձքն կատարած աշխար-
հիս է , և հնձողքն հրեշտակք են :
- 40 Որպէս ժողովի որումնն և ՚ի հուր այրի ,
այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս :
- 41 Լուաքեսցէ որդի մարդոյ զհրեշտակս
իւր , և ժողովեսցեն յարքայութենէ նո-
րա զամենայն գայթակղութիս՝ և զայ-
նոսիկ ոյք գործեն զանօրէնութիւն :
- 42 Եւ արկցեն զնոսա ՚ի հնոց հրոյ . անդ
եղիցի լալ և կրճեւլ ատամանց :
- 43 Եւ այնժամ արդարքն ծագեսցեն իբրև
զարեգակն յարքայութե երկնից . որ ու-
նիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ :
- 44 Դարձեալ՝ նման է արքայութի երկնից
գանձի ծածկելոյ յագարակի , զոր գըտ-
եալ մարդոյ՝ թագոյց . և ՚ի խնդութե
անտի երթայ վաճառէ զամ ինչ զոր
ունի , և գնէ զագարակն զայն :
- 45 Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկ-
նից առն վաճառականի՝ որ խնդրիցէ
մարգարիտս գեղեցիկս :
- 46 Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զամ զոր ինչ ու-
նէր՝ և գնեաց զայն մարգարիտ :

Պարձեալ՝ նման է արքայութի երկնից 47
 ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով՝ և յամենայն
 ազգաց ժողովելոյ:

Օ որ՝ իբրև լցաւ, հանեալ ՚ի ցամաք՝ 48
 և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յա-
 մանս, և զխոտանն ՚ի բաց ընկեցին:

Մյնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխար- 49
 հիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն
 զչարս ՚ի միջոյ արդարոց:

Եւ արկցեն զնոսա ՚ի հնոց հրոյն. անդ 50
 եղիցի լալ և կրճել ատամանց:

Մսէ ցնոսա Յիսուս. իմացարձէք զայս 51
 ամենայն. ասեն ցնա. այո տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա. վասն այսորիկ ամ 52
 դպիր աշակերտեալ արքայութե՛ն երկնից՝
 նման է առն տանուտեառն, որ հանէ
 ՚ի դանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

Եկ Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս զա- 53
 ոակս զայսոսիկ՝ փոխեցաւ անտի:

Եւ եկեալ ՚ի դաւառ իւր՝ ուսուցանէր 54
 զնս ՚ի ժողովրդեանն նոցա, մինչև զար-
 մանալ նոցա և ասել. սմա ուստի իցէ այս
 իմաստութիւն և զօրութիւնք:

Ոչ սա է հիւսանն որդի, ոչ մայր սորա 55
 կոչի Մարիամ, և եղբարք սորա Յակո-

- բոս և Յովսէս և Սիմոն և Յուդաս
- 56 Եւ քորք սորա ոչ ամենեքեան առ մեզ
են . արդ ուստի է սմա այս ամենայն .
- 57 Եւ գայթակղէին ՚ի նա . և Յիսուս ասէ
ցնոսա . չիք մարդարէ անարդ եթէ ոչ
յիւրում դաւառի և յիւրում տան :
- 58 Եւ ոչ արար անդ զօրութիւնս բազումս՝
վասն անհաւատութեան նոցա :

Գ Լ : Ժ Գ

- 1 **Յ**այնմ ժամանակի լուաւ Հերովդէս եւ
չորրորդապետ զլուր Յիսուսի :
- 2 Եւ ասէ ցճառայս իւր . նա է Յովհաննէս
Մկրտիչ , նա յարեալ ՚ի մեռելոց , և
վասն այնորիկ զօրութիւնք լինին նուաւ :
- 3 Քանզի Հերովդէս կալաւ զՅովհաննէս ,
կապեաց զնա և եդ ՚ի բանտի վասն Հե-
րովդիա կնոջ Փիլիպպոսի եղբօր նորա :
- 4 Օ ի ասէր ցնա Յովհաննէս . չէ արժան
քեզ ունել զդա :
- 5 Եւ կամէր զնա սպանանել , բայց երկըն-
չէր ՚ի ժողովրդենէ անտի . քանզի իբրև
զմարդարէ ունէին զնա :
- 6 Եւ իբրև եղէն ծնունդք Հերովդի՝ կա-

քաւեաց դուստրն Հերովդիայ 'ի մէջ
բազմականին, և հաճոյ թուեցաւ Հե-
րովդի:

Ուստի և երդմամբ խոստացաւ տալ նմա 7
զինչ և խնդրեացէ:

Լ, և նա յառաջագոյն խրատեալ 'ի մօրէ 8
իւրմէ . տուր ինձ ասէ այսր 'ի վերայ
սկտեղ զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի:

Լ, և տրտմեցաւ թագաւորն . բայց վասն 9
երդմանցն և բարձակցացն՝ հրամայեաց
տալ նմա:

Լ, և առսքեաց գլխատեաց զՅովհաննէս 10
'ի բանտի:

Լ, և բերաւ գլուխ նր' սկտեղը՝ և տուաւ 11
աղջկանն, և տարաւ առ մայր իւր:

Լ, և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ բար 12
ձին զմարմինն և թաղեցին, և եկեալ
պատմեցին Յիսուսի:

ԵԳ Լ, և իբրև լուաւ Յ՛ս. գնաց անտի նաւու 13
յանապատ տեղի առանձինն . իբրև
լուան ժողովուրդքն, գնացին զհետ նո-
րա հետի 'ի քաղաքաց անտի:

Լ, և իբրև ել՝ ետես ժողովուրդ բազում, 14
զթացաւ 'ի նոսա, և բժշկեաց զհի-
ւանդս նոցա:

- 15 Իբրև ընդ երեկս եղև , մատեանն առնա աշակերտքն և ասեն . տեղիս անապատ է՝ և օրս տարաժամեալ , արձակեա զժողովուրդսդ , զի երթիցեն շուրջ ՚ի շէնսն՝ զնեսցեն իւրեանց կերակուրս :
- 16 Եւ ասէ Յիսուս . ոչինչ պիտոյ է դոցա երթալ . դուք տուք դոցա ուտել :
- 17 Եւ նոքա ասեն ցնա . ոչինչ ունիմք աստ , բայց հինգ նկանակ և երկուս ձկունս :
- 18 Եւ ասէ ցնոսա . բերէք այսր զայն :
- 19 Եւ հրամայեաց բազմեցուցանել զժողովուրդսն ՚ի վերայ խոտոյ . և առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց և եբեկ՝ և ետ ցաշակերտսն զնկանակսն , և աշակերտքն ժողովրդոցն :
- 20 Կերան ամենեքեան և յագեցան , և բարձին զնշխարս կոտորոցն երկուտասան սակառի լի :
- 21 Եւ որք կերանն՝ էին արք իբրև հինգ հազար . թող զկանայս և զմանկտի :
- 22 Եւ ստիպեաց վաղվաղակի զաշակերտսն Երմտանել ՚ի նաւ՝ և յառաջել յայնկոյս , մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակեսցէ :
- 23 Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն ,

Ել ՚ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս .
 և իբրև ընդ երեկս եղև , անդ էր միայն
 Լու նաւն մեկնեալ էր ՚ի ցամաքէն բա . 24
 զում ասպարիսօք ծփեալ յալեացն .

քանզի ընդդէմ էր հողմն :

Լու ՚ի չորրորդում պահու գիշերոյն եկն 25
 առ նոսա Յս գնալով ՚ի վերայ ծովուն :
 Իբրև տեսին զնա աշակերտքն զի գնայր 26
 ՚ի վերայ ծովուն՝ խռովեցան , և ասեն
 թէ առ աչօք ինչ իցէ . և առ ահին աղա-
 դակեցին :

Լու վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա 27
 Յիսուս և ասէ . քաջալերացարուք ես
 եմ մի երկնչիք :

Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ . 28
 տէր՝ եթէ դու ես , հրամայեա ինձ գալ
 առ քեզ ՚ի վերայ ջրոցս :

Լու նա ասէ , եկ . և իջեալ ՚ի նաւէն 29
 Պետրոս՝ գնաց ՚ի վերայ ջրոցն , և եկն
 առ Յիսուս :

Լու տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ . 30
 և իբրև սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղակեաց և
 ասէ . տէր փրկեա զիս :

Լու վաղվաղակի Յիսուս ձգեաց զձեռն 31
 իւր՝ կալաւ զնա և ասէ . թերահաւատ՝

ընդէր երկմտեցեր:

- 32 Լւ իբրև ելին 'ի նաւն՝ հանդարտեաց
հողմն:
- 33 Լւ որ 'ի նաւին էին՝ մատեան երկիր-
պագին նմա և ասեն . արդարև որդի
Աստուծոյ ես դու:
- 34 Լւ անցեալ եկին 'ի ցամաք 'ի Գեննե-
սարկթ:
- 35 Լւ իբրև ծանեան զնա արք տեղւոյն
այնորիկ, առաքեցին ընդ ամ գաւառն և
ածին առ նա զամենայն հիւանդս:
- 36 Լւ աղաչէին զնա, զի դոն է միայն 'ի
քղանձս հանդերձի նորա մերձեսցին. և
որ միանգամ մերձեցանն՝ փրկեցան:

Գ Լ : Ժ Ե

- 1 Եյնժամ մատեան առ Յս՝ որ յերու եւ
սաղէմէ Փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ասեն:
- 2 'Ընդէր աշակերտքն քո անցանեն զա-
ւանդութեամբ ծերոցն. զի ոչ լուանան
զձեռս յորժամ հաց ուտեն:
- 3 'Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնս . իսկ
դուք ընդէր անցանէք զպատուիրանաւն
Աստուծոյ՝ վասն ձերոյ աւանդութեն:

Օ ի Աստուած ասաց . պատուեա զհայր 4
քո և զմայր :

Եւ որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մա- 5
հու վախճանեացի :

Եւ դուք ասէք . որ ասիցէ ցհայր իւր 6
կամ ցմայր իւր , թէ պատարագ է՝ զոր
յինէն օգտիցիս , և ոչ պատուիցէ զհայր
իւր և զմայր իւր . և խտտէք զբանն Աս-
տուծոյ վասն ձերոյ աւանդութեանն :

Կեղծաւորք՝ բարւոք մարդարեացաւ ՚ի 7
վերայ ձեր Եսայի և ասէ :

Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ 8
զիս , և սիրտ իւրեանց հեռացեալ մե-
կուսի է յինէն :

Օ ուր պաշտեն զիս , ուսուցանեն վար- 9
դապետուիս՝ զմարդկան պատուիրեալս :

Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդսն՝ 10
ասէ ցնոսա . լուարուք և ՚ի միտ առէք :

Ոչ որ ինչ մտանէ ընդ բերան՝ պղծէ 11
զմարդ , այլ որ ինչ ելանէ ՚ի բերանոյ՝
այն պղծէ զմարդ :

Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն նո- 12
րա ասեն ցնա . գիտե՞ս զի Փարիսեցիքն

իբրև լուան զբանն՝ դայթակղեցին :
Նա պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ . ա- 13

մենայն տունկ զոր ոչ տնկեաց հայր իմ
երկնաւոր , խլեացի :

14 Թոյլ տուք զնոսա . կոյրք են կուրաց ա-
ռաջնորդք . կոյր կուրի յորժամ առաջ-
նորդէ՝ սխալէ , և երկոքին ՚ի խորխո-
րատ անկանին :

15 Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ .
մեկնեա մեզ զառակս զայս :

16 Իսէ Յս . տակաւին և դուք անմիտք էք :

17 Եւ ոչ իմանայք , եթէ չամ որ մտանէ
՚ի բերան , յորովայն երթայ և արտաքս
ելանէ :

18 Իսկ որ ելանէ ՚ի բերանոյ՝ ՚ի սրտէ ան-
տի գայ , և այն պղծէ զմարդն :

19 Օ ի ՚ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք՝
սպանութիք , շնութիք , պռռնկութիք ,
գողութիւնք , սուտ վկայութիւնք , հայ-
հոյութիւնք :

20 Եւ չամէ՝ որ պղծէ զմարդն , այլ ան-
լուայ ձեռօք ուտել՝ ոչ պղծէ զմարդ :

21 Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ՚ի կող- ԵԶ
մանա Տիւրոսի և Սիդոնի :

22 Եւ ահա կին մի քանանացի ՚ի սահմա-
նաց անտի նոցա ելեալ , աղաղակէր և
ասէր . ողորմեաց ինձ տր որդի Դաւթի :

- դուստր իմ չարաչար այսահարի:
 Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի. և մա 23
 տուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին
 զնա և ասէին. արձակեա զնա զի աղա-
 զակէ զհետ մեր:
- Նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ ուրեք 24
 առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուս
 եալս տանն Իսրայէլի:
- Եւ նա մատուցեալ երկիրպաղանէք 25
 նմա և ասէր. տէր՝ օգնեա ինձ:
- Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ է բար 26
 ւորք առնուլ զհաց մանկանց և արկա-
 նել շանց:
- Եւ նա ասէ. այո տէր, քանզի և շունք 27
 կերակրին ՚ի փշրանաց անկելոց ՚ի սեղա-
 նոյ տեառն իւրեանց:
- Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յս և 28
 ասէ. ո՛վ կին դու՝ մեծ են հաւատք քո,
 եղիցի քեզ որպէս և կամիս. և բժշկե-
 ցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժամուս:
- Եւ Եւ զնացեալ անտի Յիսուսի, եկն ՚ի ծո 29
 վեզըն Գալիլեացւոց, և ելեալ ՚ի լեառն՝
 նստէր անդ:
- Սատեան առ նա ժողովուրդք բա 30
 զումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս՝ կազս,

կոյրս, համերս, միակողմանիս և այլս բազումս. և ընկեցին զնոսա առ ոտս նորա և բժշկեաց զնոսա:

31 Մինչև զարմանալ ժողովրդոցն՝ որ տեսանէին զի համերքն խօսէին՝ կաղք գնային՝ միակողմանիք բժշկէին՝ կոյրք տեսանէին, և փառաւոր առնէին զԱստուած Իսրայէլի:

32 Եւ կոչեցեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն՝ ասէ. գթամ ՚ի ժողովուրդդ, զի արդ երեք աւուրք են զի կան առ իս, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զդոսա նօթիս՝ չկամիմ, գուցէ նքթիցեն զձանապարհայն:

33 Եսեն ցնա աշակերտքն. իսկ արդ մեզ յանապատի աստ ուստի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչև յագեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ:

34 Եւ ասէ ցնս Յս. քանի՞ նկանակ ունիք. և նորա ասեն. եօթն, և սակաւ ձկունս:

35 Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել ՚ի վերայ գետնոյ:

36 Եւ առեալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝ գոհացաւ և երեկ և ետ ցաշակերտսն, և նորա ժողովրդեանն:

կերան ամենեքեան և յագեցան, և բար 37
 ձին զնշխարս կոտորոցն՝ եօթն զամ-
 բիւղ լի:

Եւ որք կերանն՝ էին արք իբրև չորք 38
 հազարք, թող զկանայս և զմանկտի:
 Իբրև արձակեաց զժողովուրդսն, ել ՚ի 39
 նաւ և եկն ՚ի սահմանս Մագդաղեայ:

Գ | : Ժ. Գ.

Եւ մատուցեալ Փարիսեցիքն և Սա- 1
 դուկեցիք փորձելով խնդրէին ՚ի նմանէ՝
 նշան յերկնից ցուցանել նոցա:

Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . 2
 (յորժամ երեկոյ լինի՝ ասէք, պարզ լի-
 նիցի զի կարմրացեալ է երկին:

Եւ առաւօտու՝ այսօր մրրիկ, զի շառա 3
 դունի տրամութեամբ երկին. արդ զե-
 րեսս երկնի կարէք քննել, իսկ զնշան
 ժամանակիս ոչ կարէք գիտել):

Նզգ չար և շնացող՝ նշան խնդրէ, և 4
 նշան մի տացի նմա բայց նշանն Յովնա
 նու մարգարէի. և եթող զնոսա և զնաց:

Գնացին և աշակերտքն յայնկոյս՝ և մո- 5
 ռացան առնուլ հաց:

- 6 Ասէ ցնս Յս. տեսէք և զգոյշ լերուք ՚ի խմորոյ Սաղուկեցւոցն և Փարիսեցւոցն:
- 7 Նոքա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին թէ հաց ոչ բարձաք:
- 8 Գիտաց Յս և ասէ. զի՞ խորհէք ՚ի միտս ձեր թերահաւատք՝ եթէ հաց ոչ ունիք:
- 9 Տակաւին չիմանայք և ոչ յիշէք զհինգ նկանակն ՚ի հինգ հազարսն, և քանի՞ սակառի բարձիք:
- 10 Եւ ոչ զեօթն նկանակն ՚ի չորս հազարսն, և քանի՞ զամբիւղս բարձիք:
- 11 Արդ զիարդ ոչ իմանայք եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ՝ զգոյշ լինել ՚ի խմորոյ Սաղուկեցւոց և Փարիսեցւոցն:
- 12 Յայնժամ ՚ի միտ առին թէ ոչ ասաց զգուշանալ ՚ի խմորոյ, այլ յաղանդոյ Փարիսեցւոցն և Սաղուկեցւոց:
- 13 Եւ ելեալ Յս ՚ի կողմանս Փիլիպպեայ Զկ կեսարեայն, հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. զո՞ որ ասեն զինէն մարդիկն թէ իցէ որդի մարդոյ:
- 14 Եւ նոքա ասեն. ոմն զՅովհաննէս Մըկրտիչ, և այլք զԵղիա, և կէսք զԵրեմիա, կամ զմի որ ՚ի մարգարէից:
- 15 Ասէ ցնոսա. իսկ դուք զո՞ ասէք զինէն

Թէ իցեմ:

Պատասխանի ետ Սիմոն Պետրոս և ա- 16
սէ . դու ես Քսն որդի Այ կենդանւոյ:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . 17
երանի՛ քեզ Սիմոն որդի Յովնանու , զի
մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ՝
այլ հայր իմ որ յերկինս է :

Եւ ես քեզ ասեմ , զի դու ես վէմ և ՚ի 18
վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ ,
և դրունք դժոխոց զնա մի յաղթահա-
րեսցեն :

Եւ տաց քեզ փականս արքայութեան 19
երկնից . և զոր միանգամ կապեսցես յերկ-
րի , եղիցի կապեալ յերկինս . և զոր
արձակեսցես յերկրի , եղիցի արձակեալ
յերկինս :

Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն զի մի 20
ուսեք ասիցեն թէ նա է Քրիստոսն :

Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել 21
աշակերտացն թէ պարտ է նմա երթալ
Երուսաղէմ . և թէ բազում չարչարանս
չարչարիլ ՚ի քահանայապետիցն և ՚ի
դպրաց և ՚ի ծերոց ժողովրդեանն՝ և
սպանանիլ և յերիբ աւուր յառնել :

Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի , 22

սկսաւ կազել ընդ նմա և ասել . քաւ
լիցի քեզ տէր , մի՛ եղիցի քեզ այդ :

23 Եւ նա դարձեալ ՚ի Պետրոս՝ ասէ . երթ
յետս իմ սատանայ , դայթակղուծիւն
իմ ես . զի ոչ խորհիս դու զԱստուծոյսն ,
այլ զմարդկան :

24 Եւ այնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն
իւր . եթէ որ կամի զկնի իմ գալ՝ ու
րասցի զանձն , և առցէ զխաչ իւր և
եկեսցէ զկնի իմ :

25 Օ ի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝
կորուսցէ զնա . և որ կորուսցէ զանձն
իւր վասն իմ՝ գտցէ զնա :

26 Օ ի՛նչ օգտիցի մարդ թէ զաշխարհս
ամենայն շահեսցի , և զանձն իւր տու
ծեսցէ . կամ զի՛նչ տացէ մարդ փրկանս
ընդ անձին իւրոյ :

27 Օ ի գալոց է որդի մարդոց փառօք հօր
իւրոյ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք . և
յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ
գործս իւր :

28 Եւ մէն ասեմ ձեզ , զի իցեն ոմանք ՚ի սո
ցանէ որ աստ կան , որք ոչ ճաշակես
ցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զորդի մարդոց
եկեալ արքայութեամբ իւրով :

Գ Ի : Ժ Լ :

Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր 1
 Յիսուս զՊետրոս և զՅակոբոս և զՅով-
 հաննէս զԵղբայր նորա, և հանէ զնոսս
 ՚ի լեառն մի բարձր առանձինն:

Եւ այլակերպեցաւ առաջի նոցա. և լու- 2
 սաւորեցան երեսք նորա իբրև զարե-
 դակն, և հանդերձք նորա եղէն սպիտակ
 իբրև զլոյս:

Եւ ահա երևեցան նոցա Մովսէս և 3
 Եղիա որ խօսէին ընդ նմա:

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅՍ. 4
 տէր՝ բարւոք է մեզ աստ լինել. եթէ
 կամիս՝ արասցուք երիս տաղաւարս, մի
 քեզ և մի Մովսէսի և մի Եղիայի:

Եւ մինչ դեռ նա խօսէր, ահա ամպ լու 5
 սաւոր հովանի եղև ՚ի վերայ նոցա. ձայն
 եղև յամպոյն և ասէ. դա է որդի իմ սիրե-
 լի ընդ որ հաճեցայ, դմա լուարուք:
 Իբրև լուան աշակերտքն, անկան ՚ի վե- 6
 րայ երեսաց իւրեանց և երկեան յոյժ:

Եւ մատուցեալ Յիսուս բուռն եհար զնո 7
 ցանէ և ասէ. յոան կացէք և մի երկնչիք:

- 8 Լ՛մբարձին զաչս իւրեանց և ոչ զոր տե-
սին՝ բայց միայն զՅիսուս:
- 9 Եւ մինչ դեռ իջանէին ՚ի լեռնէ անտի,
պատուիրեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ. մի
ումեք ասիցէք զտեսիլդ՝ մինչև որդի
մարդոյ ՚ի մեռելոց յարիցէ:
- 10 Հարցին ցնա աշակերտքն և ասեն .
զիարդ դպիրքն ասեն եթէ Եղիայի նախ
պարտ է դալ:
- 11 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո-
սա . Եղիա գայ և հաստատեսցէ զամ:
- 12 Լ՛յլ ասեմ ձեզ՝ զի Եղիա եկեալ իսկ է
և ոչ ծանեան զնա . այլ արարին ընդ նա
զոր ինչ կամեցան . նոյնպէս և որդի մար-
դոյ չարչարելոց է ՚ի նոցանէ:
- 13 Եյնժամ ՚ի միտ առին աշակերտքն թէ
վասն Յովհաննու Մկրտչի ասաց ցնոսա:
- 14 Եւ իբրև եկին ՚ի Ժողովուրդն, մատեալ ԶԲ
այր մի՝ ՚ի ծունր իջանէր և ասէր . տէր՝
ողորմեաց որդւոյ իմում, զի լուսնոտի
և չարաչար հիւանդանայ . բազում ան-
գամ անկանի ՚ի հուր՝ և երբէք ՚ի ջուր:
- 15 Եւ մատուցի զնա աշակերտացն քոց և
ոչ կարացին բժշկել:
- 16 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ով

ազգ անհաւատ և թիւր , մինչև ջերբ
 իցեմ ընդ ձեզ՝ մինչև յերբ անսայցեմ
 ձեզ . աժ զնա առ իս :

Եւ սաստեաց ՚ի նա Յիսուս և ել ՚ի 17
 նմանէ դեն , և բժշկեցաւ մանուկն ՚ի
 ժամէն յայնմանէ :

Յայնժամ մատեան աշակերտքն առան 18
 ձինն և ասեն յՅիսուս . մեք ընդէ՞ր ոչ
 կարացաք հանել զնա :

Եւ նա ասէ ցնոսա . վասն թերահաւա 19
 տութեան ձերոյ . ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ
 ունիցիք հաւատս քան զհատն մանան
 խոյ , ասասջիք լերինս այսմիկ՝ փոխեաց
 աստի անդր և փոխեսցի . և ոչինչ ան
 հնարին լինիցի ձեզ :

Բայց այս ազգ ոչ ելանէ եթէ ոչ աղօթ 20
 իւք և պահովք :

21 Եւ մինչ դեռ շրջէին նոքա ՚ի Գալիլեայ՝
 ասէ ցնոսա Յիսուս . մատնելոց է որդի
 մարդոյ ՚ի ձեռս մարդկան :

Եւ սպանցեն զնա և յերիւր աւուր յա 22
 ըիցէ . և արտմեցան յոյժ :

Իբրև եկին նոքա ՚ի Սափառնաում , մատ 23
 եան որք զերկդրամեանն պահանջէին՝
 առ Պետրոս , և ասեն . վարդապետն ձեր

- ոչ տայ զերկդրամեանն . և ասէ՝ այո՛ւ
 24 Եւ իբրև եմուտ ՚ի տուն՝ յառաջեաց
 քան զնա Յիսուս և ասէ . զի արդ թուի
 քեզ Սիմոն . թագաւորք ազգաց յուսմէ՛
 առնուն զհարկս կամ զհասն , յորդւոց
 իւրեանց թէ յօտարաց :
 25 Եւ իբրև ասաց թէ յօտարաց , ասէ ցնա
 Յիսուս . ապա ուրեմն ազատ են որդիքն :
 26 Ի այց զի մի գայթակղեցուսցուք զնս ,
 երթ ՚ի ծով և ընկեա կարթ , և զա
 ռաջին ձուկնն որելանիցէ՝ առ և բաց զբե
 րան նորա , և գտանիցես սատեր . և զայն
 առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ քո :

ԳՎ : ԺԲ

- 1 **Յայնմ** աւուր մատեան աշակերտքն
 առ Յիսուս և ասեն . ո՞վ իցէ ՚ի մէջ մեծ
 յարքայութեան երկնից :
 2 Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ
 մի , կացոյց զնա ՚ի մէջ նոցա :
 3 Եւ ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ
 դարձիք և եղիջիք իբրև զմանկտի , ոչ
 մտանիցէք յարքայութիւն երկնից :
 4 Եւ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրև

զմանուկս զայս , նա է մեծ յարքայու-
թեան երկնից :

Եւ որ որ ընկալցի մանուկ մի այսպիսի 5
յանուն իմ , զիս ընդունի :

Եւ որ որ գայթակղեցուցէ զմի 'ի փո- 6
քրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացե-
լոց , լաւ է նմա եթէ կախիցի երկան
իշոյ ընդ պարանոց նորա և ընկղմեցի 'ի
խորս ծովու :

Ո՛ր այ աշխարհի 'ի գայթակղութեանց , 7
հարկ է գալ գայթակղութեանց . բայց
վոյ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն գայցէ
գայթակղութիւն :

Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայթակղե- 8
ցուցանէ զքեզ , հատ զնա և ընկեա 'ի
քէն . լաւ իցէ քեզ միաձեռանի կամ
կաղ մտանել 'ի կեանս , քան թէ եր-
կուս ձեռս և երկուս ոտս ունել , և
անկանել 'ի հուրն յաւիտենական :

Եւ եթէ ակն քո գայթակղեցուցանէ 9
զքեզ , խլեա զնա և ընկեա 'ի քէն . լաւ
իցէ քեզ միականի մտանել 'ի կեանս ,
քան երկուս աչս ունել և անկանել 'ի
գեհէն հրոյն :

ՁԴ . Օ՛ր զոչ լերուք՝ մի արհամարհիցէք զմի 10

- ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ . ասեմ ձեզ, զի
 հրեշտակք նոցա յերկինս հանապազ
 տեսանեն զերեսս հօր իմոյ որ յերկինս է :
- 11 Օ ի եկն որդի մարդոյ կեցուցանել ըզ
 կորուսեալն :
- 12 Օ ի արդ թուի ձեզ, եթէ լինիցի մար-
 դոյ հարիւր ոչխար և մոլորիցի մի ՚ի նո-
 ցանէ, ոչ թողուցու զիննսուն և զինն
 ոչխարն ՚ի լերինս, և երթիցէ խնդրիցէ
 զմոլորեալն :
- 13 Եւ եթէ լինիցի գտանել զնա, ամէն ա-
 սեմ ձեզ զի ուրախ լինի ՚ի վերայ նորա
 առաւել՝ քան ՚ի վերայ իննսուն և ինուն
 ցըն, որ չիցեն մոլորեալ :
- 14 Այսպէս ոչ են կամք առաջի հօր իմոյ
 որ յերկինս է՝ եթէ կորիցէ մի ՚ի փոքր-
 կանցս յայսցանէ :
- 15 Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայրքո, երթ յան
 դիմանեա զնա յորժամ դու և նա միայն
 իցէք . եթէ լուիցէ քեզ, շահեցար զեղ-
 բայր քո :
- 16 Ապա թէ ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ
 միւս ևս կամ երկուս, զի ՚ի բերանոյ
 երկուց և երից վկայից հաստատեսցի
 ամենայն բան :

Իսկ եթէ նոցա ոչ լուիցէ, ասասջիր յե- 17
կեղեցւոջ . ապա թէ և եկեղեցւոյն ոչ
լուիցէ, եղիցի . քեզ իբրև զհեթանոսն և
զմաքսաւոր:

Ըմէն ասեմ ձեզ, զոր կապիցէք յերկ- 18
րի՝ եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր
արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ
յերկինս:

Վարձեալ ասեմ ձեզ . եթէ երկու ՚ի 19
ձէնջ միաբանիցեն յերկրի վասն ամե-
նայն իրաց, զինչ և խնդրեսցեն՝ եղիցի
նոցա ՚ի հօրէ իմմէ որ յերկինսն է:

Օ ի ուրիցեն երկու կամ երեք ժողովեալ 20
յանուն իմ, անդ եմ ես ՚ի մէջ նոցա:
Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս և 21
ասէ . տէր՝ քանիցս անգամ եթէ մեղի-
ցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա . մին-
չև ցեօթն անգամ:

Ըսէ ցնա Յիսուս . ոչ ասեմ քեզ թէ 22
մինչև ցեօթն անգամ, այլ մինչև յեօ-
թանասնեկին եօթն:

Վ ասն այսորիկ նմանեցաւ արքայու թիւն 23
երկնից առն թաղաւորի, որ կամեցաւ
համար առնուլ ՚ի մէջ ծառայից իւրոց:
Լւ իբրև սկսաւ առնուլ, մատուցաւ 24

- առ նա պարտասրան մի բիւր քանքարոյ:
- 25 Իբրև ոչ ուներ հատուցանել, հրամայեաց՝ զնա վաճառել տէրն նորա, և զկիննորա և զորդիս և զամենայն որ զինչ և ունիցի՝ և հատուցանել:
- 26 Եւ անկեալ ծառայն երկիրպագանէր նմա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս՝ և զամենայն հատուցից քեզ:
- 27 Գլթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա, և զփոխն եթող նմա:
- 28 Եւ ելեալ ծառայն այն եդիտ զմի ՚ի ծառայակցաց իւրոց, որ պարտէր նմա հարիւր դահեկան. և կալեալ զնա խեղդէր և ասէր. հատո ինձ զոր պարտիսդ:
- 29 Ըրդ անկեալ ծառայակցին առ ոտս նորա, աղաչէր զնա և ասէր. երկայնամիտ լեր առ իս և հատուցից քեզ:
- 30 Եւ նա ոչ կամէր. այլ չողաւ արկ զնա ՚ի բանտ՝ մինչև հատուցէ զպարտան:
- 31 Իբրև տեսին ծառայակիցքն որ ինչ եղևն՝ տրտմեցան յոյժ, և եկեալ ցուցին տեսուն իւրեանց զամենայն որ ինչ եղևն:
- 32 Եւ այնժամ կոչեաց զնա տէրն իւր և ասէ. ծառայ չար՝ զամենայն զպարտան թողի քեզ՝ վասն զի աղաչեցեր զիս:

Իսկ արդ ոչ էր պարտ և քեզ ողորմել 33
 ծառայակցին քուժ, որպէս և ես քեզ
 ողորմեցայ:

Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝ մատնեաց 34
 զնա դահճաց, մինչև հատուցէ զամե-
 նայն զպարտսն:

Նոյնպէս և հայր իմ որ յերկինս է՝ ա- 35
 բասցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք իւրա-
 քանչիւր եղբօր իւրուժ ՚ի սրտից ձերոց
 զյանցանս նոցա:

Գ | : ԺԹ.

26 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս ըզ 1
 բանս զայսոսիկ, փոխեցաւ ՚ի Գալիլէէ
 և եկն ՚ի սահմանս Հրէաստանի յայն-
 կոյս Յորդանանու:

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բա- 2
 զումք, և բժշկեաց զնոսա անդ:

Եւ մատուցեալ առ նա Փարիսեցիքն 3
 փորձէին զնա և ասէին, եթէ արժան
 իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ա-
 մենայն վնասու:

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. չիցէ՞ 4
 ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն ՚ի

սկզբանէ՛ արու և էգ արար զնն՝, և ասէ՛ :

5 Ս ասն սյսորիկ թողցէ այր զհայր և ըզ մայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի :

6 Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին . արդ զոր Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեացէ :

7 Ասեն ցնա . իսկ Մովսէս ընդէ՛ր պատուիրեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակել :

8 Ասէ ցնոսա . Մովսէս վասն խտասրտուէ ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել զկանայս ձեր , այլ ՚ի սկզբանէ ոչ եղև այնպս :

9 Իայց ասեմ ձեզ , զի ամենայն որ արձակեաց զկին իւր՝ և ոչ վասն պոռնկուէ , և առնիցէ այլ՝ շնայ , և որ զարձակեալն առնիցէ՛ շնայ :

10 Ասեն ցնա աշակերտքն իւր . եթէ այդպէս ինչ փնաս իցէ ընդ այր և ընդ կին , լաւ է չամուսնանալ :

11 Եւ նա ասէ ցնն . ոչ ամենեքեան բաւական են այդմ բանի , այլ որոց տուեալ է :

12 Օ ի են ներքինիք որ յորովայնէ մօր իւրեանց ծնան այնպէս . և են ներքինիք՝ որ ՚ի մարդկանէ եղեն ներքինիք , և են

Ներքինիք՝ որ զանձինս իւրեանց արարին
 ներքինիս վասն արքայութեան երկնից .

որ կարողն է տանել՝ տարցի :

Յայնժամ մատուցան առ նա մանկտի , 13
 զի ձեռն գիցէ ՚ի վերայ նց և աղօթս արտա
 ցէ . և աշակերտքն նորա սաստէին նոցա :

Ասէ Յիսուս . թոյլ տուք մանկուոյդ և 14
 մի արդելուք զգոսա դալ առ իս , զի այդ
 պիտեացդ է արքայութիւն երկնից :

Եւ եղեալ ձեռն ՚ի վր նց՝ գնաց անտի : 15

22] Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ նա ասէ . 16
 վարդապետ բարի՝ զի՞նչ բարի գործե-
 ցից զի ընդունիցիսմ զկեանս յաւիտենա
 կանս :

Եւ նա ասէ ցնա . զի՞ հարցանես զիս 17
 զբարւոյ , մի է բարի . եթէ կամիս ՚ի
 կեանն յաւիտենականս մտանել՝ պահ-
 եա զպատուիրանն :

Ասէ ցնա . զորս . ասէ ցնա Յիսուս . զմի 18
 սպանաներն և մի շնար և մի գողանար
 և մի սուտ վկայեր :

Պատուեա զհայր քո և զմայր , և սի- 19
 րեացես զընկեր քո իբրև զանձն քո :

Ասէ ցնա պատանին . զայդ ամենայն 20
 պահեցի ՚ի մանկութենէ իմմէ . արդ իւ-

իւիք պակաս իցեմ:

21 Ասէ ցնա Յիսուս . եթէ կամիս կատարեալ լինել, երթ վաճառեա զինչս քո և տուր ազքատաց, և ունիցիս դանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ:

22 Իբրև լուա պատանին զբանն, զնաց տրամեալ, զի ունէր ստացուածս բ՛զմս:

23 Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն . ամէն ասեմ ձեզ, զի դժուարաւ մտցէ մեծատունն յարքայութիւն երկնից:

24 Դարձեալ ասեմ ձեզ . դիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել:

25 Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ և ասէն . իսկ ո՛ր կարիցէ ասրել:

26 Հայեցաւ ՚ի նա Յիսուս և ասէ . առ ՚ի մարդկանէ այդ անկար է, այլ առ Աստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր:

27 Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա . աւասիկ մէք թողաք զնմ, և եկսք զկնի քո, արդ զինչ լինիցի մեզ:

28 Ասէ ցնոսա Յիսուս . ամէն ասեմ ձեզ, զի դուք որ եկիք զկնի իմ, ՚ի միւսանդամ դալստեան՝ յորժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նսաջիք և

դուք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն Իսրայէլի:

Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն կամ 29 զեղբարս կամ զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ զկլին կամ զորդիս կամ զագարակս վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ և զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ:

Ի ազումք եղիցին առաջինք յետինք՝ և 30 յետինք առաջինք:

Գ Լ Ի

Քանզի նման է արքայութիւն երկնից 1
առն տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ՚ի վարձու ունել մշակս յայգի իւր
Եւ արկ վարձս մշակացն աւուրն դահեկանս, և առաքեաց զնոսս յայգի իւր
Եւ ելեալ զերրորդ ժամու՝ ետես այլս 3
զի կային դատարկ ՚ի հրապարակս:
Ըսէ և ցնոսս. երթայք և դուք յայգի 4
իմ, և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց ձեզ:
Գնացին և նոքա. և դարձել ելեալ զվեց 5
ժամու և զինն ժամու՝ արար նոյնպէս:
Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ ե 6

- դիտ այլս զի կային դատարկ, ասէ և ցնն .
 ընդէր կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկ:
- 7 Ասէն ցնա . զի ոչ որ կալաւ զմեզ ՚ի վարձու . ասէ ցնոսա . երթայք և դուք յայդին , և որ ինչ արժան է՝ առնուցուք:
- 8 Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ ասէ տէր այդւոյն ցգաւառապետ իւր . կոչեա ըզմշակսն և տուր նոցա վարձս՝ սկսեալ ՚ի յետնոցն մինչև ցառաջինսն:
- 9 Իբրև եկին որք զմետասաներորդ ժամուն . , առին մէն մի դահեկան:
- 10 Եւ կեալ և առաջինքն՝ համարէին թէ աւելի առնուցուն , և առին մէն մի դահեկան և նորա:
- 11 Իբրև առին , տրտնջէին զտանուտեառնէն և ասէին:
- 12 Ի՞՞՞ դորա յետինքդ մի ժամ գործեցին , և հասարակորդս մեզ արարեր զդոսա , որ զճանրութի աւուրն բարձաք և զտօթ:
- 13 Եւ պատասխանի ետ միում ՚ի նոցանէ և ասէ . ընկեր , չզրկեմ զքեզ , ոչ դահեկանի միջ սակ արկեր ընդ իս:
- 14 Առ զքոյդ և երթ , եթէ կամիմ յետնոցս տալ՝ որպէս և քեզ:
- 15 Եւ թէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմս

առնել զինչ և կամիմ. կամ թէ ակնքո
չար է, զի ես առատ եմ:

Մյսպէս եղիցին յետինք առաջինք և 16
առաջինք յետինք, զի բազումք են կո-
չեցեալք և սակաւք են ընտրեալք:

ՁԷԻբրև ելանէր Յիսուս յԵրուսաղէմ, առ 17
զերկոտասանսն առանձինն, և ՚ի ճանա-
պարհին ասէ ցնոսա:

Մհաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ, և 18
որդի մարդոյ մատնեսցի քահանայապե-
տիցն և դպրաց, և դատապարտեսցեն
զնա ՚ի մահ:

Եւ մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ այ- 19
պանել և հարկանել և ՚ի խաչ հանել, և
յերիբ աւուր յարիցէ:

Եւ այնժամ մատեաւ առ նա մայր որդ- 20
ւոցն Չեբեթեայ որդւովքն իւրովք
հանդերձ. երկիրպագանէր և խնդրէր
ինչ ՚ի նմանէ:

Եւ նա ասէ ցնա. զի՛նչ կամիս. ասէ 21
ցնա. ասա զի նստցին սոքա երկու որ-
դէքս իմ, մի ընդ աջմէ քումմէ և մի
ընդ ահեկէ յարքայութեան քումմէ:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. ոչ զի- 22
տէք զինչ խնդրէք. կարէք ըմպել զբա-

Ժակն զոր ես ըմպելոցն եմ, կամ զմկրտու-
թու թիւնն զոր ես մկրտելոցն եմ մկրտիլ .
ասեն ցնա . կարող եմք :

23 Լսէ ցնոսա Յիսուս . զբաժակն իմ ըմպի
ցէք, և զմկրտութիւնն զոր ես մկրտելոց
եմ՝ մկրտիցիք, բայց նստուցանել ընդ
աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ոչ է իմ տալ,
այլ որոց տուեալ է ՚ի հօրէ իմմէ :

24 Լսւ լուեալ տասանցն, բարկացան ՚ի վե-
րայ երկուցն եղբարց :

25 Իսուս կոչեաց ցնոսա առ ինքն, և
ասէ . գիտէք զի իշխանք ազդաց տիրեն
նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա :

26 Այլ այնպէս իցէ և ՚ի ձերում միջի . այլ
որ կամիցի ՚ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր
պաշտօնեայ :

27 Լսւ որ կամիցի ՚ի ձէնջ առաջին լինել՝
եղիցի ձեր ծառայ :

28 Արպէս որդի մարդոյ ոչ եկն պաշտօն
առնուլ այլ պաշտել, և տալ զանձն
իւր փրկանս փոխանակ բազմաց :

29 Լսւ յերանելն նոցա Ռրիքովէ, գնացին Էվ
զհետ նորա ժողովուրդք բազումք :

30 Լսւ ահա կոյրք երկու նստիին առ ձա-
նապարհաւն . իբրև լուան թէ Յիսուս

անցանէ՛ աղաղակեցին և ասեն . ողորմեաց մեզ Յիսուս որդի Դաւթի :
 Լ,ւ ամբոխն սաստեաց նց զի լռեսցեն . 31
 և նորա ևս առաւել աղաղակէին և ասէին . տր , ողորմեաց մեզ որդի Դաւթի :
 Օ տեղի առ Յիսուս , կոչեաց զնոսա և 32
 ասէ . զի՛նչ կամիք զի արարից ձեզ :
 Ըսեն ցնա . տէր , զի բացցին աչք մեր : 33
 Լ,ւ գթացեալ Յիսուս մերձեցաւ յաչս 34
 նոցա , և վաղվաղակի տեսին , և զնացին
 զհետ նորա :

ԳՒԼ ԻԸ

Իբրև մօտ եղեն Նրուսաղէմ , և եկին 1
 ՚ի Բեթփաղէ՛ մերձ ՚ի լեառն Չիթենեաց ,
 յայնժամ Յիսուս արձակեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց :
 Լ,ւ ասէ ցնոսա . երթայք ՚ի գետողդ որ 2
 առաջի ձերէ , և անդէն դտանէք էշ կապեալ
 և յաւանակ ընդ նմին , լուծէք ասէք ինձ :
 Լ,ւ եթէ որ ասիցէ ինչ ձեզ , ասասջիք 3
 եթէ տեառն իւրեանց պիտոյ են . և
 վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա :

- 4 Բայց այս ամենայն եղև զի լցցի բան մարգարէին որ ասէ:
- 5 Լսացէք դասեր Սիուիսի, ահա թաղաւորքո՞ղայ քեզ հեզ, և հեծեալ յէշ և յաւանակի իշոյ:
- 6 Գնացին աշակերտքն և արարին որպէս հրամայեացն նոցա Յիսուս:
- 7 Լսւ ածին զէշն և զյաւանակն, և արկին զնորքոք ձորձս իւրեանց, և նստաւ ՚ի վերայ նոցա:
- 8 Լսւ բազում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց ՚ի ճանապարհին, և այլք հատանէին ոսոս ՚ի ծառոց և տարածանէին ՚ի ճանապարհին:
- 9 Լսւ ժողովուրդքն որ առաջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ասէին. օրհնութի որդւոյ Գաւթի, օրհնեալ որ դայ յանուն ան, օրհնութիւն ՚ի բարձունս:
- 10 Լսւ ՚ի մտանելն նր յԵրուսաղէմ՝ զզրդեցաւ քաղաքն ան, և ասէ, ո՞վ իցէ սա:
- 11 Լսւ ժողովուրդքն ասեն. սա է մարգարէն Յո որ ՚ի Նազարեթէ Գալիլեացոց:
- 12 Լսւ եմուտ Յիսուս ՚ի տաճարն և եհան արտաքս զամենեսին որ վաճառէինն և գնէին ՚ի տաճարի անդ, և զսեղանս հա-

տալաճառացն կործանեաց և զաթոռս
աղաւնեւաճառացն:

Եւ ասէ ցնոսա . դրեալ է , տուն իմ տուն 13
աղօթից կոչեսցի , և դուք արարիք զդա
այրս աւազակաց :

Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք 'ի 14
տաճարին և բժշկեաց ցնոսա :

Իբրև տեսին քահանայապետքն և դը- 15
պիրք զսքանչելիսն զոր արար , և ըզ-
մանկտին որ աղաղակէին 'ի տաճարին
և ասէին , օրհնութիւն որդւոյ Դաւթի ,
բարկացան :

Եւ ասեն ցնա . լսե՛ս զի՛նչ ասեն դոքա . 16
ասէ ցնե՛ 3խուս . այո , չիցէ՞ ընթերցեալ
ձեր թէ 'ի բերանոյ տղայոց և ստընդիւն-
ցաց կատարեցեր զօրհնութիւն :

Եւ թողեալ ցնոսա եւ արտաքոյ քաղա- 17
քին 'ի Բեթանիա , և անդ ադաւ :

Է՛բ Եւ այգուցն իբրև դարձաւ անդրէն 'ի 18
քաղաքն՝ քաղցեաւ :

Եւ տեսեալ թղենի մի 'ի վերայ ճանա- 19
պարհին՝ եկն 'ի նա , և ոչինչ եղիտ 'ի
նմա բայց միայն տերև . և ասէ ցնա .
մի այսուհետև 'ի քէն սլտուղ եղիցի յա-
ւիտեն . և առ ժամայն չորացաւ թղենին :

- 20 Իբրև տեսին աշակերտքն զարմացան և
ասեն, թէ զիարդ վաղվաղակի ցամաքե-
ցաւ թզենին:
- 21 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնն. ա-
մէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս
և ոչ երկմտիցէք, ոչ միայն թզենւոյդ առ-
նիցէք, այլ թէ պէտ և լերինդ ասիցէք՝
բարձիր և անկիր ՚ի ծով, եղիցի:
- 22 Եւ զամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յա-
ղօթս հաւատովք՝ առնուցուք:
- 23 Եւ իբրև եկն ՚ի տաճարն, մատեան առ-
նա մինչդեռ ուսուցանէր, քահանայա-
պետքն և ծերք ժողովրդեանն և ասեն.
որով իշխանութեամբ առնես զայդ և ո՞վ
ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ:
- 24 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա.
հարցից և ես զձեզ բան մի, զոր թէ
ասիցէք ինձ, և ես ձեզ ասացից որով
իշխանութեամբ առնեմ զայս:
- 25 Վկրտութիւնն Յովհաննու ուստի էր,
յերկնից թէ ՚ի մարդկանէ. և նորա
խորհէին ընդ միտս և ասէին:
- 26 Եթէ ասեմք յերկնից, ասէ ցմեզ. իսկ
ընդէր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ
ասեմք ՚ի մարդկանէ, երկնչիմք ՚ի ժո-

դուխդենէն , զի ամենեքին զՅովհաննէս
իբրև զմարդարէ ունէին :

Պատասխանի ետուն Յիսուսի և ասեն . 27
ոչ գիտեմք . ասէ ցնոսա և նա . և ոչ ես
ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առ
նեմ զայս :

Բայց զհարդ թուի ձեզ . առն միտջ էին 28
երկու որդիք , և մատուցեալ առ առա
ջինն ասէ . որդեակ երթ այսօր զորձեա
յայդւոջ :

Նա պատասխանի ետ և ասէ . երթամ 29
տէր , և ոչ չողաւ :

Սատեաւ և առ միւսն , և ասէ նոյն 30
պէս . նա պատասխանի ետ և ասէ , ոչ
կամիմ . բայց յետոյ զղջացաւ և չողաւ
յայդին :

Երդ ո՞ յերկոցունց արար զկամս հօրն . 31
ասեն յետինն . ասէ ցնոսա Յիսուս .
ամէն ասեմ ձեզ , զի մաքսաւորք և պոռ
նիկք յառաջեցեն քան զձեզ յարքայ
ութիւն երկնից :

Օ ի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ ար 32
դարութեան և ոչ հաւատացէք նմա . և
մաքսաւորք և պոռնիկք հաւատացին
նմա , և դուք տեսէք և ոչ զղջացարուք

յետոյ հաւատալ նմա:

- 33 Այլ առակ լուարուք. այր մի էր տաւ Էթ նուտէր, որ տնկեաց այգի և ցանգով պատեաց զնա, և վորեաց ՚ի նմա հրնձան, և շինեաց աշտարակ. և ետ զնա ցմշակս, և զնաց ՚ի տար աշխարհ:
- 34 Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս իւր առ մշակսն առնուլ զպտուղս նորա:
- 35 Եւ կալեալ մշակացն զծառայս նորա, զոմն տանջեցին, զոմն սպանին, զոմն քարկոծեցին:
- 36 Գարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինսն, և արարին նոցա նոյնպէս:
- 37 Ետոյ առաքեաց առնոսա զորդի իւր և ասէ. թերևս ամաչեսցեն յորդոյ աստի իմմէ:
- 38 Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին, ասեն ընդ միտս. սա է ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա և կալցուք զժառանգու թիւն սորա:
- 39 Եւ առեալ հանին զնա արտաքոյ քան զայգին և սպանին:
- 40 Արդ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն՝

զինչ արասցէ մշակացն այնոցիկ:

Եսէն ցնա . զչարսն չարաւ կորուսցէ , և 41
 զայդին տացէ այլոց մշակաց , որք տա-

ցեն նմա զպտուղս ՚ի ժամու իւրեանց :
 Եսէ ցնս Յս . չիցէ երբէք ընթերցեալ 42
 ձեր ՚ի դիրս , զվէմն զոր անարգեցին
 շինողքն , նա եղև գլուխ անկեան . ՚ի

տնէ եղև այս և է սքանչելի յաչս մեր :
 Ը ասն այսորիկ ասեմ ձեզ , զի բարձցի 43
 ՚ի ձէնջ արքայութիւնն Աստուծոյ , և

տացի ազգի որ առնիցէ զպտուղս նորա :
 Եւ որ անկցի ՚ի վերայ վիմիս այսորիկ՝ 44
 փշրեսցի , և յոյր վերայ անկցի՝ հոսես-

ցէ զնա :

Իբրև լուան քահանայապետքն և զպիրք 45
 և Փարիսեցիք զառակս նորա , գիտացին
 թէ վասն նոցա ասաց :

Եւ խնդրէին զնա ունել , բայց երկեան 46
 ՚ի ժողովրդոցն , քանզի իբրև զմարդա-

րէ ունէին զնա :

Գ Լ : Ի Բ

Է Գ . Ը արձեալ պատասխանի ետ Յիսուս , 1
 և ասէ ցնոսա առակօք :

- 2 Նմանեցաւ արքայու թիւնն երկնից առն
 թագաւորի որ արար հարսանիս որդւոց
 իւրում:
- 3 Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել ըզ
 հրաւիրեալն ՚ի հարսանիս, և ոչ կա
 մեցան գալ:
- 4 Վարձեալ առաքեաց այլ ծառայս և ա
 սէ. ասացէք հրաւիրելոցն, ասաւ ասիկ
 զճաշ իմ պատրաստեցի. զուարակք իմ և
 պարարակք զենեալ են, և ամենայն
 ինչ պատրաստ է, եկայք ՚ի հարսանիս:
- 5 Եւ նորա յուլացեալ գնացին՝ ոմն յա
 գարակ իւր, և ոմն ՚ի վաճառ իւր:
- 6 Եւ այլք կալան զծառայս նորա, թշնա
 մանեցին և սպանին:
- 7 Իսկ թագաւորն իբրև լուաւ՝ բարկա
 ցաւ, և առաքեաց զզորս իւր և սատակ
 եաց զսպանողն զայնոսիկ, և զքաղաքն
 նոցա այրեաց:
- 8 Հայնժամ ասէ ցծառայս իւր. հարսա
 նիքս պատրաստ են և հրաւիրեալքն
 չէին արժանի:
- 9 Ըրդ երթայք յանցս ճանապարհաց,
 և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կոչեցէք ՚ի
 հարսանիս:

Եւ ելեալ ծառայքն ՚ի ճանապարհս , 10
 Ժողովեցին զամենեւեան զորս և դտին՝
 զչարս և զբարիս , և լցան հարսանիքն
 բազմականօք :

Եւ մտեալ Թագաւորն հայել զբազմա- 11
 կանօքն , ետես անդ այր մի՝ որ ոչ էր
 զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց :

Եւ ասէ ցնա . ընկեր , զի ա՛րդ մտեր 12
 այսր , զի ոչ ունէիր հանդերձ հարսան-
 եաց . և նա պապանձեցաւ :

Յայնժամ ասէ Թագաւորն ցապաստ- 13
 ւորսն . կապեցէք զգորա զոտս և զձեռս՝
 և հանէք զդա ՚ի խաւարն արտաքին .
 անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց :

Օ ՚ի բազումք են կոչեցեալք և սակաւք 14
 են ընտրեալք :

ԷԵ Յայնժամ գնացեալ Փարիսեցիքն , ա- 15
 ոին խորհուրդ զնմանէ Թէ օրպէս դնի-
 ցեն նմա որոգայթ բանիւք :

Եւ առաքեն առ նա զաշակերտսն իւր- 16
 եանց Հերովդիանոսօքն հանդերձ և
 ասեն . վարդապետ , գիտեմք զի ճշմա-
 րիտ ես և զճանապարհն Այ՛ ճշմարտու
 Թեամք ուսուցանես , և ոչ էք զփոյթ
 զումեքէ , և ոչ հայիս յերեսս մարդոյ :

- 17 Լ՛րդ ասա մեզ , զի՛նք թուի քեզ .
 պարտ է հարկս տալ կայսեր թէ ոչ :
- 18 Վիտաց Յիսուս զխորամանկութի նց ,
 և ասէ . զի՞ փորձէք զիս կեղծաւորք :
- 19 Յուցէք ինձ զդահեկան հարկին , և նու
 քա մատուցին նմա դահեկան մի :
- 20 Եւ ասէ ցնոսա . ո՞յր է պատկերս այս
 կամ գիր :
- 21 Լ՛սեն , կայսեր . յայնժամ ասէ ցնոսա .
 երթայք տուք զկայսերն՝ կայսեր , և
 զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ :
- 22 Իբրև լուան՝ զարմացան և թողին զիս
 և գնացին :
- 23 Յայնմ աւուր մատեան առ նա Սաղու
 կեցիքն որ ասէին՝ թէ չիք յարութիւն .
 հարցին ցնա :
- 24 Եւ ասեն . վարդապետ , Մովսէս ասաց .
 եթէ որ մեռցի անորդի՝ արասցէ զկին
 նորա եղբայր իւր , և յարուցէ զաւակ
 եղբօր իւրում :
- 25 Եւ ին առ մեզ եղբայրք եօթն , առաջինն
 արար կին և մեռաւ . և զի ոչ ունէր զաւ
 ակ , եթող զկինն իւր եղբօր իւրում :
- 26 Նոյնպէս և երկրորդն և երրորդն , մինչև
 ցեօթներորդն :

Յետ ամենեցուն մեռաւ և կիինս: 27

Արդ ՚ի յարութեան իմր յեօթանցն եղիցի 28
նա կին, զի ամենեքին կալան զնա կինս:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ: 29
մոլորեալք, ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զզո-
րութիւն Աստուծոյ:

Օ ի ՚ի յարութեան ոչ կանայս առնեն 30
և ոչ արանց լինին, այլ են իբրև զհրեշ-
տակս յերկինս:

Բայց վասն յարութեան մեռելոց չիցէ՞ 31
ընթերցեալ ձեր զասացեալն ձեզ ՄԿ:

Եւ եմ Աստուած Աբրահամու Աճ Իսա 32
հակայ և Աստուած Յակոբայ, և չէ
Աճ Աճ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց:

Իբրև լուան ժողովուրդքն՝ զարմանային 33
ընդ վարդապետութիւն նորա:

Իսկ Փարիսեցիքն իբրև լուան եթէ 34
պապանձեցոյց զՍաղուկեցիսն, ժողովե-
ցան ՚ի միասին:

Եւ եհարց մի ոմն ՚ի նոցանէ՝ զնա փոր 35
ձելով և ասէ:

Ո՞րդ ապեա, ի՞նչ պատուիրան է մեծ 36
յորէնս:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. սիրեսցես զիմր Աճ 37
քո յամենայն սրտէ քումսէ՝ և յամ

- անձնէ քու մէջ՝ և յամենայն մտաց քոց։
- 38 Եւ յա է մեծն և առաջին պատուիրանն։
- 39 Եւ երկրորդն նման սմին . սիրեցես զընկեր քո իբրև զանձն քո։
- 40 Եւ այս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարդարէք կախեալ կան։
- 41 Եւ ՚ի ժողովել Փարիսեցւոցն՝ եհարցցցնուս Զիսուս և ասէ։
- 42 Օ ինրդ թուր ձեզ վասն Բրիտոսի , զոր որդի է . ասենցնա . Դաւթի։
- 43 Եւ ասէ ցնուս Զիսուս . իսկ զինրդ Դաւթի ձեռնովն կոչէ զնա տէր և ասէ։
- 44 Եւ ասց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ աջմէ իմմէ մինչև եղից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց։
- 45 Իսկ եթէ Դաւթի զնա տէր կոչէ՝ զինրդ որդի նորա իցէ։
- 46 Եւ ոչ որ կարէր տալ նմա պատասխան ի բան մի , և ոչ իշխէր որ յայնմ օրէ հարցանել զնա և ոչինչ։

Գ . Լ . Ի . Գ .

- 1 Եւ այնժամ խօսեցաւ Զիսուս ընդ ժողովուրդսն և ընդ աշակերտսն իւր և ասէ։

Յաթոռն Մովսէսի նստան դպիրքն և 2
Փարիսեցիք:

Օ ամենայն ինչ զոր ասիցեն ձեզ՝ արա- 3
րէք և սահեցէք. բայց ըստ գործոցն նո-
ցա մի առնէք, զի ասեն և ոչ առնեն:
կապեն բեռինս ծանունս և դժուարա- 4
կիրս, և դնեն ՚ի վերայ ուսոց մարդկան.
և մատամբ իւրեանց ոչ կամին շարժել
զնոսա:

Եւ զամենայն զգործս իւրեանց առնեն 5
ի ցոյցս մարդկան. լայնեն զգրապանակս
իւրեանց, և երկայնեն գքղանցս հան-
դերձից իւրեանց:

Սիրեն զյառաջագահս յրնթրիս, և ըզ 6
նախաթոռս ՚ի ժողովուրդս և զողջոյնս
ի հրապարակս:

Եւ կոչել ՚ի մարդկանէ՝ ուրբբի ուրբբի: 7
Բայց դուք մի զոր կոչէք վարդապետ, 8
զի մի է ձեր ուսուցիչ, և ամենեքին
դուք եղբարք էք:

Եւ հայր մի կոչէք ձեզ յերկրի, զի ձեր 9
մի է հայր՝ որ յերկինսն է:

Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ 10
ձեզ քրիստոս է:

Եւ մեծն ՚ի ձէնջ եղիցի ձեր սպասաւոր: 11

12 Որ բարձրացուցանէ զանձն խոնարհեսցի , և որ խոնարհեցուցանէ զանձն բարձրացի :

13 Ոյ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի փակէք զարքայութիւն երկնից առաջի մարդկան . դուք ոչ մտանէք , և որոց մտանենն՝ չտայք թոյլ մտանել :

14 Ոյ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի ուտէք զտունս այրեաց . պատճառանօք երկարէք զաղօթս , վասն զի աւելի դատաստան ընդունիցիք) :

15 Ոյ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի յածիք ընդ ծով և ընդ ցամաք՝ առնել եկամուտ մի . և յորժամ լինիցի , առնէք զնա որդի գեհննի կրկին և քան զձեզ :

16 Ոյ ձեզ առաջնորդք կոյրք , զի ասէք՝ որ երդնու ՚ի տաճարն՝ չէ ինչ , բայց որ երդնու յոսկին որ ՚ի տաճարին է՝ արժան է :

17 Մորոսք և կոյրք , զի՛նչ մեծ է՝ ոսկին եթէ տաճարն որ սրբէ զոսկին :

18 Եւ որ երդնու ՚ի սեղանն՝ չէ ինչ , բայց որ երդնու ՚ի պատարագն որ ՚ի վերայ

- նորա է՝ արժան է։
- Երեսներք և կոյրք, զի՛նչ մեծ է՝ պատա 19
րանդն, եթէ սեղանն որ սրբէ զպա-
տարագն։
- Իսկ արդ որ երդուաւ ՚ի սեղանն, երդնու 20
՚ի նա՝ և յամենայն որ ՚ի վերայ նորա է։
- Եւ որ երդուաւ ՚ի տաճարն, երդնու ՚ի 21
նա և ՚ի բնակիչն նորա։
- Եւ որ երդուաւ յերկինս, երդնու յա 22
թոռն Ա՛յ՝ և յայն որ նստին ՚ի վերայ նր։
- Ս՛յ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղ 23
ծաւորաց, զի տասանորդէք զանանուխ
և զսամիթ և զչաման, և թողիք զծանր
ծանր օրինացն՝ զդատաստան և զողոր-
մութիւն և զհաւատս. զայս արժան էք
առնել՝ և զայն չթողուք։
- Առաջնորդք կոյրք, որ զմժղուկս քա 24
մէք և զուղտս կլանէք։
- Ս՛յ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղ 25
ծաւորաց, զի սրբէք զարտաքին զբաժա
կին և զսկաւառակին, և ՚ի ներքոյ լի են
յափշտակութեամբ և անխառնութիւն։
- Փարիսեցի կոյր, սրբեա նախ զներքին 26
բաժակին և զսկաւառակին, զի լինիցի
և արտաքինն նոցա սուրբ։

- 27 1) այ՛ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի նման էք գերեզմանաց բռելոց , որ արտաքոյ երևին գեղեցիկք՝ և ՚ի ներքոյ լինեն ոսկերօք մեռելոց և ամենայն պղծութեամբ :
- 28 Երոյնպէս և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք , և ՚ի ներքոյ լինէք կեղծաւորութեամբ և անօրէտութեամբ :
- 29 1) այ՛ ձեզ դպրաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց , զի շինէք զշիրիմս մարդարելոց և զարդարէք զգերեզմանս արդարոց :
- 30 Եւ ասէք . եթէ էաք յաւուրս հարցն մերոց , ոչ հաղորդէաք արեան մարգարեիցն :
- 31 Եւ ասուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որդիք էք այնոցիկ որ կոտորելին զմարգարէսն :
- 32 Եւ դուք լցէք զչափ հարցն ձերոց :
- 33 ( ) Զք՝ ծնունդք իժից , զիարդ փախնուցուք ՚ի դատաստանէ գեհեհինն :
- 34 1) ասն սյդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ մարգարէս և իմաստունս և դպիրս , և ՚ի նոցանէ սպանանիցէք և ՚ի խաչ հանիցէք , և ՚ի նոցանէ տանջիցէք ՚ի ժողովուրդս ձեր , և հալածիցէք ՚ի

քաղաքէ ՚ի քաղաք:

Արալէս զի եկեսցէ ՚ի վերայ ձեր ամենայն 35
արիւնն արդար հեղեալ յերկրի. յարե-
նէն Աբելի արդարոյ մինչև ցարիւնն
Զաքարիայ որդւոյ Բարաքեայ՝ զոր
սպանիք ընդ մէջ տաճարին և սեղանոյ:

Ամէն ասեմ ձեզ, եկեսցէ այն ամենայն 36

՚ի վերայ ազգիս այսորիկ:

Լորուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կոտորելիր 37
զմարդարէսն և քարկոծ ասնէիր զառաք-
եալնն առ քեզ, քանիցս անգամ կա-
մեցայ ժողովել զմանկունս քո՝ զոր օրի-
նակ ժողովէ հաւ զձագս իւր ընդ թե-
ւովք, և ոչ կամեցարուք:

Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր ա- 38
ւերակ:

Բայց ասեմ ձեզ թէ ոչ ևս տեսանի- 39
ցէք զիս յայսմ հետէ, մինչև ասիցէք
օրհնեալ եկեալ յանուն տեսուն:

Գ. 1. Ի. Գ.

ԷԷ Այլ ելեալ արտաքս Յիսուս ՚ի տաճա- 1
րէն գնայր. և մատեան աշակերտքն ցու-
ցանել նմա զշինուածս տաճարին:

- 2 Լ,ւ նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա .
տեսանէ՞ք զայդ ամենայն . ամէն ասեմ
ձեզ , ոչ մնացէ այդր քար 'ի քարի վե-
րայ որ ոչ քակտեսցի :
- 3 Լ,ւ մինչ դեռ նստէր 'ի լերինն Չիթեն-
եաց , մատեան առ նա աշակերտքն ա-
ռանձինն և ասեն . ասա մեզ , երբ լինի-
ցի այդ , և կամ զինչ նշան իցէ քոյոյ
գալստեանն և վախճանի աշխարհիս :
- 4 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա .
զգոյշ լերուք , գուցէ որ զձեզ խաբիցէ :
- 5 Օ ի բազումք գայցեն յանուն իմ , և ա-
սիցեն՝ թէ ես եմ Քրիստոսն . և զբա-
զումս մոլորեցուցանիցեն :
- 6 Եւսլոց էք պատերազմունա և համբաւս
պատերազմաց , զգոյշ լերուք՝ մի խռո-
վեսջիք , զի պարտ է զինեւ այնմ ամե-
նայնի , այլ չև է կատարած :
- 7 Հարիցէ ազգ յազգի վերայ , և թագա-
ւորութիւն 'ի թագաւորութե վերայ .
և եղիցին սովք և սրածութիւնք և սա-
սանութիւնք 'ի տեղիս տեղիս :
- 8 Սակայն և այն իմ սկիզբն է երկանց :
- 9 Հայնժամ մատնեսցեն զձեզ 'ի նեղու-
թիւնս , և սպանանիցեն զձեզ . և եղիջիք

ատեցեալք յամ ազգաց վն անուան իմոյ :
 Եւ յայնժամ գայթակղեսցեն բազումք , 10
 և զմիմեանս մատնեսցեն և ատեսցեն
 զմիմեանս :

Եւ բազում սուտ մարգարէք յարիցեն , 11
 և զբազումս մոլորեցուցեն :

Եւ վասն բազմանալոյ անօրէնութեանն , 12
 ցամաքեսցի սէր բազմաց :

Ի այց որ համբերեցն իսպառ , նա կեցցէ : 13

Եւ քարոզեսցի աւետարանս արքայուէ 14
 ընդ ամ տիեզերս՝ ՚ի վկայութի ամ հե-
 թանոսաց , և ասպա եկեսցէ կատարած :

Եւրդ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն 15
 աւերածոյն , որ ասացեալն է ՚ի ձեռն
 Դանիէլի մարգարէի . զի կայցէ ՚ի տեղ-
 ւոջն սրբութեան , որ ընթեռնուեն ՚ի միտ
 ասցէ :

Յայնժամ որ ՚ի Հրէաստանի իցեն՝ փաւ 16
 խիցեն ՚ի լերինս :

Եւ որ ՚ի տանիս կայցէ , մի իջցէ առ 17
 նուլ ինչ ՚ի տանէ իւրմէ :

Եւ որ յանդի իցէ , մի գարծցի յետս 18
 առնուլ զձորձս իւր :

Ի այց վն իցէ յղեաց և ստընտուաց յաւ 19
 ւուրսն յայնոսիկ :

- 20 Յաղօթս կացէք զի մի լինիցի փախուստ
տրն ձեր ձմերանի , և մի 'ի շարաթու :
- 21 Օ ի եղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ ,
որպիսի ոչ եղև 'ի սկզբանէ արարածոց
աշխարհի մինչև ցայժմ , և ոչ այլ լիցի :
- 22 Եւ եթէ ոչ կարճէին աւուրքն այնոքիկ ,
ոչ ապրէր ամենայն մարմին . բայց վասն
ընտրելոցն կարճեցին աւուրքն այնոքիկ :
- 23 Յայնժամ թէ որ ասիցէ ձեզ՝ ահաւա-
սիկ աստ է . Բրիատոսն կամ անդ , մի
հաւատայցէք :
- 24 Օ ի յարիցեն սուտ բրիատոսք և սուտ
մարդարէք , և տացեն նշանս մեծամեծս
և արուեստս , մինչև մոլորեցուցանել
թէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալն :
- 25 Եհա յառաջագոյն ասացի ձեզ :
- 26 Եպա եթէ ասիցեն ձեզ , ահաւանիկ յա-
նապատի է , մի ելանիցէք . և թէ ահա
յլտեմարանս է , մի հաւատայցէք :
- 27 Օ ի որպէս փայլակն որ ելանէ յարևե-
լից և երևի մինչև յարևմուտս , այնպէս
եղիցի դալուսան որդւոյ մարդոյ :
- 28 Օ ի ուր դէշն իցէ , անդր ժողովեցին
արծուիք :
- 29 Եւ աղվաղակի յետ նեղութե աւուրցն

այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր, և աստեղք անկցին յերկնից, և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին:

Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարտոյ յերկինս, և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի. և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ՚ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք:

Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկնից մինչև ՚ի ծագս նոցա:

Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն, զի յորժամ նորա ոստքն կակղասցին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն:

Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է ՚ի դուրս:

Ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի:

Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի անցցեն:

Ի այց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու ոչ ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք երկնից և ոչ

որդի, բայց միայն հայր:

- 37 Եւ որպէս աւուրքն Նոյի, այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:
- 38 Օ ի որպէս էին յաւուրսն որ յառաջ քան զջրհեղեղն, ուտէին և ըմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին, մինչև յօրն յորում եմուտ Նոյ ՚ի տապանն:
- 39 Եւ ոչ գիտացին՝ մինչև եկն ջրհեղեղն և եբարձ զամենեսին, այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ:
- 40 Եւ այնժամ թէ իցեն երկու յագարակի՝ մին առցի և միւսն թողցի:
- 41 Եւ եթէ երկու աղայցեն ՚ի մի երկանս, մին առցի և միւսն թողցի:
- 42 Եւ թուն կացէք, զի ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ:
- 43 Օ այն գիտաաջիք եթէ գիտէր տանու տէրն յորում պահու գող գայ, սկէր և ոչ տայր ական հատանել զտան իւրոյ:
- 44 Ասան այսորիկ և դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ ական ունիցիք՝ գայ որդի մարդոյ:
- 45 Իսկ ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ և ի մաստուն, զոր կացոյց տէր իւր ՚ի վր ծառայից իւրոց՝ տալնց կերակուր ՚ի ժամու:

- Երանի է ծառային այնմիկ զոր եկեալ 46
տէրն գտանիցէ արարեալ այնպէս:
- Մէն ասեմ ձեզ, զի ՚ի վերայ ամենայն 47
ընչից իւրոց կացուցէ զնա:
- Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ՚ի սրտի 48
իւրում, տէր իմ յամէ զգալ:
- Եւ սկսանիցի հարկանել զծառայակիցս 49
իւր, ուտիցէ և ըմպիցէ ընդ արբեցողս:
- Գայցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր 50
յորում ոչ ակն ունիցի, և ՚ի ժամու յու-
րում ոչ գիտիցէ:
- Եւ կտրեսցէ զնա ընդ մէջ, և զբաժին 51
նորա ընդ կեղծաւորս դիցէ, անդ եղիցի
լալ և կրճել առամանց:

Գ | Ի |

- 3 այնժամ նմանեսցի արքայութի երկ- 1
նից տասն կուսանաց, որոց առեալ զլապ
տերս իւրեանց ելին ընդ առաջ փեսայի
և հարսին:
- Հինգն ՚ի նոցանէ յիմարք էին և հինգն 2
իմաստունք:
- 3 իմարքն առին զլապտերսն, և ձէթ 3
ընդ իւրեանս ոչ բարձին:

- 4 Իսկ իմաստունքն առին ձեթ ամանովք
 ընդ լապտերս իւրեանց:
- 5 Եւ ՚ի յամել փեսային, նիրհեցին ամե-
 նեքեան և ՚ի քուն մտին:
- 6 Եւ ՚ի մեջ գիշերի եղև բարբառ, ահա
 փեսայ դայ՝ արիք ընդ առաջ նորա:
- 7 Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն՝
 և կազմեցին զլապտերս իւրեանց:
- 8 Ըսեն յիմարքն ցիմաստունն. տուք
 մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա շիջանին
 լապտերքս մեր:
- 9 Պատասխանի ետուն իմաստունքն և ա-
 սեն, գուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւա-
 կան, այլ երթայք ՚ի վաճառականս և
 գնեսձիք ձեզ:
- 10 Իբրև նոքա գնացին գնել, եկն փեսայն՝
 և պատրաստքն մտին ընդ նմա ՚ի հար-
 սանիսն և փակեցաւ դուռնն:
- 11 Յետոյ գան և այլ կուսանքն և ասեն.
 տէր տէր բաց մեզ:
- 12 Եւ պատասխանի ետ և ասէ. ամէն ա-
 սեմ ձեզ թէ ոչ գիտեմ զձեզ:
- 13 Ըրթուն կացէք զի ոչ գիտէք զօրն և
 ոչ զժամն:
- 14 Որնց այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ,

կոչեաց զծառայս իւր և ետ նց զինչս իւր :
 Ումեմն ետ հինգ քանքար՝ և ումեմն 15
 երկուս՝ ումեմն մի , իւրաքանչիւր ըստ
 իւրում կարի , և գնաց :

Չորաւ վաղվաղակի որ առ զհինգն՝ 16
 գործեաց նոքօք , և շահեցաւ այլ ևս
 հինգ :

Նոյնպէս և որ զերկուսն , շահեցաւ այլ 17
 ևս երկուս :

Եւ որ զմին առ՝ գնաց փորեաց զեր- 18
 կիր , և թագոյց զարծաթ տեառն իւրոյ :

Եւ ետ բազում ժամանակի գայ տէր 19
 ծառայիցն այնոցիկ և առնէ համարս ՚ի
 մէջ նոցա :

Եւ մատուցեալ որ զհինգ քանքարն 20
 առ , մատոյց այլ ևս հինգ քանքար և
 ասէ . տէր , հինգ քանքար ետուր ցիս ,
 արդ աւասիկ հինգ այլ ևս քանքար ՚ի
 վերայ շահեցայ :

Եւսէ ցնա տէրն իւր . ազնիւ , ծառայ 21
 բարի և հաւատարիմ , որովհետեւ ՚ի սա-
 կաւուդ հաւատարիմ ես , ՚ի վերայ բազ-
 մաց կացուցից զքեզ . մուտ յուրախու-
 թիւն տեառն քո :

Ուստուցեալ և որոյ զերկուս քանքարսն 22

- առեալ էր՝ և ասէ . տէր, երկուս քան
 քարս ետուր ցիս, ահաւասիկ երկուս ևս
 այլ քանքարս՝ զոր 'ի վերայ շահեցայ:
- 23 Լսէ ցնա տէրն իւր . աղնի՛ւ, ծառայ
 բարի և հաւատարիմ, որովհետև 'ի սա-
 կաւուդ հաւատարիմ ես, 'ի վերայ բազ-
 մաց կացուցից զքեզ. մուտ յուրախու-
 թիւն տեառն քո:
- 24 Եւ ատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առ-
 եալ էր, և ասէ . տէր, գիտէի զի այր
 մի խիստ ես, հնձես զոր ոչ սերմանե-
 ցեր, և ժողովես ուստի ոչ սփռեցեր:
- 25 Եւ իրկեայ՝ գնացի և թագուցի զքանքարն
 քո յերկրի, արդ աւասիկ քոյդ ցքեզ:
- 26 Պատասխանի ետ տէրն և ասէ ցնա .
 ծառայ չար և վատ, գիտէիր եթէ հըն-
 ձեմ՝ ուստի ոչ սերմանեցի, և ժողո-
 վեմ՝ ուստի ոչ սփռեցի:
- 27 Պարտ էր քեզ արկանել զարծաթդ իմ
 'ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք
 պահանջէի զիմն:
- 28 Եւ զայն ատէք 'ի դմանէ զքանքարդ, և
 տուք այնմ որ ունիցի զտասն քանքարն:
- 29 Օ ի ամենայնի որ ունիցի՝ տացի և յա-
 ւելցի, և որ ոչն ունիցի՝ և զոր ունիցին

բարձցի 'ի նմանէ:

Եւ զժառայդ անպիտան հանէք 'ի խաւ 30
ւարն արտաքին . անդ եղիցի լալ և կրք-
ձել ատամանց:

Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ փաւ 31
ուօք իւրովք և ամ հրեշտակք ընդ նմա ,
յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց:

Եւ ժողովեսցին առաջի նր ամ ազգք , 32
և մեկնեսցէ զնոսա 'ի միմեանց , որպէս
հովիւ զի մեկնեսցէ զօղիս յայծեաց:

Եւ կացուսցէ զօղիսն ընդ աջմէ իւրմէ՝ 33
և զայծիսն 'ի ձախմէ:

{ Յայնժամ ասացէ թագաւորն ցայնու 34
սիկ որ ընդ աջմէն իցեն . եկայք օրհ-
նեալք հօր իմոյ , ժառանգեցէք զպատ-
րաստեալ ձեզ զարքայու թիւնն 'ի սկրզ-
բանէ աշխարհի:

Օ ի քաղցեայ՝ և ետուք ինձ ուտել , 35
ձարաւեցի՝ և արբուցիք ինձ , օտար էի՝
և ժողովեցիք զիս:

Մերկ՝ և զգեցուցիք զիս , հիւանդ էի՝ 36
և տեսիք զիս , 'ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս:

{ Յայնժամ պատասխանի տացեն նմա ար 37
դարբն և ասացեն . տէր , երբ տեսաք
զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք , կամ

ծարաւի՝ և արբուցաք:

- 38 Լ՛րբ տեսաք զքեզ օտար՝ և ժողովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք:
- 39 Լ՛րբ տեսաք զքեզ հիւանդ՝ կամ ՚ի բանտի, և եկաք առ քեզ:
- 40 Պատասխանի տացէ թագաւորն և ասացէ ցնոսա . ամէն ասեմ ձեզ, որովհետեւ արարէք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարէք:
- 41 Յայնժամ ասացէ և ցայնօսիկ որ ընդ ահեկէն իցեն . երթայք յինէն անիծեալք ՚ի հուն յաւիտենական, որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նր:
- 42 Օ ի քաղցեայ՝ և ոչ ետուք ինձ ուտել, ծարաւեցի՝ և ոչ արբուցիք զիս:
- 43 Օտար էի՝ և ոչ ժողովեցիք զիս, մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցիք զիս, հիւանդ և ՚ի բանտի՝ և ոչ տեսիք զիս:
- 44 Յայնժամ պատասխանի տացեն և նոքա և ասացեն . տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ կամ ծարաւի կամ օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ ՚ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ:
- 45 Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա և ասացէ . ամէն ասեմ ձեզ, որովհետեւ

ոչ արարէք միում ՚ի փոքրկանցս յայս-
ցանէ՛ և ոչ ինձ արարէք:

Եւ երթիցեն նոքա ՚ի տանջանան յաւի- 46
տենականա, և արդարքն ՚ի կեանան յա-
ւիտենականա:

Գ՛Լ : Ի՛Ծ,

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յիսուս 1
զամենայն զբանս զայստօիկ, ասէ ցա-
շակերտան իւր:

Գիտէք, զի յետ երկուց աւուրց զատիկ 2
լինի, և որդի մարդոյ մատնի ՚ի խաչ
ելանել:

ՎԵՐՁ

Յայնժամ ժողովեցան քահանայապետքն 3
և դպիրքն և ծերք ժողովրդեանն ՚ի սրահ
քահանայապետին՝ որում անուն էր
կայիափա:

Եւ արարին խորհուրդ, զի նենդութի 4
կալցին զՅիսուս և սպանցեն:

Բայց ասէին թէ մի ՚ի տօնի աստ՝ զի մի 5
խառովութիւն լինիցի ՚ի ժողովրդեանն:

Իբրև եկն Յիսուս ՚ի Բեթանիա ՚ի տուն 6
Սիմոնի բորտի:

Մատեաւ առ նա կին մի որ ունէր շիշ 7

- իւղոյ ծանրագնի, և թափեաց ՚ի գլուխ
նորա ՚ի բազմականին:
- 8 Իբրև տեսին աշակերտքն, բարկացան
և ասեն. ընդէր է կորուստ այդ իւղոյդ:
- 9 Օ ի մարթ էր վաճառել զդա մեծագնի՝
և տալ աղքատաց:
- 10 Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա. զի՞ աշ-
խատ առնէք զկինդ, գործ մի բարի
գործեաց դա յիս:
- 11 Եւ թամ թամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք,
բայց զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք:
- 12 Արկանել դորա զիւղդ ՚ի մարմին իմ,
առ ՚ի թաղելոյ զիս նշանակեաց:
- 13 Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի ուր և քա-
րոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն
աշխարհ՝ խօսեսցի և զոր արար դա՝ ՚ի
յիշատակ դորա:
- 14 Եւ այնժամ գնաց մի յերկոտասանիցն՝
անուանեալ Յուդա Սկարիփոլտացի՝ առ
քահանայապետն և ասէ:
- 15 Օ ի՞նչ կամիք տալ ինձ և ես մատնե-
ցից զնա ձեզ. և նոքա կշռեսցին նմա ե-
րեսուն արծաթի:
- 16 Եւ յայնմ հետէ խնդրէր պարտպ զի
մատնեսցէ զնա նոցա:

Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն 17
մատեան աշակերտքն առ Յիսուս և
ասեն . ուր կամիս զի պատրաստեսցուք
քեզ ուտել զզատիկն :

Եւ նա ասէ ցնոսա . երթայք ՚ի քաղաքն 18
առ այս անուն , և ասացէք ցնա . վար-
դապետ ասէ , ժամանակ իմ մերձեալ է ,
առ քեզ առնեմ զզատիկ աշակերտօքս
հանդերձ :

Եւ արարին աշակերտքն որպէս հրաւ 19
մայեաց նոցա Յիսուս , և պատրաստեցին
զզատիկն :

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ կայր բազմեալ 20
ընդ երկոտասան աշակերտսն :

Եւ մինչ գեռ ուտէին նոքա , ասէ . ամէն 21
ասեմ ձեզ , զի մի ոմն ՚ի ձէնջ մատներոյ
է զիս :

Եւ տրտմեցան յոյժ , սկսան ասել ցնա 22
իւրաքանչիւր ոք ՚ի նոցանէ . մի թէ ես
իցեմ տէր :

Նա պատասխանի ետ և ասէ . որ մսեաց 23
ընդ իս զձեռն իւր ՚ի սկաւառակս՝ նա
մատներոյ է զիս :

Արդի մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է 24
վասն նորա , բայց վսյ մարդոյն այնմիկ

- յոր ձեռս որդի մարդոյ մատնեսցի . լաւ էր նմա թէ չէր ծնեալ մարդն այն :
- 25 Պատասխանի ետ Յուդա՝ որ մատնելոցն էր զնա՝ և ասէ . միթէ ես իցեմ վարդապետ . ասէ ցնա , դու ասացեր :
- 26 Լա մինչ դեռ ուտէին նոքա՝ առ Յսւհաց , օրհնեաց և եբեկ , և ետ աշակերտացն և ասէ . առէք կերայք՝ այսէ մարմին իմ :
- 27 Լա առեալ բաժակ դոհացաւ՝ ետ նոցա և ասէ . արբէք ՚ի դմանէ ամենեքին :
- 28 Օ ի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի , որ ՚ի վերայ բազմաց հեղանի ՚ի թողու թիւն մեղաց :
- 29 Բայց ասեմ ձեզ , ոչ ևս արբից յայսմ հետէ ՚ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն յորժամ արբից զդա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան հօր իմոյ :
- 30 Լա օրհնեցին և ելին ՚ի լեառն Չիթենեց :
- 31 Ե այնժամ ասէ ցնս Յիսուս . ամենեքին դուք գայթաղելոց էք յինէն յայսմ դիշերի , զի գրեալ է՝ թէ հարից զհովիւն և ցրուեսցին ոչխարքն հօտին :
- 32 Լա յետ յառնելոյն իմոյ , յառաջեցից քան զձեզ ՚ի Գալիլեայ :
- 33 Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա .

Թէպէտ և ամենեքեան գայթաղղեսցին
 ՚ի քէն, սակայն ես ոչ գայթաղղեսցայց:
 Ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեզ, 34
 զի յայսմ գիշերի մինչև հաւու խօսեալ
 իցէ, երիցս ուրացիս զիս:

Ասէ ցնա Պետրոս. թէ և մեռանել հա- 35
 սանիցէ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ուրացայց.
 նոյնպէս և ամենայն աշակերտքն ասէին:

Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նս ՚ի գիւղ 36
 մի՝ որում անուն էր Գեթսեմանի, և
 ասէ ցնոսա. նստարուք այդր, մինչև եր-
 թայց կացից յաղօթս:

Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս՝ և զեր- 37
 կուս որդիսն Չեբեթեայ, սկսաւ տրրտ-
 մել և հոգալ:

Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է որդի 38
 իմ մինչև ՚ի մահ, կացէք աստ և սկե-
 ցէք ընդ իս:

Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ մի՝ 39
 անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց, կաց յա-
 ղօթս և ասէ. հայր իմ, եթէ հնար է՝
 անցցէ բաժակս այս յինէն. բայց ոչ
 որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու:

Պայ առ աշակերտսն, և դտանէ զնոսա 40
 ՚ի քուն, և ասէ ցՊետրոս. այդպէս ոչ

- կարացէք մի ժամ արթուն կալ ընդ իս:
- 41 Արթուն կացէք և աղօթս արարէք զի
մի անկանիցիք ՚ի փորձութիւնս . հոգիս
յօժար է բայց մարմինս տկար:
- 42 Վարձեալ երկրորդ անգամ չոգաւ՝ ե-
կաց յաղօթս Յիսուս և ասէ . հայր իմ,
եթէ հնար իցէ անցանել յինէն բա-
ժակիս այսմիկ, ապա թէ ոչ՝ արբից զսա,
երիցին կամք քո:
- 43 Աւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա ՚ի
քուն . զի էին աչք իւրեանց ծանրացելք:
- 44 Աթող զնոսա և գնաց, կաց յաղօթս
երրորդ անգամ, և դարձեալ զնոյն բան
ասաց:
- 45 Յայնժամ գայ առ աշակերտսն և ասէ
ցնոսա . ննջեցէք այսուհետև և հանգե-
րուք, զի ահա հասեալ է ժամ և որդի
մարդոյ մատնի ՚ի ձեռս մեղաւորաց:
- 46 Արիք երթիցուք աստի, զի ահաւասիկ
եհաս որ մատնելոցն է զիս:
- 47 Աւ մինչ դեռ նա զայն խօսէր, ահա Յու-
դա մի յերկոտասանիցն եկն, և ընդ նմա
ամբօխ բազում սրովք և բրօք ՚ի բահա
նայապետիցն և ՚ի ծերոց ժողովրդեանն:
- 48 Աւ որ մատնելոցն էր զնա, ետ նոցա

նշան և ասէ . ընդ որում ես համբուրե-
ցից՝ նա է , զնա ունիցիք :

Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ Յիսուս 49
ասէ . ողջ եր վարդապետ . և համբուր-
եաց ընդ նմա :

Եւ Յիսուս ասէ ցնա . ընկեր , վասն որոյ 50
եկիրդ . յայնժամ մատուցեալ արկին
ձեռս ՚ի Յիսուս , և կալան զնա :

Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ որ էին ընդ 51
Յիսուսի , ձգեաց զձեռն և եհան զսուր-
իւր և եհար զծառայ քահանայապե-
տին , և ՚ի բաց եհան զունկն նորա :

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս . դարձո 52
զսուր քո ՚ի տեղի իւր , զի ամենեքեան
որ սուր առնուցուն՝ սրով անկանիցին :
Թէ համարիցիս թէ ոչ կարեմ աղաչել 53
զհայր իմ , և հասուցանիցէ ինձ այժմ
այսր՝ աւելի քան զերկոտասան գունդս
հրեշտակաց :

Այլ զիտորդ լուցուն գիրք եթէ այս 54
պէս պարտ է լինել :

Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխն . իբ- 55
րև ՚ի վերայ աւազակի ելիք սուսերօք
և բրօք՝ ունել զիս . հանապաղ առ ձեզ
՚ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի , և

ոչ կալայք զիս:

- 56 Լ՛յլ այս ամենայն եղև զի Լցցին գիրք մարգարէիցն. յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և փախեան:
- 57 Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս ածին առ կայիափա քահանայապետ՝ ուր դպիրքն և ծերք ժողովեալ էին:
- 58 Եւ Պետրոս զհետ նորա երթայր բացա գոյն մինչև ՚ի սրահ քահանայապետին. և մտեալ ՚ի ներքս նստէր ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն:
- 59 Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ատեանն խնդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ զի սպանցեն զնա:
- 60 Եւ ոչ գտանէին ՚ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց. յետոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայք:
- 61 Լ՛սէին՝ թէ սա ասէր կարող եմ քակել զտաճարն ԱՅ, և զերիս աւուրս շինել:
- 62 Եւ յարուցեալ քահանայապետն ասէցնա. չտաս ինչ պատասխանի, զի՛նչ դոքա ամբաստանեն զքէն:
- 63 Եւ Յիսուս լուռ կայր. պատասխանի ետ քահանայապետն և ասէցնա. երդմնեցուցանեմ զքեզ Աստուած կենդանի,

զի ասացես մեզ թէ դո՞ւ ես Բրիտանոսն
որդի Աստուծոյ:

Լսէ ցնա Յիսուս. դու ասացեր . բայց 64
ասեմ ձեզ , յայսմ հետէ տեսանիցէք
զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրու
թեանն՝ և եկեալ ընդ ամպս երկնից:

Յայնժամ քահանայապետն պատառեաց 65
զհանդերձս իւր , և ասէ . հայհոյեաց ,
զի՞ ես պիտոյ են մեզ վկայք , ահա արդ
լուայք զհայհոյութիւն նորա:

Օ ի՞նչ հաճոյ է ձեզ . նոքա պատաս 66
խանի ետուն և ասեն . մահապարտ է:

Յայնժամ թքին ընդ երեսս նորա , և 67
կռփեցին զնա , և ոմանք ապտակեցին
և ասեն:

Սարգարեաց մեզ Բրիտանոսդ , ո՞վ է որ 68
եհարն զքեզ:

Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ՚ի դաւ 69
թին . մատեաւ առ նա աղախին մի և
ասէ . և դու ընդ Յնի Գալիլեացւոյ էիր:

Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն և աւ 70
սէ , թէ ոչ գիտեմ զի՞նչ խօսիսդ:

Եւ իբրև ել նա արտաքս քան զդուռնն՝ 71
ետես զնա այլ կին մի , և ասէ ցայնոսիկ
որ անդն կային . և սա ընդ Յիսուսի

Նազովրեցւոյ էր:

72 Եւ դարձեալ ուրացաւ երդմամբ թէ
ոչ գիտեմ զայրն:

73 Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ որք
կայինն անդ, ասեն ցՊետրոս. արդարեւ
և դու 'ի նոցանէ ես, քանզի և խօսք
քո յայտ առնեն զքեզ:

74 Յայնժամ սկսաւ նզովել և երդնուլ,
թէ ոչ գիտեմ զայրն. և խկոյն հաւ
խօսեցաւ:

75 Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն Յիսուսի զոր
ասաց, թէ մինչև հաւու խօսեալ իցէ՝
երկոյս ուրացիս զիս. և ելեալ արտաքս
ելաց դառնապէս:

Գ | : Ի | :

1 Իբրև այդ եղև, խորհուրդ արարին
ամենայն քահանայապետքն և ծերք ժո-
ղովրդեանն վասն Յնի սպանանել զնա:

2 Կապեցին զնա և առին գնացին. և ե-
տուն 'ի ձեռս Պոնտացւոյ Պիղատոսի
դատաւորի:

3 Յայնժամ տեսեալ Յուդայի որ մատ-
նեաց զնա՝ թէ պարտաւորեցաւ, զըղ-

Ջացաւ և դարձոյց զարժաթն առ քահանայապետն և ծերս ժողովրդեանն :
 Եւ ասէ . մեղայ , զի մատնեցի զարիւն 4
 արդար . և նոքա ասեն . մեզ չէ փոյթ ,
 դու գիտես :

Եւ ընկեց զարժաթն 'ի տաճարին և 5
 գնաց , և չոգաւ խեղդեցաւ :

Իսկ քահանայապետիցն առեալ զարժաթն ասեն . ոչ է արժան ընդունել 6
 զայդ 'ի կորբանն , քանզի գինք արեան են :

Խորհուրդ առեալ , գնեցին այնու զա- 7
 դարակն բրտի 'ի դերեզման օտարաց :

Ս) ասն այնորիկ կոչեցաւ ազարակն այն 8
 ազարակ արեան՝ մինչև ցայսօր :

Յայնժամ լցաւ որ ասացաւն 'ի ձեռն 9
 Երեմիայ մարդարէի . և առին զերեսուն
 արժաթին զգինս վաճառելոյն , զոր ար-
 կին յորդւոցն Իսրայէլի :

Եւ ետուն գնա յազարակն բրտի , որպէս 10
 հրամայեաց ինձ տէր :

Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատաւորին . 11
 եհարց ցնա դատաւորն և ասէ . դ՞ու ես
 թագաւորն Հրէից . և Յիսուս ասէ .
 դու ասես :

Եւ 'ի չարախօսելն նի՛ 'ի քահանայապետ- 12

- տիցն և ՚ի ծերոց , ոչինչ ետ պատասխանի :
- 13 Յայնժամ ասէ ցնա Պիղատոս . ո՞չ լսեա՞ որչափ դոքա հակառակ քո վկայեն :
- 14 Եւ ոչ ետ նմա պատասխանի և ոչ բան մի , մինչև զարմանալ դատաւորին յոյժ :
- 15 Իայց ըստ տօնի սովոր էր դատաւորն արձակել ժողովրդեանն կապեալ մի՞ զոր կամէին :
- 16 Ունէին յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր , որում անուն էր Յեսու Քարաբբա :
- 17 Իբրև ժողովեցան , ասէ ցնոսա Պիղատոս . զո՞ կամիք յերկուց աստի՞ զի արձակեցից ձեզ , զՅեսու Քարաբբա՞ եթէ զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս :
- 18 Բանզի գիտէր թէ առ նախանձու մատնեցին զնա :
- 19 Եւ մինչ նստէր յատենին , առաքեաց առ նա կինն իւր և ասէ . չկայ ինչ քո և արդարոյն այնորիկ , զի բազում անցք անցին ընդ իս այսօր յանուրջս վասն նորա :
- 20 Իսկ քահանայապետքն և ծերք հաւանեցուցին զժողովուրդսն զի խնդրեսցեն զՔարաբբայն և զՅիսուս կորուսցեն :
- 21 Պատասխանի ետ դատաւորն և ասէ ցնա . զո՞ կամիք զի արձակեցից ձեզ յերկուց

այտի . և նորա ասեն , զԲարաբբա :
 Ասէ ցնոսա Պիղատոս . իսկ զի՞ արարից 22
 զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս :

Ասեն ամենեքեան , խաչեսցի . և նա ա- 23
 սէ , զի՞նչ չար արար . և նորա առաւել
 և ս աղաղակէին և ասէին , խաչեսցի :

Եւ տեսեալ Պիղատոսի թէ ոչինչ օգ- 24
 նէ՝ այլ առաւել խռովութի լինի , առ-
 եալ ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի ժողո-
 վրդեանն և ասէ . քաւեալ եմ ես յա-
 բնէ արդարոյդ այդորիկ , դուք զի-
 տասջիք :

Պատասխանի ետ ամենայն ժողովուրդն 25
 և ասէ . արիւն դորա ՚ի վերայ մեր և ՚ի
 վերայ որդւոց մերոց :

Հայնժամ արձակեաց նոցա զԲարաբ- 26
 բայն , և զՅիսուս գան հարեալ՝ ետ ՚ի
 ձեռս զի խաչեսցի :

Հայնժամ զինուորք դատաւորին առին 27
 զՅիսուս յապարանս , և ժողովեցին ՚ի
 վերայ նորա զամենայն զգուճողն :

Մերկացուցին զնա , և արկին զնովաւ 28
 քղամիդ կարմիր :

Եւ բոլորեալ ստակ ՚ի վշոց՝ եղին ՚ի 29
 դուխ նորա , և եղէզն յաջոյ ձեռին նո-

- րա . 'ի ծուռնր իջեալ առաջի նորա կատա
կէին և ասէին . ողջ եր թագաւոր Հրէից :
- 30 Եւ թքեալ 'ի նա՝ առնուին զեղէգնն և
ծեծէին զգլուխ նորա :
- 31 Եւ յորժամ ձաղեցին զնա , մերկացու-
ցին 'ի նմանէ գքղամիդն և ագուցին
նմա զիւր հանդերձն , և տարան զնա
'ի խաչ հանելու :
- 32 Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին այր մի Ալու-
րենացի՝ անուն Ամոն , զնա կալան պա-
հակ՝ զի բարձցէ զխաչն նորա :
- 33 Եւ եկեալ 'ի տեղին անուանեալ Գող-
գոթա , որ է տեղի կառափելոյ :
- 34 Ետուն նմա ըմպել գինի ընդ լեղի խառ-
նեալ . և իբրև ճաշակեաց , ոչ կամէր
ըմպել :
- 35 Եւ հանեալ զնա 'ի խաչ՝ բաժանեցին
զհանդերձս նր վիճակաւ , զի լցցի բանն
որ ասացաւ 'ի մարգարէէն . բաժանեցին
զհանդերձս իմ յիւրեանս , և 'ի վերայ
պատմուճանի իմոյ վիճակս արկանէին :
- 36 Եւ նստեալ պահէին զնա :
- 37 Եւ եղին 'ի վերայ գլխոյ նորա՝ գրեալ
զվսաս նորա թէ այս է Յիսուս թագա-
ւորն Հրէից :

Յայնժամ հանին ընդ նմա 'ի խաչ եր- 38
կուս աւազակս , մի յաջմէ նորա և մի
յահեկէ :

Եւ որ անցանէինն՝ հայհոյէին զնա , 39
չարժէին զգլուխս իւրեանց :

Եւ ասէին . վահ որ քակէիր զտաճարն 40
և զերիս աւուրս շինէիր զնա . ապրեցո
ղքեզ , թէ որդի ես ԱՅ՝ էջ 'ի խաչէդ :

Նոյնպէս և քահանայապետքն ձաղէին 41
հանդերձ դպրօքն և ծերովք՝ և ասէին :

Օ այլս ապրեցոց՝ զինքն ոչ կարէ ապրե 42
ցուցանել . եթէ թագաւոր է Իսրայէլի՝
իջցէ այժմ 'ի խաչէդ և հաւատասցուք
դմա :

Եթէ յուսացաւ Աստուած , փրկեսցէ 43
այժմ զդա եթէ կամի զդա . քանզի ա-
սաց եթէ Աստուծոյ որդի եմ :

Օ նոյն և աւազակքն որ խաչեալ էին 44
ընդ նմա , նախատէին զնա :

Եւ 'ի վեց ժամէ աւուրն խաւար եղև 45
'ի վերայ ամ երկրի մինչև ցինն ժամ :

Եւ զինն ժամաւն գոչեաց Յիսուս 'ի 46
ձայն մեծ և ասէ . էլի էլի՝ լամա սաբաք
թանի . այսինքն է , Աստուած իմ Աստ-
ուած իմ՝ ընդէր թողեր զիս :

- 47 Ոմանք յայնցանէ որ անդն կային, իբրև
լուան՝ ասէին, զԵղիա կարդայ դա:
- 48 Եւ վաղվաղակի ընթացաւ մի ոմն ՚ի նո-
ցանէ, առ սպունգ լի քացախով, հար-
եալ յեղեգան ետ ըմպել նմա:
- 49 Եւ կէսքն ասէին. թող տեսցուք եթէ
դայ Եղիա փրկել զդա:
- 50 Եւ Յիսուս դարձեալ աղաղակեաց ՚ի
ձայն մեծ, և արձակեաց զոգին:
- 51 Եւ ահա վարագոյր տաճարին ցեղաւ
յերկուս՝ ՚ի վերուստ մինչև ՚ի վայր. և
երկիր շարժեցաւ և վէմք պատառեցան:
- 52 Եւ գերեզմանք բացան, և բազում
մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան:
- 53 Եւ ելեալ ՚ի գերեզմանաց յետ յարու-
թեանն նորա մտին ՚ի քաղաքն սուրբ և
երևեցան բազմաց:
- 54 Իսկ հարիւրապետն և որ ընդ նմա պա-
հէին զՅիսուս, իբրև տեսին զշարժումն
և զեղեարսն, երկեան յոյժ և ասէն.
արդարև Աստուծոյ որդի էր սա:
- 55 Ինն անդ կանայք բազումք, կային ՚ի
հեռաստանէ և հայէին, որք եկին զկնի
Յիսուսի ՚ի Գալիլեէ պաշտել զնա:
- 56 Երբ էր Մարիամ Մագդաղենացի, և

- Մարիամ Յակովբայ և Յովսեփայ մայր ,
 և մայր որդւոցն Զերեթեայ :
- Եւ իբրև երեկոյ եղև , եկն այր մի մե- 57
 ծատուն յԱրիմաթեայ՝ որում անուն էր
 Յովսեփ , որ և աշակերտեցաւ իսկ Յսի :
- Սա մատուցեալ առ Պիղատոս , խընդ- 58
 րեաց զմարմինն Յիսուսի . յայնժամ Պի-
 ղատոս հրամայեաց տալ զմարմինն :
- Եւ առեալ զմարմինն Յովսեփ՝ պատեաց 59
 սուրբ կտաւովք :
- Եւ եղ ՚ի նոր գերեզմանի զոր փորեաց 60
 ՚ի վիմի , և թաւայեցուցեալ կափարիջ
 դրան գերեզմանին վէ՛մ մի մեծ՝ գնաց :
- Ենդ էր Մարիամ Մաղդաղենացի՝ և 61
 միւս Մարիամն , նստէին հանդէպ գե-
 րեզմանին :
- Եւ ՚ի վաղիւ անդր որ է յետ ուրբա- 62
 թուն , ժողովեցան քահանայապետքն
 և Փարիսեցիքն առ Պիղատոս :
- Եւ ասեն . տէր , յիշեցաք զի մուրթե- 63
 ցուցիչն այն ասէր մինչ կենդանին էր
 թէ յետ երից աւուրց յառնեմ :
- Երդ հրամայեա զգուշանալ գերեզմա- 64
 նին մինչև ցերիս աւուրս , գուցէ եկեալ
 աշակերտքն գիշերի՝ գողանայցեն զնա ,

և ասիցեն ժողովրդեանն թէ յարեաւ
 ՚ի մեռելոց . և լինիցի յետին մոլորու-
 թիւնն չար քան զառաջինն:

65 Լսէ ցնս Պիլատոս , ունիք զզօրականն ,
 երթայք զգուշացարուք ուր և գիտէք:

66 Եւ նորա երթեալ զգուշացան գերեզ-
 մանին , և կնքեցին զվէմն հանդերձ զօ-
 րականօքն:

Գ . Լ : Ի . Բ .

1 Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում լու-
 սանայր միաշաբաթին , եկն Մարիամ
 Մագդաղենացի , և միւս Մարիամն՝ տե-
 սանել զգերեզմանն:

2 Եւ ահա շարժումն մեծ եղև , զի հրեշ-
 տակ ան իջեալ յերկնից՝ մատուցեալ
 ՚ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ՚ի դրանց
 անտի , և նստէր ՚ի վերայ նորա:

3 Եւ էր տեսիլ նորա իբրև զփայլակն , և
 հանդերձ նորա սպիտակ իբրև զծիւն:

4 Եւ յահէ անտի նորա խռովեցան պա-
 հապանքն , և եղեն իբրև զմեռեալս:

5 Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ
 ցկանայսն , մի երկնչիք դուք , գիտեմ

- զի զՅիսուս զխաչելեալն խնդրէք :
 Ըէ աստ քանզի յարեաւ , որպէս ասացն . 6
 եկայք տեսէք զտեղին ուր կայր :
 Եւ վաղվաղակի երթայք ասացէք աշա- 7
 կերտացն նորա թէ յարեաւ . և ահա
 յառաջանայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա , անդ
 տեսանիցէք զնա , ահա ասացի ձեզ :
 Եւ ելեալ վաղվաղակի ՚ի գերեզմանէ 8
 անտի ահիւ և խնդութեամբ բազմաւ՝
 ընթանային պատմել աշակերտացն :
 Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս և 9
 ասէ , ողջ էք . և նոքա մատուցեալ կալան
 զոտս նորա և երկիրպագին նմա :
 Յայնժամ ասէ ցնս Յս . մի երկնչէք , եր- 10
 թայք ասացէք եղբարցն իմոց զի երթի
 ցեն ՚ի Գալիլեա , և անդ տեսցեն զիս :
 Իբրև նոքա զնացին , ահա ոմանք ՚ի զօ- 11
 բականացն եկին ՚ի քաղաքն և պատմե-
 ցին քահանայապետիցն զամենայն որ
 ինչ եղևն :
 Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն , 12
 խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն
 զօրականացն :
 Եւ ասեն . ասաջիք եթէ աշակերտքն 13
 նի՞ եկեալ զիշերի գողացան զնա՝ մինչ

մեք 'ի քուն էաք:

- 14 Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն ,
մեք հաճեսցուք զնա՝ և զձեզ անհոգս
արասցուք:
- 15 Եւ նոցա առեալ զարծաթն , արարին
որպէս ուսանն . և ել համբաւս այս 'ի
Հրէից՝ մինչև ցայսօր:
- 16 Իսկ մետասան աշակերտքն զնացին 'ի
Գալիլեա 'ի լեառնն՝ ուր ժամադիր ե-
ղև նոցա Յիսուս:
- 17 Իբրև տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա ,
և ոմանք յերկուացան:
- 18 Եւ մատուցեալ Յս խօսեցաւ ընդ նոսա
և ասէ . տուաւ ինձ ան իշխանութիւն
յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց
զիս հայր , և ես առաքեմ զձեզ:
- 19 Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք
զանմ հեթանոսս , մկրտեցէք զնոսա յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ:
- 20 Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ
ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահաւասիկ ես
ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս , մինչև
'ի կատարած աշխարհի:

ՆԱԽԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մարկոսի գրեալ է . սոյն Մարկոս աշակերտ Պետրոսի և ընթացակից Պողոսի՝ գրեաց զաւետարանս զայս Եւ դնէ սկիզբն և ասէ . Սկիզբն աւետարանի, ՚ի Յովհաննու քարոզութենէն . և զմկրտութիւնն Յովհաննու, և առնու վկայութիւն յԵսայեայ մարգարէէ . նշանակէ և զփորձութիւնն ՚ի լէւրինն, և ոչ ասէ զփորձանքն . պատմէ և վասն ընտրութեան աշակերտացն, և նշանս և արուեստս՝ զոր արար . և զխորհուրդ մատնութեանն, և զկատարածն, որ և մատնեցաւ Պիղատոսի, և իսաչեցաւ մարմնով . և զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա . և զի մարմինն եղաւ ՚ի գերեզմանի, և յարեաւ երէքօրեայ . և զիջանել հրեշտակին, և երևել կանանցն, և զնոյն պատմել աշակերտացն :

Մարկոս հրամանաւ Պետրոսի վիմի գրեաց զաւետարանս իւր յԱզգեսանդր քաղաքի ՚ի լէզու Եգիպտացի, զկնի հնգետասան ամի համբառնալոյ փրկչին :

Մարկոս՝ բարձր պատուար, կամ ՚ի վերայ տանեացն :

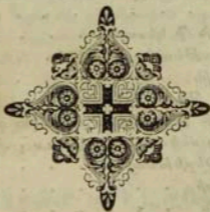
ՍԿԻԶԲԻՆ ԳԼԽՈՅ

Աւետարանին որ ըստ Մարկոսի

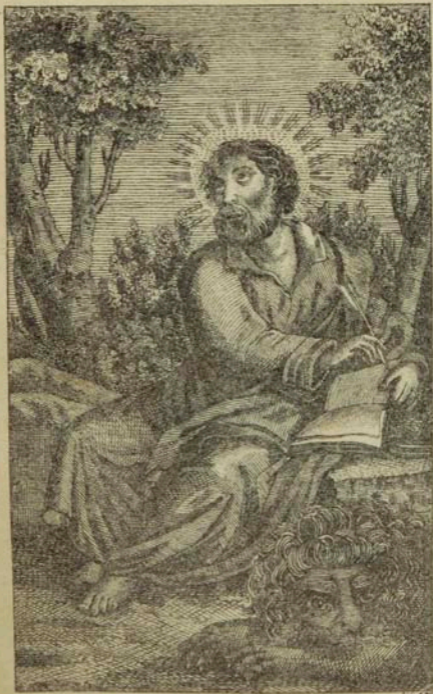
	ԳԼ.	ՀԿ.
Վասն զիււահարին	ա .	23
Վասն Պետրոսի զգրանչին	ա .	29
Վասն բժշկութեան պէս պէս հիւանդութեց . ա .		32
Վասն բորոտին	ա .	40
Վասն անդամալուծին	բ .	5
Վասն Ղևեայ մաքսաւորին	բ .	14
Վասն գօսացեալ ձեռինն	գ .	1

Վասն առաքելոցն ընտրութեան	Գ .	15
Վասն սերմանեացն առակի	Գ .	2
Վասն սաստեղոյ ջուրցն	Դ .	55
Վասն լէգէովնացն	Ե .	1
Վասն դատեր ժողովոյապետին	Ե .	21
Վասն տեռատեսին	Ե .	25
Վասն համարոյ առաքելոցն	Զ .	7
Վասն Յովհաննու , և Հերովդի	Զ .	14
Վասն Հինգ Հացին՝ և երկու ձկանցն	Զ .	55
Վասն 'ի վերայ ծովուն զնալոյ	Զ .	47
Վասն անցանելոյն զպատու իրանաւն	Է .	5
Վասն Ասորոյ կնոջն Փիւնիկեցւոյ	Է .	24
Վասն համերն և խլին	Է .	51
Վասն եօթն հացին	Ը .	1
Վասն խմորոյ Փարիսեցւոցն	Ը .	16
Վասն կուրին	Ը .	22
Վասն հարցանելոյն 'ի Վեսարիա	Ը .	27
Վասն այլակերպութեանն տեառն	Թ .	1
Վասն լուսնահարին	Թ .	16
Վասն խորհելոյն՝ թէ՛ ս՛վ իցէ մեծ	Թ .	52
Վասն հարցանելոյն՝ թէ՛ պարտ է արձակել զկին ժ .	Ճ .	1
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս	Ճ .	17
Վասն որդւոցն Չերեթեայ	Ճ .	55
Վասն Բարտիմէոսի	Ճ .	46
Վասն յաւանակին	Ճա .	1
Վասն չորանալոյ թզենւոյն	Ճա .	12
Վասն անյիշատարութեան	Ճա .	25
Վասն հարցանելոյ քահանայապետիցն զտէրն	Ճա .	27
Վասն այգւոյն	Ճբ .	1
Վասն հարցանելոյ զդահեկանէն	Ճբ .	15
Վասն Սաղուկեցւոցն	Ճբ .	18
Վասն դպրացն	Ճբ .	28
Վասն տեառն հարցանելոյ զՓարիսեցիսն	Ճբ .	55
Վասն երկու լուծայիցն	Ճբ .	41
Վասն կատարածին	Ճգ .	5

Վասն աւուրն , և ժամուն	ժգ .	52
Վասն օծանելոյ կնոջն զտէրն իւզով . . .	ժդ .	5
Վասն զատկին	ժդ .	12
Վասն մատնու թեանն մարգարէանալոյ . . .	ժդ .	18
Վասն Պետրոսի ուրացու թեանն	ժդ .	86
Վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն . . .	ժե .	42
Վասն իւզաբեր կանանցն	ժզ .	1

St. John the Evangelist

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ՐՍՏ ՄԵՐԿՈՍԻ

ԳԼ Ե

- 1 Սկիզբն աւետարանի Յիսուսի Բրիստոսի , որդւոյ Աստուծոյ :
- 2 Որպէս և գրեալ է ՚ի մարդարէս . ահաւասիկ ես առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջիքո՛ , որ հանդերձեսցէ զճանապարհքո՛ առաջիքոյ :
- 3 Չայն բարբառոյ յանապատի , պատրաստ արարէք զճանապարհ տեառն , և ուղիղ արարէք զչաւիղս նորա :

- Եւ եղև զի Յովհաննէս մկրտէր յանա 4
պատի, և քարոզէր մկրտութիւն ապաշ-
խարութեան ՚ի թողութիւն մեղաց:
- Եւ երթայր առ նա ամենայն աշխարհն 5
Հրէաստանի, և Երուսաղէմացիք ամե-
նեքեան. և մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի Յորդա
նան գետ՝ խոստովանել զմեղս իւրեանց:
- Եւ էր Յովհաննէս զգեցեալ ստե ուղ- 6
տու, և գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և
կերակուր նր մարախ և մեղը վայրենի:
Քարոզէր և ասէր. դայ զօրագոյնն քան 7
զիս զկնի իմ, որում չեմ բաւական խո-
նարհել լուծանել զխրացս կօշկաց նորա:
- Եւ մկրտեցի զձեզ ջրով, և նա մկրտ- 8
տեսցէ զձեզ հոգւովն սրբով:
- Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ եկն Յն ՚ի 9
Նազարեթէ Գալիլեացոց, և մկրտե-
ցաւ ՚ի Յովհաննէ ՚ի Յորդանան:
- Եւ նոյնժամայն ընդ վերանալ ՚ի ջրոցն, 10
ետես ցելեալ զերկինս, և զհոգին Այ
իբրև զաղաւնի՝ զի իջանէր ՚ի վերայ նր:
Չայն եղև յերկնից և ասէ. դու ես որ 11
դի իմ սիրելի, ընդ քեզ հաճեցայ:
- Եւ նոյնժամայն հոգին հանէ զնա յա- 12
նապատ:

- 13 Եւ էր նա անդ զաւուրս քառասուն
փորձեալ ՚ի սատանայէ, և էր ընդ գա-
զանս. և հրեշտակք պաշտէին զնա:
- 14 Եւ յետ մատնելոյն Յովհաննու, եկն ԲԲ
Յիսուս ՚ի Գալիլեա. քարոզէր զաւե-
տարանն Աստուծոյ և ասէր:
- 15 Թէ կատարեալ է ժամանակ, և հասեալ
է արքայութիւն Աստուծոյ. ապաշխա-
րեցէք և հաւատացէք յաւետարանն:
- 16 Իբրև անցանէր առ ծովեզերքն Գալիլ-
եացոց, ետես զՍիմոն և զԱնդրէաս
զեղբայր Սիմոնի, զի արկեալ էր նոցա
ուռկանս ՚ի ծով. քանզի ձկնորսք էին:
- 17 Եւ ասէ զնոսա Յիսուս. եկայք զկնի իմ,
և արարից զձեզ լինել որսորդս մարդկան:
- 18 Եւ վաղվաղակի թողեալ զուռկանան,
գնացին զհետ նորա:
- 19 Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի յա-
ռաջ, ետես զՅակովբոս Չեբեդեայ և
զՅովհաննէս զեղբայր նորա. և զնոսա
՚ի նաւին մինչ կազմէին ուռկանս, և կոչ
եաց զնոսա:
- 20 Եւ վաղվաղակի թողեալ զհայրն իւր-
եանց զՉեբեդէոս ՚ի նաւին վարձկա-
նօքն հանդերձ, գնացին զհետ նորա:

ԲԳ Եւ մտանենն ՚ի կափառնաում, և խակ և 21
խակ ՚ի շաբաթուն մտեալ ՚ի ժողովուրդն,
ուսուցանէր զնոսա:

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութիւն 22
նորա, զի ուսուցանէր զնոսա իբրև իշ-
խանութեամբ և ոչ որպէս դպիրքն:

Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն նոցա այր մի, 23
յորում այս պիղծ գոյր ՚ի նմա. որ ա-
ղաղակեաց և ասէ:

Թոյլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո՞ Յիսուս 24
Նազովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ.
դիտեմք զքեզ՝ ո՞վ ես սուրբդ Աստուծոյ:

Սաստեաց ՚ի նա Յիսուս և ասէ. կար- 25
կեաց և ել ՚ի դմանէ:

Եւ զարկոյց զնա այսն պիղծ. և աղա- 26
ղակեաց ՚ի ձայն մեծ և ել ՚ի նմանէ:

Եւ զարմացան ամենեքին, մինչև հծծել 27
ընդ միմեանս և ասել. զի՞նչ է այս նոր
վարդապետութի, զի իշխանութի և այ-

սոց պղծոց սաստէ, և հնազանդին սմա:
Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն 28
Գալիլեացոց:

Եւ վաղվաղակի ելեալ ՚ի ժողովրդե- 29
նէն, եկն ՚ի տուն Սիմոնի և Անդրեայ՝
Յակոբաւ և Յովհաննու հանդերձ:

- 30 Եւ զբքանչ Սիմոնի դնէր ջերմացեալ ,
 և վաղվաղակի ասենցնա վասն նորա :
- 31 Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ
 զձեռանէ նորա . և եթող զնա տենդն և
 պաշտէր զնոսա :
- 32 Եւ իբրև երեկոյ եղև ՚ի մտանել արե-
 դականն , բերէին առ նա զամենայն
 հիւանդս և զղիւահարս :
- 33 Եւ էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ
 դրունսն :
- 34 Եւ բժշկեաց բազում հիւանդս ՚ի պէս
 պէս ախտից , և դևս բազումս եհան .
 և ոչ տայր խօսել դիւացն , զի գիտէին
 զնա թէ Քրիստոսն է :
- 35 Եւ ընդ այդն ընդ առաւօտն յարուցւ
 եալ ել և զնաց յանապատ տեղի , և
 անդ կայր յաղօթս :
- 36 Եւ զնաց զհետ նորա Սիմոն՝ և որ ընդ
 նմայն էին :
- 37 Եւ իբրև գտին զնա՝ ասենցնա , թէ
 ամենեքին խնդրեն զքեզ :
- 38 Եւ ասէցնոսա . եկայք երթիցուք և յայլ
 մօտաւոր դիւղսքաղաքսն , զի և անդ
 քարոզեցից . զի յայս իսկ եկեալ եմ :
- 39 Եւ քարոզէր ՚ի ժողովուրդս նոցա ընդ

ամենայն Գալիլեացիս , և դևս հանէր :
 Գայ առ նա բորտտ մի , աղաչէր 'ի 40
 ծունր իջանէր և ասէր . տէր , եթէ կա-
 միս՝ կարող ես զիս սրբել :
 Իսկ Յս՝ գթացել ձգեաց զձեռն , մերձե 41
 ցաւ 'ի նա և ասէ ցնա . կամիմ , սրբեաց :
 Եւ իբրև ասացն ցնա , վաղվաղակի գը- 42
 նաց 'ի նմանէ բորտտութիւն և սրբեցաւ :
 Եւ սաստեալ նմա՝ եհան զնա արտաքս 43
 վաղվաղակի և ասէ :
 Օ գոյշ լեր , մի ումեք ինչ ասիցես . այլ 44
 երթ ցոյց զքեզ քահանային , և մատտ
 վասն սրբուէ քո պատարագ՝ զոր հրա-
 մայեաց Մովսէս , 'ի վկայութիւն նոցա :
 Եւ նա ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ և 45
 հռչակ հարկանել զբանն , մինչ ոչ ևս
 կարող լինել նմա յայտնապէս 'ի քաղաք
 մտանել , այլ արտաքոյ յանապատ տեղիս
 էր . և գային առ նա յամ կողմանց :

Գ | Բ

ԲԵ Եւ մտեալ դարձեալ 'ի Սափառնաում 1
 յետ աւուրց :
 Եւ երբ եղև եթէ 'ի տան է . և ժողովե- 2

- ցան բազումք մինչև տեղի ևս ոչ լինել՝
և ոչ առ դրանն . և խօսէր նոցա զբանն :
- 3 Եւ գային առ նա , բերէին անդամա-
լոյծ մի բարձեալ 'ի չորից :
- 4 Եւ իբրև ոչ կարէին մերձենալ առ նա
յամբոխէ անտի , քակեցին զյարկն՝ ուր
էր Յս, և բացեալ զառաստաղն իջուցին
զմահիճան յորում կայր անդամալոյծն :
- 5 Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա ,
ասէ ցանդամալոյծն . որդեակ , թողեալ
լիցին քեզ մեղք քո :
- 6 Եւ էին ոմանք 'ի դպրաց անտի որ անդ
նստէին և խորհէին 'ի սիրտս իւրեանց :
- 7 Օ ի՛նչ է այս որ խօսի սա զհայհոյու-
թիւնս . ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս , եթէ
ոչ՝ մի Աստուած :
- 8 Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր թէ այն-
պէս խորհին 'ի սիրտս իւրեանց , և ասէ .
զի՛ խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր :
- 9 Օ ի՛նչ դիւրին է , ասել ցանդամալոյծն՝
թողեալ լիցին քեզ մեղք քո , եթէ ա-
սել՝ արի առ զմահիճս քո և երթ 'ի
տուն քո :
- 10 Եւ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ 'ի վերայ երկրի թո-

դուլ զմեզս, ասէ ցանդամարոյձն:
 Քեզ ասեմ, արի առ զմահիճս քո և 11
 երթ ՚ի տուն քո:

Եւ յարեաւ վաղվաղակի առեալ զմա- 12
 հիճսն, ել առաջի ամենեցուն. մինչև
 զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առ
 նել զԱստուած և ասել, թէ այսպիսի
 ինչ երբէք ոչ տեսար:

ԲԶ Եւ ել դարձեալ ՚ի ծովեզրն, և ամենայն 13
 ժողովուրդն գայր առ նա, և ուսուցա-
 նէր զնոսա:

Եւ մինչդեռ անցանէր, ետես զՂևի 14
 Ալվեայ՝ զի նստէր ՚ի մաքսաւորութե.
 և ասէ ցնա, եկ զկնի իմ. և յարուցեալ
 զնաց զկնի նորա:

Եւ եղև ՚ի բազմելն նորա ՚ի տան նորա, 15
 և բազում մաքսաւորք և մեղաւորք բազ
 մեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտ
 սրն նորա. քանզի էին բազումք ոք եր-
 թային զհետ նորա:

Իսկ դպիրքն և Փարիսեցիք իբրև տե- 16
 սին թէ ուտէ ընդ մաքսաւորս և ընդ մե
 ղաւորս, ասեն ցաշակերտսն նորա. զի է
 զի ընդ մեղաւորս և ընդ մաքսաւորս ու-
 տէք և ըմպէք:

- 17 Իբրև լուաւ Յս ասէ ցնս . ոչինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոց՝ այլ հիւանդաց . և ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս :
- 18 Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն ՚ի պահս , գան և ասեն ցնա . ընդէր աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն պահեն , և քո աշակերտքդ ոչ պահեն :
- 19 Եւ ասէ ցնս Յս . մի՞թէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի մինչ ընդ նս իցէ փեսայն՝ պահել . ցորքան ընդ իւրեանսու նիցին զփեսայն , ոչ է մարթ պահել :
- 20 Եւ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վերացի ՚ի նոցանէ փեսայն , և ապա պահեսցեն յաւուրն յայնմիկ :
- 21 Ոչ որ կապերտ նոր անձափ արկանէ ՚ի վերայ հնացեալ ձորձոյ . ապա թէ ոչ՝ առ նու լրուձեամբն իւրով նորն ՚ի հնոյ անտի , և չար ևս պատառումն լինի :
- 22 Եւ ոչ որ արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս հինս . ապա թէ ոչ , պայթուցանէ գինին զտիկսն , գինին հեղու և տիկքն կորնչին . այլ գինի նոր ՚ի տիկս նորս արկանելի է :
- 23 Եւ եղև նմա ՚ի շաբաթու անցանել ընդ Բէ :

արտորայս, և աշակերտքն ՚ի գնալն իւրեանց՝ սկսան հասկ կորզել և ուտել: Եւ Փարիսեցիքն ասեն ցնա. տէս զի՞նչ 24 գործեն աշակերտքն քո ՚ի շաբաթու՝ զոր չէ արժան:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. ոչ երբէք իցէ 25 ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւիթ, յորժամ պիտոյն եղև՝ և քաղցեաւ նա և որ ընդ նմայն էին:

Օ ինքի եմուտ ՚ի տունն Աստուծոյ առ 26 Աբիաթարաւ քահանայապետիւ, և զհացսն զառաջաւորութե եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն ուտել, բայց միայն քահանայիցն:

Եւ ասէ ցնոսա. շաբաթ վասն մարդոյ 27 եղև, և ոչ եթէ մարդ վասն շաբաթու: Ապա ուրեմն՝ տէր է որդի մարդոյ և 28 շաբաթու:

Գ. 1 : Գ.

Եւ եմուտ միւսանգամ ՚ի ժողովուրդն, 1 և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր:

Եւ սպասէին նմա եթէ բժշկիցէ զնա 2

ի շաբաթուն , զի չարախօսեացեն ըզնմանէ :

3 Եւ ասէ ցայրն որոյ ձեռնն գօսացեալ էր . արի անց ՚ի մէջ :

4 Եւ ասէ ցնոսա . զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու , բարի՞ ինչ գործել՝ եթէ չար առնել , ոգի՞ մի ապրեցուցանել եթէ կորուսանել . և նորա լռեցին :

5 Եւ հայեցեալ Յսի զնորօք լի ցասամբ , տրտմեալ վասն կուրուժեան սրտից նոցա՝ ասէ ցայրն . ձգեա զձեռն քո , և նա ձգեաց , և ողջացաւ ձեռն նորա :

6 Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի Փարիսիսեցիքն Հերովդիանոսօքն հանդերձ , խորհուրդ առնելին վասն նր՝ թէ զիմրդ կորուոցեն զնա :

7 Իսկ Յիսուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ՚ի ծովեզրն . և բազում ժողովուրդ ՚ի Գալիլեացոց երթային զհետ նորա , և ՚ի Հրէաստանէ :

8 Եւ յերուսաղէմէ , և յայնկոյս Յորդանանու , և ուրք ՚ի Տիւրոսէ և ՚ի Սիդոնիսէ . բազում ժողովուրդ իբրև լսէին՝ որչափ ինչ առնէր , գային առ նա :

9 Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր , զի նաւակ

մի պատրաստական կայցէ նմա վասն
ամբօխին՝ զի մի նեղեցցեն զնա:

Բանզի զբազումս բժշկեաց. մինչ գալ 10
խունել զնովաւ՝ զի մերձեցցին առ նա,
որք ունէին ախոս ինչ:

Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին 11
զնա, անկանէին առաջի նորա, աղաղա-
կէին և ասէին:

Թէ դու ես որդին Ա. Ե. և նա յոյժ սաս 12
տէր նց, զի մի յայտնի առնիցեն զնա:

ԳԲ Ելանէ ՚ի լեառն և կոչէ առ ինքն զորս 13
ինքն կամեցաւ, և չոքան առ նա:

Եւ արար երկօտասանս՝ զի իցեն զնովաւ, 14
և զի առաքեսցէ զնոսա քարոզել:

Եւ ունել իշխանութի բժշկելոյ զցաւս 15
և հանելոյ զդէս:

Եւ եղ անուն Սիմօնի՝ Պետրոս: 16

Եւ Յակովբու Չեբեդեայ և Յովհան 17
նու եղբօրն Յակովբայ, եղ նց անուանս
Բաներեզէս, որ է որդիք որոտման:

Եւ զԱնդրէաս, և զՓիլիպպոս, և ըզ 18
Բարթօղիմէոս, և զՄատթէոս զմաք-

սաւորն, և զԹովմաս, և զՅակովբոս
Ալփիեայ, և զԹադէոս, և զՍիմօն Կա-
նանայի:

- 19 Եւ զՅուդա Իսկարիոտացի , որ և մատնեացն զնա :
- 20 Գանն ՚ի տուն , և դայ միւսանգամ ընդ ԳԳ նոսա ժողովուրդն , մինչ զի և հաց և սոչ ժամանել ուտել նոցա :
- 21 Եւ իբրև լուան որ իւրքն էին՝ ելին ունել զնա , զի համարէին թէ մոլեղնեալ իցէ :
- 22 Եւ դպիրքն որ յԵրուսաղէմէ իջեալ էին , ասէին թէ Բէեղզեբուղ գոյ ՚ի դմա , և իշխանաւ դիւացն հանէ դա զդէս :
- 23 Եւ կոչեցեալ զնոսա առ ինքն , առակօր խօսէր ընդ նոսա . զիարդ կարէ սատանայ զսատանայ հանել :
- 24 Եւ արդ՝ եթէ թագաւորութիւն յանձն իւր բաժանեացի , ոչ կարէ կալ թագաւորութիւնն այն :
- 25 Եւ եթէ տուն յանձն իւր բաժանեացի , ոչ կարէ կալ տունն :
- 26 Եւ եթէ սատանայ ՚ի վերայ անձին իւրոյ յարեաւ և բաժանեալ է , ոչ կարէ կալ , այլ վախճանեալ է :
- 27 Եւ ոչ որ կարէ զկարասի հզօրի մտեալ ՚ի տուն նորա աւար հարկանել , եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ , և ապա զտուն

նորա աւար հարկանիցէ:

Լ՛մէն ասեմ ձեզ , զի ամենայն թողցի 28
որդւոց մարդկան մեզք և հայհոյութիք
հրչափ և հայհոյիցեն:

Իայց որ հայհոյեսցէ զՀոգին սուրբ , ոչ 29
ունիցի թողութիւն յաւիտեան . այլ
պարտապան լիցի յաւիտենիցն մեղաց:

Օ ի ասէին թէ այս պիղծ գոյ ՚ի նմա: 30

ԳԴ՛՛յան եղբարքն և մայր նորա , և արտա 31
քոյ կացեալ յղեցին և կոչէին զնա:

Եւ անդ ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նրս 32
տէր . և իբրև ասացին ցնա , ահաւասիկ
մայր քո և եղբարք քո՝ կան արտաքոյ և
խնդրեն զքեզ:

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . ո՞վ է իմ 33
մայր կամ եղբարք:

Հայեցաւ շուրջ զիւրև յաշակերտան զի 34
նստէին , և ասէ . ահաւասիկ մայր իմ և
եղբարք իմ:

Օ ի որ առնիցէ զկամս Աստուծոյ , նա 35
է իմ եղբայր և քոյր և մայր:

Գ. 1 : Գ.

- 1 **Դ**արձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովե Գեղերբն, և խոնեցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչև ՚ի նաւ մտանել նմա, և նստել ՚ի ծովուն. և ամենայն ժողովուրդքն զծովեղերբն՝ զցամաքն ունէին:
- 2 Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ. և ասէր նոցա ՚ի վարդապետութեան իւրում:
- 3 Եւ սէք. ահաւասիկ ել սերմանող սերմանել:
- 4 Եւ եղև ՚ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թռչուն և եկեր զնա:
- 5 Եւ այլն անկաւ յապառաժի, ուր ոչ գոյր հող բազում, և վաղվաղակի բուսաւ. քանզի ոչ գոյր հիւթ երկրին:
- 6 Եւ յորժամ ծագեաց արև՝ ջեռաւ, և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ:
- 7 Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց. ելին փուշքրն և հեղձուցին զնա, և պտուղ ոչ ետ:
- 8 Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք, և ելեալ աճեցեալ տայր պտուղ, և բերէր

ընդ միոյ երեսուն և ընդ միոյ վաթսուն
և ընդ միոյ հարիւր:

Եւ ասէր . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ 9
լուիցէ:

ԳՁ Եւ իբրև եղև առանձինն, հարցին ցնա 10
որ զնովաւն էին աշակերտօքն հանդերձ՝
զառակսն:

Եւ ասէ ցնոսա . ձեզ տուեալ է գիտել 11
զխորհուրդս արքայուէ ԱՅ, բայց նց որ
արտաքինքն են՝ ամ ինչ առակօք լինի:

Օ ի տեսանելով տեսցեն և մի տեսցեն, 12
և լսելով լուիցեն՝ և մի իմասցին . զի մի
երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա:

Եւ ասէ ցնա . ոչ գիտէք զառակս զայս, 13
և զիարդ զամենայն առակսն գիտիցէք:

Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ: 14

Եւ նոքա են որ առ ճանատարհաւն, ուր 15
բանն սերմանի . և յորժամ լսեն զնա,
դայ սատանայ և հանէ զբանն սերման-
եալ ՚ի սիրտս նոցա:

Եւ նոքա են որ յապառաժին սերմա- 16
նեցան, որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղ-
վաղակի խնդու թեամբ ընդ ունին:

Եւ զի ոչ ունին արմատս յանձինս՝ այլ 17
առ ժամանակ մի են, ապա ՚ի հասանել

- ներդուծէ կամ հարածման վասն բանին ,
 վաղվաղակի դայթագղին :
- 18 Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցան՝ նորբա
 են , որ իբրև զբանն լսեն :
- 19 Եւ հոգք աշխարհիս և պատրանք մե-
 ծուծեան մտանեն , և հեղձուցանեն
 զբանն և անպտուղ լինի :
- 20 Եւ նորբա են որ յերկիրն բարիոք սեր-
 մանեցան , որք լսեն զբանն և ընդունին ,
 և տան պտուղ՝ ընդ միոյ երեսուն և
 ընդ միոյ վաթսուն և ընդ միոյ հարիւր :
- 21 Եւ ասէ ցնս . մի թէ գայ ճրագ զի ընդ Գէ-
 գրուանաւ դնիցի կամ ընդ մահճօք . ոչ
 ապաքէն ՚ի վերայ աշտանակի դնիցի :
- 22 Օ ի չէ ինչ ՚ի ծածուկ որ թէ ոչ յայտ
 նեսցի , և ոչ եղև ինչ գաղտնի , եթէ ոչ
 ՚ի յայտ գայցէ :
- 23 Եթէ որ ունիցի ականջս լսելոյ , լուիցէ :
- 24 Եւ ասէ ցնոսա . տեսէք զինչ լսէքդ , և
 յաւելցի ձեզ որոց լսէքդ . որով չափով
 չափէք՝ նովին չափեսցի ձեզ :
- 25 Որ որ ունիցի՝ տացի նմա , և որ ոչն ու-
 նիցի՝ և զոր ունիցին բարձցի ՚ի նմանէ :
- 26 Եւ ասէր . այսպէս է արքայութի ԱՅ, Դ-ի
 ուր զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր :

Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցե 27
բեկ , և սերմանիքն բուսանիցին և աճի-
ցեն , և նա ոչ գիտէ :

Թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ . նախ 28
զխտան և ապա զհասկն , ապա ցորեան
ատոք ՚ի հասկին :

Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն՝ վաղվա 29
զակի առաքի մանդաղ , զի հասեալ են
հունձք :

Եւ ասէր . ո՞ւմ նմանեցուցուք զար 30
քայու թիւնն Աստուծոյ , կամ որո՞ւ ա-
ռակաւ առակեցուք զնա :

Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ 31
սերմանիցի յերկրի , փոքրագոյն է քան
զամենայն սերմանիս որ են յերկրի :

Եւ յորժամ սերմանիցի , բուսանի և 32
լինի մեծ քան զամենայն բանջար , և ար-
ձակէ ոսոս մեծամեծս , մինչև բաւա-
կան լինել ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց
երկնից բնակել :

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա 33
զբանն , որպէս կարող լինէին լսել :

Եւ առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ 34
նոսա , բայց առանձինն աշակերտացն
իւրոց մեկնէր զամենայն :

- 35 Եւ ասէ ցնս յաւուրն յայնմիկ՝ իբրև ընդ ԳՎ
 երեկս լինէր. եկայք անց ցուք յայն կողմն:
- 36 Թողուն զթողովուրդն, և առնուն զնա
 նաւան հանդերձ, և զայլ ևս նաւսն որ
 էին ընդ նմա:
- 37 Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, և զալիան
 ՚ի նաւն զեղոյր, մինչ գրեթէ լի խկ
 լինել:
- 38 Եւ ինքն ննջէր ՚ի խելս նաւին ՚ի վերայ
 բարձի. զարթուցանէին զնա և ասէին.
 վարդապետ, ոչինչ է քեզ փոյթ, զի
 կորնչիմք աւասիկ:
- 39 Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն և
 ծովուն, ասէ. դադարեա կարկեաց, և
 դադարեց հողմն և եղև խաղաղութի մեծ:
- 40 Եւ ասէ ցնոսա. ընդէր այդպէս վատա-
 սիրոք էք, չե՞ ևս ունիք հաւատս. և եր-
 կեան երկիւղ մեծ և ասէին ցմիմեանս.
 ո՞րք արդեօք իցէ սա, զի և հողմ և ծով
 հնազանդին սմա:

ԳՂ: Ե

- 1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն
 Գերդեսացոց:

- Եւ ընդ ելանելն նորա ՚ի նաւէ անտի, 2
 պատահեաց նմա այր մի ՚ի գերեզմա-
 նացն՝ զոր ունէր այս պիղծ:
- Արոյ և բնակուածիւն իւր իսկ ՚ի գերեզ- 3
 մանս էր, և ոչ շղթայիւք որ ևս կարէր
 կապել զնա:
- Ս) ասն բազում անգամ ոտնակապօք և 4
 շղթայիւք կապելոյ, և խզելոյ ՚ի նմանէ
 զշղթայսն և զոտնակապսն խորտակե-
 լոյ, և ոչ որ կարէր պարտել զնա:
- Քանզի հանապազ զցոյց և զցերեկ 5
 ՚ի գերեզմանս և ՚ի լերինս աղաղակէր,
 և կոծէր զանձն իւր քարամբք:
- Իբրև ետես զՅիսուս ՚ի հեռաստանէ, 6
 ընթացաւ և երկիրեպազ նմա:
- Աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ և ասէ, զի՞ 7
 կայ իմ և քո՞ Յիսուս որդի Աստուծոյ
 բարձրելոյ. երգմնեցուցանեմ զքեզ
 յԱստուած, մի՞ տանջեր զիս:
- Քանզի ասէր ցնա. ել այսդ պիղծ ՚ի 8
 մարդոյ այտի:
- Եւ հարցանէր ցնա թէ՞ զի՞նչ անուն է 9
 քո. և ասէ ցնա, լեզէ ոյն անուն է իմ,
 քանզի բազումք եմք:
- Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի՞ առաքես 10

- ցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն:
- 11 Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի
խողաց արօտական մեծ:
- 12 Եւ զաչեզին զնա ամենայն դէքն և ասեն .
առաքեա զմեզ 'ի խողսն , զի մտցուք 'ի
նոսա :
- 13 Եւ հրամայեաց նոցա . և իբրև ելին
այսքն պիղծք՝ մտին 'ի խողսն , և դիմ-
եաց երամակն 'ի դարէ անտի 'ի ծովն .
էին իբրև երկու հազարք , և հեղձնու-
ին 'ի ծովուն :
- 14 Եւ խողարածքն փախեան , և պատմե-
ցին 'ի քաղաքին և յազարակս , և ելին
տեսանել զի՛նչ իցէ որ գործեցաւն :
- 15 Դան առ Յս , և տեսանեն զդիւահարն
զի նստէր զգեցեալ և զգաստացեալ՝ որ
ունէր զլեզէովնն , և զահի հարան :
- 16 Եւ պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր ,
թէ զի՛նչ եղև այսահարին , և զի՛նչ
վասն խողիցն :
- 17 Եւ սկսան աղաչել զնա գնալ 'ի սահմա-
նաց նոցա :
- 18 Եւ իբրև եմուտ նա 'ի նաւն , աղաչէր
զնա դիւահարն զի ընդ նմա իցէ :
- 19 Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թողլ , այլ ասէ

ցնա . երթ 'ի տուն քո առ ընտանիս քո ,
 և պատմեա նոցա որ ինչ միանգամ տէր
 արար քեզ և ողորմեցաւ քեզ :

Եւ չորքաւ և սկսաւ քարոզել 'ի Դեկա 20
 պօլին՝ զոր ինչ արար նմա Յիսուս , և
 ամենեքին զարմանային :

ԴԴ Եւ իբրև անց Յիսուս միւսանգամ յայն 21
 կողմն՝ ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ
 բազում , և էր առ ծովեզերքն :

Եւ ահա մի 'ի ժողովրդ ապետացն դայր , 22
 որում անուն էր Յայրոս . և իբրև ետես
 զնա՝ անկաւ առ ոտս նորա :

Աղաչէր զնա յոյժ և ասէր՝ Թէ դուստր 23
 նորա մերձ է 'ի մահ , զի եկեալ դնիցէ
 նմա ձեռն , որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ :

Եւ զնաց ընդ նմա . երթայր և ժողո 24
 վուրդ բազում զհետ նր՝ , և նեղէին զնա :

Եւ կին մի էր 'ի տեռատեսութե ար 25
 եան զերկոտասան ամ :

Եւ յոյժ վշտացեալ 'ի բազում բժշկաց , 26
 և ծախեալ զինչս իւր զամենայն՝ և չէր
 ինչ օգտեալ , այլ ևս առաւել զայրացել :

Իբրև լուաւ զՅնէ՝ եկն 'ի մէջ ամբօխին 27
 յետոյ՝ և բուռն եհար զհանդերձէ նր :

Քանզի խորհէր 'ի մտի Թէ միայն մեր 28

- ձեցայց ՚ի հանդերձս նորա, փրկեցայց:
- 29 Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան նորա, և գիտաց ՚ի մարմին իւր թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջանացն:
- 30 Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել ՚ի նմանէ, դարձաւ յամբօխն և ասէ. ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ:
- 31 Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. տեսանես զի ամբօխդ նեղէ զքեզ, և ասես՝ թէ ո՞վ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ:
- 32 Եւ շուրջ հայէր տեսանել թէ ո՞վ զայն արար:
- 33 Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վնորոյ գաղան արար, քանզի գիտէր զինչ եղև նմա, եկն անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրան ստուգութեամբ:
- 34 Եւ Յիսուս ասէ ցնա. դուստր, հաւատքքո կեցուցին զքեզ. երթ ՚ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց քոց:
- 35 Սինչ դեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք ԴԴ ՚ի տանէ ժողովրդապետին, և ասեն՝ թէ դուստրն քո մեռաւ, զի՞ ևս աշխատ առնես զվարդապետդ:
- 36 Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ զբանն ասաց

եալ, ասէ ցժողովրդապետն . մի երկըն-

չիր, բայց միայն հաւատա:

Եւ ոչ զոք եթող ընդ իւր երթալ, 37

բայց միայն զՊետրոս և զՅակոբոս և

զՅովհաննէս զեղբայրն Յակոբայ:

Պայ ՚ի տուն ժողովրդապետին, և տե- 38

սանէ ամբոխ յոյժ և լալականս, և ա-

ղաղակ յոյժ:

Եւ մտեալ ՚ի ներքս ասէ ցնոսա . զի՞ 39

խռովեալ էք և լայք, մանուկն ոչ է մեռ-

եալ, այլ ննջէ:

Եւ ծաղր առնէին զնա . և նորա հան- 40

եալ արտաքս զամենեսեան, առնու ընդ

իւր զհայր մանկանն և զմայր, և զնոսա

որ ընդ նմայն էին, և մտանէ ուր դնէր

մանուկն:

Եւ կալեալ զձեռանէ մանկանն, ասէ 41

ցնա . տալիթա կու մի, որ թարգմանի՝ աղ

ջիկ դու, քեզ ասեմ արի՛:

Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջիկն և գր- 42

նայր, քանզի էր ամաց իբրև երկոտասա

նից . և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք:

Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ զի մի՞ 43

ոք գիտացէ զայն, և ասաց տալ նմա

ուտել:

Գ Լ Գ

- 1 ԼԵ ԵՆ անտի, եկն ՚ի դաւառ իւր . և ԴԵ երթային զհետ նորա աշակերտքն իւր:
- 2 ԼԵ եղև ՚ի շաբաթուն՝ սկսաւ ուսուցանել ՚ի ժողովրդեանն . և բազումք իբրև լսէին՝ զարմանային ընդ վարդապետութիւնն նորա , և ասէին . ուստի է սմայս , կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս որ տուեալ է սմա . զի զօրութիւնք այսպիսիք ՚ի ձեռաց սորա լինին:
- 3 ՍԵ սա է մանուկ հիւսանն , և որդին Մարեմայ , եղբայր Յակոբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սիմոնի , և չիցէն քորք դորա աստ առ մեզ . և զայթագղէին ՚ի նա:
- 4 ԼԵ ասէ ցնտաս . ոչ է մարդարէ անարգ՝ բայց եթէ ՚ի դաւառի իւրում և յազարատի մերձիկս անտ՝ իւրում:
- 5 ԼԵ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրութիւն առնել , բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եղեալ՝ բժշկէր զնոսա:
- 6 ԼԵ զարմանայր վասն անհաւատուե նց: ԼԵ շրջէր շուրջ զդաւառօքն և ուսու . ԴԶ ցանէր:

Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասանն , 7
 և սկսաւ առաքել զնս երկուս երկուս .
 և տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ
 այսոց պղծոց :

Եւ պատուիրեաց նց զի մի ինչ բարձցեն 8
 ՚ի ճանապարհ , բայց միայն գաւազան .
 մի պարկ , մի հաց , մի պղինձ ՚ի գօտիս :

Եւ ազանել հողաթափա , և մի զգեւ 9
 նուցուք ասէ երկուս պարեգօտս :

Եւ ասէր ցնոսա . յոր տուն մտանիցէք՝ 10
 անդէն օթեանս կալջիք մինչև ելանի-
 ցէք անտի :

Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ և ոչ լուիցեն 11
 ձեզ , յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթա-
 փեսջիք զվոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայու-
 թիւն նոցա :

Եւ ելեալ քարոզէին զի ապաշխարեսցեն : 12

Եւ դես բազումս հանէին , և օժանէին 13
 իւրով զբազում հիւանդս և բժշկէին զնս :

ԴԷ Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս , քանզի 14
 յայտնի եղև անուն նորա . և ասէր ,
 թէ Յովհաննէս Մկրտիչ յարեաւ ՚ի
 մեռելոց , և վասն այնորիկ զօրութիւնք
 լինին նովալ :

Եւ քաւէին թէ Եղիսէ , իսկ այլքն՝ 15

Թէ մարգարէ է, կամ թէ իբրև զմի 'ի
մարգարէից:

16 Իբրև լուաւ Հերովդէս, ասէ. զորոյ
ես զգլուխն հատի զՅովհաննու, սա է,
նա յարեաւ 'ի մեռելոց:

17 Օ ի ինքն Հերովդէս առաքեաց կալաւ
զՅովհաննէս, և կապեաց զնա և եղ 'ի
բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ Փիլիպ-
պոսի եղբօր նր, զի նա կին արար զնա:

18 Քանզի ասէր Յովհաննէս ց Հերովդէս՝
Թէ ոչ է օրէնքեղ ունել զկին եղբօր քո:

19 Եւ Հերովդիա ռիացեալ էր ընդ նմա,
և կամէր սպանանել զնա, և ոչ կարէր:

20 Օ ի Հերովդէս երկնչէր 'ի Յովհաննէ.
քանզի գիտէր զնա այր արդար և սուրբ.
և սպասէր նմա, և լուեալ 'ի նմանէ՝
բազում ինչ առնէր, և քաղցրութեամբ
լսէր նմա:

21 Իբրև օր մի լինէր պարապոյ, յորժամ
ընթրիս տայր Հերովդէս յաւուր ծնրն-
դոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց և հա-
զարապետաց և մեծամեծաց Գալիլ-
եացւոց:

22 Եւ 'ի մտանել դստերն Հերովդիայ և
'ի կաքաւել, հաճոյ եղև Հերովդի և

բազմականացն . ասէ թագաւորն ցաղ-
ջիկն . խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս և
տաց քեզ :

Եւ երդուաւ նմա բազում անգամ թէ 23
զոր ինչ և խնդրեսցես դու յինէն՝ տաց
քեզ, մինչև ցկէս թագաւորութե իմոյ :
Նա՝ ելեալ ասէ ցմայր իւր . զինչ խրնդ 24
րեցից . և նա ասէ , զգլուխն Յովհանն
նու Մկրտչի :

Եւ մտեալ անդրէն փութանակի առ 25
թագաւորն ասէ . կամիմ զի այժմ տա-
ցես ինձ վաղվաղակի ՚ի վերայ սկտեղ
զգլուխն Յովհաննու Մկրտչի :

Եւ տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն , այլ 26
վասն երդմանցն և կոչնականացն ոչ կա-
մեցաւ անարդել զնա :

Եւ առաքեաց վաղվաղակի թագաւորն 27
դահիճ՝ , և հրամայեաց բերել զգլուխն
նր . և չորաւ գլխատեաց զնա ՚ի բանտին :

Եւ եբեր զգլուխն նորա սկտեղը և ետ 28
ցաղջիկն , և աղջիկն տարաւ ետ մօր
իւրում :

Իբրև լուան աշակերտքն նր , եկին բար 29
ձին զմարմինն և եղին ՚ի գերեզմանի :

Եկ յողովեցան առաքեալքն առ Յիսուս , 30

և պատմեցին նմա զամենայն ինչ զոր
արարին և զոր ուսուցին:

- 31 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. եկայք դուք ա-
ռանձինն յանապատ տեղի, և հանգի-
ջիք սակաւ մի. զի էին բազումք որ եր-
թային և գային, և հաց անգամ չժա-
մանէին ուտել:
- 32 Եւ գնացին նաւու յանապատ տեղի
առանձինն:
- 33 Եւ տեսին զնոսա զի երթային, և ըզ-
գացին բազումք. և հետի յամենայն
քաղաքաց խուռն ընթանային անգր և
մերձենային առ նոսա:
- 34 Եւ ելեալ ետես ամբոխ բազում, և
գթացաւ ՚ի նոսա, զի էին իբրև ոչխարք՝
որոց ոչ իցէ հովիւ. և սկսաւ ուսուցա-
նել զնոսա յոյժ:
- 35 Եւ իբրև բազում ժամ եղև, մատուց-
եալ աշակերտքն ասէին. տեղիս անա-
պատ է, մինչ գեռ աւուր կայ:
- 36 Արձակեա զժողովուրդսդ, զի երթեալ
շուրջ յադարակս և ՚ի գեօղս՝ գնեսցեն
իւրեանց զինչ ուտիցեն, զի աստ ինչ
ուտել ոչ ունին:
- 37 Եւ պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա.

դուք տուք դոցա ուտել . ասենցնա , եր-
թիցուք զնեսցուք երկերիւր դահեկա-

նի հաց և տացուք դոցա ուտել :

Լսէցնոսա . քանի՞ նկանակ ունիք՝ եր- 38
թայք տեսէք . իբրև դիտացին , ասեն
ցնա՝ հինգ , և երկուս ձկունս :

Եւ հրամայեաց նոցա բազմել երախանս 39
երախանս ՚ի վերայ դալար խոտոյ :

Եւ բազմեցան դասք դասք՝ ուր հար- 40
իւր և ուր յիսուն :

Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս 41
ձկունսն , հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց՝
մանրեաց զնկանակսն և ետ ցաշակերտ-
սըն զի արկցեն նոցա , և զերկուս ձկուն-
սըն բաշխեաց ամենեցուն :

Կերան և յագեցան : 42

Եւ բարձին զնշխարսն երկոտասան սա- 43
կառի լի , և ՚ի ձկանց անտի :

Եւ էին որք կերանն՝ իբրև արք հինգ 44
հազար :

Ե՛թ Եւ նոյն ժամայն ճեպեաց զաշակերտ- 45
սըն մտանել ՚ի նաւ , և յառաջագոյն
քան զնա երթալ յայնկոյս ՚ի Բեթսայի-
դա , մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակիցէ :

Եւ հրաժարեալ ՚ի նոցանէ՝ ել ՚ի լեառն 46

կալ յաղօթս:

47 Եւ իբրև երեկոյ եղև, էր նաւն ՚ի մէջ

ծովուն և ինքն ՚ի ցամաքի:

48 Եւ ետես զնոսա հողմակոծեալս ՚ի վարեւն, զի էր հողմն ընդդէմ նոցա. և

զչորրորդ պահու գիշերոյն դայ առ նոսա գնալով ՚ի վերայ ծովուն, և կամէր զանց

առնել առ նոքօք:

49 Նոքա իբրև տեսին զի գնայր ՚ի վերայ ծովուն, համարեցան թէ առ աչօք ինչ

լինիցի, և զաղաղակ բարձին:

50 Քանզի ամենեքեան տեսին զնա և խռովեցան. և նա անդէն վաղվաղակի

խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ. քաջալերեցարուք, ես եմ մի երկնչիք:

51 Եւ ել ՚ի նաւն առ նոսա, և դադարեաց հողմն. և առաւել ևս յիմարեալ էին ՚ի

միտս իւրեանց և զարմանային յոյժ:

52 Քանզի և ՚ի վերայ հացին ոչ իմացան, զի էր սիրտ նոցա թմբրեալ:

53 Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն Գեննեսարէթ:

54 Եւ իբրև ելին ՚ի նաւէ անտի՛ իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ:

55 Եւ ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն

դաւառն , սկսան մահճօք բերել զհիւ-
ւանդս , ուր լէին թէ անդ իցէ :

Եւ ուր և մտանէր ՚ի գեօղս կամ ՚ի քա- 56
ղաքս կամ յադարակս , ՚ի հրապարակս
դնէին զախտաժէտս , և աղաչէին զնա
զի գոնէ ՚ի քղանցս հանդերձից նորա
մերձենայցեն . և որ միանգամ մերձե-
ցանն՝ փրկեցան :

Գ | Լ :

Ե Գ Եւ ժողովեցան առ նա Փարիսեցիքն և 1
ոմանք ՚ի դպրացն՝ որ եկեալ էին յԵ-
րուսաղէմէ :

Եւ տեսեալ զոմանս յաշակերտացն ան- 2
տի , զի խառնակ ձեռօք , այսինքն է՝
անլուայ ուտէին հաց , բամբասեցին :

Օ ՚ի Փարիսեցիքն և նամ Հրէայք՝ եթէ 3
ոչ բռնալիր լուանան զձեռս , հաց ոչ ու-
տեն . քանզի ունին զաւանդուի ծերոցն :

Եւ ՚ի հրապարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ 4
մկրտիցին , ոչ ուտեն . և այլ ինչ բազում
է զոր ընկալան ունել , մկրտութիւնս
բաժակաց և ստոմանաց և պղնձեաց և
մահճաց :

- 5 Ապա հարցանեն ցնա Փարիսեցիքն և
դպիրք , թէ ընդէր աշակերտքն քո ոչ
գնան ըստ աւանդութեան ծերոցն . այլ
խառնակ ձեռօք հաց ուտեն :
- 6 Աս պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա՛մ ,
թէ բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վասն
ձեր կեղծաւորաց , որսէս ասաց . ժո-
ղովուրդս այս շրթամբք մեծարէ զիս ,
և սիրտ նոցա հեռացեալ ՚ի բացեայ են
յինէն :
- 7 Օ ուր պաշտեն զիս , ուսուցանեն վար-
դապետուիս զմարդկան պատուիրեալս :
- 8 Թողեալ զպատուիրանն ԱՅ , ունիք ըզ-
մարդկան աւանդութի . (մկրտութիւնս
ստոմանաց և բաժակաց , և այլոց նման-
եաց սոցին առնէք բազումս) :
- 9 Աւ ասէ ցնոսա . բարւոք խոտէք ըզ-
պատուիրանն Աստուծոյ , զի զձեր աւան-
դութիւնն հաստատիցէք :
- 10 Օ ի Մովսէս ասէ . պատուեա զհայր քո
և զմայր , և որ չարախօսեացէ զհօրէ
կամ զմօրէ՝ մահու վախճանեացի :
- 11 Աւ դուք ասէք . եթէ ասիցէ որ ցհայր
կամ ցմայր՝ կորբան , որ է պատարագ ,
զոր յինէն օգտեացիս :

Եւ ոչ ևս տայք թոյլ նմա առնել ինչ 12
 հօրն կամ մօր:

Եւ անարդէք զբանն ԱՅ ձերով աւան- 13
 դութքն, զոր աւանդեցիք . և բազում
 ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առնէք:

Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն ժողո- 14
 վուրդն, ասէ ցնոսա . լուարուք ինձ ա-
 մենեքեան և ՚ի միտ առէք:

Այնչ արտաքուստ ՚ի մարդ մտեալ՝ ե- 15
 թէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ ելանէ
 ՚ի նմանէ՝ այն է որ պղծէ զմարդն:

Ար ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ: 16

Ե՛ր Եւ իբրև եմուտ ՚ի տուն յամբօխէ ան- 17
 տի, հարցանէին զնա աշակերտքն վասն
 առակին:

Եւ ասէ ցնոսա . այդպէս և դուք անմիտ 18
 էք, ոչ իմանայք եթէ ամենայն որ ար-
 տաքուստ ՚ի ներքս մտանէ ՚ի մարդ, ոչ
 կարէ զնա պղծել:

Օ՛ր ոչ եթէ ՚ի սիրտ նորա մտանէ, այլ 19
 յորովայն՝ և արտաքս ելանէ . և սրբէ
 զամենայն կերակուրսն:

Եւ ասէր, թէ որ ինչ ՚ի մարդոյն ելանէ՝ 20
 այն պղծէ զմարդ:

Օ՛ր ՚ի ներքուստ ՚ի սրտէ մարդկան 21

խորհուրդք չարութեան ելանեն , շնու-
թիւնք , պոռնկութիւնք :

22 Գողութիւնք , սպանութիւնք , ագահու-
թիւնք , չարութիւնք , նենգութիւնք , գիջու-
թիւնք , չարակնութիւն , հայհոյութիւն ,
ամբարտաւանութիւն , անզգամութիւն :

23 Այս ամենայն չարիք ՚ի ներքուստ ելա-
նեն և պղծեն զմարդ :

24 Այլ անտի յարուցեալ եկն ՚ի սահմանս Եւ
Տիւրոսի և Սիդոնի . և մտեալ ՚ի տուն՝
ոչ ումեք կամէր յայտնել , և ոչ կարաց
ծածկել :

25 | ուաւ կին մի զնմանէ , որոյ դուստր իւր
նեղեալ էր յայտոյ պղծոյ , եկն անկաւ-
առաջի նորա :

26 Այլ կինն էր հեթանոս՝ Փիւնիկ Ասորի
յազգէ . և աղաչէր զնա զի զգեն հանցէ
՚ի դատերէ նորա :

27 Այլ Յիսուս ասէ ցնա . թոյլ տուր , նախ
յազեացին մանկունք , զի ոչ է բարւոք
առնուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց :

28 Այս պատասխանի ետ և ասէ . տէր , և
շունք ՚ի վշրանաց սեղանոյ մանկանցն
կերակրին :

29 Այլ ասէ ցնա . վասն այդր բանի երթ ,

Եւ դէն 'ի դատերէ քումմէ:

Ղնաց 'ի տուն իւր , և եգիտ ելեալ 30
զդէն . և զդուստրն՝ զի անկեալ դնէր
'ի մահիճս:

Եւ ելեալ միւսանդամ 'ի սահմանացն 31
Տիւրոսի և Սիդոնի , և եկն 'ի ծովեզ-
րն Գալիլեացոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի
Դեկապոլիս:

Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և 32
համր . և աղաչէին զի ձեռն դիցէ 'ի
վերայ նորա:

Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ ան- 33
տի , արկ զմատունս իւր ընդ ականջս
նորա և եթուք անդր , և կալաւ զլեզ-
ուէ նորա:

Հայեցաւ յերկինս՝ յողոց եհան և ա- 34
սէ . եփփաթայ , որ է բացիր:

Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նի՛ր և լու 35
ծան կապանք լեզուի նի՛ր , և խօսէր ուղիղ:

Եւ պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք ա- 36
սիցեն . և որչափ նա պատուիրէր նոցա ,
նորա ևս առաւել քարոզէին:

Եւ ևս քան զևս զարմանային և ասէին , 37
զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա , զի
խից լսել տայ և համերց խօսել:

Գ Լ Բ

- 1 **Յ**աւուրսն յայնոսիկ դարձեալ ժողո- Ե Զ
վուրդ բազում էր, և ինչ ոչ ունէին
ուտել. կոչեաց զաշակերտսն իւր և ասէ-
ցնոսա:
- 2 Գթամ ես ՚ի վերայ ժողովրդեանդ. զի
արդ երեք աւուրք են մինչ առ իս են, և
ոչ ունին զինչ ուտիցեն:
- 3 Լւ եթէ արձակեմ զդոսա նօթիս ՚ի
տունս իւրեանց՝ նքթիցեն ՚ի ճանապարհի.
զի ոմանք ՚ի դոցանէ ՚ի հեռաստա-
նէ եկեալ են:
- 4 Պատասխանի ետուն նմա աշակերտքն
նորա. ուստի՞ կարես յազեցուցանել
զդոսա հացիւ յանապատի աստ:
- 5 Լւ հարցանէր զնոսա. քանի նկանակ
հաց ունիք. և նորա ասեն, եօթն:
- 6 Լւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմել
ի վերայ երկրի. և առեալ զեօթն նկա-
նակն՝ գոհացաւ եբեկ, և տայր ցաշա-
կերտսն զի արկցեն. և արկին առաջի
ժողովրդեանն:
- 7 Լւ ձկունս սակաւ ունէին, և զայն ևս

- օրհնեաց և հրամայեաց արկանելի
 Կերան և յագեցան, և բարձին զնշխարս 8
 կոտորոցն եօթն զամբիղ:
 Եւ էին որ կերանն իբրև չորք հազարք, 9
 և արձակեաց զնոսա:
 Եւ նոյնժամայն մտեալ ՚ի նաւ հան 10
 դերձ աշակերտօքն՝ եկն ՚ի կողմանս
 Գաղմանունեայ:
 Եկին Փարիսեցիքն և սկսան վիճել ընդ 11
 նմա, և խնդրէին ՚ի նմանէ նշան յերկ-
 նից՝ փորձելով զնա:
 Եւ զայրացաւ յոգի իւր և ստէ. զի՞ է 12
 զի ազգս այս նշան խնդրէ. ամէն ասեմ
 ձեզ, թէ տացի նշան ազգիս այսմիկ:
 Եթող զնոսա, դարձեալ եմուտ ՚ի նաւ 13
 և գնաց յայնկոյս:
 Եւ մուացան հաց բառնալ. բայց միայն 14
 մինկանակ ունէին ընդ իւրեանս ՚ի նաւին:
 Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր. զգոջ 15
 եղերուք ՚ի խմորոյ անտի Փարիսեցւոց՝
 և ՚ի խմորոյ Հերովդիանոսաց:
 Եւ խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, 16
 թէ զի հացս ոչ ունիմք:
 Գիտաց Յիսուս և ասէ ցնոսա. զի՞ խոր- 17
 հիք ՚ի սիրտս ձեր թերահաւատք, թէ

- հաց ոչ ունիք . տակաւին ոչ իմանայք և
 ոչ յիշէք . ապշութիւն ունի զսիրտս ձեր :
 18 Եւ զոն և ոչ տեսանէք , ականջք են
 և ոչ լսէք , և ոչ իմանայք տակաւին և
 ոչ յիշէք :
 19 Եւ յորժամ զհինգ նկանակն 'ի հինգ հա-
 զարսն , և քանի՞ սակառի լի բարձիք
 զկոտորոցն . և ասեն , երկոտասան :
 20 Եւ յորժամ զեօթն նկանակն 'ի չորս
 հազարսն , քանի՞ զամբիղ լի բարձիք
 զկոտորոցն . և նորա ասեն , եօթն :
 21 Եւ ասէ ցնս , իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք :
 22 Դան 'ի Բեթսայիդա , և ածեն առաջի
 նորա կոյր մի , և աղաչէին զնա զի մեր-
 ձեսցի 'ի նա :
 23 Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան ար-
 տաքոյ շինին , եթուք յաչս նորա , և
 ձեռն եղ 'ի վերայ նորա , և հարցանէր
 ցնա թէ տեսանիցէ՞ ինչ :
 24 Բացաւ և ասէր . տեսանեմ զմարդիկս
 զի շրջին իբրև զճառս :
 25 Եւ արձեալ եղ ձեռս 'ի վերայ աչաց նո-
 րա՝ եբաց , և տեսանէր . ողջացաւ և
 տեսանէր համարձակ զամենայն :
 26 Եւ ընկեաց զնա 'ի տուն իւր և ասէ . 'ի

շէնդ մի մտանիցես , այլ երթ 'ի տուն
քո . և յորժամ 'ի շէնն մտանիցես՝ մի
ուժեք ասիցես 'ի շինին :

21) Լ, և ել Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ 27
'ի շէնս Կեսարեայ Փիլիպպեայ . և 'ի ճա-
նապարհին հարցանէր ցաշակերտսն և
ասէր . զո՞ ուստէք ասեն զինէն մարդիկս
Թէ իցեմ :

'Նոքա ետուն պատասխանի և ասեն . 28
զՅովհաննէս Մկրտիչ , և այլք զԵղիա ,
և այլք զմի ոք 'ի մարգարէից անտի :
Լ, սէ ցնոսա . իսկ դուք զո՞ ուստէք ասէք 29
զինէն Թէ իցեմ . պատասխանի ետ Պետ-
րոս , և ասէ ցնա . դու ես քրիստոսն :
Լ, և սաստեաց 'ի նոսա զի մի ուժեք ա- 30
սիցեն զնմանէ :

Լ, և սկսաւ ուսուցանել զնոսա , Թէ 31
պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չար-
չարանս ընդունել , և անարգել յերի-
ցանց և 'ի քահանայապետից և 'ի դպրաց՝
և մեռանել , և յերիբ աւուր յառնել :
Լ, և համարձակ զբանն խօսեցաւ . և առ- 32
եալ զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ
սաստել նմա :

Լ, և նա դարձաւ ետես զաշակերտսն , 33

սաստեաց Պետրոսի և ասէ . երթ յետս
իմ սատանայ , զի ոչ խորհիս դու զԱս-
տուծոյն այլ զմարդկանս :

34 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդն ա-
շակերտօքն հանդերձ՝ ասէ . ցնոսա . եթէ
ոք կամի դալ զկնի իմ , ուրասցի զանձն
իւր և բարձցէ զխաչ իւր՝ և եկեսցէ
զկնի իմ :

35 Օ ի որ կամիցի ասպրեցուցանել զանձն
իւր՝ կորուսցէ զնա , և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն աւետարանին , ասպրե-
ցուսցէ զնա :

36 Օ ինչ օգուտ է մարդոյ եթէ զաշխարհս
ամ շահեսցի , և զանձն իւր տուժեսցէ :

37 Բանզի զինչ տացէ մարդ փոխանակ
անձին իւրոյ :

38 Օ ի որ ոք ամօթ համարեսցի զիս և
զբանս իմ ՚ի շնացող և ՚ի մեղաւոր ազ-
գիս այսմիկ , և որդի մարդոյ յամօթ
արասցէ զնա յորժամ եկեսցէ փառօք
հօր իւրոյ և հրեշտակաց սրբոյ :

39 Եւ ասէ ցնոսա . ամէն ասեմ ձեզ , զի են
ումանք ՚ի սոցանէ որ աստ կան , որք մի ճա-
շակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զարքայու-
թիւն Աստուծոյ եկեալ զօրութեամբ :

Գ . 1 . Թ .

Եւ յետ վեց աւուր առնու ընդ իւր 1
 Յիսուս զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅով-
 հաննէս , և հանէ գնոսա ՚ի լեառն մի
 բարձր առանձինն . և յայլակերպս եղև
 առաջի նոցա :

Եւ ձորձք նորա եղևն փայլուն սպիտակ 2
 յոյժ , որպէս Թափիւք երկրի ոչ կարեն
 այնպէս սպիտակացուցանել :

Եւ երևեցաւ նոցա Եղիա Մովսեսիւ 3
 հանդերձ , և խօսէին ընդ Յիսուսի :

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիւ 4
 սուս . ռաբբի , բարւոյք է մեզ աստ լի-
 նել . և արասցուք երիս տաղաւարս՝ մի
 քեզ և մի Մովսէսի և մի Եղիայի :

Բանգի ոչ զիտէր զինչ խօսէր , զի 5
 զարհուրեալ էին :

Եւ եղև ամպ մի հովանի ՚ի վերայ նո- 6
 ցա . ձայն եղև յամպոյ անտի և ասէ .
 դա է որդի իմ սիրելի , դմա լուարուք :

Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր՝ 7
 ոչ ևս զոք ուրեք տեսին , բայց միայն
 զՅիսուս ընդ իւրեանս :

- 8 Եւ մինչ դեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի , պատուիրեաց նոցա զի մի ումեք պատմեացեն զոր տեսինն , բայց յորժամ որ զի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ :
- 9 Եւ նոքա զբանն 'ի մտի ունէին , և խնդրէին ընդ միմեանս թէ զի՞նչ իցէ 'ի մեռելոցն յառնել :
- 10 Հարցին ցնա և ասեն . զի՞նչ է այն զոր գպիրքն ասեն եթէ նախ Եղիայի պարտ է գալ :
- 11 Եւ պատասխանի ետ նոցա և ասէ , Եղիա նախ եկեալ յարդարեացէ զամենայն . իսկ զիսրդ գրեալ է զորդւոյ մարդոյ , զի բազում ինչ չարչարեցի և անգոսնեցի :
- 12 Եւ ես ասեմ ձեզ , եթէ Եղիա եկն , և արարին ընդ նմա զինչ և կամեցան . որպէս և գրեալ է վասն նորա :
- 13 Եւ եկեալ առ աշակերտսն , տեսին ամ Զբ բոխ շուրջ զնոքօք , և զգպիրսն՝ զի վիճէին ընդ նոսա :
- 14 Եւ վաղվաղակի ամ ժողովուրդն իբրև տեսին զնա՝ զարմացան , և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա :
- 15 Եւ եհարց ցնոսա թէ զի՞նչ վիճէիք ընդ նոսա :

Պատասխանի ետ մի ումն ՚ի ժողովրդեւ 16
նէն և ասէ . վարդապետ , ածի զորդի իմ
առ քեզ , զոր ունի այս համր :

Եւ ուր հասանէ՝ զարկուցանէ զնա , և 17
փրփրէ և կրճտէ զատամուճս իւր և ցա-
մաքի . և ասացի ցաշակերտսն . քո զի հան-
ցեն , և ոչ կարացին հանել զնա :

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . ո՛վ ազդ 18
անհաւատ , մինչև յերբ իցեմ առ ձեզ ,
մինչև ցերբ անսայցեմ ձեզ . ածէք զնա
առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա . իբրև ետես զնա 19
այսն , վաղվաղակի շարժեաց զնա , և
անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրեայր :

Եւ հարց ցհայր նորա և ասէ . քանի՞ ժա- 20
մանակք են յորմէ հետէ այդ եղև դմա .
և նա ասէ , ՚ի մանկութենէ :

Ի ազում անգամ ՚ի հուր արկանէ զդա և 21
՚ի ջուր՝ զի կորուսցէ . արդ եթէ կարող
ինչ ես , օգնեա մեզ տէր՝ գթացեալ ՚ի
վերայ մեր :

Եւ Յիսուս ասէ ցնա . ասացեր թէ կա- 22
րող ես , ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ
որ հաւատայն :

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր ման- 23

կանն և ասէ . հաւատամ , օգնեա ան-
հաւատութեանս իմում :

- 24 Իբրև ետես Յիսուս եթէ կուտի ժողո-
վուրդն ՚ի վերայ , սաստեաց այսոյն պրղ-
ծոյ և ասէ . համրդ և խուլ այս , ես
տամ քեզ հրաման՝ ել ՚ի դմանէ , և այլ
ևս մի մտանիցես ՚ի դա :
- 25 Եւ այլադակեաց և յոյժ ըկեաց զնա և
ել . և եղև պատանեակն իբրև զմեռեալ ,
մինչև բազմաց իսկ ասել թէ մեռաւ :
- 26 Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա՝ յա-
րոց զնա և կանդնեցաւ :
- 27 Եւ իբրև եմուտ նա ՚ի տուն , աշակերտ
քն առանձինն հարցին ցնա . մեք ընդէ՞ր
ոչ կարացաք հանել զնա :
- 28 Եւ ասէ ցնոսա . այդ ազգ ոչ իւիք ելա-
նէ , եթէ ոչ պահովք և աղօթիւք :
- 29 Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Գալիլէ 29
եացումք . և ոչ կամէր եթէ որ դիտասցէ :
- 30 Վանզի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր
և ասէր ցնոսա թէ որդի մարդոյ մատ-
նելոց է ՚ի ձեռս մարդկան , և սպանցեն
զնա . և իբրև սպանցի՝ յերիբ աւուր
յառնէ :
- 31 Եւ նորա ոչ գիտէին զբանն , և երկըն-

չէին հարցանել ցնա:

Եկն ՚ի Սափառնաում . և իբրև եմուտ 32
 ՚ի տուն , հարցանէր զնոսա . զի՞նչ վի-

ճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս:

Եւ նոքա լուռ լինէին . քանզի ընդ մի- 33
 մեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ ո՞վ
 մեծ իցէ:

Եւ իբրև նստաւ , կոչեաց զերկոտա- 34
 սանն և ասէ ցնոսա . եթէ որ կամի ա-
 ուջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտ-
 սեր և ամենեցուն պաշտօնեայ:

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ 35
 նոցա , և ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր՝
 ասէ ցնոսա:

Որ միանգամ յայսպիսի մանկուոյ ըն- 36
 կալցի յանուն իմ , զիս ընդունի . և որ
 զիս ընդունիցի , ոչ զիս ընդունի՝ այլ
 զայն որ առաքեացն զիս:

Պատասխանի ետ նմա Յովհաննէս և 37
 ասէ . վարդապետ , տեսաք զումն զի յա-
 նուն քո գևս հանէր և զմեր կնի ոչ
 շրջէր , և արգելաք զնա:

Եւ նա ասէ . մի արգելուք զնա , զի ոչ 38
 որ է որ առնէ զօրութիւնս յանուն իմ
 և կարիցէ հայհոյել զիս:

- 39 Օ ի որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ, ՚ի մեր կոյս է:
- 40 Եւ որ որ արբուսցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանունս յայս թէ դուք Քրիստոս էք, ամէն ասեմ ձեզ, մի կորուսցէ զվարձս իւր:
- 41 Եւ որ որ գայթաղեցուսցէ զմի ՚ի փոքրկանցս որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա առաւել եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ և ընկեցեալ ՚ի ծով:
- 42 Եւ եթէ գայթաղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հատ ընկեա ՚ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել ՚ի կեանսն յաւիտեանից, քան երկուս ձեռս ունել և երթալ ՚ի գեհենն ՚ի հուրն անշէջ:
- 43 (Ըր որդն նոցա ոչ մեռանի և հուրն ոչ շիջանի):
- 44 Եւ եթէ ոտն քո գայթաղեցուսցէ ըզքեզ, հատ ընկեա զնա ՚ի քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել ՚ի կեանսն յաւիտեանից, քան երկուս ոտս ունել և անկանել ՚ի գեհենն (ի հուրն անշէջ):
- 45 Ըր որդն նոցա ոչ մեռանի և հուրն ոչ շիջանի):
- 46 Եւ եթէ աին քո գայթաղեցուսցէ ըզ

քեզ, հան զնա ՚ի բաց . լաւ իցէ քեզ միտլ
 ահամբ մտանել յարքայութի ԱՅ, քան
 երկուս աչս ունել և անկանել ՚ի գեհեհն:
 Ուր որդն նց ոչ մեռանի և հուրն ոչ շիջանի: 47
 Օ ի ամենայն ինչ հրով յաղեսցի, (և 48
 ամենայն ողջակէզ աղիւ յաղեսցի):
 Բարւոք է աղ, և եթէ աղն անհամես 49
 ցի՝ իւ համեմեսցի, արդ դուք կալարուք
 յանձինս ձեր զաղն և խաղաղութիւն
 արարէք ընդ միմեանս:

Գ՛Լ : Ժ

27 Սու ածախ յարուցեալ գայ ՚ի սահմանս 1
 Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու . և
 երթայր դարձեալ խոնեալ ժողովուրդն
 առ նա, և որպէս սովոր էր՝ միւսանգամ
 ուսուցանէր զնոսա:
 Իսկ Փարիսեցիքն մատուցեալ մտրձելով 2
 հարցանէին զնա և ասէին, եթէ արժան
 իցէ առն զկին իւր արձակել:
 Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ . զի՛նչ 3
 պատուիրեաց ձեզ Մովսէս:
 Եւ նոքա ասեն . Մովսէս հրաման ետ 4
 գիր մեկնելոյ գրել և արձակել:

- 5 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, ցնոսա .
 վասն խտասրտութեան ձերոյ գրեաց
 ձեզ զպատուիրանն զայն :
- 6 Եւ ՚ի սկզբանէ արարածոց՝ արու և էգ
 արար զնոսա Աստուած և ասէ :
- 7 Սկզբն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր
 և զմայր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ :
- 8 Եւ եղիցին երկուքն ՚ի մարմին մի . և
 այնուհետև ոչ են երկու , այլ մարմին մի :
- 9 Եւրդ զոր Աստուած զուգեաց , մարդ
 մի մեկնեացէ :
- 10 Եւ ՚ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն
 հարցին ցնա :
- 11 Եւ ասէ ցնոսա . եթէ այր արձակեացէ
 զկին իւր և արասցէ այլ , շնայ :
- 12 Եւ կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ և եւ
 զիցի առն այլում , շնայ :
- 13 Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի զի ԶԵ
 ձեռն դիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն սաս-
 տէին այնոցիկ՝ որ մատուցանէինն :
- 14 Իբրև ետես Յս, բարկացեալ սաստեաց
 նոցա և ասէ . թոյլ տուք մանկտուոյդ
 դալ առ իս և մի արգելուք զդոսա , զի
 այդ պիտեացդ է արքայութի Աստուծոյ :
- 15 Եւ մէն ասեմ ձեզ , որ ոչ ընկալցի զար-

քայու թիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ՝
ոչ մտցէ 'ի նա:

Եւ առեալ զնոսա 'ի դիրկս, ձեռն եղ 'ի 16
վերայ և օրհնեաց զնոսա:

Եւ ընդ ելանելն նորա անտի 'ի ճանա, 17
պարհ, ահաւասիկ ոմն մեծատուն ըն-
թացեալ 'ի ծունր իջանէր, հարցանէր
ցնա և ասէր. վարդապետ բարի, զի՞նչ
արարից զի զկեանսն յաւիտենականս
ժառանգեցից:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. զի՞ ասես զիս 18
բարի, չի՞ք ոք բարի, բայց մի Աստուած:

Օ պատուիրանս գիտես. մի շնար, մի 19
սպանաներ, մի գողանար, մի սուտ վը-
կայեր, պատուեա զհայր քո և զմայր:

Եւ պատասխանի ետ և ասէ ցնա. վար- 20
դապետ, զայդ ամ արարի 'ի մանկու-
թենէ իմմէ, արդ զի՞նչ ևս պակաս իցեմ:

Եւ Յիսուս հայեցեալ 'ի նա սիրեաց 21
զնա, և ասէ ցնա. մի ինչ պակաս է 'ի
քէն. եթէ կամիս կատարեալ լինել՝ երթ
զոր ինչ ունիս վաճառեա և տուր աղ-
քատաց, և ունիցիս դանձս յերկինս,
և առ զխաչն և եկ զկնի իմ:

Եւ նա խոժոռեալ ընդ բանն զնաց 22

- տրտում , զի ունէր ինչս բազումս :
- 23 Լ,ւ հայեցեալ յայսկոյս յայնկոյս Յիսուս , ասէ ցաշակերտսն . զի արդ դժուարին է՝ որ զինչսդ ունին , մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ :
- 24 Լ,ւ աշակերտքն զարմացեալ էին ՚ի վերայ բանիցն նորա . իսկ Յս դարձեալ պատասխանի ետ նոցա և ասէ . որդեակք , որչափ դժուարին է յուսացելոց յինչս՝ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ :
- 25 Վիւրին է մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել՝ քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել :
- 26 Լ,ւ նոքա առաւել ևս զարմանային և ասէին չէ միմեանս . իսկ ո՞ կարացէ ապրել :
- 27 Հայեցեալ ընդ նոսա Յիսուս ասէ . առ ՚ի մարդկանէ այդ անհնարին է , այլ ոչ առ ՚ի Աստուծոյ :
- 28 Սկսաւ ասել ցնա Պետրոս . ահաւասիկ ԶԶ մէք թողաք զամ և եկաք զկնի քո :
- 29 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , ոչ որ է որ եթող զտուն կամ զեղբարս կամ զքորս կամ զհայր կամ զմայր կամ զորդիս կամ զաղարակս վասն իմ կամ վասն աւետարանին :

Եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ 30
այժմ յայսմ ժամանակի տունս և եղ-
բարս և քորս և մարս և որդիս՝ և ազա-
րակս հալածանօք հանդերձ, և յաշ-
խարհին որ դալոց է՝ զկեանսն յաւիտե-
նականս:

Օ ի բազումք եղիցին առաջինք յետինք, 31
և յետինք առաջինք:

Եւ էին ՚ի ճանապարհի մինչ դեռ ելաւ 32
նէին Ներուսաղէմ. և երթայր Յիսուս
առաջի քան զնոսա, և զարմացեալ էին
որ զհետն երթային և երկնչէին:

Ձէ: Եւ առեալ միւսանդամ զերկոտասանն
առանձինն, սկսաւ ասել նց զինչ անցք
անցանելոց իցեն ընդ նա:

Թէ ահաւասիկ ելանեմք Ներուսաղէմ, 33
և որդի մարդոց մատնեսցի քահանայա-
պետիցն և դպրաց, և դատեսցեն զնա ՚ի
մահ, և մատնեսցեն զնա հեթանոսաց:

Եւ կատակեսցեն զնովաւ և հարկանի- 34
ցեն զնա և թքանիցեն ՚ի նա և սպան-
ցեն, և յերիր աւուր յարիցէ:

Եւ երթային առ նովաւ Յակովբոս և 35
Յովհաննէս՝ որդիքն Չեբեթեայ, և
ասեն ցնա. վարդապետ, կամիմք զի զոր

- ինչ խնդրեսցուք ՚ի քէն՝ արասցես մեզ:
- 36 Եւ նա ասէ ցնոսա . զի՛նչ կամիք յինէն
զի արարից ձեզ:
- 37 Եւ նորա ասեն ցնա . տուր մեզ զի նըստ
ցուք մի յաջմէ քու մէ և մի յահեկէ ՚ի
փառսն քում:
- 38 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո-
սա . ոչ գիտէք զի՛նչ խնդրէք , կարէք
ըմպել զբաժակն զոր ես ըմպելոց եմ ,
կամ զմկրտութիւնն մկրտիլ զոր ես մը-
կրտելոցն եմ:
- 39 Եւ նորա ասեն ցնա , կարեմք . և Յիսուս
ասէ ցնոսա . զբաժակն զոր ես ըմպելոց
եմ ըմպիցէք , և զմկրտութիւնն զոր ես
մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք:
- 40 Եւ նստուցանել ընդ աջմէ իմմէ և
ընդ ահեկէ՝ ոչ է իմ տալ , այլ որոց
պատրաստեալ իցէ:
- 41 Եւ լուեալ զայն տասանցն , սկսան բար-
կանալ Յակովբայ և Յովհաննու:
- 42 Եւ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն , և
ասէ ցնոսա . գիտէք զի որ յանուան իշ-
խանքն են հեթանոսաց , տիրեն նոցա .
և մեծամեծք նոցա իշխեն նոցա:
- 43 Ոչ նոյնպէս իցէ և ՚ի ձերում միջի . այլ

որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի
 ձեր պաշտօնեայ:

Եւ որ կամիցի 'ի ձէնջ առաջին լինել՝ 44
 եղիցի ամենեցուն ծառայ:

Բանզի և որդի մարդոց ոչ եկն առնուլ 45
 պաշտօն՝ այլ պաշտել, և տալ զանձն
 իւր փրկանս փոխանակ բազմաց:

Էկ Եւ զան յԵրիբով, և ընդ ելանելն նո 46
 ըստ յԵրիբովէ աշակերտօքն և բազում
 ժողովրդովք, որդի Տիմէի Բարտիմէոս
 կոյր նստէր մուրացիկ յանցս ճանապարհի:

Իբրև լուաւ թէ Յիսուս Նազովիցի է, 47
 սկսաւ աղաղակել և ասել. որդի Դաւ
 թի Յիսուս, ողորմեաց ինձ:

Եւ սաստէին նմա բազումք զի լուեսցէ. 48
 և նա առաւել ևս աղաղակէր, որդի
 Դաւթի, ողորմեաց ինձ:

Օտեղի առ Յիսուս և հրամայեաց կո 49
 չել զնա. կոչեն զկոյրն և ասեն ցնա.
 քաջալերեաց արի կոչէ զքեզ:

Եւ նորա ընկեցեալ զձորձս իւր, յար 50
 եաւ եկն առ Յիսուս:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ. 51
 զի՞նչ կամիս թէ արարից քեզ. ասէ ցնա
 կոյրն. ուսբբունի, զի բացայց:

52 Եւ Յիսուս ասէ ցնա . երթ , հաւատք քո
կեցուցին զքեզ . և վաղվաղակի բացաւ
և երթայր զհետ նորա 'ի ճանապարհին :

Գ . Լ . Ժ . Լ .

1 Եւ յորժամ մերձ եղեն Ռբուսաղէմ
'ի Բեթփաղէ և 'ի Բեթանիա մօտ 'ի
լեառն Չիթենեաց , առաքէ երկուս յա-
շակերտաց անտի :

2 Եւ ասէ ցնոսա . երթայք դուք 'ի գեօղդ
որ ընդդէմ ձեր կայ . և նոյնժամայն իբ-
րև մտանէք 'ի նա , գտանէք յաւանակ
մի կապեալ . յորոյ վերայ ոչ ոք 'ի մարդ-
կանէ նստաւ , լուծէք զնա և ածէք :

3 Եւ եթէ ոք ասացէ ձեզ՝ եթէ զի՞ լու-
ծանէք զյաւանակդ , ասասջիք եթէ
տեառն իւրում պիտոյ է , և վաղվաղակի
առաքեսցէ զնա սյսր :

4 Ղոբան և գտին զյաւանակն կապեալ
առ դուրս արտաքոյ 'ի փողոցի անդ , և
լուծին զնա :

5 Եւ ոմանք յորոյ անդն կային՝ ասեն
ցնոսա . զի՞ գործէք , զի՞ լուծանէք ըզ-
յաւանակդ :

Եւ նորա ասեն ցնոսա որպէս ասացն 6
Յիսուս , և թոյլ ետուն նոցա :

Ըծեն զյաւանակն առ Յիսուս , և ար- 7
կանեն ՚ի վերայ նորա հանդերձս , և
նստաւ ՚ի վերայ նորա :

Եւ բազումք զհանդերձս իւրեանց տա- 8
րածանէին ՚ի վերայ ճանապարհին , և
այլք ոսոս ՚ի ծառոց հատանէին և ար-
կանէին զճանապարհաւն :

Եւ որ առաջին և զկնի երթային՝ աղա- 9
ղակէին և ասէին , ուխտանա բարձրելոյն :

Օրհնեալ որ դասդ յանուն Ինն , օրհ- 10
նեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հօր
մերոց Դաւթի . խաղաղութիւն յերկինս
և փառք ՚ի բարձունս :

Եւ եմուտ Յիսուս Երուսաղէմ ՚ի տա- 11
ճարն , և հայեցաւ շուրջ զամենեքումքք .
և զի էր երեկոյացեալ ժամն , ել ՚ի Բե-
թանիա երկոտասանիւքն հանդերձ :

Է՛՛ Եւ ՚ի վաղիւ անդր մինչ դեռ ելանէին ՚ի 12
Բեթանիա՝ քաղցեաւ :

Եւ ետես թղենի մի ՚ի բացուտ տերե- 13
ւալոց , և եկն թէ գտանիցէ ինչ ՚ի նմա .
և իբրև եկն ՚ի նա՝ ոչինչ եգիտ բայց միայն
տերև . զի ոչ իսկ էր ժամանակ թզոյ :

- 14 Պատասխանի ետ և ասէ ցնա . մի ևս որ յաւիտեան ՚ի քէն պտուղ կերիցէ . և լսէին աշակերտքն նորա :
- 15 Պան յերուսաղէմ , և մտեալ ՚ի տաճարն՝ սկսաւ հանել զվաճառականն և զգնողս որ էին ՚ի տաճարին . և զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց , և զաթոսս աղանեվաճառացն կործանեաց :
- 16 Եւ ոչ թողոյր եթէ որ անօթ ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն :
- 17 Եւ ուսուցանէր և ասէր ցնոսս . գրեալ է , տուն իմ տուն աղօթից կոչեսցի ամենայն հեթանոսաց , և դուք արարիք զդա այրս աւազակաց :
- 18 | ուան քահանայապետքն և դպիրք . և խնդրէին թէ որպէս կորուսցեն զնա , բայց երկնչէին ՚ի նմանէ . զի չամ թողովորդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն նր :
- 19 Եւ իբրև երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ քան զքաղաքն ելանէին :
- 20 Եւ մինչդեռ այգուցն առ նովաւ անցանէին , տեսին զթղենին ցամաքեալ յարմատոց :
- 21 { } իչեաց Պետրոս և ասէ ցնա . ոարբի , ահաւասիկ թղենին զոր անծեր՝ ցա-

Ճաբեցաւ:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . 22
 Եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ
 լ՛մէ՛ն ասեմ ձեզ , որ ոք ասիցէ լերինս 23
 այսմիկ՝ բարձիր և անկիր ՚ի ծով , և ոչ
 երկմտիցէ ՚ի սրտի իւրում , այլ հաւա-
 տայցէ թէ զոր ասեն լինի , եղիցի նմա
 զոր ինչ և ասիցէ :

1) ասն այսորիկ ասեմ ձեզ , զամ ինչ վն 24
 որոյ աղօթս արարեալ ինդրիցէք՝ և հա-
 ւատայցէք թէ առնուցուք , եղիցի ձեզ :
 Լւ յորժամ յաղօթս կայցէք , թողու- 25
 ցուք՝ եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ . զի և
 հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ
 զյանցանս ձեր :

(Օ) ի եթէ դուք ոչ թողուցուք , և ոչ 26
 հայրն ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ
 զյանցանս ձեր) :

Ի.Գ. Պան միւսանդամ խրուստդէմ . և մինչ 27
 դեռ ՚ի տաճարի անդ զգնայր , գան առ
 նա քահանայապետքն և դպիրք և ծերք :
 Լւ ասեն ցնա . ո՞րով իշխանութեամբ 28
 առնես զայդ , և ո՞վ ետ քեզ զիշխա-
 նութիւնդ զայդ :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . 29

- հարցից և ես զձեզ բան մի , տուք ինձ պատասխանի . և ես ասացից ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս :
- 30 Սկրտուին Յովհաննու յերկնից էր եթէ ՚ի մարդկանէ , տուք ինձ պատասխանի :
- 31 Խորհէին ընդ միմեանս և ասէին . եթէ ասեմք եթէ յերկնից , ասէ ցմեզ՝ իսկ ընդէր ոչ հաւատացէք նմա :
- 32 Եւ եթէ ասեմք՝ ՚ի մարդկանէ , երկըն չիմք ՚ի ժողովրդենէն . զի ամենեքին գիտէին զՅովհաննէս թէ մարդարէ էր :
- 33 Պատասխանի ետուն և ասեն ցՅիսուս , չգիտեմք . և Յիսուս ետ նոցա պատասխանի և ասէ , և ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս :

Գ Լ Ժ Բ

- 1 Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք և ասել . Եւր մի տնկեաց այգի , և ած շուրջ զնովաւ ցանգ , և գուբ հնձան փորեաց , և շինեաց աշտարակ . և ետ զնա ցմշակս և զնաց ՚ի տար աշխարհ :
- 2 Եւ առաքեաց առ մշակսն ՚ի ժամանակի ծառայ մի , զի ՚ի մշակաց անտի առցէ ՚ի

պտղոյ այգւոյն:

Եւ նոցա կալեալ գան հարին զնա, և 3
արձակեցին ունայն:

Դարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ ծառայ, և զնա կառափնատեցին և արձակեցին անարգեալ: 4

Եւ դարձեալ այլ առաքեաց, և զնա 5
սպանին. և զբազումս այլս զոմանս հարկանէին և զոմանս սպանանէին:

Ապա որդի մի էր իւր սիրելի, զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ և ասէ. թերևս ամաչեցեն յորդոյ աստի իմմէ: 6

Իսկ մշակքն իբրև տեսին զնա թէ գայ՝ 7
ասեն ցմիմեանս. սա է ժառանգն, եկայք սպանցուք զսա և մեր լիցի ժառանգութիւնն:

Եւ կալեալ զնա սպանին և հանին արտաքոյ այգւոյն: 8

Արդ զինչ արասցէ տէր այգւոյն. եկեսցէ և կորուսցէ զմշակսն, և տացէ զայգին ՚ի ձեռս այլոց: 9

Եւ ոչ զգիրն զայն իցէ ընթերձեալ ձեր, 10
թէ զվէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղև գլուխ անկեան:

Ի տնէ եղև այս, և է սքանչելի յաչս մեր: 11

- 12 Եւ խնդրէին զնա ունել , և երկեան ՚ի ժողովրդենէ անտի , զի գիտացին թէ առ նոսա ասաց զառակն . և թողին զնա և զնացին :
- 13 Եւ առաքեն առ նա զոմանս ՚ի Փարիսեցւոց անտի և ՚ի Հերովդիանոսաց , զի զնա որսասցեն բանիւ :
- 14 Եւ նոքա եկեալ հարցանէին զնա նենդութեամբ և ասէին . վարդապետ , գիտեմք զի ճշմարիտ ես , և ոչինչ փոյթ է քեզ զումեքէ . զի ոչ հայիս յերեսս մարդկան , այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես . արդասա մեզ , արժան է հարկս տալ կայսեր թէ ոչ . տացուք եթէ ոչ տացուք :
- 15 Եւ Յս գիտաց զկեղծաւորութի նց , ասէ ցնս . զի փորձէք զիս կեղծաւորք , բերէք ինձ դահեկան մի զի տեսից :
- 16 Եւ նոքա բերին . և ասէ ցնոսա , ո՞ր է պատկերս այս կամ գիր . և նոքա ասեն ցնա , կայսեր :
- 17 Պատասխանի եւ Յիսուս , և ասէ ցնս . երթայք տուք զկայսերն կայսեր , և զԱստուծոյն ԱՅ . և զարմացան ընդ նա :
- 18 Պան առ նա Սաղուկեցիքն որ ասեն էր

Թէ չիք յարութիւն , հարցանէին ցնա
և ասէին:

1) արդապետ , Մովսէս գրեաց մեզ . եւ 19
Թէ ուրուք եղբայր մեռանիցի և թո-
ղուցու կին և որդի ոչ թողուցու , զի
առցէ եղբայր նորա զկինն նորա , և
յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում:

Արդ , եղբարք եօթն էին առ մեզ . առա 20
ջինն առ կին և մեռաւ , և ոչ եթող
զաւակ:

Աւ երկրորդն առ զնոյնն և մեռաւ և ոչ 21
նա եթող զաւակ . նոյնպէս և երրորդն
առ զնոյն:

Աւ եօթանեքեան իսկ , և ոչ թողին զա- 22
ւակ . յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն:

Արդ ՚ի յարութեանն յորժամ յառնի- 23
ցեն , ո՞ր ՚ի նոցանէ լինիցի կինն . զի
եօթանեքեան կալան զնա կին:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . 24
ո՞չ վասն սյդորիկ իսկ մոլորեալ էք , զի
ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զզօրութիւն ԱՅ:

Օ ՚ի յորժամ ՚ի մեռելոց յարիցեն , ոչ 25
արք կանայս առնեն , և ոչ կանայք ա-
րանց լինին . այլ իբրև զհրեշտակս իցեն
որ յերկինս են:

- 26 Եւ վասն յարութեմեան յի յառնեն , ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր ՚ի գիրսն Մովսէսի , ՚ի մորենեւոջն որպէս ասացցնա Աստուած . ես եմ ասէ՛ Աստուած Աբրահամու , Աստուած Իսահակայ եւ Աստուած Յակովբայ :
- 27 Եւ ոչ է Աստուած մեռելոց այլ կենդանեաց , եւ արդ դուք յոյժ մոլորեալ էք :
- 28 Եւ մատուցեալ մի ոմն ՚ի դպրացն լսէր նոցա մինչ վիճէինն . իբրև ետես եթէ բարւոք ետ նց զպատասխանին , եհարցցնա եւ ասէ . որ պատուիրան է առաջին :
- 29 Եւ Յս ասէ ցնա . առաջին քան զամ , լուր Իսրայէլ՝ տէր Աստուած մեր տէր մի է :
- 30 Եւ սիրեսցես զտէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ , եւ յամենայն անձնէ քումմէ , եւ յամենայն մտաց քոց , եւ յամենայն զօրութենէ քումմէ . այս է առաջին պատուիրան :
- 31 Եւ երկրորդն նման սմին . սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո . մեծ քան զսոսա այլ պատուիրան ոչ գոյ :
- 32 Եւ ասէ ցնա դպիրն . բարւոք է վարդապետ , ճշմարտութիւն ասացեր թէ մի է Աստուած , եւ ոչ գոյ այլ բաց ՚ի նմանէ :

Լ,ւ սիրելն զնա յամենայն սրտէ և յա- 33
մենայն զօրութենէ և յամենայն մտաց,
և սիրելն զընկերն իբրև զանձն, առա-
ւել է քան զողջակէզս և զզոհս:

Լ,ւ տեսեալ Յիսուսի թէ իմաստութիւն 34
ետ զպատասխանին՝ ասէ ցնա . չես
հեռի յարքայութենէ Աստուծոյ . և
ոչ ևս որ իշխէր ինչ հարցանել ցնա:

ԷԵ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, մինչ 35
ուսուցանէր ՚ի տաճարին. զի արդ ասեն
դպիրքն եթէ քսն որդի Դաւթի է:
Լ,ւ ինքն Դաւթի չհոգւովն սրբով ասէ . 36
ասաց տէր ցտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ
իմմէ՝ մինչև եղից զթշնամիս քո պատ-
ուանդան ոտից քոց:

Ըրդ եթէ ինքն իսկ Դաւթի զնա տէր 37
կոչէ՝ զի արդ իցէ որդի նորա . և բազում
ժողովուրդ լսէր նմա քաղցրութեամբ:

Լ,ւ ասէր ուսուցանելով ՚ի վարդապե- 38
տութեան իւրում. զգոյշ լերուք ՚ի դըպ
րաց անտի, որ կամին ՚ի հանդերձս ե-
րևելիս շրջել, զնախողջոյնս խնդրել ՚ի
հրապարակս:

Լ,ւ զնախաթոռս ՚ի ժողովուրդս, և 39
զգահագլուխս յընթրիս:

- 40 Որ ուտեն զտունս այրեաց, պատճառա
նօք յերկարեալ զաղօթս, զի աւելի ևս
դատաստանս ընկալցին:
- 41 Կայր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին,
տեսանէր թէ զիսորդ ժողովուրդն ար-
կանէր պղինձ ՚ի գանձանակն. և բազում
մեծատունք արկին բազում ինչ:
- 42 Եկն այրի մի և արկ երկուս լումայս,
որ է նաքարակիտ մի:
- 43 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտսն,
ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ զի այրին
այն տառապեալ շատ արկ քան զամե-
նեսեան՝ որ արկին ՚ի գանձանակն:
- 44 Վանզի ամենեքին յաւերորդաց իւր-
եանց արկին. այլ նա ՚ի չքաւորութե
իւրմէ՝ զամենայն ինչ զոր ունէր՝ արկ
գոյիւ չափ զկեանս իւր:

Գ | : Ժ Գ

- 1 Եւ յեւանեւն նորա ՚ի տաճարէ անտի, Եւ
ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա. վար-
դապետ, տես որպիսի են քարինքս, և
որպիսի շինուածք:
- 2 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ.

տեսանե՞ս զայդ ամենայն շինուածս, ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ թողցի այդ քար ՚ի քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի: Եւ մինչ նստէր նա ՚ի լերինն Չիթեն: 3
 եաց յանդիման տաճարին, հարցանելին ցնա առանձինն՝ Պետրոս և Յակոբոս և Յովհաննէս և Անդրէաս:

Ասա մեզ, երբ լինիցի այդ և զի՞նչ 4
 նշան է յորժամ կատարելոց իցէ այդ ամ: Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնս. 5
 զգոյշ կացէք, մի որ զձեզ խաբեսցէ: Օ ի բազումք եկեսցեն յանուն իմ, և 6
 ասիցեն թէ ես եմ Քրիստոսն, և զբազումս մոլորեցուցեն:

Այլ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և 7
 համբաւս պատերազմաց՝ մի խռովիցիք, զի պարտ է լինել. բայց չե է կատարածն: Օ ի յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թա- 8
 գաւորութի ՚ի թագաւորութե վերայ. և եղիցին շարժմունք ՚ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածութիւնք և խռովութիւք. այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց: Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յատեանս, և 9
 ՚ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն

խմ 'ի վկայութիւն նոցա:

- 10 Եւ ամենայն հեթանոսաց . բայց նախ պարտ է աւետարանիս քարոզել:
- 11 Եւ յորժամ տանիցին զձեզ մատնել, մի յառաջագոյն հոգայցէք, և մի զմտաւածիցէք թէ զինչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք, զի ոչ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ հոգին սուրբ:
- 12 Ստանեացէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ և հայր զորդի, և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց և սպանանիցեն զնոսա:
- 13 Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ, այլ որ համբերեսցեն իսպառ՝ նա կեցցէ:
- 14 Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութիւն աւերածին, զի կայցէ 'ի տեղւոջ ուր չիցէ արժան, որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ: (Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս:
- 15 Եւ որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իջցէ 'ի տուն, և մի մտցէ. բառնալ ինչ 'ի տանէ իւրմէ:
- 16 Եւ որ յազարակին իցէ՝ մի դարձցի յետս առնուլ զձորձս իւր:

Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնտուաց յա- 17
 ւուրսն յայնոսիկ:

Յաղօթս կացէք զի մի ձմերանի լինիցի 18
 այն:

Եղիցին աւուրքն այնորիկ նեղութեանց՝ 19
 որպիսի ոչ եղեն երբէք այնպիսիք ՚ի
 սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ, և
 մի այլ լիցի:

Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Աստուծոյ զա- 20
 ւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց,
 ոչ ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն
 ընտրելոցն զորս ընտրեաց՝ կարճեաց
 զաւուրսն զայնոսիկ:

Յայնժամ եթէ որ ասիցէ ձեզ եթէ 21
 ահաւասիկ է քրիստոսն կամ աւանիկ,
 մի հաւատայցէք:

Օ ՚ի յարիցեն սուտ քրիստոսք և սուտ 22
 մարդարէք, և տացեն նշանս և ար-
 ուեստս՝ առ ՚ի մոլորեցուցանելոյ եթէ
 հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն:

Բայց դուք զգոյշ լերուք, ահաւասիկ 23
 յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն:

Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղու- 24
 թեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի
 և լուսին ոչ տացէ զոյս իւր:

- 25 Լ, և աստեղք յերկնից թօթափեսցին ,
և զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին :
- 26 Լ, և յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօրութեամբ և փառօք բազմօք :
- 27 Լ, և յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր , և ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկրի մինչև ՚ի ծագս երկնից :
- 28 Ի այց դուք ՚ի թղենւոյ անտի ուսջիք զառակն . յորժամ տակաւ ոստքն նորահակղանայցեն և տերև արձակիցի ՚ի նմա , գիտէք թէ մերձ է ամառն :
- 29 Ենչպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ , գիտասջիք թէ մերձ է առ դուրս :
- 30 Ե՛մէն ասեմ ձեզ , թէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի :
- 31 Երկինք և երկիր անցցեն , և բանք իմ ոչ անցանիցեն :
- 32 Ե՛յլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամու՝ ոչ ոք գիտէ , ոչ հրեշտակք յերկինս և ոչ որդի , բայց հայր միայն :
- 33 Օ՛ դոյշ եղերուք , սկեսցէք և կացէք յազօթս . զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ :

Արպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար աշխարհ՝ 34
 թողուցու զտուն իւր , և տայցէ ծա-
 ոայից իւրոց իշխանութիւն , և իւրա-
 քանչիւր զգործս իւր . և դռնապանին
 պատուէր տայցէ զի արթուն լինիցի .
 Արդ արթուն կացէք , զի ոչ գիտէք երբ 35
 տէր տանն գայցէ , յերեկորեայ եթէ ՚ի
 մէջ գիշերի եթէ ՚ի հաւախօսի եթէ
 ընդ առաւօտս :

Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ դտանիցէ 36
 զձեզ ՚ի քուն :

Բայց զոր ձեզդ ասեմ , ամենեցուն ա- 37
 սեմ՝ արթուն կացէք :

Գ Ի : Ժ Դ

Էէ Այլ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ 1
 երկուց աւուրց . խնդրէին քահանայա-
 պետքն և դպիրք եթէ զհարդ զնա նեն-
 գաւ կալեալ սպանանիցեն :

Բայց ասէին թէ մի՛ ՚ի տօնի աստ , զի մի 2
 խռովութիւն լինիցի ՚ի ժողովրդեանն :

Աւ մինչ էր ՚ի Բեթանիա՝ ՚ի տան Սի- 3
 մոնի բորտի բազմեալ , եկն կին մի որ
 ունէր շիշ իւղոյ նարդեան ազնուի մե-

ծագնոյ , և բեկեալ գշիշն եհեղ ՚ի վերայ գլխոյ նորա :

- 4 Եւ աշակերտքն գչարեին և ասէին . ընդէր եղև կորուստ իւղոյդ այդորիկ :
- 5 Սարթ էր զայդ իւղ վաճառել աւելիքան երեք հարիւր դահեկանի , և տալ աղքատաց . և զայրանային նմա յոյժ :
- 6 Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա . թոյլ տուք դմա՛ զի՛ աշխատ առնէք , զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս :
- 7 Յամենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք , և յորժամ կամիք կարող էք առնել նոցա բարիս . այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ ձեզ ունիք :
- 8 Դա զոր ունէրդ արար , յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ ՚ի նշան պատանաց :
- 9 Ըմէն ասեմ ձեզ , ուր և քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ , և զոր արար դա խօսեսցի վասն յիշատակի դորին :
- 10 Եւ Յուդա Սկարիովտացի մի յերկոտասանից անտի , գնաց առ քահանայապետն զի մատնեսցէ զնա նոցա :
- 11 Նոքա իբրև լուան խնդացին , և խոստացան տալ նմա արծաթ , և խնդրէր թէ

- զինորդ պարապով մատնեսցէ զնա:
- Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակե 12
 րացն՝ յորժամ զզատիկն զենուին, ասեն
 ցնա աշակերտքն. ո՛ւր կամիս երթիցուք
 պատրաստեսցուք զի կերիցես զզատիկն:
- Եւ առաքէ երկուս յաշակերտաց անտի 13
 և ասէ ցնոսա. երթայք ՚ի քաղաք, և իբ-
 րև մտանիցէք ՚ի քաղաքն՝ պատահեսցէ
 ձեզ այր մի որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի,
 երթայք զհետ նորա:
- Եւ յոր տուն մտանիցէ, ասաջիք ցտա 14
 նուտէրն. վարդապետ ասէ, ո՛ւր են ի-
 ջալանքն, ուր աշակերտօքս ուտիցեմ
 զզատիկն:
- Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ 15
 զարդարեալ. անդ պատրաստեջիք մեզ:
- Եւ գնացին պատրաստել աշակերտքն նո 16
 րա. եկին ՚ի քաղաքն և գտին որպէս ա-
 սացն նոցա, և պատրաստեցին զզատիկն:
- Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ գայ երկոտասան 17
 իւքն հանդերձ:
- Եւ իբրև բազմեցան և դեռ ուտէին, 18
 ասէ Յս. ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն ՚ի
 ձէնջ մատնելոցէ զիս, որ ուտէ իսկ չէ իս:
- Եւ նոքա սկսան տրամել և ասել մի ըստ 19

միտջէ . մի թէ ես իցեմ, և միւսն մի թէ
ես իցեմ:

- 20 Եւ պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . մի
յերկոտասանից այտի , որ մխեաց ընդ
իս ՚ի սկաւառակդ :
- 21 Եւ որդի մարդոյ երթայ որպէս և
գրեալ է վասն նորա . բայց վայ իցէ
մարդոյն այնմիկ յոր ձեռս որդի մարդոյ
մատնեսցի . լաւ էր նմա թէ չէր իսկ
ծնեալ մարդն այն :
- 22 Եւ մինչդեռ ուտէին , առեալ Յիսուսի
հաց՝ օրհնեաց և եբեկ ետ նոցա , և
ասէ . առէք՝ այդ է մարմին իմ :
- 23 Եւ առեալ բաժակ , գոհացաւ և ետ
նոցա , և արբին ՚ի նմանէ ամենեքեան :
- 24 Եւ ասէ ցնոսա . այս է արիւն իմ նորոյ
ուխտի , որ փոխանակ բազմաց հեղանի :
- 25 Եւ մէն ասեմ ձեզ , թէ ոչ ևս յաւելից
ըմպել ՚ի բերոյ որթոյ , մինչև ցօրն ցայն
յորժամ արբից զնա նոր յարքայուն Ս. Ե :
- 26 Եւ գոհացեալ ելին ՚ի լեառն Չիթենեաց : ^{ՎԵՐՁ}
- 27 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . ամենեքին դայ-
թագղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի , զի
գրեալ է թէ հարից զհովիւն և ոչխար-
քըն ցրուեսցին :

Եւ յետ յարութեան իմոյ յառաջա- 28
դոյն երթայց քան զձեզ ՚ի Գալիլեա:

Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցնա . 29
Թէպէտ և ամենեքին դայթաղղեսցին ,
այլ ես ոչ :

Եւ ասէ ցնա Յիսուս . ամէն ասեմ քեզ , 30
Թէ դու իսկ յայսմ գիշերի մինչև հա-
ւու խօսեալ իցէ՝ երկոցս ուրասցիս զիս :

Իսկ Պետրոս առաւել ևս պնդէր և ա- 31
սէր . եթէ մեռանել ևս հասանիցէ ընդ
քեզ , զքեզ ոչ ուրացայց . նոյնպէս և
ամենեքեան ասէին :

Գան ՚ի գերօղն որում անուն էր Գեթ- 32
սեմանի . և ասէ ցաշակերտսն , նստա-
րուք աստ մինչև ես յաղօթս կացից :

Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս և զՅա- 33
կովբոս և զՅովհաննէս , և սկսաւ տրիս-
րել և հողալ :

Յայնժամ ասէ ցնոսա . տրտում է անձն 34
իմ մինչև ՚ի մահ , մնացէք աստ և ար-
թուն կացէք :

Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յառաջ , 35
անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց յերկիր .
և կայր յաղօթս , զի եթէ հնար ինչ է՝
անցցէ ՚ի նմանէ ժամու :

- 36 Եւ ասէ . արբա հայր՝ ամենայն ինչ
քեզ հնարաւոր է , անցո զբաժակս զայս
յինէն . բայց ոչ որպէս ես կամիմ , այլ
որպէս դու կամիս :
- 37 Եւ զայ գտանէ զնոսա զի ննջէին , և
ասէ ցՊետրոս . Սխմոն ննջես , ոչ կա-
րացեր ժամ մի արթուն կալ :
- 38 Եւ թուն կացէք և յաղօթս կացէք , զի
մի մտջիք ՚ի փորձութիւն . ոգիս յօժար
է՝ բայց մարմինս տկար :
- 39 Եւ դարձեալ չոքաւ եկաց յաղօթս , և
զնոյն բանս ասաց :
- 40 Գարձաւ միւսանգամ անդրէն , և եգիտ
զնոսա ՚ի քուն . քանզի էին աչք նոցա
ծանրացեալ , և ոչ գիտէին թէ զինչ
պատասխանի տայցեն նմա :
- 41 Գայ երրորդ անգամ և ասէ ցնոսա .
ննջեցէք այսուհետե և հանգերուք ,
զի հասեալ է վախճան , եկն ժամ և ահա
մատնի որդի մարդոյ ՚ի ձեռս մեղաւորաց :
- 42 ( )Ն արիք զնասցուք , զի ահաւասիկ
մերձեցաւ որ մատնելոց է զիս :
- 43 Եւ մինչ դեռ նա զայն խօսէր՝ զայ Յու-
դա Սկարիտիտացի՝ մի յերկոտասանից
անտի , և ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և

բրօք 'ի քահանայապետիցն և 'ի դպրաց
և 'ի ծերոց:

Տուեալ էր նշան մատնչին և ասէր, ընդ 44
որում ես համբուրեցից՝ նա է. կալձեք
զնա և տարձեք զգուշութեամբ:

Եւ մատուցեալ վաղվաղակի ասէ ցնա. 45
աաբբի՛ աաբբի, և համբուրեաց զնա:

Եւ նորա արկին 'ի նա ձեռս և կալան զնա: 46

Եւ մի ոմն յայնցանէ որ զնովաւն կային՝ 47
ձգեաց սուր և եհար զծառայ քահանայա
պետին, և 'ի բաց եհան զունկն նորա:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո. 48
սա. իբրև 'ի վերայ աւազակի ելիք սու-
սերօք և բրօք ունել զիս:

Հանապազ առ ձեզ էի և ուսուցանէի 'ի 49
տաճարին, և ոչ կալարուք զիս, այլ զի
լցցին զիրք մարգարէիցն:

Հայնժամ թողին զնա աշակերտքն ա. 50
մենեքին և փախեան:

Եւ ոմն երիտասարդ զհետ երթայր 51
նորա՝ արկեալ զիւրև կտաւ մի 'ի մեր-
կուց, ունէին զնա երիտասարդքն:

Եւ նորա թողեալ զկտաւն՝ փախեաւ 52
մերկ 'ի նոցանէ:

Եւ տարան զՅիսուս առ քահանայա. 53

- պետն կայիապա . և դային ընդ նմա իմ
 քահանայապետքն և գպիրք և ծերք :
- 54 Եւ Պետրոս երթայր ՚ի հեռաստանէ :
 զհետ նորա մինչև ՚ի ներքս իսկ ՚ի գա-
 լիթ քահանայապետին , և նստէր ընդ
 սպասաւորսն և ջեռնոյր առ լուսովն :
- 55 Իսկ քահանայապետքն և իմ ատեանն
 խնդրէին հակառակ Յսի վկայութի ինչ ,
 զի սպանանիցեն զնա . և ոչ գտանէին :
- 56 Օ ՚ի բազումք սուտ վկայութիւն վկայ-
 էին զնմանէ , և նման միմեանց ոչ էին
 վկայութիւնքն :
- 57 Եւ յարուցեալ վկայէին սուտ զնմա-
 նէ և ասէին :
- 58 Թէ մեք լուաք ՚ի դմանէ զի ասէր . ես
 քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ ,
 և զերիս աւուրս շինեցից այլ առանց
 ձեռագործի :
- 59 Իսկայն և այնպէս չէր նման վկայու-
 թիւնն նոցա :
- 60 Եւ յարուցեալ քահանայապետն ՚ի
 մէջ՝ հարցանէր զՅս և ասէր . ոչի՞նչ տաս
 պատասխանի , զի՞նչ դոքա զքէն վկայեն :
- 61 Եւ նա լուս և եթ կայր և չտայր ինչ
 պատասխանի : Դարձեալ քահանայա-

պետն հարցանէր զնա կրկին անգամ և
ասէր. դու ես Քս որդի Այօրհնելոյն:
Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա. 62

դու ասացեր թէ ես եմ, բայց տեսանի
ցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ
զօրու թէն և եկեալ ընդ ամպս երկնից:
Եւ քահանայապետն պատառեաց վաղ- 63
վաղակի զպատմութեանս իւր և ասէ .

զի՞նչ ևս պիտոյ են մեզ վկայք:

Ահա լուայք ամենեքին զհայհոյութիւն 64
ի բերանոյ դորա, զիարդ թուի ձեզ .
և ամենեքեան դատապարտեցին զնա
թէ մահապարտ է:

Եւ ոմանք սկսան թքանել ընդ երեսս 65
նորա. ձորձ զգլխով արկանել՝ կռվել և
ասել, մարգարեաց մեզ Քրիստոսդ՝ ո՞վ
է այն որ եհարն զքեզ. և սպասաւորքն
ապտակս հանէին նմա:

Եւ Պետրոս մինչդեռ էր ՚ի խոնարհ ՚ի 66
դաւթին, գայ աղախին մի քահանայա-
պետին:

Եւ տեսանէ զնա զի Չեռնոյր. հայեցաւ 67
ընդ նա և ասէ, և դու ընդ Յիսուսի
Նազովրեցւոյ էիր:

Նա ուրացաւ և ասէ. ոչ ճանաչեմ և ոչ 68

- գիտեմ զինչ դուդ ասես . և իբրև ել
 յարտաքին դաւիթն , և հաւ խօսեցաւ :
 69 Դարձեալ ետես զնա աղախինն , և սկսաւ
 ասել ցայնօսիկ որ շուրջն կային , թէ և
 սա 'ի նոցանէ է :
 70 Եւ նա դարձեալ ուրացաւ . և յետ սա-
 կաւ միոյ՝ դարձեալ որ շուրջն կային ,
 ասեն ցՊետրոս . արդարև և դու 'ի նո-
 ցանէ ես , քանզի Գալիլեացի ես՝ և
 խօսքդ իսկ քո նման են :
 71 Եւ նա սկսաւ նզովել երդնուլ և ասել ,
 թէ ոչ գիտեմ զայրն՝ զորմէ դուքդ ասէք :
 72 Եւ նոյն ժամայն կրկին հաւ խօսեցաւ .
 և յիշեաց Պետրոս զբանն զոր ասաց ցնա
 Յս , թէ չև իցէ հաւու երկիցս խօսեալ՝
 զի դու երկիցս ուրացիս զիս , և սկսաւ լալ :

Գ Լ : Ժ Ե

- 1 Եւ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խոր-
 հուրդ արարեալ քահանայապետիցն
 հանդերձ ծերովքն և դպրօք և ամե-
 նայն ատեանն , կապեցին զՅիսուս և
 տարան մատնեցին Պիղատոսի :
 2 Եւ հարց զնա Պիղատոս և ասէ . զո՞ւ ես

Թագաւորն Հրէից . նա պատասխանի
ետ նմա և ասէ , դու ասես :

Եւ չարախօսէին զնմանէ յոյժ քահա- 3
նայապետքն , և նա ոչինչ տայր պա-
տասխանի :

Իսկ Պիղատոս դարձեալ հարցանէր ըզ 4
նա . ոչինչ տաս պատասխանի , տես
քանի՞ ամբաստանեն զքէն :

Եւ Յիսուս այնուհետև ոչինչ ետ պա- 5
տասխանի , մինչև զարմանալ յոյժ Պի-
ղատոսի :

Բայց ըստ տօնի արձակէր նոցա զմի որ 6
զկապեալ , զոր ինքեանք խնդրէին :

Եւ էր որում անուն էր Բարաբբաս՝ կապ 7
եալ ընդ խռովիչօն , որոց ՚ի խռովելն՝
այր մի սպանեալ էր :

Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամ- 8
բոսն և խնդրել՝ որպէս սովոր էր , զի
արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն :

Պատասխանի ետ Պիղատոս և ասէ ցնն . 9
կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զարքայն
Հրէից :

Բանզի գիտէր թէ առ նախանձու մատ 10
նեցին զնա քահանայապետքն :

Որք և զամբոսն հաւանեցուցին զի ար- 11

ձակեցէ նոցա զԲարաբբայն:

- 12 Դարձեալ պատասխանի ետ Պիղատոս
և ասէ ցնոսա . իսկ զի՛նչ կամիք թէ
արարից զարբայն Հրէից:
- 13 Եւ նոքա դարձեալ աղաղակէին՝ յուզ-
եալք ՚ի քահանայապետիցն , ՚ի խաչ
հան զդա:
- 14 Եւ ցնոսա Պիղատոս , զի՛նչ ինչ չար ա-
րարեալ իցէ դորա . և նոքա առաւել ևս
աղաղակէին և ասէին , ՚ի խաչ հան զդա:
- 15 Իսկ Պիղատոս իբրև զմիոս կամեցաւ
հաճել զամբոխին , արձակեաց նոցա
զԲարաբբայն , և զՅիսուս դան հարեալ՝
ետ ՚ի ձեռս զի ՚ի խաչ ելանիցէ:
- 16 Եւ զինուորքն տարան զնա ՚ի ներքս ՚ի
գաւիթն՝ ուր հրապարակն էր . և կոչեն
միանգամայն զամենայն զգունդն:
- 17 Եւ զգեցուցանեն նմա քղամիդ կարմիր
և ծիրանիս , և եղին ՚ի գլուխ նորա
պսակ արարեալ ՚ի փշոց:
- 18 Եւ սկսան ողջոյն տալ նմա և ասել , ողջ
եր արքայդ Հրէից:
- 19 Եւ ծեծէին զգլուխն եղեգամբ , և
թքանէին ընդ երեսս , և ՚ի ծունր թջ-
եալ երկիրպագանէին նմա:

Եւ իբրև կատակեցին զնա՝ մերկացու- 20
ցին զքղամիդն և զծիրանիս, և զգեցու-
ցին նմա զիւր հանդերձն, և ամին ար-
տաքս զի ՚ի խաչ հանցեն զնա:

Եւ ունեին պահակ զՍիմոն Աիւրենացի՝ 21
որ ընդ այն անցանէր՝ եկեալ յազա-
րակէ, զհայրն Աղեքսանդրի և Ռուփայ.
զի բարձցէ զխաչափայտն նորա:

Եւ ամեն զնա ՚ի Գողգոթա՝ տեղի մի, 22
որ Թարգմանի տեղի կառափելոյ:

Եւ տային նմա գինի զմուսեալ, և նա 23
ոչ առ, և հանին զնա ՚ի խաչ:

Եւ բաժանեցին զհանդերձս նորա, ար- 24
կեալ վիճակս ՚ի վրձէ՝ ո՛ր զինչ առնուցու:

Իր ժամ երրորդ և հանին զնա ՚ի խաչ: 25

Եւ էր գիր վնասու նորա գրեալ Թէ 26
Թագաւոր է Հրէից:

Եւ ընդ նմա հանին ՚ի խաչ երկուս աւա- 27
զակս, մի ընդ աջմէ և մի ընդ ահեկէ նր:

Եւ լցաւ գիրն որ ասէ, Թէ ընդ անօ- 28
րէնս համարեցաւ:

Եւ որք անցանէինն հայհոյէին զնա, 29
շարժեալ զգլուխս իւրեանց և ասէին.
վահ, որ քակէիր զտաճարն և զերիս ա-
ւուրս շինէիր:

- 30 Ապրեցո զանձն քո և էջ ՚ի խաչէդ :
- 31 Նոյնպէս և քահանայապետից այլն աւարեալ ընդ միմեանս հանդերձ դրպորօքն ասէին . զայլս ապրեցոյց , զանձն ոչ կարէ ապրեցուցանել :
- 32 Բրիտոսդ արքայդ Իսրայէլի , իջցէ այժմ ՚ի խաչէ այտի , զի տեսցուք և հաւատասցուք դմա . և որ ընդ նմա ՚ի խաչն ելեալ էին՝ նախատէին զնա :
- 33 Եւ իբրև վեց ժամ եղև , խաւար կարաւ զամենայն երկիր մինչև ցինն ժամ :
- 34 Եւ յիններորդ ժամուն աղաղակեաց Յս ՚ի ձայն մեծ և ասէ . էլի էլի , լամասաբաբթանի . որ Թարգմանի , Աստուած իմ Աստուած իմ՝ ընդէր Թողեր զիս :
- 35 Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ որ շուրջն կային զնովսւ՝ իբրև լուան , ասէին Թէ զԵղիա կարգայ :
- 36 Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի քացախով , և հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմպել նմա , և ասէ . Թոյլ տոյր , տեսցուք դայ Եղիա իջուցանել զդա :
- 37 Եւ Յիսուս արձակեաց ձայն մեծ և եհան զոգի :
- 38 Եւ վարագոյր տաճարին պատանեցաւ .

յերկուս ՚ի վերուստ մինչև ՚ի խոնարհ :
 Լ,ւ տեսեալ հարիւրապետին որ կայր 39
 անդ եթէ աղաղակեաց և եհան զոգի ,
 ասէ . արդարև այս այս որդի ԱՅ էր :
 Լ,ին և կանայք որ հայէին ՚ի հեռաս 40
 տանէ , յորս էր Մարիամ Մագդաղենա
 ցի և Մարիամ Յակովբու փոքրկան և
 Յովսեայ մայրն և Սողովմէ :

Աբբ յորժամ էրն ՚ի Գալիլեա՝ զհետ 41
 շրջէին նորա և պաշտէին զնա . և այլ
 բազում կանայք՝ որ ընդ նմա իսկ ել-
 եալ էին յԵրուսաղէմ :

Լ,ւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուրբաթ 42
 էր որ ՚ի շաբաթն մտանէր :

Լ,կեալ Յովսէփ որ յԱրիմաթեայն էր՝ 43
 այր պարկեշտ նախարար , որ և ինքն իսկ
 ակն ունէր արքայութեանն Աստուծոյ .

համարձակեցաւ եմուտ առ Պիղատոս ,
 և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի :

Լ,ւ Պիղատոս զարմացաւ թէ այնչափ 44
 վաղ մեռաւ , և կոչեցեալ առ ինքն զհար
 իւրապետն , եհարց զնա և ասէ , թէ
 արդարև այնչափ վաղ մեռաւ :

Լ,ւ իբրև ստուգեաց ՚ի հարիւրապետէ 45
 անտի , շնորհեաց զմարմինն Յովսէփայ :

- 46 Եւ Յովսէփ գնեաց կտաւ՝ և իջուցեալ
 գնա պատեաց կտաւովն, և եղ ՚ի գերեզ
 մանի, զոր էր փորեալ ՚ի վիմէ. և թաւա
 լեցոյց վէմ մի ՚ի դուռն գերեզմանին:
- 47 Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի և Մա
 րիամ Յակովբայ և Յովսեայ, տեսին
 զտեղին ուր եղաւ:

Գ. Լ. Ժ. Թ.

- 1 Եւ իբրև անց շաբաթն, Մարիամ
 Մագդաղենացի և Մարիամ Յակովբայ
 և Սողովմէ՝ չորան պատրաստեցին խուն
 կըս, զի եկեսցեն օծցեն զնա:
- 2 Եւ ընդ առաւօտս միաշաբաթուն գան
 ՚ի գերեզմանն ընդ արևադարն:
- 3 Եւ ասէին ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուս
 ցէ մեզ զվէմն ՚ի դրաց գերեզմանին:
- 4 Եւ հայեցեալ տեսին զի թաւալեցուց
 եալ էր զվէմն ՚ի գերեզմանէն, քանզի
 էր մեծ յոյժ:
- 5 Եւ մտեալ ՚ի ներքս ՚ի գերեզմանն՝ տե
 սին երիտասարդ մի զի նստէր ընդ աջմէ
 կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան սպի
 տակ, և զարհուրեցան:

Եւ նա ասէ ցնոսա . մի երկնչիք , զՅի- 6
սուս խնդրէք զՆազովրեցի զխաչելեալն ,
յարեաւ չէ աստ . ահաւաղիկ տեղին
ուր եղին զնա :

Եւ երթայք ասացէք ցաշակերտս նո- 7
րա և ցՊետրոս , եթէ ահա յառաջա-
գոյն երթայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեա ,
անդ տեսանիցէք զնա՝ որնք ասացն ձեզ :

Եւ իբրև լուան՝ ելին և փախեան ՚ի գե- 8
րեզմանէն , քանզի զահի հարեալ էին .
և ոչ ումեք ինչ ասացին , զի երկնչէին :

Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն առա 9
ջին միաշաբաթուն՝ երևեցաւ Մարիա-
մու Մագդաղենացւոյ , յորմէ հանեալ
էր զօթն դէն :

Եւ նա երթեալ պատմեաց այնոցիկ՝ որ 10
ընդ նմայնէին , մինչդեռ սգային և լային :

Նոքա իբրև լուան թէ կենդանի է՝ և 11
երևեցաւ նմա , ոչ հաւատացին :

Յետոյ երևեցաւ այլով կերպորանաւ 12
որք երթային յանդաստան :

Նոքա չոքան պատմեցին այլոց , և ոչ 13
նոցա հաւատացին :

Յետոյ մինչդեռ բազմեալ էին մետա- 14
սանքն՝ երևեցաւ նոցա , և թշնամանեաց

զանհաւատութի նց և զխստասրտութի,
զի որ երեւցաւ նոցա յարուցեալ ՚ի
մեռելոց՝ և նոքա ոչ հաւատացին:

15 Եւ ասէ ցնոսա . երթայք յաշխարհ ա-
մենայն , և քարոզեցէք զաւետարանն
ամենայն արարածոց:

16 Որ հաւատայ և մկրտեսցի կեցցէ , և որ
ոչն հաւատայ դատապարտեսցի:

17 Նշանք այսոքիկ որ հաւատանն , երթի-
ցեն զհետ այնոցիկ . յանուն իմ դես
հանցեն , լեզուս խօսեսցին:

18 Ի ձեռս իւրեանց օծս բարձցեն , և եթէ
մահացու ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ոչ
վնասեսցէ . ՚ի վերայ հիւանդաց ձեռս
դիցեն և բժշկեսցին:

19 Եւ ինքն տէր Յիսուս յետ խօսելոյն
ընդ նոսա՝ համբարձաւ յերկինս , և
նստաւ ընդ աջմէ հօր:

20 Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն
երկիր՝ տեառն դորժակցութեամբ , և
զբանն հաստատէին ամենայն նշանօք
որ երթայր զհետ նոցա:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹՒԻՒՆ

ՂՈՒԿԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Ղուկաս արուեստի որ ըստ Ղուկայ գրեալ է: Նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ էր Պետրոսի, և ձեռնադրեցաւ ընթացակից Պողոսի, և վկայեցաւ 'ի նմանէ. սա գրեաց զաւետարանս զայս: Սկիզբն առնէ 'ի ծննդէնէն Յովհաննու, և զոր ըստ նմին. պատմէ և զմարմնանալ փրկչին, ազգաթիւ առնէ և էլանէ 'ի Յովսէփայ 'ի Գաւիթ, և 'ի Գաւթայ մինչև յԱդամ: Պատմէ սա և զվկրտութիւնն Յովհաննու. և լինելով 'ի լեառնն՝ զփորձելն 'ի սատանայէ, և զընտրութիւն աշակերտացն, և այլ եօթանասունս. եցոյց նշանս և արուեստս բազումս եղեալս. և զխորհուրդ մատնութեան և զկատարածն՝ որ մտնեցաւ Պիղատոսի Պոնտացւոյ, և խաչեցաւ մարմնով. զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, և որք խաչեցան յերկուց աւազակացն՝ մին ապաշխարեաց խոստովանութեամբ: Եւ զի մարմին նորա եղաւ 'ի գերեզմանի, և յարեաւ յերրորդ աւուրն. և յետ այսորիկ համբարձաւ յերկինս՝ տեսանելով հրեշտակացն:

Ղուկաս արուեստի բժիշկ գրով, սա աշակերտեցաւ փրկչին, և համարեալ կոչեցաւ 'ի թիւս եօթանասնիցն: Իսկ յետոյ աշակերտեցաւ Պողոսի, վասն որոյ ասի գովութիւն սորա յաւետարանին: Սա հրամանաւ Պողոսի գրեաց զաւետարանս իւր յԱնտիոք քաղաքի 'ի լեզու Ասորի՝ զինի եօթնևտասն ամի համբառնալոյ փրկչին:

Ղուկաս՝ յարութիւն:

Ս Կ Ի Ջ Բ Ն Գ Լ Խ Ո Յ

Ա-Է-Բ-Գ-Դ-Ե-Ն ՈՐ ԸՍՏ ՂԱ-ԽՈՅ:

	ԳԼ.	ԿԵՐ.
Վասն աշխարհագրին	Բ.	4
Վասն բացօթեայ հովուացն	Բ.	8
Վասն Միսկովնի	Բ.	25
Վասն մարդարեին Աննայի	Բ.	56
Վասն լինելոյ բանին ԱՄ առ Յովհաննէս	Գ.	2
Վասն որոց հարցանելին զՅովհաննէս	Գ.	10
Վասն փորձու թեանց փրկչին	Գ.	2
Վասն որ ունէր զհոգին դիւական	Գ.	55
Վասն զորանչին Պետրոսի	Գ.	58
Վասն որոց բժշկելին 'ի պէս պէս հիւանդուեց	Գ.	40
Վասն որոց ձկանցն	Ե.	4
Վասն բորոտին	Ե.	12
Վասն անդամալուծին	Ե.	15
Վասն Ղեւեայ մարտաւորին	Ե.	27
Վասն գօսարեալ ձեռինն	Զ.	6
Վասն առաքելոցն համարոյ	Զ.	15
Վասն երանութեանցն	Զ.	20
Վասն հարիւրապետին	Ե.	2
Վասն որդւոյ այրւոյն	Ե.	12
Վասն որոց առաքելցանն 'ի Յովհաննէ	Ե.	19
Վասն օծանելոյ զտէրն մեռնաւն	Ե.	58
Վասն առակի սերմնացանին	Ը.	5
Վասն սաստեղոյ ջուրցն	Ը.	24
Վասն որ ունէր զլեզւովն	Ը.	27
Վասն դատեր Ճողովդապետին	Ը.	41
Վասն տեռատես կնոջն	Ը.	45
Վասն առաքելոյ զերկոտարանն	Թ.	2
Վասն հինգ հացիցն , և երկու ձկանցն	Թ.	15
Վասն ցաշակերտան հարցանելոյ	Թ.	18
Վասն այլակերպութեանն Յիսուսի	Թ.	29

Վասն լուսնահարին	Թ .	59
Վասն խորհէլոյ Թէ՛ սվ մեծ իցէ	Թ .	46
Վասն չտալոյն հրաման զկնի երթալ	Թ .	57
Վասն երևեցուցանելոյ զեօթանասունս	Ժ .	1
Վասն հարցանելոյ օրինականին	Ժ .	26
Վասն անկելոյն 'ի ձեռս աւազակաց	Ժ .	30
Վասն Մարիամու և Մարթայի	Ժ .	38
Վասն յաղօթս կալոյն	Ժա .	1
Վասն խուլ դիւին	Ժա .	14
Վասն՝ որ կինն ձայն եբարձ 'ի ժողովրդեանն . Ժա .		27
Վասն նշան խնդրելոյն	Ժա .	29
Վասն՝ որ Փարիսեցին կոչեաց զտէրն	Ժա .	37
Վասն վայ տալոյ օրինականացն	Ժա .	46
Վասն խմորոյ Փարիսեցւոցն	Ժբ .	1
Վասն բաժանելոյ զինչն ընդ եղբօրն	Ժբ .	15
Վասն պտղաբերելոյ անդոյ մեծատանն	Ժբ .	16
Վասն Գալիլեացւոցն՝ և որոց 'ի Սելուլամ, և վասն Թզենւոյն	Ժգ .	1
Վասն կարկամեալ կնոջն այսահարի	Ժգ .	11
Վասն առակացն	Ժգ .	19
Վասն՝ Թէ սակաւք իցեն որ ապրելոց իցեն . Ժգ .		25
Վասն՝ որք ասացին ցՅիսուս զԷբրովդէէ . Ժգ .		31
Վասն՝ որ ջրդողեալ էր	Ժդ .	2
Վասն՝ որք սիրեն զնախագահս	Ժդ .	7
Վասն կոչելոյն յընթրիսն	Ժդ .	12
Վասն շինելոյ աշտարակին	Ժդ .	28
Վասն հարիւր ոչխարացն	Ժե .	4
Վասն անառակ որդւոյն	Ժե .	11
Վասն անիրաւ տնտեսին	Ժզ .	1
Վասն մեծատանն , և Ղազարու	Ժզ .	19
Վասն տան բորոտացն	Ժէ .	12
Վասն անիրաւ դատաւորին	Ժը .	2
Վասն Փարիսեցւոյն, և մարտաւորին	Ժը .	10
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս	Ժը .	18
Վասն կուրին	Ժը .	35

Վասն Զարեհոսի	ԺԹ .	2
Վասն գնալոյ առնուլ իւր ԹագաւորուԹիւն և դառնալ	ԺԹ .	12
Վասն առնլոյ զտասն մնասն	ԺԹ .	15
Վասն յաւանակին	ԺԹ .	50
Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զտէր	Ի .	1
Վասն առակի այգւոյն	Ի .	9
Վասն դահեկանին	Ի .	25
Վասն Սաղուկեցւոյն	Ի .	27
Վասն Թէ զիւրդ է որդի Գաւթի քն	Ի .	41
Վասն երկու լումայի այրւոյն	Իա .	2
Վասն հարցման կատարածին	Իա .	7
Վասն զատկին	Իբ .	1
Վասն վիճելոյն Թէ ո՞վ մեծ իցէ	Իբ .	24
Վասն խնդրելոյն սատանայի փորձել զՍիմովն	Իբ .	51
Վասն նախատանաց շերտի	Իգ .	11
Վասն կոծելոյ կանանցն	Իգ .	27
Վասն սպաշխարելոյ աւազակին	Իգ .	40
Վասն խնդրելոյ զտէրունական մարմինն	Իգ .	52
Վասն իւզարեր կանանցն	Իդ .	1
Վասն կղէովպեանցն	Իդ .	15
Վասն համբառնալոյն տեառն	Իդ .	51

1	1870	...
2	1871	...
3	1872	...
4	1873	...
5	1874	...
6	1875	...
7	1876	...
8	1877	...
9	1878	...
10	1879	...
11	1880	...
12	1881	...
13	1882	...
14	1883	...
15	1884	...
16	1885	...
17	1886	...
18	1887	...
19	1888	...
20	1889	...
21	1890	...
22	1891	...
23	1892	...
24	1893	...
25	1894	...
26	1895	...
27	1896	...
28	1897	...
29	1898	...
30	1899	...
31	1900	...

St. Luke Evangelist

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԲՆՏ ԴՈՒԿԸՍՈՒ

ԳԼ Ե

- 1 ՔԱՆՁԻ բազումք յօժարեցին վերստին կարգել զպատմութիւնն վասն իրացն հաստատելոց 'ի մեզ:
- 2 Որպէս աւանդեցին մեզ որ 'ի սկզբանէ ահանատեաք և սպասաւորք եղեն բանին:
- 3 Կամ եղև և ինձ որ 'ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի ամենայնի՝ ճշմարտութեամբ կարգաւ գրել քեզ, քաջդ Թէոփիլէ:
- 4 Օհ ծանիցես զբանիցն՝ որոց աշակերտեցար, զճշմարտութիւնն:

Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի 5
 Հրէաստանի, քահանայ ոմն անուն Չա-
 քարիա ՚ի դասակարգէ Աբիայ . և կին
 նորա ՚ի դատերաց Ահարովնի, և անուն
 նորա Եղիսաբեթ:

Եւ էին արդարք երկոքին առաջի Աստու 6
 ծոյ, դնային յամենայն պատուիրանս և
 յիրաւունս տեառն անարատք:

Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ, քանզի Եղի- 7
 սաբեթ ամուլ էր, և երկոքեան անցեալ
 էին զաւուրքք իւրեանց:

Եւ եղև ՚ի քահանայանալն նորա ըստ 8
 կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի ԱՅ:

Ըստ օրինի քահանայութեն՝ եհաս նմա 9
 խունկ արկանել մտեալ ՚ի տաճարն տն:

Եւ ամ բազմութի ժողովրդեանն կային 10
 յաղօթս արտաքոյ՝ ՚ի ժամ խնկոցն:

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ տեառն, զի 11
 կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խնկոցն:

Եւ խռովեցաւ Չաքարիա իբրև ետես, 12
 և անկաւ ահ ՚ի վերայ նորա:

Եսէ ցնա հրեշտակն տեառն . մի երկնչիւր 13
 Չաքարիա, զի լսելի եղեն աղօթք քո,
 և կին քո Եղիսաբեթ ճնցի քեզ որդի
 և կոչեսցես զանուն նորա Յովհաննէս:

- 14 Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն , և բազումք ՚ի ծննդեան նորա խնդասցեն :
- 15 Օ ի եղիցի մեծ առաջի տեառն , և դինի և օղի մի արբցէ , և հոգւով սրբով լըցի անդատին յորովայնէ մօր իւրոյ :
- 16 Եւ զբազումս յորդոցն Իսրայէլի դարձուցէ ՚ի տէր Աստուած իւրեանց :
- 17 Եւ ինքն եկեացէ առաջի նորա հոգւով զօրութեամբ Եղիայի , դարձուցանել ըզ սիրտս հարց յորդիս , և զանհաւանս յիմաստութիւն արդարոց , պատրաստել տեառն ժողովուրդ կազմեալ :
- 18 Եւ ասէ Չաքարիա ցհրեշտակն . և իւր գիտացից զայդ , զի ես ծեր եմ և կին իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք :
- 19 Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա . ես եմ Գաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Աստուծոյ , և առաքեցայ խօսել ընդ քեզ և աւետարանել քեզ զայդ :
- 20 Եւ ահա եղիցիս համբ , և մի կարասցես խօսել մինչև ցօրն յորում այդ լինիցի , փոխանակ զի ոչ հաւատացեր բանից իմոց որք լըցին ՚ի ժամանակի իւրեանց :
- 21 Եւ ժողովուրդն ականուներ Չաքարիայ , և

- զարմանային ընդ յամեն նր' ՚ի տաճարին:
 Եւ իբրև ել' ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա . 22
 և իմացան թէ տեսիլ ետես ՚ի տաճա-
 րին . և նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա և
 կայր պապանձեալ:
- Եւ եղև իբրև լցան աւուրք պաշտաման 23
 նորա , զնաց ՚ի տուն իւր:
- Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ յղացաւ 24
 Եղիաբեթ կինն նորա , և թաքուցանէր
 զանձն ամիսս հինգ և ասէր:
- Օ ինչ գործ գործեաց ընդ իա տէր յա- 25
 ւուրս՝ յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնա-
 խատինս իմ ՚ի մարդկանէ:
- Եւ յամենանն վեցերորդի առաքեցաւ 26
 Գաբրիէլ հրեշտակ յԱստուծոյ ՚ի քա-
 ղաք մի Գալիլեացւոց , որում անուն էր
 Նազարեթ:
- Եւ կոյս խօսեցեալ առն , որում անուն 27
 էր Յովսէփ՝ ՚ի տանէ Գաւթի , և ա-
 նուն կուսին Մարիամ:
- Եւ եկեալ առ նա ասէ , ուրախ լեր բեր- 28
 կրեալդ , տէր ընդ քեզ:
- Եւ նա ընդ բանսն խառվեցաւ և խորհէր 29
 ընդ միտս թէ որպիսի ինչ իցէ ողջոյնս այս:
- Եւ ասէ ցնա հրեշտակն . մի երկնչիւր 30

- Մարիամ, զի գտեր շնորհս յԱստուծոյ:
- 31 Եւ ահա յղասջիր և ծնցես որդի, և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս:
- 32 Եւ եղիցի մեծ, և որդի բարձրելոյ կոչեսցի. և տացէ նմա տէր Աճ զաթոռն Դաւթի հօր նորա, և թագաւորեսցէ ՚ի վերայ տանն Յակովբայ ՚ի յաւիտեանս:
- 33 Եւ թագաւորուէ նորա վախճան մի լիցի:
- 34 Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտակն, զի արդ լինիցի ինձ այդ, քանզի զայր ոչ գիտեմ:
- 35 Պատասխանի ետ հրեշտակն և ասէ ցնա. հոգի սուրբ եկեսցէ ՚ի քեզ, և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ քո. քանզի և որ ծնանելոցն է ՚ի քէն՝ սուրբ է, և որդի Աստուծոյ կոչեսցի:
- 36 Եւ ահա եղիսաբեթ ազգական քո՝ և նա յղի է ՚ի ծերութեան իւրում, և այս վեցերորդ ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեսցեալ էր:
- 37 Օ ի ոչ տկարացի առ յԱՅ ամ բան:
- 38 Եւ ասէ Մարիամ. ահաւասիկ կամ աղախին տեառն, եղիցի ինձ ըստ բանի քում. և գնաց ՚ի նմանէ հրեշտակն:
- 39 Հարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ, գնաց ՚ի լեռնակողմն փութապէս

- Ի քաղաքն Յուդայ:
- Եւ եմուտ ՚ի տուն Չաքարիայ, և ետ 40
 ողջոյն Եղիսաբեթի:
- Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն Մարիա. 41
 մու Եղիսաբեթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա. և լցաւ Եղիսաբեթ հող-
 ւով սրբով:
- Եւ ՚ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ. 42
 օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ
 է ստուղ որովայնի քո:
- Եւ ուստի է ինձ այս զի եկեսցէ մայր 43
 տեառն իմոյ առ իս:
- Օ ի ահաւասիկ իբրև եղև ձայն ող- 44
 ջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծա-
 լով մանուկս յորովայնի իմում:
- Եւ երանի որ հաւատայցէ եթէ եղիցի 45
 կատարումն ասացելոցս նմա ՚ի տեառնէ:
- Եւ ասէ Մարիամ. Մեծացուցէ անձն 46
 իմ զտէր:
- Եւ ցնծացաւ հողի իմ յԱՃ փրկիչ իմ: 47
- Օ ի հայեցաւ ՚ի խոնարհութի աղախ. 48
 նոյ իւրոյ. զի ահա յայամ հետէ երա-
 նեսցեն ինձ ամենայն ազգք:
- Օ ի արար ինձ մեծամեծս հզօրն, և սբ 49
 է անուն նորա:

- 50 Եւ զողորմութիւնն նորա ազգաց յազգս
երկիր զածաց իւրոց:
- 51 Արար զօրութի բազկաւ իւրով, ցրուեաց
զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց:
- 52 Բակեաց զհզօրս յաթոռոց և բարձ-
րացոյց զխոնարհս:
- 53 Օքաղցեալս լցոյց բարութեամբ, և
զմեծատունս արձակեաց ունայնս:
- 54 Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւ-
րում՝ յիշել զողորմութիւնս:
- 55 Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր՝ Աբրա
համու և զաւակի նորա յաւիտեանս:
- 56 Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս
երիս, և դարձաւ ՚ի տուն իւր:
- 57 Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծը-
նանելոյ, և ծնաւ որդի:
- 58 Եւ լուան որ շուրջ զնովաւ էին՝ և ազ-
դատոհմ նորա, զի մեծ արար տէր զողոր
մութի իւր ընդ նմա. և խնդային ընդ նմա:
- 59 Եւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին
թլխատել զմանուկն, և կոչէին զնա
յանուն հօր իւրոյ Զաքարիա:
- 60 Պատասխանի ետ մայր նորա և ասէ .
ոչ, այլ կոչեսցի Յովհաննէս:
- 61 Եւ ասեն ցնա . քանզի ոչ ոք է յազգի

քու՛մ, որոյ կոչի անունն Յովհաննէս:
 Լինարկէին հօրն նորա թէ զի՛նչ կամիցի 62

կոչել զնա:

Եւ խնդրեաց տախտակ, գրեաց և ասէ, 63
 Յովհաննէս է անունն դորա. և զարմացան
 ամենեքին:

Եւ բացաւ բերանն նորա վաղվաղակի և 64
 լեզու նորա, և խօսէր և օրհնէր զԱ՛ծ:

Եւ եղև աս ՚ի վերայ ամենեցուն որ լսէ. 65
 ին զայս, և որ շուրջ բնակեալէին զնորքօք.

և ընդ ամենայն լեռնակողմն շրէ աստա
 նի պատմէին ամենայն բանքս այսոքիկ:

Եւ եղին ամենեքեան որ լսէինն ՚ի 66
 սիրտս իւրեանց, և ասէին. զի՛նչ լինիցի
 մանուկս այս. և ձեռն ան էր ընդ նմա:

Եւ ջաքարիա հայր նորա լցաւ հողւով 67
 սրբով, մարգարէացաւ և ասէ:

( ) օրհնեալ տէր Աստուած Իսրայելի, զի 68
 յայց ել մեզ, և արար փրկութիւն ժո
 ղովրդեան իւրում:

Եւ յարոյց եղջիւր փրկութեան մեզ ՚ի 69
 տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ:

Որպէս խօսեցաւ բերանով սրբոց՝ որ 70
 յաւիտենից մարգարէքն նորա էին:

Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց, և ՚ի 71

ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց:

- 72 Անել ողորմութիւն ընդ հարս մեր, և յիշել զուխտն իւր սուրբ:
- 73 Օ երդումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում՝ տալ մեզ:
- 74 Առանց երկիւղի, ՚ի ձեռաց թշնամեաց մերոց փրկեալս: Վաշտել զնա
- 75 Սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս կենաց մերոց:
- 76 Լուգու մանուկ, մարգարէ բարձրելոյ կոչեսցիր. զի երթիցես առաջի երեսաց ան պատրաստել զճանապարհս նորա:
- 77 Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովըրդեան նորա, ՚ի թողութի մեղաց նոցա:
- 78 Սան գթութեանց ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ, որովք այց արասցէ մեզ արեգակն ՚ի բարձանց:
- 79 Լրեւել որոց ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս մահու նատէին, ուղղել զոտս մեր ՚ի ճանապարհս խաղաղութեան:
- 80 Լու մանուկն աճէր և զօրանայր հոգւով, և էր յանապատս մինչև յօր երևելոյ նորա Իսրայելի:

Գ Լ Ի

- Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 1
 հրաման յՕգոստոս կայսերէ՝ աշխարհա-
 հազիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս:
 Եւ առաջին աշխարհազիր եղև ՚ի դա- 2
 տաւորութեան Ասորւոց Աիւրենեայ:
 Եւ երթային ամենեքեան մտանել յաշ- 3
 խարհազիր յիւրաքանչիւր քաղաքի:
 Եւ և Յովսէփ ՚ի Գալիլէէ ՚ի քաղաքէ 4
 Նազարեթէ՝ ՚ի Հրէաստան ՚ի քաղաք
 Դաւթի, որ կոչի Բեթղէհէմ. վասն լի-
 նելոյ նորա ՚ի տանէ և յազդէ Դաւթի,
 Ստանել յաշխարհազիր Մարեմաւ հան 5
 դերձ՝ զոր խօսեալն էր նմա և էր յղի:
 Եւ եղև ՚ի հասանելն նոցա անդր, լցան 6
 աւուրք ծնանելոյ նորա:
 Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և 7
 պատեաց ՚ի խանձարուրս և եղ զնա ՚ի
 մսուր, զի ոչ գոյր նոցա տեղի յիջևանին:
 Եւ հովիւք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ 8
 բացօթեադք, որ պահէին զպահպանու-
 թիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց:
 Եւ հրեշտակ տեառն երևեցաւ նոցա, 9

և փառք տեսան ծագեցին առ նոսա . և
երկեան երկիւղ մեծ :

10 Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն . մի երկնչիք ,
զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ու-
րախուժիւն մեծ որ եղիցի ամենայն
ժողովրդեանն :

11 Օ ի ծնաւ ձեզ այսօր փրկիչ , որ է օծ-
եալ տէր ՚ի քաղաքի Դաւթի :

12 Եւ այս նշանակ ձեզ . գտանիցէք մանուկ
պատեալ ՚ի խանձարուրս , և եղեալ ՚ի
մսուր :

13 Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին
ընդ այնմիկ բաղմութի զօրաց երկնաւո-
րաց , որ օրհնէին զԱստուած և ասէին .

14 Փառք ՚ի բարձունս ԱՅ , և յերկիր խա-
ղաղութիւն , ՚ի մարդիկ հաճութիւն :

15 Եւ եղև իբրև վերացան ՚ի նոցանէ
հրեշտակքն յերկինս , ասեն ցմիմեանս
հովիւքն . եկայք երթիցուք մինչև ցԲեթ-
ղէհէմ , և տեսցուք զի՛նչ է բանս այս
որ եղև զոր տէր եցոյց մեզ :

16 Եւ եկին փութանակի , և գտին զՄա-
րիամ և զՅովսէփ և զմանուկն եղեալ
՚ի մսուր :

17 Եւ ծանեան վասն բանին որ ասացաւ

նոցա զմանկանէն:

Եւ ամենեքեան որ լսէին, զարմանային 18
վասն բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա
հովիւքն:

Եւ Մարիամ զիմ զբանս զայստօսիկ պա- 19
հէր, և խելամուտ լինէր ՚ի սրտի իւրում:

Եւ դարձան հովիւքն, փառաւորառնէին 20
և օրհնէին զԱստուած, վասն ամի զոր
լուան և տեսին. ուն պատմեցաւ նոցա:

Եւ իբրև լցան աւուրք ութ թլիատել 21
զնա, և կոչեցաւ անուն նորա Յիսուս,
որ կոչեցեալն էր ՚ի հրեշտակէն՝ մինչև
յղացեալ էր զնա յորովայնի:

Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նո- 22
ցա ըստ օրինացն Մովսեսի, ածին զնա
յերուսաղէմ յանդիման առնել տեառն:

Արպէս և գրեալ է յօրէնս տեառն, թէ 23
ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝
սուրբ տեառն կոչեսցի:

Եւ տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն 24
յօրէնս տեառն, զոյգս տատրակաց,
կամ երկուս ձաղս աղաւնեաց:

Եւ ահա այր մի էր յԵմ, որոյ անուն 25
էր Սիմէոն. և էր այրն այն արդար և
երկիւղած, և ակն ունէր մխիթարու-

- Թեանն Իսրայելի, և հոգի սբ էր ՚ի նմա:
- 26 Եւ էր նորա հրաման առեալ ՚ի հոգւոյն սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ մինչև տեսցէ զօծեալն տեառն:
- 27 Եւ եկն հոգւովն ՚ի տաճարն, և իբրև ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս՝ առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինացն ՚ի վերայ նորա:
- 28 Եւ նա առ ընկալաւ զնա ՚ի գիրկս իւր, և օրհնեաց զԱստուած և ասէ.
- 29 Արդ արձակես զծառայս քո տէր ըստ բանի քում ՚ի խաղաղութիւն:
- 30 Օ ՚ի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո:
- 31 Օ որ պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց:
- 32 | յյս ՚ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառս ժողովրդեան քում Իսրայելի:
- 33 Եւ եին հայրն և մայր նորա զարմացեալ ՚ի վերայ բանիցն, որ խօսէին զնմանէ:
- 34 Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէովն, և ասէ ցՄարիամ մայր նորա. ահա սա կայ ՚ի գլորումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ Իսրայելի, և ՚ի նշան հակառակութեան:
- 35 Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր, զի յայտնեսցին ՚ի բազում սրտից խորհուրդք:

Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՛, դուստր 36
Փանուելի յազգէ Ասերայ. սա ինքն ան-
ցեալ էր զաւուրբք բազմօք՝ կեցեալ ընդ
առն ամս եօթն ՚ի կուսութենէ իւրմէ:

Եւ էր այրի ամաց իբրև ութսուն և չո 37
րից. որ ոչ մեկնէր ՚ի տաճարէն, այլ պա-
հօք և աղօթիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ:

Եւ սա ՚ի նմին ժամու յարուցեալ գո 38
հանայր զտեառնէ, և խօսէր զնմանէ
ընդ ամենեսին որ ակն ունէին փրկու-
թեանն Երուսաղէմի:

Եւ իբրև կատարեցին զամ ըստ օրինացն 39
տեառն, դարձան անդրէն ՚ի Գալիլեա
՚ի քաղաքն իւրեանց՝ Նազարեթ:

Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաս 40
տութիւն. և շնորհք Այէին ՚ի վերայ նորա:

Եւ երթային ծնողք նորա ամի ամի 41
Երուսաղէմ ՚ի տօն զատկին:

Եւ իբրև եղեն նորա ամք երկոտասան, 42
յեւանել նոցա Երուսաղէմ ըստ սովո-
րութեան տօնին:

Եւ կատարել զաւուրսն և դառնալ անդ 43
րէն, մնաց Յիսուս մանուկն Երուսա-
ղէմ. և ոչ գիտացին ծնողքն նորա:
Կարծէին զնմանէ թէ ընդ ուղեկիցսն 44

իցէ . եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ
 և խնդրէին զնա ընդ դրացիսն և ընդ
 ծանօթս :

45 Եւ իբրև ոչ գտին , դարձան անդրէն
 յերուսաղէմ խնդրել զնա :

46 Եւ եղև յետ երից աւուրց՝ գտին զնա ՚ի
 տաճարին , զի նստէր ընդ վարդապետսն .
 լսէր ՚ի նոցանէ և հարցանէր զնոսա :

47 Օ արմանային ամենեքեան որ լսէին ՚ի
 նմանէ՝ ընդ իմաստութիւնն և ընդ պա-
 տասխանիս նորա :

48 Եւ իբրև տեսին զնա՝ սքանչացան , և ա-
 սէ ցնա մայրն իւր . որդեակ , զի՛նչ գործ
 գործեցեր դու ընդ մեզ . ահաւասիկ հայր
 քո և ես տառապէաք խնդրէաք զքեզ :

49 Եւ ասէ ցնն . զի՛ խնդրէիք զիս , ոչ դիտէ
 իքեթէ ՚ի տան հօր իմոյ պարտէ ինձ լինել :

50 Եւ նոքա ոչ իմացան զբանն զոր խօսե-
 ցաւ ընդ նոսա :

51 Եւ էջ չնոսա , և գնաց ՚ի Նազարեթ .
 և էր նոցա հնազանդ , և մայր նորա պա-
 հէր զամենայն զբանսն ՚ի սրտի իւրում :

52 Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութիւն և
 հասակաւ , և շնորհօք յԱստուծոյ և ՚ի
 մարդկանէ :

Գ. Լ. Գ.

Լ Հնդե տասաներորդի ամի տէրութեն 1
 Տիբերեայ կայսեր, ՚ի դատաւորութեան
 Հրէաստանի Պիղատոսի Պոնտացւոյ, և
 ՚ի չորրորդպետութեն Գալիլեացւոց Հե-
 բոյլի, և ՚ի Փիլիպպոսի եղբօր նորա չոր-
 րորդպետութեան Խաւրացւոց և Տրա-
 քոնացւոց աշխարհին, և ՚ի չորրորդպե-
 տութեան Լիւսանեայ Աբիլենացւոյ:
 Լ Եւ ՚ի քահանայապետութեն Աննայի և 2
 Վայիափայ եղև բան Ա Մ ՚ի վերայ Յովհան
 նու որդւոյ Զաքարիայ՝ յանապատի անդ:
 Լ Ե կն յամենայն կողմն Յորդանանու 3
 քարոզել մկրտութիւն ապաշխարութեն
 ՚ի թողութիւն մեղաց:

Արպէս և գրեալ է ՚ի գիրս պատգամաց 4
 Եսայեայ մարգարէի . ձայն բարբառոյ
 յանապատի, պատրաստ արարէք զձանա
 պարհ տն, ուղիղ արարէք զչաւիղս նր:
 Լ մենայն ձորք լցցին, և ամենայն լերինք 5
 և բլուրք խոնարհեցցին. և եղիցին դժ-
 վարինքն ՚ի գիւրինս, և առապարքն ՚ի
 հարթ ձանապարհս:

- 6 Լ,ւ տեսցէ ամ մարմին զփրկութի Այ:
- 7 Լ,ւ ասէ ցժողովուրդսն ելեալս մկրտիլ
ի նմանէ. ծնունդք իժից, ո՞ եցոյց ձեզ
փախչել ՚ի բարկութենէն որ գալոց է:
- 8 Աբարէք այսուհետեւ պտուղս արժանի
ապաշխարութեան. և մի սկսանիցիք ա-
սել՝ եթէ ունիմք հայր զԱբրահամ.
զայս ասեմ ձեզ, եթէ կարող է Աստ-
ուած ՚ի քարանցս յայսցանէ յարուցա-
նել որդիս Աբրահամու:
- 9 Իայց ասաւ ասիկ տապար առ արմին
ծառոց կայ. ամենայն ծառ որ ոչ առնէ
զպտուղ բարւոք, հատանի և ՚ի հուր
արկանի:
- 10 Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ա-
սէին. իսկ արդ զի՛նչ գործեսցուք:
- 11 Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա, ոյր ի-
ցեն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ
ոյր ոչն գուցէ. և ոյր կայցէ կերակուր՝
նոյնպէս արասցէ:
- 12 Լ,կին և մաքսաւորք մկրտիլ, և ասն
ցնա. վարդապետ, զի՛նչ գործեսցուք:
- 13 Լ,ւ նա ասէ ցնոսա. մի ինչ աւելի քան
զհրամայեալն ձեզ առնիցէք:
- 14 Հարցանէին զնա և զինուորքն և ասէին.

և մեք զի՞նչ գործեսցուք . ասէ ցնոսա ,
 մի զոք խուլիցէք և մի զոք զրպարտի-
 ցէք , շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր :
 Ա՛րինչ ակն ունէր ժողովուրդն և խոր- 15
 հէին ամենեքեան ՚ի սիրտս իւրեանց վն
 Յովհաննու մի թէ սա իցէ Բրիտոսն ,
 Պատասխանի ետ ամենեցուն և ասէ . 16
 ես մկրտեմ զձեզ ջրով , բայց դայ զօրա-
 գոյն քան զիս , զորոյ չեմ բաւական բառ
 նալ զկօշիկս . նա մկրտեսցէ զձեզ հող-
 ւով սրբով և հրով :

Արոյ հեծանոցն ՚ի ձեռին իւրում սրբել 17
 զկալ իւր և ժողովել զցորեանն ՚ի շտե-
 մարանս իւր , և զյարդն այրեսցէ ան-
 շէջ հրով :

Բազում և այլ ինչ մխիթարութեամբ 18
 աւետարանէր ժողովրդեանն :

Բայց Հերովդէս չորրորդապետ յանդի- 19
 մանեալ ՚ի նմանէ վասն Հերովդիայ կը-
 նոջ եղբօր իւրոյ՝ և վասն ամենայն չար-
 եացն զոր գործեաց Հերովդէս ,

Յաւել և զայն ևս ՚ի վերայ ամենայնի . 20
 և եդ ՚ի բանտի զՅովհաննէս :

Աւ եղև ՚ի մկրտիլ ամենայն ժողովրդ- 21
 դեանն , և ընդ Յիսուսի մկրտիլն և կալ

յաղօթս, բանալ երկնից ,

- 22 Եւ իջանել հոգւոյն սրբոյ մարմնաւոր
տեսլեամբ իբրև զաղաւնի ՚ի վերայ նո-
րա . և գալ ձայն յերկնից որ ասէր, դու-
ես որդի իմ սիրելի՛ ընդ քեզ հաճեցայ:
- 23 Եւ ինքն Յիսուս էր ամաց իբրև երես-
նից, սկսեալ՝ որոց որպէս կարծէր որդի
Յովսեփայ: Որ Յակովբայն , որ Հեղ-
եայն , որ Մատթեայն:
- 24 Որ Ղևեայն , որ Մեղքեայն, որ Յան-
նեայն, որ Յովսեփայն:
- 25 Որ Մատթեայն, որ Ամովսայն, որ Նա-
ւուամայն , որ Եսդեայն , որ Նանգեայն:
- 26 Որ Մաաթայն , որ Մատտաթայն , որ
Սեմեայն, որ Յովսեփեայն, որ Յովդայն:
- 27 Որ Յովնանայն, որ Բեսայն, որ Զօրաբա-
բելին , որ Սաղաթիելին , որ Ներեայն:
- 28 Որ Մեղքեայն , որ Ադդեայն, որ Կով-
սամայն , որ Եղմովդադայն , որ Երայն:
- 29 Որ Յեսուայն, որ Եղիազարայն, որ Յով-
րամայն , որ Մատթայն , որ Ղևեայն:
- 30 Որ Սիմէովնին , որ Յուդային , որ Յովսե-
փայն , որ Յովնամայն , որ Եղեկիմայն:
- 31 Որ Մեղթայն, որ Մեննայն, որ Մատտա
թայն , որ Նաթանայն , որ Դաւթին:

ցեալ է, թէ ոչ փորձեսցես զտէր Աճ. քո:
 Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնն 13
 սատանայի, 'ի բաց եկաց 'ի նմանէ առ
 ժամանակ մի:

Բլլ Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ հոգ. 14
 ւոյն 'ի Գալիլեա, և ել համբաւ զնմա-
 նէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին:
 Եւ նա ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա 15
 փառաւորեալ յամենեցունց:

Եւ եկն 'ի Նազարեթ՝ ուր սնեալն էր. 16
 և եմօւտ ըստ սովորութեան իւրում յա-
 ւուրն շաբաթուց 'ի ժողովուրդն:

Եւ ետուն նմա գիրս զԵսայեայ մար. 17
 գարէի, և յարեաւ ընթեռնուլ. և իբ-
 րև եբաց զգիրսն՝ եգիտ զայն տեղի
 յորում գրեալն էր.

Հոգի տեսառն 'ի վերայ իմ, վասն որոյ 18
 և օծ իսկ զիս. աւետարանել աղ. քատաց
 առաքէց զիս, բժշկել զբեկեալս սրտիւք:
 Վարողել գերեաց զթողութիւն, և 19
 կուրաց տեսանել. արձակել զվիրաւորս
 'ի թողութիւն, քարոզել զտարեկան
 տեսառն ընդունելի:

Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն 20
 և նստաւ, և ամենեցուն որ 'ի ժողովր-

դեանն էին աչք՝ ՚ի նա հայէին:

21 Եւ սկսաւ ասել ցնոսա . այսօր լցան
գիրքս այս յականջս ձեր:

22 Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմա-
նային ընդ բանս շնորհացն որ ելանէին
՚ի բերանոյ նորա, և ասէին . ոչ սա է
որդին Յովսեփայ:

23 Եւ ասէ ցնոսա . ապաքէն ասիցէք առ
իս զառակս զայս, բժիշկ բժշկեա զանձն
քո . որչափ լուաք զոր արարեր ՚ի Վափառ
նառւմ, արա և աստ ՚ի քում գաւառի:

24 Եւ ասէ . ամէն ասեմ ձեզ, թէ չէ մար-
գարէ ընդունելի ՚ի քաղաքի իւրում:

25 Եւ յարեւ ասեմ ձեզ, զի բազում այրիք
էին յաւուրս Եղիայի ՚ի մէջ Խորայելի՝
յորժամ փակեցանն երկինք զերիս ամս
և զվեց ամիս . և եղև սով մեծ ընդ
ամենայն երկիր:

26 Եւ ոչ առ մի ՚ի նոցանէ առաքեցաւ
Եղիա, բայց միայն ՚ի Սարեփթայ Սիդով-
նացւոյ՝ առ կին մի այրի:

27 Եւ բազում բորոտք էին Խորայելի առ
Եղիսէիւ մարգարէիւ, և ոչ ոք ՚ի նոցանէ
սրբեցաւ, բայց միայն Նէեման Ասորի:

28 Եւ լցան ամենեքին բարկութեամբ ՚ի

ժողովրդեանն՝ իբրև լսէին զայս:

Եւ յարուցեալ հանին զնա արտաքոյ 29

քաղաքին , և ածին զնա մինչև յարտեան լերինն՝ յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շինեալ էր , գահավէժ առնել զնա:

Եւ նա անցեալ ընդ մէջ նոցա գնայր: 30

ԲԲ Եւ էջ ՚ի Վափառնաում ՚ի քաղաքն 31

Գալիլեացոց , և ուսուցանէր զնոսա ՚ի շաբաթսն:

Եւ զարմանային ընդ վարդապետութի 32

նորա , զի իշխանութեամբ էր բան նորա:

Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն այր մի , զոր 33

ունէր այս դիւի պղծոյ , և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ ,

Լսէ . թուլացո , զի կայ մեր և քո՝ Յի- 34

սուս Նազովրեցի , եկիր կորուսանել

զմեզ . գիտեմք զքեզ ո՛վ ես սուրբդ ԱՅ՝

Սաստեաց ՚ի նա Յիսուս և ասէ . պա- 35

պանձեաց և ել ՚ի դմանէ . զգետնեաց

զնա դեն ՚ի միջի անդ և ել ՚ի նմանէ , և

ինչ ոչ վնասեաց նմա:

Եւ եղեն զարմանալիք ՚ի վերայ ամենե- 36

ցուն , խօսէին ընդ միմեանս և ասէին .

զի՞նչ է բանս այս , զի իշխանութեամբ և

զօրութ՛ս սաստէ այսոց պղծոց և ելանեն:

- 37 Եւ երթայր հռչակ զնմանէ ընդ ամե-
նայն տեղիս շուրջ զգաւառաւնս :
- 38 Եւ յարուցեալ ՚ի Ժողովորդենէ անտի ,
եմուտ ՚ի տուն Սիմովնի :
- 39 Օ դքանչ Սիմովնի տաղնապէր ջերմամբ
մեծաւ , և աղաչեցին զնա վասն նորաս :
- 40 Եկաց առ նմա՝ սաստեաց ջերմանն և
եթող զնա , և վաղվաղակի յարեաւ՝ և
պաշտէր զնոսա :
- 41 Եւ ընդ արևուն մտանել , ամենեքեան
որոց էին հիւանդք ՚ի պէս պէս ցաւս՝
բերէին զնոսա առ նա : Եւ նա իւրա-
քանչիւր ումեք ՚ի նոցանէ զնէր ձեռս
և բժշկէր զնոսա :
- 42 Ելանէին դեք ՚ի բազմաց , աղաղակէին
և ասէին . եթէ դու ես որդի Աստուծոյ .
և նա սաստէր և ոչ տայր նոցա թոյլ խօ-
սել , զի գիտէին զնա թէ քրիստոսն է :
- 43 Եւ իբրև տիւ եղև , ել զնաց յանապատ ԲԳ
տեղի , և Ժողովուրդքն խնդրէին զնա .
եկին մինչև առ նա և արգելուին զնա ,
զի մի զնացէ ՚ի նոցանէ :
- 44 Եւ նա ասէ զնոսա . և այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ աւետարանել զարքայու-
թիւնն ԱՅ , զի յայն իսկ առաքեցայ :

սել, այլ թէ երթ ցոյց զանձն քո քահանային, և մատո պատարագ վասն սրբութեան քո որպէս և հրամայեաց Մովսէս, ՚ի վկայութիւն նոցա:

Լա յորդէր առաւել բանն զնմանէ, և 15
 ժողովէին ժողովուրդք բազումք լսել և բժշկել ՚ի հիւանդութենէ իւրեանց:
 Լա նա խոյս տայր յանապատ տեղիս, 16
 և կայր յաղօթս:

ԲԵ Լա եղև ՚ի միում աւուրց՝ և ինքն ու 17
 սուցանէր, և Փարիսեցիքն և օրինացն վարդապետք նստէին. որ ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց Գալիլեացոց և Հրէաստանի և Երուսաղէմի. և զօրութիւն տեսուն էր ՚ի բժշկել զնոսա:

Լա ահա արք բերէին մահճօք զայր մի 18
 որ էր անդամալոյժ, և խնդրէին զնա մուծանել ՚ի ներքս և դնել առաջի նորա:
 Լա իբրև ոչ գտանէին թէ ընդ որ մուծանիցեն զնա ՚ի ներքս վասն ամբոխին, ելին ՚ի տանիս և ՚ի ցուոցն կախեցին զնա, և իջուցին մահճօքն հանդերձ ՚ի մէջ առաջի Յիսուսի:

Լա տեսեալ զհաւատոսն նց, ասէ ցնա. 20
 այր դու, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո:

- 21 Սկսան խորհել դպիրքն և Փարիսեցիքն,
և ասեն . ո՞ն է սա որ խօսի զհայհոյու-
թիւնս , ո՞վ կարէ թողուլ զմեզս՝ բայց
միայն Աստուած .
- 22 Իբրև գիտաց Յիսուս զխորհուրդս նո-
ցա , պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . զի՞
խորհիք ՚ի սիրտս ձեր :
- 23 Օ ի՞նչ դիւրագոյն է . ասե՞լ՝ թողեալ լի-
ցինք եզ մեղքքո , եթէ ասել արիւն գնա :
- 24 Այլ զի գիտասցիք եթէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ ըզ-
մեզս , ասէ ցանդամալոյծն . քեզ ասեմ ,
արի առ զմահիճս քո և երթ ՚ի տունքո :
- 25 Եւ առժամայն յարուցեալ առաջի ա-
մենեցուն՝ առ զիւրև յորոյ վերայ ան-
կեալ դնէր , գնաց ՚ի տուն իւր և փա-
ռաւոր առնէր զԱստուած :
- 26 Օ արմանք կալան զամենեսեան , և փա-
ռաւոր առնէին զԱ՛ճ . լի եղեն ասիւ և
ասեն , եթէ տեսաք այսօր նոր նշան :
- 27 Եւ յետ այնորիկ ել անտի , և ետես ԲԶ
մաքսաւոր մի՝ որում անուն էր Ղևի , զի
նստէր ՚ի մաքսաւորութեան . և ասէ ,
Եկ զկնի իմ :
- 28 Եւ թողեալ զամ յարեաւ գնաց զկնի նրա՝

Եւ արար ընդունելութիւն մեծ նմա 29
 Ղևի ՚ի տան իւրում . և էր ժողովուրդ
 բազում մաքսաւորաց և այլոց՝ որ էին
 բազմեալ ընդ նոսա :

Եւ տրտնջէին Փարիսեցիքն և դպիրքն 30
 նոցա զնմանէ առ աշակերտսն նորա և
 ասէին . ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս և ընդ
 մեղաւորս ուտէք և ըմպէք :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . 31
 ոչ ինչ են պիտոյ բժիշկք ողջոց , այլ
 հիւանդաց :

Եւ ոչ եկի կոչել զարդարս , այլ զմեղաւ 32
 ւորս յապաշխարութիւն :

Եւ նոքա ասեն ցնա . ընդէ՞ր աշակերտքն 33
 Յովհաննու պահեն ստէպ և խնդրուաւ
 ծրս առնեն , նոյնպէս և Փարիսեցւոցն .
 և քոյդ ուտեն և ըմպեն :

Եւ նա ասէ ցնոսա . մի թէ կարո՞ղ էք 34
 մանկանց առադաստի , մինչ փեսայն ընդ
 նոսա իցէ , հրաման տալ պահել :

Եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ՚ի 35
 նոցանէ փեսայն , ապա պահեսցեն յաւ
 ւուրսն յայնոսիկ :

Ասաց և առակ մի առ նոսա , թէ ոչ որ 36
 արկանէ ՚ի նոր հանդերձէ ՚ի վերայ հը-

Ֆացեալ ձորձոյ . ապա թէ ոչ՝ և զնորն
պատառէ , և ընդ հնոյն չմիաբանի կա-
պերան որ ՚ի նորոյն :

37 Եւ ոչ որ արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս
հինս . ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին
նոր զտիկան հինս . ինքն հեղու և տիկքն
կորնչին :

38 Եւ գինի նոր ՚ի տիկս նորս արկանելի
է , և երկոքին պահին :

39 Եւ ոչ որ ըմպէ զհինն և կամիցի զնորն .
քանզի ասէ , թէ հինն քաղցրագոյն է :

Գ Լ Թ

1 Եւ եղև ՚ի շաբաթու յերկրորդու մ ա Բէ
ուաջնոյն՝ անցանել նմա ընդ արտորայսն .
և աշակերտքն նորա կորզէին հասկ
չփէին ընդ ասի և ուտէին :

2 Եւ ոմանք ՚ի Փարիսեցւոցն ասեն ցնոսա .
զի՞նչ գործէք՝ զոր չէ օրէն ՚ի շաբաթու :

3 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ .
չիցէ ընթերցեալ ձեր զոր արարն Դաւ-
ւիթ , յորժամ քաղցեաւն ինքն՝ և որ
ընդ նմայն էին :

4 Օ իմրդ եմուտ նա ՚ի ասունն Աստուծոյ ,

և զհացն զառաջաւորութեան եկեր՝ և
 ետ այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ
 էր օրէն ումեք ուտել, բայց միայն քա-
 հանայապետիցն:

Եւ ասէ ցնոսա. տէր է որդի մարդոց և
 շաբաթու:

Եւ եղև ՚ի միւսում շաբաթուն մտանել
 նմա ՚ի ժողովուրդն և ուսուցանել. և
 էր անդ այր մի՝ և ձեռն իւր աջ գօ-
 սացեալ էր:

Եւ սպասէին նմա դպիրքն և Փարիսե-
 ցիք՝ թէ ՚ի շաբաթուն բժշկիցէ, զի
 գտանիցեն չարախօսութիւն զնմանէ:

Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա, ասէ
 ցայրն որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. արի՛
 անց ՚ի մէջ. և նա յարուցեալ եկաց:

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. հարցից ինչ զձեզ.
 զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու, բարի՛ ինչ
 առնել եթէ չար գործել, ոգի՞ մի ասլ-
 րեցուցանել թէ կորուսանել:

Եւ հայեցեալ շուրջ զամենեքումք
 զայրագին՝ ասէ ցնա. ձգեա զձեռն քո.
 և նա ձգեաց, և հաստատեցաւ ձեռն
 նորա իբրև զմիւսն:

Նոքա լցան յիմարութեամբ, և խօսէին 11

- 12 Եւ եղև ընդ աւուրան ընդ այնոսիկ ել ԳՍ
 ՚ի լեառն կալ յաղօթս, և հանէր զգի-
 շերն ՚ի գլուխ յաղօթան Աստուծոյ:
- 13 Եւ իբրև այդ եղև՝ կոչեաց զաշակերտսն
 իւր, և ընտրեաց ՚ի նոցանէ երկոտա-
 սանս, զորս և առաքեալս անուանեաց:
- 14 Օ Սիմոն՝ զոր և Պետրոս անուանեաց,
 և զԱնդրէաս զեղբայր նորին, և զՅա-
 կովբոս և զՅովհաննէս, և զՓիլիպպոս
 և զԲարթողիմէոս,
- 15 Եւ զՄատթէոս և զԹովմաս, և զՅա-
 կովբոս Ալփեայ, և զՍիմոն զկոչեցեալն
 Նախանձայոյդ,
- 16 Եւ զՅուդա Յակովբայ, և զՅուդա Իս-
 կարիտաացի՝ որ եղև իսկ մատնիչ:
- 17 Եւ իջեալ նորօք հանդերձ ՚ի տեղի մի
 տափարակ, և ժողով աշակերտացն նո-
 րա և բազմութիւն յոթ ժողովրդեանն,
 յամենայն Հրէաստանէ և յԵրուսա-
 ղեմէ՝ և յայնմ կողմանէ և ՚ի ծովեղե-
 րէն Տիւրոսի և Սիդոնի:
- 18 Որ եկին լսել ՚ի նմանէ և բժշկել ՚ի
 հիւանդութենէ իւրեանց. և նեղեալքն
 յայսոց պղծոց բժշկէին:

- Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետան և 13
 զիշխանս և զժողովուրդն ,
- Եւ ասէ ցնոսա . ածիք մատուցիք ինձ 14
 զայրս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողո
 վրդեանն . և ահաւասիկ առաջի ձեր դա
 տեցայ , և վնաս ինչ ոչ գտի յառնս յայս
 միկ՝ զորոյ դուք չարախօսէքդ զդմանէ :
- Եւ ոչ Հերովդէս , քանզի ետու տա 15
 նել զդա առ նա . և արդ ոչ ինչ մահու
 արժանի է գործեալ դորա :
- Խրատեցից զդա և արձակեցից : 16
- Օ ի հարկէր մի մի ըստ տօնի արձակել նց : 17
- Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմու 18
 թեամբն և ասէին . բարձ զդա և ար
 ձակեա մեզ զԲարաբբա :
- Որ էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ 19
 ՚ի քաղաքին և սպանուէ մտեալ ՚ի բանտ :
- Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօսել , 20
 քանզի կամէր արձակել զՅիսուս :
- Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ա 21
 սէին . ՚ի խաչ հան զդա :
- Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա . զի՛նչ չար 22
 արար սա . ոչ ինչ վնաս մահու գտի ՚ի
 սմա , խրատեցից զսա և արձակեցից :
- Եւ նոքա ստիպէին մեծաձայն և խընդ 23

- րէին զնա 'ի խաչ հանել . և զօրանային
բարբառք նոցա և քահանայապետիցն:
- 24 Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ առնել ըզ-
հայցուածս նոցա:
- 25 Եւ ըձակեաց նոցա զՔարաբբայն՝ զոր վ'ս
խառութեան և սպանութեան արկեալ
էր 'ի բանդ՝ զոր և խնդրէինն իսկ . և
զՅիսուս մատնեաց կամաց նոցա:
- 26 Իբրև առին դնացին զնա , ըմբռնեցին
զումն Սիմոն Սիւրենացի՝ որ գայր յան-
դէ . եղին 'ի վերայ նորա զխաչն բերել
զկնի Յիսուսի:
- 27 Եւ երթայր զհետ նորա բազմութիւն
ժողովրդեանն , և կանանց որ կոծէին և
աշխարէին զնա:
- 28 Դարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա . դստերք
Եղէմի , մի լայք 'ի վերայ իմ , այլ լացէք
'ի վերայ անձանց և 'ի վ'ս որդւոց ձերոց:
- 29 Օ ի եկեացեն աւուրք յորս ասիցեն թէ
երանի՛ ամլոց և որովայնից որ ոչ ծնան ,
և ստեանց որ ոչ դիեցուցին:
- 30 Եւ այնժամ սկսանիցին ասել լերանց թէ
անկերուք 'ի վերայ մեր , և բլրոց թէ
ծածկեցէք զմեզ:
- 31 Օ ի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առ-

ցին վարձք ձեր բազում, և եղիջիք որ
դիք բարձրելոյ, զի նա քաղցր է ՚ի վե-
րայ չարաց և ապաշնորհաց:
Եղերուք գթածք, որպէս և հայրն ձեր 36
գթած է:

Մի դատէք և ոչ դատիցիք. մի պատ- 37
ժէք և ոչ պատժիցիք, արձակեցէք և
արձակիցիք:

Տուք և տացի ձեզ, չափ բարւոք թա- 38
թաղուն շարժուն զեղուն՝ տացեն ՚ի
գոգս ձեր. նովին չափով որով չափէք՝
չափեսցի ձեզ:

Ըսաց և առակ մի առ նոսա. մի թէ կա- 39
րիցէ՞ կոյր կուրի առաջնորդել, ոչ ապա-
քէն երկոքին ՚ի խորխորատ անկանիցին:
Ոչ է աշակերտ լաւ քան զվարդապետ 40
իւր, ամենայն կատարեալն եղիցի իբրև
զվարդապետ իւր:

Օ ՚ի տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, 41
և ՚ի քում ական զգերանդ ոչ նշմարես:
Կամ զիւրդ կարես ասել ցեղբայր քո. 42
եղբայր, թող հանից զշիւղդ յականէ
քումմէ, և դու ՚ի քում ական զգե-
րանդ ոչ տեսանես. կեղծաւոր, հան նախ
զգերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայ-

եօջիր հանել զշիւղ յականէ եղբօր քո:

43 Օ ի ոչ է ծառ բարի որ առնէ պտուղ չար, և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ պտուղ բարի:

44 Օ ի իւրաքանչիւր ծառ ՚ի պտղոյ իւրմէ ճանաչիւ: Օ ի ոչ եթէ ՚ի փշոյ քաղեն թուղ, և ոչ ՚ի մորենւոյ կթեն խաղող:

45 Սարդ բարի՝ ՚ի բարի դանձուց սրտի իւրոյ բղխէ զբարի, և մարդ չար՝ ՚ի չարէն բղխէ զչար. քանզի ՚ի յաւելուածոյ սրտին խօսի բերան նորա:

46 Օ ի կոչէք զիս տէր տէր, և զոր ասեմն ոչ առնէք:

47 Մենայն որ դայ առ իս, և լսէ զբանս իմ և առնէ զնոսա, ցուցից ձեզ ում նման է:

48 Ման է առն որ շինիցէ տուն, որ փորեաց և խորեաց և եղ հիմն ՚ի վերայ վիմի. ՚ի յառնել հեղեղաց՝ բաղխեաց գետ զտունն, և ոչ կարաց շարժել զնա. զի հաստատեալ էր հիմն ՚ի վերայ վիմի:

49 Իսկ որ լսէ զբանս իմ և ոչ առնէ, նման է առն որ շինիցէ տուն ՚ի վերայ հողոյ առանց հիման, զոր բաղխեաց գետ և վաղվաղակի անկաւ. և եղև կործանումն տանն այնորիկ մեծ:

ԳԼ : Լ

- ԳԻ Լ, Ե իբրև կատարեաց զամենայն ըզ 1
 բանս իւր 'ի լսելիս ժողովրդեանն, և
 մուտ 'ի կափառնաում:
- Հարիւրապետի ուրումն ծառայ չարա 2
 չար հիւանդացեալ՝ մերձ էր 'ի վախճա-
 նել, որ էր նմա սրատուական:
- Իբրև լուաւ զՅիսուսէ, առաքեաց 3
 զԵրսն 'ի Հրէից, աղաչէր զնա զի եկես
 ցէ ապրեցուցէ զժառայն նորա:
- Եւ նոքա եկեալ առ Յիսուս աղաչէին 4
 զնա ստէպ և ասէին, թէ արժանի է
 որում զչնորհս զայս առնես:
- Օ ի սիրէ զազգս մեր, և զժողովրդա 5
 նոցն նա շինեաց մեզ:
- Եւ Յիսուս գնաց ընդ նոսա . իբրև ոչ 6
 ինչ կարի հեռի էր 'ի տանէն, յղեաց
 առ նա հարիւրապետն բարեկամս և ա-
 սէ ցնա . տէր, մի ինչ աշխատ լինիր, զի
 չեմ բաւական եթէ ընդ յարկաւ խմով
 մտանկցես:
- Վ ասն որոյ և ոչ զանձն համարեցայ ար 7
 ժանի՝ առ քեզ դալոյ . այլ ասա բանիւ

- և բժշկեսցի մանուկս իմ:
- 8 Քանզի և ես այր մի եմ կարգեալ ընդ իշխանութեամբ . ունիմ ընդ ինև զինուորս, և ասեմ սմա երթ, և երթայ. և այլում թէ եկ, և գայ. և ծառայի ի մում թէ արա զայս, և առնէ:
- 9 Եւ իբրև լուաւ զայս Յս զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ երթային զհետ նորա և ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ և ոչ յիշի այսչափ հաւատս գտի:
- 10 Եւ դարձան անդրէն պատգամաւորքն ՚ի տուն, և գտին զծառայն հիւանդ բժշկեալ:
- 11 Եւ եղև ՚ի վաղիւն երթայր ՚ի քաղաք ԳԳ մի, որում անուն էր Նային. երթային ընդ նմա և աշակերտք նորա և ժողովուրդ բազում:
- 12 Իբրև մերձ եղև ՚ի դուռն քաղաքին, և ահա ելանէր մեռեալ մի որդի միամօր մօր իւրոյ, և նա էր այրի. և ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմա:
- 13 Իբրև ետես զնա տէր, գթացաւ ՚ի նա և ասէ, մի լար:
- 14 Եւ մատուցել մերձեցաւ ՚ի դագաղսն, և որք բարձեալն տանէին՝ զտեղի առին.

- և ասէ, պատանի դու, քեզ ասեմ արի:
 Կանգնեցաւ և նստաւ մեռեալն, և 15
 սկսաւ խօսել. և ետ զնա ցմայր իւր:
 Եւ ահ կալաւ զամենեսին, և փառաւոր 16
 առնէին զԱստուած և ասէին թէ մար-
 դարէ ոմն մեծ յարուցեալ է 'ի միջի մե-
 րում, և թէ այց արար Աստուած ժողո-
 վրդեան իւրում 'ի բարութիւնս:
 Եւ ել զրոյցս այս ընդ ամենայն Հրէաս 17
 տան վասն նորա և ընդ ամենայն կող-
 մանս աշխարհին:
 Եւ պատմեցին Յովհաննու աշակերտքն 18
 իւր վասն ամենայնի այսորիկ:
 Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ոմանս յա- 19
 շակերտացն իւրոց Յովհաննէս, առաք-
 եաց առ տէր և ասէ. դ՞ու ես որ դա-
 լոցն ես, եթէ այլում ակն կալցուք:
 Եւ եկեալ առ նա արքն ասեն. Յով- 20
 հաննէս Մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ-
 քեզ և ասէ, դ՞ու ես որ դալոցն ես եթէ
 այլում ակն կալցուք:
 Եւ 'ի նմին ժամու բժշկեաց զբազումս 21
 'ի հիւանդութեանց և 'ի հարուածոց և
 յայտոց չարաց, և կուրաց բազմաց շնոր-
 հեաց տեսանել:

22 Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . երթայք պատմեցէք Յովհաննու զոր տեսիքդ և լուայք . զի կոյրք տեսանեն, և կաղք գնան, բորոտք սրբին, խուլք լսեն, մեռեալք յառնեն, աղքատք աւերտարանին:

23 Եւ երանի իցէ որ ոչ գայթաղ զեցի յիս:

24 Եւ իբրև գնացին հրեշտակքն Յովհաննու, սկսաւ խօսել ընդ ժողովուրդն վասն Յովհաննու . զի ելէք յանապատն տեսանել, եղէ՞գն շարժուն ՚ի հողմոյ:

25 Եւ զինչ ելէք տեսանել, այր ՚ի հանդերձս փափկութեան զարդարեալ, ահաւանիկ որ ՚ի հանդերձս երևելիս և ՚ի փափկութեան են՝ յարքոենիս են:

26 Եւ զինչ ելէք տեսանել, մարդարէ՞ . այո ասեմ՝ ձեզ, առաւել ևս քան զմարդարէ:

27 Օ ի սա է՝ վասն որոյ գրեալն է, թէ ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո որ յարեացէ զճանապարհս քո առաջի քո:

28 Եւ մէն ասեմ՝ ձեզ, մեծ ՚ի ծնունդս կանանց մարդարէ քան զՅովհաննէս ոչ որ է . բայց փոքրիկն յարքայութեան Աստուծոյ մեծ է քան զնա:

29 Եւ ամենայն ժողովուրդն իբրև լուաւ և

մաքսաւորքն, արդարացուցին զԱճ. զի
 մկրտեցան ՚ի մկրտութիւնն Յովհաննու:
 Իսկ Փարիսեցիքն և օրինականք զխոր- 30
 հուրդն Աստուծոյ անարդեցին յանձինս
 իւրեանց, զի ոչ մկրտեցան ՚ի նմանէ:
 Արդ ո՛ւմ նմանեցուցից զմարդիկ ազգիս 31
 այսորիկ և ո՛ւմ իցեն նմանողք:
 Աման են մանկուտոյ որ ՚ի հրապարակս 32
 նստիցին, կարդայցեն զմիմեանս և ասի-
 ցեն. փողս հարսւք ձեզ և ոչ կաքաւե-
 ցիք, ողբացաք և ոչ լացիք:
 Եկն Յովհաննէս Մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և 33
 ոչ ըմպէր, և ասէիք. դե գոյ ՚ի նմա:
 Եկն որդի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ա- 34
 սէք. ահա այր կերող և արբեցող՝ բա-
 րեկամ մաքսաւորաց և մեղաւորաց:
 Եւ արդարացաւ իմաստութիւն յորդ- 35
 ւոց իւրոց:
 ԳԴ Ա՛ղաչէր զնա ոմն ՚ի Փարիսեցւոցն զի 36
 կերիցէ ձաշ ընդ նմա, և մտեալ ՚ի տուն
 Փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ:
 Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին մեղաւոր. 37
 իբրև գիտաց թէ բազմեալ է ՚ի տան
 Փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ
 ազնուի:

- 38 Կայր յետոյ առ ոտս նորա՝ լայր, և արտասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա և հերով զլիսոյ իւրոյ ջնջէր, և համբուրէր զոտս նորա և օծանէր իւղովն:
- 39 Եւ տեսեալ Փարիսեցւոյն որ կոչեացն զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ որ էր, ասպա գիտէր թէ ո՞վ և որպիսի որ կին մերձենայ ՚ի սա, զի մեղաւոր է:
- 40 Պատասխանի եւ Յիսուս և ասէ ցնա. Սիմոն, ունիմ ինչ ասել քեզ. և նա ասէ, ասա վարդապետ. և ասէ:
- 41 Երկու պարտապանք էին ուրումն փոխատուի. մինն պարտ էր հինգ հարիւր դահեկան և միւսն յիսուն:
- 42 Եւ իբրև ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունցն շնորհեաց. արդ ասա, ո՞վ առաւել սիրեսցէ զնա:
- 43 Եւ Սիմոն, ինձ այսպէս թուի եթէ որում զբազումն շնորհեաց. և նա ասէ ցնա, ուղիղ դատեցար:
- 44 Եւ դարձեալ ՚ի կինն կողմն, ասէ ցՍիմոն. տեսանե՞ս զայս կին, մտի ՚ի տունքո՞ ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ,

և հերով իւրով ջնջեաց: 28

Համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ, սա աւ 45
ւասիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ, ոչ դա-

դարեաց ՚ի համբուրելոյ զոտս իմ:

Իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւ 46

ղով անուշիւ օծ:

Ո՛ր ասն որոյ ասեմ քեզ. թողեալ լիցին 47

սմա մեղք իւր բազում, զի յոյժ սիրեաց,

զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ,

և որում սակաւ՝ սակաւ:

Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ 48

մեղք քո:

Եւ սկսան՝ որ բազմեալն էին ընդ նմա 49

ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա որ

զմեղս թողու:

Եւ նա ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցու 50

ցին զքեզ, երթ ՚ի խաղաղութիւն:

Գ | : | Ը

ԳԵ Եւ եղև յետ այնորիկ և ինքն շրջէր 1

ընդ քաղաքս և ընդ գետոյս, քարոզէր և

աւետարանէր զարքայութիւն Աստու-

ծոյ, և երկոտասանքն ընդ նմա:

Եւ կանայք ոմանք որ բժշկեալ էին 2

- յայտոց չարաց և ՚ի հիւանդութեանց ,
 Մարիամ որ կոչէր Մագդաղենացի ,
 յորմէ եօթն դէն ելեալ էր :
- 3 Եւ Յովհաննա կին քուզայ՝ հազարա-
 պետին Հերովդի , և Շուշան և այլք բա-
 զումք . որք պաշտէին զնա յընչից իւրեանց :
- 4 Եւ ՚ի ժողովել բազում ժողովրդոց , և
 ըստ քաղաքաց քաղաքաց եկելոց առ
 նա , ասէ առական :
- 5 Եւ սերմանացան սերմանել զսերմանիս
 իւր . և ՚ի սերմանելն իւրում՝ էր որ ան-
 կաւ առ ճանապարհաւ և եղև կոխան ,
 և թռչունք երկնից կերան զնա :
- 6 Եւ այլն անկաւ յապառաժի , և ընդ բու-
 սանելն չորացաւ , առ ՚ի չգոյէ հիւթոյ :
- 7 Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ փշոց , և ընդ
 նմին բուսեալ փշոցն հեղձուցին զնա :
- 8 Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և պա-
 րարտ , և բուսեալ արար պտուղ հարիւ-
 րապատիկ . զայս իբրև խօսեցաւ , ասէ ,
 որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ :
- 9 Հարցանէին զնա աշակերտքն թէ զի՞նչ
 իցէ առական :
- 10 Եւ նա ասէ . ձեզ տուեալ է գիտել
 զխորհուրդս արքայութեան Աստուծոյ :

- բայց այլոցն առակօք . զի տեսցեն և մի
տեսցեն , և լուիցեն և մի խմասցին :
- Բայց առակն այս ինչ է . սերմն բանն 11
Աստուծոյ է :
- Եւ որք առ ճանապարհաւն , այնորիկ են 12
որ լսենն , և ապա դայ սատանայ՝ հանէ
զբանն ՚ի սրտից նոցա , զի մի հաւատաս-
ցեն և ապրեսցին :
- Եւ որք յապառաժին , որք յորժամ լի- 13
ցեն՝ խնդութեամբ ընդունին զբանն , և
արմատս ոչ ունիցին . որք առ ժամանակ
մի հաւատան , և ՚ի ժամանակի փորձու-
թեան հեռանան :
- Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն անկաւ՝ նորա են , 14
որ իբրև լսեն զբանն՝ և ՚ի հողս և ՚ի մե-
ծութիւն և ՚ի ցանկութիւն աշխարհիս
զբաղեալ հեղձնուն՝ և անպտուղ լինին :
- Իսկ որ յերկիրն պարարտ , որոց բարւոք 15
և զուարթագին սրտիւ լուեալ զբանն՝
ընդունին , և տան պտուղ համբերութիւն :
- Ոչ որ լուցանէ ճրագ և թաքուցանէ ընդ 16
կարասեալ՝ կամ դնէ ընդ մահձօք . այլ
՚ի վերայ աշտանակի դնէ , զի որ մտանեն՝
զոյս տեսցեն :
- Զիք ինչ ծածուկ որ ոչ յայտ լիցի , և ոչ 17

- գաղտնի որ ոչ ծանխցի և եկեցցէ՝ ՚ի յայտ:
- 18 Տեսէք այսուհետև զխարդ լսէքդ . զի
 ոյր գուցէ՝ տացի նմա, և ոյր ոչն գու-
 ցէ՝ և զոր կարծեն թէ ունխցի՝ բարձցի
 ՚ի նմանէ:
- 19 Լկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և
 ոչ կարէին հասանել ՚ի նա վասն բազ-
 մութեանն:
- 20 Ըզդ եղև նմա և ասեն. մայր քո և եղ-
 բարք քո կան արտաքոյ և կամին զքեզ
 տեսանել:
- 21 Լւ ասէ ցնոսա . մայր իմ և եղբարք իմ
 սոքա են, որ զբանն Այ լսեն և առնեն:
- 22 Լւ եղև ՚ի միում աւուրց ինքն ել ՚ի Գջ
 նաւ և աշակերտքն նորա, և ասէ ցնոսա .
 եկայք անցցուք յայնկոյս ծովակիս, և
 գնացին:
- 23 Լւ մինչդեռ նաւէին՝ ՚ի քուն եմուտ .
 և էջ մրրիկ հողմոյ ՚ի ծովակն՝ և ուռ-
 նոյր, և տաղնապէին:
- 24 Մատուցեալ զարթուցին զնա և ասեն .
 վարդապետ վարդապետ, կորնչիմք ա-
 ւասիկ և նա յարուցեալ սաստեաց հող-
 մոյն և խռովութեան ջուրցն՝ և հանդար-
 տեցին, և եղև խաղաղութիւն:

Պարձ ՚ի տուն քո , և պատմեա զոր 39
 միանգամ արար քեզ Աճ . զնաց ՚ի քա-
 ղաքն՝ և քարոզէր զոր ինչ արար նմա Յն :
 Եւ իբրև դարձաւ անդրէն Յիսուս , ըն- 40
 կալաւ զնա ժողովուրդն . քանզի ամե-
 նեքեան ակն ունէին նմա :

Եւ ահա եկն այր մի որում անուն էր 41
 Յայրոս , և նա էր իշխան ժողովուրդ-
 եանն . անկեալ առ ոտսն Յիսուսի՝ ա-
 ղաչէր զնա մտանել ՚ի տուն նորա :

Օ ի դուստր միամօր էր նորա՝ ամաց 42
 իբրև երկոտասանից , և էր մերձ ՚ի մահ .
 և ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նե-
 ղէին զնա :

Եւ կին մի էր ՚ի տեռատեսութեան ար- 43
 եան յամաց երկոտասանից , (որ ՚ի բը-
 ժիշկս ծախեալ էր զամ ինչս իւր) . ո-
 բում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բժշկիւր :
 Սատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի քղան 44
 ցըս հանդերձի նորա . և նոյն ժամայն ե-
 կաց բղտումն արեան նորա :

Եւ ասէ Յիսուս . ո՞վ է որ մերձեցաւն 45
 յիս . իբրև ամենեքեան ուրանային , ասէ
 Պետրոս և որ ընդ նմա էին . վարդապետ ,
 ժողովուրդք պնդեն և նեղեն զքեզ :

- 46 Եւ ասէ Յս. ոմն մերձեցաւ յիս, քանզի
գիտացի եթէ զօրուծիւն ել յինէն:
- 47 Իբրև ետես կինն եթէ ոչ ծածկեցաւ ՚ի
նմանէ, եկն դողալով և անկաւ առաջի
նորա, թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ ՚ի
նա պատմեաց առաջի ամ ժողովրդեա-
նրն, և թէ որպէս բժշկեցաւ առ ժամայն:
- 48 Եւ ասէ. քաջալերեաց, դուստր, հա-
ւատք քո կեցուցին զքեզ, երթ ՚ի խա-
ղաղութիւն:
- 49 Եւ մինչդեռ նա խօսէր, դայ ոմն ՚ի
տանէ ժողովրդապետին և ասէ ցնա.
մեռաւ դուստրն քո, մի ինչ աշխատ
առներ զդա:
- 50 Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ, պատասխանի
ետ նմա և ասէ. մի երկնչիր, միայն հա-
ւատա և կեցցէ:
- 51 Եւ մտեալ ՚ի տունն՝ ոչ զոք եթող մտա
նել, բայց միայն զՊետրոս և զՅակով-
բոս և զՅովհաննէս, և զհայր մանկանն
և զմայր նորա:
- 52 Եւ ային ամենեքեան և կոծէին զնա. և նա
ասէ. մի լայք, զի չէ մեռեալ՝ այլ ննջէ:
- 53 Եւ նոքա ծաղը առնէին զնա, զի գի-
տէին թէ մեռաւ:

Եւ նորա հանեալ զամենեւին արտաքս, 54

Կալաւ զձեռանէ նորա, բարբառեցաւ 55

եւ ասէ. արի՛ կաց մանուկ դու:

Եւ դարձաւ ոգի նրի եւ կանգնեցաւ վաղ 56

վաղակի, եւ հրամայեաց տալ նմա ուտել:

Եւ զարմացան ծնողքն նորա. եւ նա 57

պատուիրէր մի ումեք ասել որ ինչ եղևն:

Գ. 1. Թ.

ԳԷ: Եւ կոչեցե զերկոտասան առաք. 1

եալսն, ետ նոցա զօրութիւն եւ իշխա-

նութիւն ՚ի վերայ ամենայն դիւաց, եւ

բժշկել զհիւանդութիւնս:

Եւ առաքեաց զնոսա. բարոզել զարքայու 2

թիւնն Ա. Եւ բժշկել զախտաժէտս:

Եւ ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ բառնայք ՚ի ճա. 3

նապարհ, մի՛ գաւազան եւ մի՛ մախաղ,

մի՛ հաց եւ մի՛ արծաթ, մի՛ երկուս հան-

դերձս ունիցիք:

Եւ յոր տուն մտանիցէք, անդ աղջիք 4

եւ անտի գնայցէք:

Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ, յորժամ 5

եւրանիցէք ՚ի քաղաքէն յայնմանէ՝ զվո-

շի ոտից ձերոց թօթափեալիք ՚ի վկայու-

Թիւն նոցա:

- 6 Եւ ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս և ընդ դեօղս, աւետարանէին և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս:
- 7 Ի ուաւ Հերովդէս չորրորդապետ ըզգործսն ամենայն, և զարմանայր վասն ասելոյն յոմանց,
- 8 Ի՞նչ Յովհաննէս յարեաւ ՚ի մեռելոց, և յոմանց թէ Եղիա յայտնեցաւ, և յայլոց թէ մարգարէ ոմն յառաջնոցն յարեաւ:
- 9 Ի՞նչ Հերովդէս. զՅովհաննէս ես գրւխատեցի. իսկ սա ո՞վ իցէ զորմէ զայսպիսի իրս լսեմ. և խնդրէր տեսանել զնա:
- 10 Իարձան առաքեալքն և պատմեցին նմա զամենայն զոր արարին: Եւ առեալ զնոսա՝ խուսեաց առանձինն ՚ի տեղեանապատ քաղաքի միոյ՝ որում անուն էր Բեթսայիդա:
- 11 Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին, գնացին զհետ նորա. և ընկալեալ զնոսա՝ խօսէր ընդ նոսա վասն արքայու թեան Աստուծոյ, և որոց պէտք էին բժշկու թեան՝ բժշկէր:
- 12 Եւ օրն սկսաւ տարածամել. մատեան

Երկոտասանքն և ասեն ցնա , արձակեա
զժողովուրդսդ , զի երթեալ շուրջ 'ի
գիւղսն և յազարակս հանգիցեն , և
դտցեն կերակուր . զի աստ յանապատ
տեղւոջ եմք :

Ասէ ցնոսա , դուք տուք դոցա ուտել . 13
և նորա ասեն , ոչ գոյ մեր աւելի քան
զհինգ նկանակ և զերկուս ձկունս , բայց
եթէ երթիցուք գնեսցուք բաւական
ժողովրդեանդ կերակուր :

Քանզի էին արք իբրև հինգ հազար . 14
ասէ ցաշակերտսն , բազմեցուցէք զդոսա
դասս դասս՝ յսուն յսուն :

Եւ արարին այնպէս , և բազմեցուցին 15
զամենեսեան :

Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս 16
ձկունսն՝ հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց
և եբեկ և տայր ցաշակերտսն արկանել
ժողովրդեանն :

Կերան և յագեցան ամենեքեան , և 17
բարձին զնշխարս կոտորոցն երկոտասան
սակառի :

Դ՛՛՛ Եւ եղև 'ի կալն նորա յաղօթս առան 18
ձինն , էին ընդ նմա և աշակերտքն նո-
րա . եհարց զնոսա և ասէ , զո՞ դք ասեն

զինէն ժողովուրդքն թէ իցեմ:

- 19 Եւ նոցա պատասխանի տուեալ ասեն .
 զՅովհաննէս Մկրտիչ, և այլք զԵղիա .
 իսկ այլք թէ մարգարէ որ յառաջնոցն
 յարեաւ:
- 20 Եւսէ ցնոսա . դուք զո՞վ որ ասէք զինէն
 թէ իցեմ . պատասխանի ետ Պետրոս և
 ասէ , զԲրիստոսն Աստուծոյ:
- 21 Եւ սաստեաց ՚ի նոսա և պատուիրեաց
 մի ումեք ասել զայն:
- 22 Եւ ասէ , թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ
 բազումս չարչարիլ և անարդիլ ՚ի քա-
 հանայապետից և ՚ի ծերոց և ՚ի դպրաց ,
 և սպանանիլ և յերիր աւուր յառնել:
- 23 Եւ ասէր առ ամենեւին . եթէ որ կամի
 զինի իմ գալ , ուրասցի զանձն և առցէ
 զխաչ իւր հանապազ և եկեսցէ զհետ իմ:
- 24 Օ ի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել
 կորուսցէ զնա , և որ կորուսցէ զանձն
 իւր վասն իմ՝ կեցուսցէ զնա:
- 25 Օ ինչ օգուտ է մարդոյ եթէ զաշխարհ
 շահեսցի , և զանձն իւր կորուսցէ կամ
 տուժեսցի:
- 26 Օ ի որ ամօթ համարեսցի զիս և ըզ-
 բանս իմ , զնա և որդի մարդոյ յամօթ

արասցէ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք
 և հօր և հրեշտակաց սրբոց:

Ի այց արդարև ասեմ ձեզ , եթէ են 27
 ոմանք ՚ի դոցանէ որ այդք կան , որք մի
 ճաշակեսցեն զմահ մինչև տեսցեն զար-
 քայութիւն Աստուծոյ:

Եւ եղև յետ այսց բանից իբրև աւուրք 28
 ութ , առեալ զՊետրոս և զՅակովբոս և
 զՅովհաննէս՝ ել ՚ի լեառն կալ յաղօթա:

Եւ ՚ի կալ նմա յաղօթա , եղև տեսիլ 29
 երեսաց նորա այլակերպ . և փոխեցաւ
 հանդերձ նորա և եղև սպիտակ փայլուն:

Եւ ահա արք երկու խօսէին ընդ նմա , 30
 որ էին Մովսէս և Եղիա ,

Երևեալ փառօք . և ասէին զերիցն նորա 31
 զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ:

Իսկ Պետրոս և որ ընդ նմայն էին ծան- 32
 րացեալք ՚ի քնոյ՝ զարթեան , տեսին ըզ
 փառսն նորա և զերկուս արսն որ կային
 առ նմա:

Եւ եղև ՚ի մեկնելն նոցա ՚ի նմանէ , ա- 33
 սէ Պետրոս ցՅիսուս . վարդապետ , բար-
 ւոք է մեզ աստ լինել , և արասցուք ե-
 ըրիս տաղաւարս , մի քեզ և մի Մովսէսի
 և մի Եղիայի . և ոչ գիտէր զինչ խօսէր:

- 34 Եւ իբրև զայս ասաց , եկն ամպ և հո-
վանի եղև ՚ի վերայ նոցա , և երկեան ՚ի
մտանեւն նոցա ընդ ամպովն :
- 35 Չայն եղև յամպոյն և ասէ . դա է որդի
իմ ընտրեալ , դմա լուարուք :
- 36 Եւ ընդ լինել բարբառոյն , դտաւ Յի-
սուս միայն . և ինքեանք լուցին և ոչ
ումեք պատմեցին յաւուրան յայնոսիկ
և ոչ ինչ յորոց տեսինն :
- 37 Եւ եղև ՚ի վաղիւն մինչ թանկին նոքա ԴԲ
՚ի լեռնէ անտի , ընդ առաջ եղև նմա
Ժողովուրդ բազում :
- 38 Եւ ահա այր մի ՚ի Ժողովրդեանէ անտի
աղաղակեաց և ասէ . վարդապետ , աղա-
չեմ զքեզ հայեաց յորդի իմ , զի միա-
մօր է ինձ :
- 39 Եւ ահա այս հարկանի ՚ի նմա , և յան-
կարծ գոչէ և զարկուցանէ զնա և Թա-
ւալեցուցանէ և փրփրեցուցանէ , և հա-
ղիւ մեկնի ՚ի նմանէ խորտակեալ զնա .
- 40 Եւ աղաչեցի զաշակերտան քո զի հան-
ցեն զնա , և ոչ կարացին :
- 41 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ո՞վ
ազգ անհաւատ և Թիւր , մինչև յե՞րբ
եղէց ընդ ձեզ և անսայցեմ ձեզ , մատո

այսր զորդին քո:

Եւ մինչ դեռ մատչէր , զարկոյց զնա 42
դեն և շարժլեաց:

Սաստեաց Յս այսոյն պղծոյ և բժըւ 43
կեաց զմանուկն և ետ զնա ցհայր իւր:

Եւ զարմանային ամենեքեան ՚ի վերայ 44
մեծամեծացն Այ . և ՚ի զարմանալն ա-
մենեցուն ՚ի վերայ ամենայնի զոր առ-

նէր , ասէ ցաշակերտսն իւր . զիք դուք
՚ի լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ , զի որդի

մարդոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկանս :
Եւ նոքա ոչ գիտէին զբանն , և էր ծած 45
կեալ ՚ի նոցանէ զի մի գիտասցեն . և
երկնչէին հարցանել ցնա վասն բանին
այնորիկ :

Եւ մուտ խորհուրդ ՚ի նոսա թէ ո՞ր արդ- 46
եօք մեծ իցէ ՚ի նոցանէ :

Յիսուս իբրև ծանեալ զխորհուրդս սրբ 47
տից նոցա , առ մանուկ մի կացոյց ՚ի
մէջ նոցա առ իւր ,

Եւ ասէ ցնոսա . որ ոք ընկալցի զմանուկս 48
զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի , և որ
զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքիչն իմ .
զի որ փոքրիկն է յամենեսին ՚ի ձեզ՝ նա
եղիցի մեծ :

- 49 Պատասխանի ետ Յովհաննէս և ասէ .
վարդապետ , տեսաք զումն որ յանուն քո
դէս հանէր և արգելաք զնա , զի ոչ
չըջի ընդ մեզ :
- 50 Լսէ ցնոսա Յիսուս . մի արգելուք , զի
որ ոչն է ձեր թշնամի՝ ՚ի ձեր կողմն է :
- 51 Լսւ եղև ՚ի կատարել աւուրց վերանա . ԴԳ
լոյ նորա՝ և ինքն զերեսս հաստատեաց
երթալ յԵրուսաղէմ :
- 52 Լսւ առաքեաց հրեշտակս առաջի երեսաց
իւրոց . և իբրև չողան , մտին ՚ի գիւղ
մի Սամարացւոց պատրաստել ինչ նմա :
- 53 Լսւ ոչ ընկալան զնա , զի դէմ եղեալ էր
նորա երթալ յԵրուսաղէմ :
- 54 Իբրև տեսին աշակերտքն Յակովբոս և
Յովհաննէս , ասեն . տէր , կամի՞ս զի ա-
սասցուք և իջցէ հուր յերկնից՝ և սա-
տակեսցէ զնոսա :
- 55 Դարձաւ սաստեաց ՚ի նոսա և ասէ , ոչ
գիտէք որոյ հոգւոյ էք դուք :
- 56 Օ ի որդի մարդոյ ոչ եկն զոգիս մարդ-
կան կորուսանել՝ այլ կեցուցանել . և
զնազին յայլ գեօղ :
- 57 Լսւ մինչդեռ երթային նոքա ՚ի ճանա-
պարհի , ասէ ոմն ցնա , եկից զկնի քո

յոր վայր և երթիցես:

Եւսէ ցնա Յիսուս, աղուեսուց որջք գոն 58
և թռչնոց երկնից դադարք, և որդւոյ
մարդոյ ոչ գոյ ուր դիցէ զգլուխ:

Եւսէ ցմիւս ևս, եկ զկնի իմ, և նա ասէ. 59
տէր, հրաման տուր ինձ երթալ նախ
թաղել զհայր իմ:

Եւսէ ցնա Յիսուս. թող զմեռեալսն թա- 60
ղել զմեռեալս իւրեանց, և դու երթ
պատմեա զարքայութիւն Աստուծոյ:

Եւսէ և այլ ոմն. եկից զկնի քո տէր, բայց 61
նախ հրաման տուր ինձ հրաժարել ՚ի
տանէ իմմէ:

Եւսէ ցնա Յիսուս. ոչ ոք արկանէ ձեռն 62
զմաձով՝ և հայիցի յետս, եթէ յաջող-
եալ իցէ արքայութեան Աստուծոյ:

Գ | : Ժ

ԴԴ **Յ**ետ այսորիկ երևեցոյց տէր և այլ ևս 1
եթեանասուն և երկուս, և առաքեաց
զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր յա-
մենայն քաղաքս և ՚ի տեղիս, ուր ինքն
երթալոց էր:

Եւ ասէ ցնոսա. հունձք բազում են և 2

- մշակք սակաւ , արդ աղաչեցէք զտէր
 հնձոց՝ զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր:
- 3 Երթայք , ահա առաքեմ զձեզ իբրև
 զգառինս 'ի մէջ դայրոց:
- 4 Ս'ի բառնայք քսակ , մի մախաղ , մի կօ-
 շիկս , և 'ի ճանապարհի ումեք ողջոյն մի
 տայցէք:
- 5 Յոր տուն մտանիցէք՝ նախ ասաձիք թէ
 ողջոյն տանս այսմիկ:
- 6 Եւ եթէ իցէ անդ որդի ողջունի , հան-
 դիցէ 'ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր , ապա
 թէ ոչ՝ 'ի ձեզ դարձցի:
- 7 Եւ 'ի նմին տան ազանիջիք , ուտիջիք
 և ըմպիջիք 'ի նոցանէ . զի արժանի է
 մշակն վարձու իւրոյ . մի փոխիցիք տա-
 նէ 'ի տուն:
- 8 Յոր քաղաք մտանիցէք և ընդունիցին
 զձեզ , ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն ձեր:
- 9 Եւ բժշկեսջիք որ 'ի նմա հիւանդք ի-
 ցեն և ասաձիք նոցա , մերձեալ է 'ի
 վերայ ձեր արքայութիւն Աստուծոյ:
- 10 Իսկ յոր քաղաք մտանիցէք՝ և ոչ ըն-
 դունիցին զձեզ , իբրև ելանիցէք 'ի հրա-
 պարակս նորա , ասաձիք .
- 11 Եւ զփոշիս որ կռուեալ է 'ի քաղաքէ

ձերմէ յոտս մեր՝ թօթափեսցուք ՚ի
 ձեզ . բայց զայս գիտասջիք զի մերձեալ
 է արքայութիւն Աստուծոյ :

Ասեմ ձեզ , զի Սողոմազուոց ընդարձա- 12
 կագոյն լիցի յաւուրն յայնմիկ քան քա-
 ղաբին այնմիկ :

Սայ քեզ Քորազին , վայ քեզ Բեթ- 13
 սայիդա . զի եթէ ՚ի Տիւրոս և ՚ի Սիդոն
 եղեալ էին զօրութիւնքն որ եղեն ՚ի
 ձեզ , վաղուց ևս արդեօք ՚ի խորդ և ՚ի
 մոխիր նստեալ և ապաշխարեալ էր :

Բայց Տիւրոսի և Սիդոնի ընդարձա- 14
 կագոյն լիցի ՚ի դատաստանի քան ձեզ :

Աւ դու Ասփառնաում , որ մինչև յեր- 15
 կինս բարձրացեալ ես , մինչև ՚ի դժոխս
 իջցես :

Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ , և որ զձեզ անար- 16
 գէ՝ զիս անարգէ . և որ զիս անարգէ՝
 զառաքիչն իմ անարգէ . և որ ինձ լսէ՝
 լսէ այնմիկ որ զիսն առաքեաց :

Դարձան եօթանասուն և երկուքն խըն- 17
 դութեամբ և ասեն . տէր , և դեք հնա-
 զանդին մեզ յանուն քո :

Աւ ասէ ցնոսա . տեսանէի զսատանայ 18
 անկեալ յերկնից իբրև զփայլակն :

- 19 Ահա ետու ձեզ իշխանութիւն կոխել
զօձս և զկարիձս և զամենայն զօրութի
թշնամւոյն, և ձեզ ոչ ինչ մեղանչիցեն:
- 20 Ի այց ընդ այն մի խնդայք եթէ այսք
հնազանդին ձեզ, այլ խնդացէք զի ան-
ուանք ձեր գրեալ են յերկինս:
- 21 Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս հոգ-
ւովն սրբով և ասէ. գոհանամ զքէն
հայր, տէր երկնից և երկրի, զի ծածկե-
ցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց և
յայտնեցեր զայս տղայոց. այո հայր, զի
այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո:
- 22 Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի հօրէ իմմէ.
և ոչ որ գիտէ թէ ո՞վ է որդի, եթէ ոչ
հայր, և ո՞ն է հայր, եթէ ոչ որդի, և ում
կամիցի որդին յայտնել:
- 23 Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտսն
ասէ. երանի աչաց որ տեսանիցեն զոր
տեսանէք:
- 24 Ասեմ ձեզ, զի բազում մարդարէք և
թաղաւորք կամեցան տեսանել զոր
դուքդ տեսանէք, և ոչ տեսին. և լսել
զոր լսէքդ՝ և ոչ լուան:
- 25 Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ փոր- ԴԵ
ձէր զնա և ասէր. վարդապետ, զի՞նչ

գործեցից՝ զի զկեանս յաւիտենականս
ժառանգեցից:

Եւ նա ասէ ցնա . յօրէնս զինչ գրեալ 26
է , հրպէս ընթեռնուս:

Նա պատասխանի ետ և ասէ . սիրեցես 27
զտէր Աստուած քո յամ սրտէ քումմէ
և յամենայն անձնէ քումմէ և յամ զօ-
րութենէ քումմէ և յամենայն մտաց
քոց , և զընկեր քո իբրև զանձն քո:

Եւ ասէ ցնա . ուղիղ ետուր զպատաս- 28
խանիդ , զայդ արա և կեցցես:

Նա իբրև կամեցաւ զանձն արդարաւ 29
ցուցանել , ասէ ցՅս . և ո՞վ է իմ ընկեր:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . այր 30
մի իջանէր յԵրուսաղեմէ յԵրիբով , և
անկաւ . ՚ի ձեռս աւազակաց , որք մերկա
ցուցին զնա և վէրս ՚ի վերայ եղին ,
Թողին կիսամահ և զնացին:

՚իւպ եղև քահանայի միջ իջանել ընդ 31
նոյն ճանապարհ , և տեսեալ զնա՝ զանց
արար:

Նոյնպէս և Ղևտայի մի եկեալ ընդ 32
նոյն տեղի՝ ետես և զանց արար:

Սամարացի ոմն ճանապարհորդեալ եկն 33
ընդ նոյն առ նովաւ , և տեսեալ զնա

գթացաւ:

- 34 Եւ մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա ,
արկեալ ՚ի վերայ ձէթ և զինի . և եղ-
եալ ՚ի վերայ գրաստու իւրոյ՝ աճ զնա
՚ի պանդոկի մի և դարմանեաց զնա :
- 35 Եւ ՚ի վաղիւ անդր իբրև ելանէր անտի ,
հանեալ ետ ցպանդոկապեան երկուս
դահեկանս և ասէ . դարման տար դմա ,
և զոր ինչ ծախեսցես ՚ի դա՝ ՚ի միւսան-
դամ գալստեան իմում հատուցից քեզ :
- 36 Արդ ո՞ յերեցունց ՚ի նոցանէ թուի
քեզ մերձաւոր լեալ անկերոյն ՚ի ձեռս
աւաղակաց :
- 37 Եւ նա ասէ , որ արար զողորմութիւնն
՚ի վերայ նորա . ասէ ցնա Յիսուս , երթ
և դու արա նոյնպէս :
- 38 Եւ եղև ՚ի գնայն նոցա , և ինքն եմուտ
՚ի դեօղ մի . և կին ոմն անուն Մարթա
ընկալու զնա ՚ի տան իւրում :
- 39 Եւ նորա էր քոյր մի , որում անուն էր
Մարիամ , որ և եկն նստաւ առ ոտսն
տեառն և լսէր զբանս նորա :
- 40 Եւ Մարթա զբաղեալ էր ՚ի բազում
սպասու . եկն եկաց առ նմա և ասէ ,
տէր , ոչ ինչ է փոյթ քեզ , զի քոյրդ իմ

միայն եթող զիս ՚ի սպասու . արդ ասա
դմա զի օգնեսցէ ինձ :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . Մար. 41
Թա Մարթա, դու հոգաս և զբազում
իւիք զբաղեալ ես :

Բայց աստ սակաւ ինչ պիտոյ է . Մա. 42
Իմամ մասն բարի ընտրեաց որ ոչ բարձ-
ցի ՚ի նմանէ :

Գ. 1 : ԺԼ.

Դ. 21, Եւ եղև ՚ի տեղւոջ ուրեք կալ յաղօթս, 1
և իբրև դադարեաց՝ ասէ ցնա ոմն յա-
շակերտացն իւրոց . տէր, ուստ մեզ յա-
ղօթս կալ, որպէս Յովհաննէս ուսոյց
աշակերտաց իւրոց :

Ասէ ցնոսա, յորժամ կայցէք յաղօթս՝ 2
ասասցիք . Հայր մեր, սուրբ եղիցի անուն
քո, եկեսցէ արքայութիւն քո

Օ հաց մեր հանապաղօրդ տուր մեզ 3
զօրրստօրէն :

Եւ թող մեզ զմեզս մեր, զի և մեք 4
թողումք ամենայնի որ պարտ իցի մեզ,
և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն :

Եւ ասէ ցնոսա . ո՞վ է ՚ի ձէնջ որոյ իցէ 5

բարեկամ և երթայցէ առ նա ՚ի մէջ
զիշերի և ասիցէ ցնա . բարեկամ, տուր
ինձ փոխ երիս նկանակս :

6 Օ ի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ ,
և ոչ ինչ ունիմ դնել առաջի նորաս :

7 Եւ նա ՚ի ներքուստ տայցէ պատասխա-
նի և ասիցէ . մի աշխատ առներ զիս ,
զի դուքքդ փակեալ են , և մանկունքս
ընդ ինև կան յանկողնի . ոչ կարեմ
յառնել և տալ քեզ :

8 Ըսեմ ձեզ , եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ
նմա վասն բարեկամութեանն , սակայն
վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ
նմա զինչ և պիտոյ իցէ :

9 Եւ ես ասեմ ձեզ , խնդրեցէք և տայի
ձեզ , հայցեցէք և գաջիք , բախեցէք և
բացցի ձեզ :

10 Օ ի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու , և որ
հայցէ՝ գտանէ , և որ բախէ՝ բացցի նմա :

11 Յո՞րք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր
ձուկն , միթէ փոխանակ ձկանն օձ
տայցէ նմա :

12 Եւ կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարի՞՞
տայցէ նմա :

13 Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ զիտէք

պարզևս բարիս տալ որդւոց ձերոց, որ-
չափ ևս առաւել հայր ձեր յերկնից
տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրենն ՚ի
նմանէ:

ԴԷ Լ, և հանէր դե մի համր. և եղև յերա- 14
նել դիւին խօսեցաւ համրն, և զարմա-
ցան ամենայն ժողովուրդքն:

Լ, և ոմանք ՚ի նոցանէ ասեն. Բէեղզեբու 15
ղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս
Լ, և այլք փորձէին և նշան յերկնից 16
խնդրէին ՚ի նմանէ:

Իսկ նորա զխտացեալ զխորհուրդս նոցա, 17
ասէ ցնոսա. ամենայն Թագաւորութիւն
բաժանեալ յանձն՝ աւերի, և տուն
բաժանեալ յանձն կործանի:

Ապա եթէ և սատանայ բաժանեցաւ 18
յանձնէ, զիւրդ կայցէ Թագաւորութի
նորա. զի ասէք զինէն եթէ Բէեղզեբու
ղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա զդևս:
Եթէ ես Բէեղզեբուղաւ հանեմ զդևս, 19
որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն այդորիկ
նոքին եղիցին ձեր դատաւորք:

Իսկ եթէ մատամբ Աստուծոյ հանեմ 20
զդևս, ապա հասեալ է ՚ի վերայ ձեր
արքայութիւն Աստուծոյ:

- 21 { }որժամ հզօր վառեալ՝ պահիցէ զտուն
 իւր , 'ի խաղաղութեան են ինչք նորա :
- 22 Տայց եթէ հզօրագոյն քան զնա 'ի վե-
 րայ եկեալ յաղթեսցէ նմա , զսպառա-
 զինութիւնն հանէ՝ յոր յուսացեալ էր ,
 և զաւար նորա բաշխեսցէ :
- 23 Որ ոչ է ընդ իս , հակառակ իմ է , և որ
 ոչ ժողովէ ընդ իս , ցրուէ :
- 24 { }որժամ այսն երանիցէ 'ի մարդոյ՝ շրջի
 ընդ անջրդին տեղիս , խնդրէ հանգիստ .
 և իբրև ոչ գտանէ՝ ասէ , դարձայց
 անդրէն 'ի տուն իմ ուստի ելի :
- 25 Եւ գայ գտանէ մաքրեալ և յարդարեալ :
- 26 { }այնժամ երթայ և առնու եօթն այլ
 այսս չար ևս քան զինքն , և մտանէ բնա
 կէ անդ , և լինի յետինն մարդոյն այնու
 թիկ չար քան զառաջինն :
- 27 Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս , ձայն
 եբարձ կին մի 'ի ժողովրդենէ անտի և
 ասէ . երանի՛ է որովայնին որ կրեացն
 զքեզ , և ստեանցն որդիեցուցին զքեզ :
- 28 Եւ նա ասէ . նա երանի այնոցիկ է որ
 լսեն զբանն Աստուծոյ և առնեն :
- 29 Եւ 'ի դիզանել 'ի վերայ նորա ժողովրդ
 դոցն՝ սկսաւ ասել . ազգս այս ազգ չար

է , նշան խնդրէ և նշան յերկնից ոչ
տացի սմա՝ բայց նշանն Յովնանու :
Օ ի որպէս եղև Յովնան նշան Նին- 30
ուէացւոց , այնպէս եղիցի և որդի մար-
դոյ ազգիս այսմիկ :

Ղշխոյն հարաւոյ յարիցէ ՚ի դատաստա 31
նի ընդ արս ազգիս այսորիկ և դատա-
պարտեսցէ զսոսա , զի եկն ՚ի ծագաց
երկրի լսել զխմաստութիւնն Սողոմոնի .
և ահա առաւել քան զՍողոմոն է աստ :

Աբբ Նինուէացիք յարիցեն ՚ի դատաս- 32
տանի ընդ ազգիս ընդ այսմիկ և դատա-
պարտեսցեն զսա , զի ապաշխարեցին ՚ի
քարոզութեանն Յովնանու . և ահա ա-
ռաւել քան զՅովնան է աստ :

Ե՛կ Ո՛չ ուրուք լուցեալ ճրագ դնէ ՚ի թա- 33
դստեան (և ոչ ընդ գրուանաւ) , այլ ՚ի
վերայ աշտանակի , զի որ մտանեն՝ լոյս
տեսանիցեն :

Ճրագ մարմնոյ ակն է . յորժամ ակնն 34
առատ է , ամենայն մարմինն լուսաւոր
եղիցի . և երբ ակն չար է , և մարմինն
խաւարին եղիցի :

Արդ զգոյշ լեր , գուցէ լոյսդ որ ՚ի 35
քեզ է՝ խաւարիցէ :

- 36 Եթէ մարմինդ քո ամենայն լուսաւոր է
 և չդուցէ մասն ինչ խաւարին , եղիցի
 լուսաւոր ամենայն . որպէս յորժամ
 ճրագն նշուղիւք լուսաւորեսցէ զքեզ :
- 37 Եւ մինչդեռ խօսէր զայս , աղաչէր զնա
 ոմն Փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ
 նմա . և նա մտեալ բազմեցաւ :
- 38 Իբրև ետես Փարիսեցին՝ զարմացաւ , զի
 նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան զճաշ :
- 39 Ասէ ցնա տէր . այժմ դուք Փարիսեցիք
 զարտաքին բաժակին և զպնակին սրբ-
 բէք , և ներքինն ձեր լի է յափշտակու-
 թեամբ և չարութեամբ :
- 40 Անմիտք , ոչ ապաքէն որ զարտաքինն
 արար՝ և զներքինն նոյն արար :
- 41 Իայց աղէ զարժանն իսկ տուք ողորմու-
 թիւն , և ահա ամենայն սուրբ է ձեր :
- 42 Այլ վնյ ձեզ Փարիսեցւոց , զի տասա-
 նորդէք զանանուխ և զլիեղենայ և զամե-
 նայն բանջար , և անցանէք զիրաւամբք
 և զսիրոյն Աստուծոյ . զայս արժան էր
 առնել , և զայնու ոչ անցանել :
- 43 Այ ձեզ Փարիսեցւոց , զի սիրէք ըզ-
 բարձրագահս ՚ի ժողովուրդս , և զնախ
 ողջոյնս ՚ի հրապարակս :

1) *այ ձեզ, զի էք դուք իբրև զգերեզ 44*
մանս անյայտս, և մարդիկ զնան ՚ի վե-
րայ և ոչ գիտեն:

Պատասխանի ետ ոմն յօրինականացն՝ 45
 և ասէ ցնա . վարդապետ , զայս բանս
 ասելով և զմեզ թշնամանես:

Եւ նա ասէ . և ձեզ վայ օրինականացդ , 46
 զի բառնայք մարդկան բեռինս դժուա
 լրակիրս , և դուք մատամբ միով ՚ի բե-
 ուինսն ոչ մերձենայք:

1) *այ ձեզ, զի շինէք զշիրիմս մարդա- 47*
րէիցն, և հարքն ձեր սպանին զնոսա:

Ապա ուրեմն վկայէք եթէ կամակից էք 48
 դործոց հարցն ձերոց . զի նոքա կոտո-
 րեցին զնոսա, և դուք զգերեզմանս նո-
 ցա շինէք:

1) *ասն այնորիկ իմաստու թիւնն Աստու- 49*
ծոյ ասաց. առաքեցից ՚ի նոսա մարդա-
րէս և առաքեալս, և ՚ի նոցանէ սպանա-
նիցեն և հալածիցեն:

Օ ի խնդրեսցի արիւն ամենայն մար- 50
 դարէից՝ հեղեալ ՚ի սկզբանէ աշխարհի՝
 յազգէ յայդմանէ ,

Յարենէն Աբելի մինչև յարիւնն Զա. 51
 քարիայ կորուսելոյ ընդ սեղանն և ընդ

տաճարն . այո ասեմ ձեզ , խնդրեսցի
յազգէ յայդմանէ :

52 Ո՛յ ձեզ օրինականացող , զի թաքու-
ցանէք զիականս գիտութեանն . դուք
ոչ մտանէք , և որ մտանելոցն են՝ ար-
գելուք :

53 Եւ ՚ի խօսելն զայս ամենայն առ նոսա
առաջի ամենայն ժողովրդեանն , զամօ-
թի հարկանէին . և սկսան դպիրքն և
Փարիսեցիք զչարել և զրդռել ընդ նմա
վասն բազում իրաց :

54 Եւ սպասել որսալ ինչ բանս ՚ի բերանոյ
նորա , զի չարախօսեսցեն զնմանէ :

Գ Լ : Ժ Բ

1 Արուք ՚ի կուտել բիւրաւորաց ժողո-
վրդեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս , սկը-
սաւ ասել ցառակերտան իւր . նախ զգոյշ
լերուք անձանց ՚ի խմորոյ Փարիսեցւոցն ,
որ է կեղծաւորութիւն :

2 Օ՛ի ոչ ինչ է ՚ի ծածուկ որ ոչ յայտ-
նեսցի , և գաղանի որ ոչ ծանկցի :

3 Ո՛յ ան զի զոր ինչ ասիցէք ՚ի խաւարի ,
լսելի լիցի ՚ի լոյս . և զոր յունկանէն խօ-

սեցարուք ՚ի շտեմարանս , քարոզեսցի
 ՚ի վերայ տանեաց :

Ի այց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց , մի 4
 զարհուրիցիք յայնցանէ որ սպանանեն
 զմարմին , և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ
 ունիցին առնել :

Այլ ցուցից ձեզ յուճմէ երկնչիջիք . 5
 երկնչիջիք յայնմանէ որ յետ սպանանելոյ
 ունի իշխանութի արկանել ՚ի գեհեն .
 այո ասեմ ձեզ , յայնմանէ երկնչիջիք :

Ոչ ապաքէն հինգ ձագ երկուց դան . 6
 դաց վաճառի , և մի ՚ի նոցանէ ոչ է մո-
 ռացեալ առաջի Աստուծոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ 7
 թուեալ է . մի երկնչիք , զի քան զբա-
 զում ձագս լաւ էք դուք :

Ասեմ ձեզ , զի ամենայն որ խոստովանես . 8
 ցի յիս առաջի մարդկան , և որդի մար-
 դոյ խոստովանեսցի զնմանէ առաջի հը-
 բեշտակաց Աստուծոյ :

Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդկան , 9
 ուրացեալ լիցի առաջի հրեշտակաց ԱՅ :

Եւ ամենայն որ ասէ բան զորդւոյ մար 10
 դոյ՝ թողցի նմա . բայց որ զհոգին
 սուրբ հայհոյիցէ , մի թողցի նմա :

- 11 Այլ յորժամ տանիցին զձեզ ՚ի ժողովուրդս և ՚ի պետութիւնս և յիշխանութիւնս, մի հոգայցէք որնց թէ զինչ պատասխանի տայցէք, կամ զինչ ասիցէք:
- 12 Օ ի հոգին սուրբ ուսուցէ ձեզ ՚ի նմին ժամու՝ զինչ պարտ իցէ խօսել:
- 13 Ասէ ոմն ՚ի ժողովրդենէն ցնա. վարդապետ, ասս ցեղբայր իմ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնն: ԵՒ
- 14 Աւ նա ասէ ցնա. այր դու, ո՞ կացոյց զիս դատաւոր կամ բաժանարար ՚ի վերայ ձեր:
- 15 Աւ ասէ ցնոսա. տեսէք և զգոյշ լերուք յամենայն ազահութենէ, զի ոչ եթէ ՚ի մթերից ընչից ուրուք իցեն կեանք նորա:
- 16 Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի և ասէ. առն ուրումն մեծատան ետուն անդք տոհմականս:
- 17 Աւ խորհէր ՚ի միտս իւր և ասէր. զի՞ գործեցից, զի ոչ գոյ տեղի ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ:
- 18 Աւ ասէ, գիտեմ զինչ արարից. քակեցից զտեմարանս իմ, և ևս մեծամեծս շինեցից. և անդր ժողովեցից զցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ:

Եւ ասացից ցանձն իմ . անձն , ունիս 19
բազում բարութիւնս համբարեալ ամաց
բազմաց . հանգիր կեր արբ և ուրախ լեր :

Ըսէ ցնա Աճ . անմիտ , յայտմ գիշերի 20
զոգիդ 'ի քէն 'ի բաց պահանջիցեն , իսկ
զոր պատրաստեցերն ում լինիցի :

'Աոյնպէս և որ դանձէ անձին և ոչ յԱստ 21
ուած մեծանայցէ :

Ըսէ ցաշակերտսն իւր . վասն այդորիկ 22
ասեմ ձեզ , մի հոգայք ընդ ոգւոյ թէ
զինչ ուտիցէք , և մի ընդ մարմնոյ թէ
զինչ զգենուցուք :

Օ ի ոգի առաւել է քան զկերակուր և 23
մարմին քան զհանդերձ :

Հայեցարուք ընդ ազգաւս , զի ոչ սեր 24
մանեն և ոչ հնձեն , որոց ոչ գոն շտեմա
րանք և ոչ համբարանոցք , և Աստուած
կերակրէ զնոսա . որչափ ևս առաւել
զձեզ որ լաւ էք քան զթռչունս :

Ո՛վ 'ի ձէնջ առ հոգայ՝ կարիցէ յաւե 25
լուլ 'ի հասակ իւր կանգուն մի :

Իսկ արդ եթէ 'ի փոքուն չէք բաւական , 26
վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք :

Հայեցարուք ընդ շուշանն՝ որպէս աճէ , 27
ոչ ջանայ և ոչ նիւթէ , ասեմ ձեզ , և ոչ

- Սողոմոն յամենայն 'ի փառսն իւր զգեցաւ իբրև զմի 'ի նոցանէ:
- 28 Իսկ եթէ զխոտն որ այսօր 'ի բացի է և վաղիւ 'ի հնոց արկանելի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ, որչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք:
- 29 Լւ դուք մի խնդրէք զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, և մի զբաղնուք:
- 30 Օ ի զայն ամենայն հեթանոսք աշխարհի խնդրեն. այլ ձեր հայր գիտէ զի պիտոյ է այն ամենայն:
- 31 Իսպց խնդրեցէք զարքայութիւն Աստուծոյ, և այն ամենայն յաւելցի ձեզ:
- 32 Ս'ի երկնչիւր հօտ փոքրիկ, զի հաճեցաւ ԵԳ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն:
- 33 Ս' աճառեցէք զինչս ձեր և տուք ողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ անպակաս յերկինս՝ ուր ոչ գող մերձենայ և ոչ ցեց ապականէ:
- 34 Օ ի ուր գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղիցին:
- 35 Լ'ղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս, և ճրագունք լուցեալք:
- 36 Լւ դուք նմանողք մարդկան որ ակն ունիցին տեսան իւրեանց թէ երբ դառ

Նայցէ 'ի հարսանեաց . զի յորժամ գայցէ
 և բախիցէ , վաղվաղակի բանայցեն նմա :
 Արանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ զորս 37
 եկեալ տէրն գտցէ արթունս . ամէն
 ասեմ ձեզ , զի դօտի ընդ մէջ ածցէ և
 բազմեցուսցէ զնոսա և անցեալ պաշ-
 տիցէ զնոսա :

Աւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պա- 38
 հու եկեսցէ և գտցէ այնպէս , երանելի
 են ծառայքն այնոքիկ :

Բայց զայն գիտասջիք եթէ գիտէր տա- 39
 նուտէրն յորում ժամու գող գայ (հսկէր
 և) չտայր թոյլ ական հատանել 'ի տան
 իւրում :

Աւ դուք եղերուք պատրաստք , զի յո- 40
 րում ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ որդի
 մարդոյ :

Ասէ Պետրոս . տէր , առ մե՞զ ասացեր 41
 զառակդ զայդ եթէ առ ամենեսեան :

Աւ ասէ տէր . ո՞վ իցէ հաւատարիմ 42
 տնտես և իմաստուն , զոր կացոյց տէր
 իւր 'ի վերայ գերդաստանի իւրոյ տալ
 'ի ժամու զկերակուրս :

Արանի իցէ ծառային այնմիկ զոր եկեալ 43
 տէր իւր գտանիցէ արարեալ այնպէս :

- 44 Ըրդարե ասեմ ձեզ, զի 'ի վերայ ամե-
նայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա:
- 45 Ըպա եթէ ասիցէ ծառայն այն 'ի սրտի
իւրում, յամէ տէր իմ 'ի գալ. և սկսա-
նիցի հարկանել զծառայսն և զաղախ-
նայս, ուտել և ըմպել և արբենալ:
- 46 Եկեացէ տէր ծառային այնորիկ յա-
ւուր յորում ակն ոչ ունիցի, և 'ի ժամու
յորում ոչ գիտիցէ. ընդ մէջ կտրեացէ
զնա, և զմասն նր ընդ անհաւատս դիցէ:
- 47 Եւ ծառայ որ գիտիցէ զկամս տեսուն
իւրոց և ոչ պատրաստեացէ ըստ կամաց
նորա, արբցէ գան բազում:
- 48 Եւ որ ոչն գիտիցէ և արժանի գանի
ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամե-
նայնի որում շատ տուաւ՝ շատ խնդրես
ցի 'ի նմանէ, և որում բազում աւանդե-
ցաւ՝ առաւել և սպահանջեցեն 'ի նմանէ:
- 49 Զուր եկի արկանել յերկիր, և զինչ՝ ԵՊ
կամիմ թէ արդէն իսկ բորբոքէր:
- 50 Եւ մկրտութիւն մի ունիմ մկրտիլ, և
զիմորդ փութամ մինչև կատարեցի:
- 51 Զամարիք եթէ խաղաղութի եկի տալ
յերկիր, ոչ՝ ասեմ ձեզ, այլ բաժինս:
- 52 Օի եղիցին յայսմ հետէ հինգ 'ի տան

միում բաժանեալք , երեքն յերկուց և
երկուքն յերկուց :

Բաժանեսցի հայր յորդուոյ և որդի ՚ի 53
հօրէ , մայր ՚ի դստերէ և դուստր ՚ի մօ-
րէ , սկեսուր ՚ի հարսնէ և հարսն ՚ի
սկեսրէ իւրմէ :

Ասաց և ցժողովուրդսն . յորժամ տե- 54
սանիցէք ամպ ծագեալ յարեմտից ,
իսկոյն ասէք թէ անձրև դայ , և լինի
այնպէս :

Աւ յորժամ հարաւ շնչեալ , ասէք՝ թէ 55
խորշակ լինի , և լինի այնպէս :

Կեղծաւորք , զերեսս երկնի և երկրի 56
գիտէք փորձել , իսկ զժամանակս զայս
զլամբդ ոչ փորձէք :

Ինդէր և յանձանց իսկ ոչ ընտրէք 57
զարժանն :

Յորժամ երթայցես ընդ ոսոխի քում 58
առ իշխան , ՚ի ճանապարհի տուր զհա-
շիւն զերծանել ՚ի նմանէ . զի գուցէ
քարշիցէ գքեզ առ դատաւորն , և դա-
տաւորն մատնիցէ գահճի , և գահիճն
արկանիցէ ՚ի բանտ :

Ասեմ քեզ , ոչ ելանիցես անտի մինչև 59
հատուցանիցես զհետին բնիոնն :

ԳՒ : ԺԳ

- 1 Եկին ոմանք ՚ի նմին ժամանակի և պատմեցին նմա վասն Գալիլեացւոցն , որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա :
- 2 Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . համարի՞ք եթէ այն Գալիլեացիք եղեն մեղաւոր քան զամենայն Գալիլեացիս , զի զայնպիսի անցս կրեցին :
- 3 Ոչ՝ ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնջիցիք :
- 4 Կամ նոքա ութուտասանքն , յորոց վերայ աշտարակն անկաւ ՚ի Սելուլամ և սպան զնոսա , համարի՞ք եթէ նոքա պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ որ բնակեալ են Երուսաղէմ :
- 5 Ոչ՝ ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորնջիցիք :
- 6 Մսաց և զառակս զայս . թզենի մի էր ուրումն անկեալ յայգւոջ իւրում . և եկն խնդրել պտուղ ՚ի նմանէ և ոչ եղիտ :
- 7 Մտէ ցայգեգործն . ասա երեք ամբ են յորմէ հետէ գամ խնդրել պտուղ ՚ի

Թղենւոջդ և ոչ գտանեմ. արդ կտրեա
զդա, ընդէ՛ր և զերկիրդ խափանէ:

Նա պատասխանի ետ և ասէ . տէր , 8

Թող զդա այս ամ ևս , մինչև շուրջ
զդովաւ բրեցից և արկից աղբ:

Թերևս արասցէ պտուղ , ապա թէ ոչ՝ 9

յամէ ևս հատցես զդա:

Ե՛ւ Լա ուսուցանէր ՚ի միում ՚ի ժողովրդա- 10

նոցացն ՚ի շաբաթս:

Լա ահա կին մի զոր ունէր այս հիւան- 11

դութեան ամս ութուտան , և էր կար-
կամեալ և ոչ կարէր ամենեկն ՚ի վեր

հայել:

Լա տեսեալ զնա Յիսուսի՝ կոչեաց առ 12

ինքն և ասէ ցնա . կին դու , արձակեալ
ես ՚ի հիւանդութենէ քումմէ:

Լա եղ ՚ի վերայ նորա ձեռն , և առ 13

ժամայն ուղղեցաւ , և փառաւոր առնէր
զԱստուած:

Պատասխանի ետ ժողովրդապետն ցա- 14

սուցեալ թէ ընդէ՛ր ՚ի շաբաթու բժը-
կեաց Յիսուս , և ասէ ցժողովուրդն . վեց

օր է յորս արժան է դործել , յայնս եկայք
բժշկեցարուք , և մի յաւուր շաբաթու:

Պատասխանի ետ նմա տէր և ասէ . կեղ- 15

ծաւորք, իւրաքանչիւր ոք 'ի ձէնջ 'ի շա-
բաթու ո՛չ արձակէ զեզն իւր կամ զէշ
'ի մարոյ և տանի տայ ջուր:

16 Իսկ այս դուստր Աբրահամու էր, զոր
կապեաց սատանայ ահաւաղիկ ութու-
տասն ամ, ո՛չ էր արժան արձակել 'ի
կապանաց անտի 'ի շաբաթու:

17 Եւ զայս իբրև ասաց, յամօթ լինէին
ամենեքին որ հակառակն կային նմա. և
ամենայն ժողովուրդն ուրախ լինէր 'ի
վերայ ամենայն փառաւորութեանցն որ
գործէին 'ի նմանէ:

18 Եւ ասէր. ո՛ւմ նման է արքայութիւն
Աստուծոյ, և որո՛ւմ նմանութեան նմա-
նեցուցից զնա:

19 Նման է հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ
մարդոյ արկ 'ի պարտէզ իւր. աճեաց և
եղև ծառ, և թռչունք երկնից բնակ-
եալ էին յոստս նորա:

20 Եւ դարձեալ ասէ. ո՛ւմ նմանեցուցից
զարքայութիւն Աստուծոյ:

21 Նման է խմորոյ զոր առեալ կնոջ թա-
քոյց յալեր երից գրուաց՝ մինչև խմո-
րեցաւ ամենայն:

22 Եւ շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գետոս՝ Եջ

ուսուցանէր , և ճանապարհ արարեալ
 յԵրուսաղէմ :

Ասէ ոմն ցնա . տէր , եթէ սակաւք իցեն 23
 որ ապրելոց իցեն . և նա ասէ ցնաս :

Սնացարուք մտանել ընդ դուռն նեղ . 24
 ասեմ ձեզ զի բազումք խնդրեսցեն մտա
 նել և ոչ կարասցեն :

Յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն և փա- 25
 կեսցէ զդուռնն և սկսանիցիք կալ ար-
 տաքոյ և բախել զդուռնն և ասել , տէր
 տէր , բաց մեզ . և պատասխանի տուեալ
 ասիցէ ձեզ , ոչ դիտեմ զձեզ ուստի էք :

Յայնժամ սկսանիցիք ասել , կերաք ա- 26
 ուաջի քո և արբաք , և ՚ի հրապարակս
 մեր ուսուցեր :

Եւ ասիցէ . ասեմ ձեզ , ոչ դիտեմ զձեզ 27
 ուստի էք . ՚ի բաց կացէք յինէն ամե-
 նայն մշակքդ անիրաւութեան :

Անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց , 28
 յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ և զԻ-
 սահակ և զՅակոբ՝ և զամենայն մար-
 գարէս յարքայութեան Աստուծոյ , և
 զձեզ հանեալ արտաքս :

Եւ եկեսցեն յարևելից և յարևմտից և 29
 ՚ի հիւսիսոյ և ՚ի հարաւոյ , և բազմեսցին

յարբայութեան Աստուծոյ:

- 30 Եւ ահա իցեն յետինք որ եղիցին առաջինք , և իցեն առաջինք որ լինիցին յետինք:
- 31 Ի նմին աւուր մատեան ոմանք Փարիսեցիք , և ասեն ցնա . ել և դնա աստի , զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ:
- 32 Եւ ասէ ցնոսա . երթայք ասացէք աղուեսուն այնմիկ . ահաւասիկ հանեմ դես և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ , և յերկր աւուր կատարիմ:
- 33 Ի այց պարտէ այսօր և վաղիւ և ՚ի միւսում աւուր դնալ , զի ոչ է մարթ մարդարէի կորնչել արտաքոյ քան զՅէմ:
- 34 Երուսաղէմ Երուսաղէմ , որ կոտորէիր զմարդարէս , և քարկոծ առնէիր զառաքեալսն առ քեզ , քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո , որո՞ց հաւզձագս իւր ընդ թևովք , և ոչ կամեցարուք:
- 35 Եւ ա թողեալ լիցի ձեզ տուն ձերս Ի այց ասեմ ձեզ , թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս , մինչև ասիցէք օրհնեալ եկեալ յանուն տեառնս:

Գ Ի Ժ Դ

- Եւ եղև ՚ի մտանելն նորա ՚ի տուն ու 1
 բունն իշխանացն Փարիսեցւոց ՚ի շաբա-
 թու ուտել հաց, և նորա սպասէին նմա:
- Եւ ահա այր ոմն էր անդ ջրգողեալ ա 2
 ուաջի նորա:
- Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցորի 3
 նաւորսն և ցՓարիսեցիս. եթէ արժան
 իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել:
- Եւ նորա լուռ եղեն, և բուռն հարեալ 4
 զնմանէ բժշկեաց զնա և արձակեաց:
- Եւ ասէ ցնոսա. ոյր ուրուք ՚ի ձէնջ էշ 5
 կամ եզն՝ անկանիցի ՚ի ջրհոր, և ոչ վաղ
 վաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբաթու:
- Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխա 6
 նի առ այն:
- Եսաց և առ կոչնականն առակ մի, 7
 հայեցեալ թէ զխորդ բարձրնաիր լի-
 նէին, ասէ ցնոսա:
- Յորժամ կոչիցէ որ զբեզ ՚ի հարսանիս 8
 կամ ՚ի կոչունս, մի բազմիցիս յառաջին
 բարձին. գուցէ պատուականագոյն ևս
 քան զբեզ իցէ կոչեցեալն ՚ի նմանէ:

- 9 Եւ եկեալ որ զքեզն և զնա կոչեաց՝
ասիցէ ցքեզ, տուր սմա տեղի. և ապա
սկսանիցիս ամօթով զյետին տեղին ունել:
- 10 Եւ յորժամ կոչիցիս, երթիջիր բազմեացի
ի յետին տեղուջ. զի յորժամ
գայցէ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ.
բարեկամ, ՚ի վեր մատիր. յայնժամ եղի
ցինքեզ փառք առաջի բարձակ ցացն քոց:
- 11 Օ ի ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձըն,
խոնարհեսցի. և որ խոնարհեսցուցանէ
զանձն, բարձրացցի:
- 12 Եւ և ցկոչնատէրն. յորժամ առնիցես
ճաշ կամ ընթրիս, մի կոչեր զբարեկամս
քո և մի զեղբարս քո և մի զազգականս
քո և մի զըրացիս քո և մի զմեծամեծս.
զի մի և նոքա փոխարէն կոչեսցեն ըզքեզ,
և լինիցի քեզ հատուցումն:
- 13 Եւ յորժամ առնիցես ընդունելու
թիւն, կոչեա զաղքատս և զխեղս և
զկաղս և զկոյրս:
- 14 Եւ երանելի լինիցիս, զի ոչ ունին փոխարէն
հատուցանելոյ քեզ. և հատուցցի քեզ
փոխարէն ՚ի յարուե արդարոց:
- 15 Իբրև լուաւ զայս ոմն ՚ի բազմականացըն,
ասէ ցնա. երանի որ կերիցէ ճաշ

Եւ սէ ցնտա . ո՛ւր են հաւատք ձեր . և 25
 զահի հարեալ զարմացան , և ասէին ցմի-
 մեանս . ո՛վ արդեօք իցէ սա , զի և հողմոց
 և ջրոց հրաման տայ՝ և հնազանդին սմա :
 Եւ նաւեցին իջին յաշխարհն Գերգեսաց 26
 ւոց , որ է յայնկոյս հանդէպ Գալիլեայ :
 Եւ ընդ ելանելն նորա ՚ի ցամաք , պա- 27
 տահեաց այր մի ՚ի քաղաքէն՝ յորում
 էին դէք . և բազում ժամանակս չէր
 հանդերձ զգեցեալ և ոչ ՚ի տան բնակե-
 եալ , այլ ՚ի գերեզմանս :

Եւ տեսեալ զՅիսուս , աղաղակեաց և 28
 անկաւ առաջի նորա , և ասէ մեծաձայն .
 զի՞ կայ իմ և քո Յիսուս որդի ԱՅբարձ
 ընկոյ , աղաչեմ զքեզ մի տանջեր զիս :
 Քանզի հրաման տայր այսոյն պղծոյ 29
 ելանել ՚ի մարդոյ անտի . զի բազում ժա-
 մանակս յափշտակեալ էր զնա , և կապէր
 ՚ի շղթայս , և պահէր յերկաթս , և խզէր
 զկապանսն , և վարէր ՚ի դիւէն յանա-
 պատս :

Եւ հարց ցնա Յիսուս և ասէ . զի՞նչ ա- 30
 նուն է քեզ . և նա ասէ , լեզէոյն . զի
 դէք բազումք մտեալ էին ՚ի նա :
 Եւ աղաչէին զնա զի մի հրաման տացէ 31

նոցա երթալ յանդունդս :

32 Եւ էր անդ երամակ մի խողից բազմաց արօտական ՚ի լերինն . և աղաչեցին զնա զի հրաման տացէ նոցա մտանել ՚ի նոսա , և հրամայեաց նոցա :

33 Եւ ելեալ դեքն յառնէն՝ մօտին ՚ի խողեանն . և դիմեաց երամակն ՚ի գահէանտի ՚ի ծովակն և հեղձաւ :

34 Իբրև տեսին խողարածքն զիրսն որ եղեն՝ փախեան , և սլատմեցին ՚ի քաղաքին և յաղարակսն :

35 Եւ իբրև ելին տեսանել զգործսն , և եկին առ Յիսուս , և դատին զայրն՝ ուստի դեքն ելեալ էին , զգեցեալ և զգաստաց եալ նստէր առ ոտսն Յիսուսի , և երկեան :

36 Պատմեցին նոցա որոց տեսեալն էր՝ թէ զիարդ փրկեցաւ դիւահարն :

37 Եւ աղաչէր զնա ամենայն բազմութիւնն շուրջ զկողմամբքն Գերդեսացւոց՝ զնալ ՚ի սահմանաց նոցա , քանզի ասիւ մեծաւ տազնապէլին . և նա մտեալ ՚ի նաւ դարձաւ անդրէն :

38 Աղաչէր զնա այրն ուստի դեքն ելեալ էին՝ շրջել ընդ նմա . արձակեաց զնա և ասէ .

յարբայութեան Աստուծոյ:

Եւ նա ասէ . այր ոմն գործեաց ընթրիս 16
 և հրաւիրեաց զբազումս:

Եւ առաքեաց զԾառայ իւր ՚ի ժամու 17
 ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալսն՝ թէ
 եկայք, զի ահաւասիկ պատրաստ է ա-
 մենայն ինչ:

Եւ սկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան 18
 հրաժարել . առաջինն ասէ, ագարակ գնե-
 ցի, և հարկ է ելանել տեսանել զնա,
 աղաչեմ զքեզ կալ զիս հրաժարեալ:

Եւ միւսն ասէ . լուծս հինգ եզանց գնե 19
 ցի, և երթամ փորձել զնոսա, աղաչեմ
 զքեզ կալ զիս հրաժարեալ:

Եւ միւսն ասէ . կին ածի, և վասն այ- 20
 նորիկ ոչ կարեմ գալ:

Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զայն 21
 տեառն իւրում: Յայնժամ բարկացեալ
 տանուտէրն՝ ասէ ցծառայն իւր . ել վաղ
 վաղակի ՚ի հրապարակս և ՚ի փողոցս քա-
 ղաքիդ, և զաղքատս և զխեղս և ըզ-
 կաղս և զկոյրս մոյծ այսր:

Եւ ասէ ծառայն . տէր, եղև զոր հրա- 22
 մայեցերն, և կայ ևս տեղի:

Եւ ասէ տէրն ցծառայն, ել ՚ի ճանա- 23

- պարհա և ՚ի ցանգս , և արա այսր մտա-
նել , զի լըցի տունս իմ :
- 24 Լսեմ ձեզ , զի ոչ որ յայնց կոչեցեւոց
ճաշակեսցէ յընթրեաց իմոց :
- 25 Լսե թային ընդ նմա ժողովուրդք բա- 241
ղուսք , դարձաւ և ասէ ցնոսա .
- 26 Եթէ որ գայ առ իս և ոչ ատեայ ըզ-
հայր իւր և զմայր և զկիին և զորդիս և
զեղբարս և զքորս , նա և զանձն ևս
իւր , ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել :
- 27 Օ ի որ ոչ բառնայ զխաչ իւր և գայ զկնի
իմ , ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել :
- 28 Եթէ որ ՚ի ձէնջ կամիցի շինել աշտարակ ,
և ոչ նախ նստեալ համարիցի զճախսն՝
եթէ ունիցի՞ բաւական ՚ի կատարումն :
- 29 Օ ի գուցէ իբրև արկանիցէ հիմն և
ոչ կարիցէ կատարել , ամենեքին որ տե-
սանիցեն՝ սկսանիցին ծաղը առնել զնա ,
- 30 Լսե ասել . Եթէ այս այր սկսաւ շինել և
ոչ կարաց կատարել :
- 31 Կամ որ թագաւոր երթեալ տայցէ պա-
տերազմ ընդ այլում թագաւորի , և ոչ
նստեալ նախ խորհիցի եթէ կարող իցէ
տասն հազարաւ զգէմ ունել զայնորիկ՝
որ գայցէ ՚ի վերայ նորա քսան հազարաւ :

Եպա թէ ոչ, մինչ դեռ հեռագոյն իցէ՝ 32
 հրեշտակու թիւն առաքեալ աղաչեսցէ
 ՚ի խաղաղութիւն:

Եւրդ այսպէս ամենայն որ ՚ի ձէնջ որ ոչ 33
 հրաժարեսցէ յամենայն ընչից իւրոց,
 ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել:

Բարւոր է աղ, ապա թէ աղն անհամես 34
 ցի՝ իւ համեմեսցի:

Ոչ յերկիր և ոչ յաղբ է պիտանացու, 35
 այլ ընկենուլ զնա արտաքս. որ ունիցի
 ականջս լսելոյ լուիցէ:

Գ Լ : Ժ Ե

Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաք- 1
 սաւորք և մեղաւորք լսել ՚ի նմանէ:

Տրտնջէին Փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ա- 2
 սէին. ընդէր սա զմեղաւորս ընդունի և
 ուտէ ընդ նոսա:

Եւսաց առ նոսա զառակս զայս: 3

Ո՛վ որ իցէ ՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հար 4
 իւր ոչխար, և կորուսանիցէ մի ՚ի նո-
 ցանէ. ո՛չ թողուցու զիննսուն և զինն
 յանապատի, և երթայցէ զհետ կորու-
 սելոյն մինչև գտանիցէ զնա:

- 5 Եւ իբրև գտանէ , դնէ զնա ՚ի վերայ
ուսոց իւրոց խնդալով ,
- 6 Եւ երթայ ՚ի տուն , կոչէ զբարեկամս
և զգրացիս և ասէ . ուրախ եղե-
րուք ընդ իս , զի գտի զոչխարս իմ զկո-
րուսեալ :
- 7 Ասեմ ձեզ , զի այսպէս է ուրախութիւն
յերկինս վասն միոյ մեղաւորի որ ապաշ-
խարիցէ , քան վասն իննսուն և ինն ար-
դարոց որոց չիցէ պիտոյ ապաշխարուի :
- 8 Կամ ո՞վ իցէ կին , որոյ իցեն դրամք
տասն . և եթէ կորուսանիցէ դրամ մի ,
ոչ լուցանիցէ ճրագ , և ածիցէ աւել ՚ի
տան և խնդրիցէ ստեպ՝ մինչև գտանիցէ :
- 9 Եւ իբրև գտանէ , կոչէ զբարեկամս և
զգրացիս և ասէ . ուրախ լերուք ընդ իս ,
զի գտի զդրամն իմ զոր կորուսի :
- 10 Այնպէս ասեմ ձեզ , ուրախութիւն ե-
ղիցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ՚ի
վերայ միոյ մեղաւորի որ ապաշխարիցէ :
- 11 Եւ ասէ . առն միոջ էին երկու որդիք :
- 12 Ասէ կրտսերն ՚ի նոցանէ ցհայրն . հայր ,
տուր ինձ բաժին՝ որ անկանի յընչիցդ .
և նա բաժանեաց նոցա զկեանան :
- 13 Եւ յետ ոչ բազում աւուրց ժողովեալ

զամենայն կրտսեր որդւոյն զնաց յաշխարհ հեռի և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր անառակութեամբ:

Եւ իբրև սպառեաց զամենայն, եղև 14 սով սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ և ըսկսաւ ինքն չքաւորել:

Եւ զնացեալ յարեցաւ 'ի մի ոմն 'ի քա 15 զաքացւոց աշխարհին այնորիկ, և յղեաց զնա յազարակ իւր արածել խողտ:

Եւ ցանկայր ընուլ զորովայն իւր յեղջե 16 թէն զոր խողքն ուտէին, և ոչ ոք տայր նմա:

Եւ եկեալ 'ի միտս իւր ասէ. քանի՞ վարձ 17 կանք իցեն 'ի տան հօր իմոյ հացալիցք, և ես աստ սովամահ կորնչիմ:

Յարուցեալ զնացից առ հայր իմ, և ա 18 սացից ցնա. հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո:

Եւ ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո, 19 արա զիս իբրև զմի 'ի վարձկանաց քոց:

Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր. և 20 մինչդեռ հեռագոյն էր, ետես զնա հայրն և գթացաւ, յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցաւն նորա և համբուրեաց զնա:

- 21 Եւ ասէ ցնա որդին . հայր , մեղայ յերկինս և առաջի քո , ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո :
- 22 Եւսէ հայրն ցճառայս իւր . վաղվաղակի հանէք զպատմութանն առաջին , և ազուցէք նմա , և տուք զմատանին ՚ի ձեռն նորա և կօշիկս յոտս նորա :
- 23 Եւ ածէք զեզն պարարակ , զենէք , կերիցուք և ուրախ լիցուք :
- 24 Օ ի այս որդի իմ մեռեալ էր և եկեաց , կորուսեալ էր և գտաւ . և սկսան ուրախ լինել :
- 25 Եւ էր երէց որդի նորա յազարակի . և մինչդեռ գայր՝ և մերձ եղև ՚ի տունն , լուաւ զձայն երգոց և զպարուց :
- 26 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զմի ՚ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զինչ իցէ այն :
- 27 Եւ նա ասէ ցնա . զի եղբայր քո եկեալ է , և եզեն հայր քո զեզն պարարակ , զի ողջամբ ընկալաւ զնա :
- 28 Բարկացաւ և ոչ կամէր մտանել . և հայրն ելեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա :
- 29 Պատասխանի ետ և ասէ ցհայրն . այս քանի՞ ամբ են զի ծառայեմ քեզ , և երբէք զպատուիրանաւ քով ոչ անցի . ուլ

մի երբէք ոչ ետուր ինձ զի ուրախ եղէց
ընդ բարեկամս իմ:

Յորժամ եկն որդիդ քո այդ որ եկեր 30
զկեանս քո ընդ պոռնիկս , զեներ դմա
զեզն պարարակ:

Եւ ասէ ցնա . որդեակ , դու հանապազ 31
ընդ իս ես , և ամ որ ինչ իմ է՝ քո է:

Եւ ուրախ լինել և խնդալ պարտ էր , 32
զի եղբայր քո այս մեռեալ էր և եկեաց ,
կորուսեալ էր և դտաւ:

Գ Լ : Ժ , Գ ,

ԶԲ Եւ ասէ առ աշակերտսն . այր մի էր 1
մեծատուն , որոյ էր տնտես . և եղև ըզ-
նմանէ ամբաստանութիւն որպէս թէ
վատնիցէ զինչս նորա:

Կոչեաց և ասէ ցնա . զի՞նչ է այս զոր 2
լսեմս զքէն , տուր զհամար տնտեսու-
թեան քո . զի ոչ ևս կարես լինել տնտես:

Եւ ընդ միտս իւր տնտեսն . զի՞նչ գոր- 3
ծեցից , զի տէր իմ հանէ զտնտեսու-
թիւնս . գործել ոչ կարեմ՝ մուրանալ
ամաչեմ:

Գիտեմ զինչ արարից . զի յորժամ ՚ի 4

- բաց լինիցիմ՝ ՚ի տնտեսութենէս՝ ընկալ-
 ցին զիս ՚ի տունս իւրեանց։
- 5 Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միտջէ՝ ՚ի
 պարտապանաց տեսուն իւրոյ, ասէ ցա-
 ռաջինն . քանի՞ ինչ պարտիս ասն իմում։
- 6 Եւ նա ասէ, հարիւր մար ձիթոյ . ասէ
 ցնա, կա զգիրք քո և նիստ գրեա վաղվա
 զակի յիսուն։
- 7 Վարձեալ ասէ ցմիւսն, դու քանի՞ ինչ
 պարտիս . և նա ասէ, հարիւր քոս ցորե-
 նոյ . և ասէ ցնա, կա զգիրք քո և նիստ
 գրեա ութսուն։
- 8 Եւ գովեաց տէրն զտնտեսն անիրաւու-
 թեան, զի իմաստութի արար . զի որդիք
 աշխարհիս այսորիկ իմաստնագոյնք են
 քան զորդիս լուսոյ յազգս իւրեանց։
- 9 Եւ ես ձեզ ասեմ, արարէք ձեզ բարե-
 կամս ՚ի Մամոնայէ անիրաւութեան . զի
 յորժամ պակասիցէ այն՝ ընկալցին ըզ-
 ձեզ ՚ի յարկսն յաւիտենականս։
- 10 Որ ՚ի փոքուն հաւատարիմ է, և ՚ի բազ-
 մին հաւատարիմ է . և որ ՚ի փոքուն ա-
 նիրաւ է, և ՚ի բազմին անիրաւ է։
- 11 Իսկ արդ եթէ յանիրաւ Մամոնային
 չեղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն ձեզ ո՞

Հաւատասցէ:

Եւ եթէ յօտարին չեղէք Հաւատարիմք, 12
զձերն ո՞ տայէ ձեզ:

Ոչ որ ծառայ կարէ երկուց տերանց ծառայել. զի եթէ զմին ատիցէ և զմիւսն սիրիցէ, կամ զմին մեծարիցէ և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք Աստուծոյ ծառայել և Մամոնայի:

Իբրև լսէին զայս ամ Փարիսեցիքն՝ քանզի 14
արծաթասէրք էին, և անդոսնէին զնա:

Եւ ասէ ցնոսա. դուք էք որ արդարաւ 15
ցուցանէք զանձինս առաջի մարդկան, սակայն Աստուած գիտէ զսիրտս ձեր. զի որ առաջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի Աստուծոյ:

Օրէնքն և մարդարէք մինչև ցՅովհան 16
նէս, յայնմ հետէ արքայութիւն Աստուծոյ աւետարանի, և ամենայն որ զնա բռնաբարէ:

Վիւրին իցէ երկնից և երկրի անոյաւ 17
նել, քան յօրինացն միայ նշանախտիցի անկանել:

Ամենայն որ արձակէ զկին իւր և առնէ 18
այլ, շնայ. և որ զարձակեալն առնէ, շնայ:

Այր ոմն էր մեծատուն և ազանէր բէ. 19

հեզս և ծիրանիս , և ուրախ լինէր հա-
նապազ տուտապէս :

20 Եւ աղքատ ոմն անուն Ղազարոս ան-
կեալ դնէր առ դրան նորա վիրաւորեալ :

21 Եւ ցանկայր յագել ՚ի փշրանացն որ
անկանէին ՚ի սեղանոյ մեծատանն . այլ
և շունք և ս գային և լեզուին զվէրս նրա :

22 Եւ եղև մեռանել աղքատին , և տանել
հրեշտակաց զնա ՚ի գոգն Աբրահամու .
մեռաւ և մեծատունն և թաղեցաւ :

23 Եւ ՚ի դժոխսն ամբարձ զաչս իւր մինչ
՚ի տանջանսն էր , ետես զԱբրահամ ՚ի
հեռաստանէ , և զՂազարոս ՚ի գոգ նորա
հանդուցեալ :

24 Եւ նա աղաղակեաց և ասէ . հայր Աբ-
րահամ , ողորմեաց ինձ և առաքեա ըզ-
Ղազարոս , զի թացցէ զձագ մատին
իւրոյ ՚ի ջուր և զովացուսցէ զլեզու իմ ,
զի պապակիմ ՚ի տապոյ աստի :

25 Եւ ասէ ցնա Աբրահամ . որդեակ , յիշ-
եա զի ընկալար անդէն զբարիս քո ՚ի
կեանսն քում , և Ղազարոս նոյնպէս ըզ-
չարչարանս . արդ սա աստ մխիթարի , և
դու այդր պապակիս :

26 Եւ ՚ի վերայ այսր ամենայնի՝ վին մեծ է

ընդ մեզ և ընդ ձեզ . եթէ կամիցին առ
տի առ ձեզ անցանել ոչ կարեն , և ոչ
այտի ոք առ մեզ անցանել :

Եւ ասէ . արդ աղաչեմ զքեզ հայր , զի 27
արձակեսցես զդա 'ի տուն հօր իմոյ :

Եւ իմ անդ եղբարք հինգ , որպէս զի 28
տացէ նոցա վկայութիւն , զի մի և նորա
գայցեն յայս տեղի տանջանաց :

Եւ ասէ Աբրահամ . ունին զՄովսէս և 29
զմարգարէս , նոցա լուիցեն :

Եւ նա ասէ . ոչ հայր Աբրահամ , բայց 30
եթէ 'ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նասա
և ապաշխարեսցեն :

Եւ ասէ ցնա . եթէ Մովսէսի և մար- 31
գարէիցն ոչ լսեն , և ոչ թէ 'ի մեռելոց
ոք յառնիցէ՝ հաւատասցեն :

Գ Լ : Ժ Լ :

29. Եւ սաց և առ աշակերտսն իւր . ոչ է 1
մարթ չգալ գայթաղողութեան , բայց
վայ այնմիկ է յոյր ձեռն գայցէ :

Եւ եր նմա թէ վէմ երկանաքար կա . 2
խէր զպարանոցէ նորա և անկանէր 'ի
ծով , քան թէ գայթաղեցուցանէ զմի

որ ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ:

- 3 Օ գոյշ կացէք անձանց . եթէ մեղիցէ
եղբայր քո, աստեա նմա . և եթէ ա-
պաշխարիցէ, թող նմա:
- 4 Եւ եթէ եօթն անգամ մեղիցէ քեզ և
եօթն անգամ գարծցի ՚ի քեզ և ասիցէ՝
ապաշխարեմ, թողցես նմա:
- 5 Եւ ասեն առաքեալքն ցոէր, յաւել
մեզ հաւատս:
- 6 Եւ ասէ տէր . եթէ ունիցիք հաւատս
քան զհատ մանանխոյ, և ասիցէք թը-
թենեոյս այսմիկ . խլեաց և տնկեաց ՚ի
ծովու, և հնազանդեսցի ձեզ:
- 7 Իսկ ո՞վ որ ՚ի ձէնջ որ ունիցի ծառայ
հողագործ կամ հովիւ, որ իբրև մտա-
նիցէ յագարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվա-
ղակի, թէ անց բազմեաց:
- 8 Եւ ոչ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեա
զինչ ընթրելոց իցեմ, և դօտի ածեալ
պաշտեա զիս՝ մինչև կերայց և արբից,
և ապա կերիցես և արբցես դու:
- 9 Սթէ շնորհ ինչ ունիցի ծառային այն-
միկ, զի արար զամենայն հրամանսն:
- 10 Եւ այնպէս և դուք յորժամ առնիցէք զա-
մենայն հրամայեալսն ձեզ, ասաջիք թէ

Ծառայք անպիտանք եմք, զոր պարտե-
աքն առնել՝ արարաք:

Եւ եղև մինչև երթայր նա յԵրուսա- 11
ղէմ, և ինքն անցանէր ընդ մէջ Սամա-
րեայ և Գալիլեացոց:

Եւ մինչդեռ մտանէր ՚ի դեռող ուրեմն, 12
պատահեցին նմա տասն այր բորոտ՝ որք
կացին ՚ի հեռաստանէ,

Իարձին զձայնս և ասէն. Յիսուս վար- 13
դապեա, ողորմեաց մեզ:

Եւ իբրև ետես զնոսա, ասէ ցնոսա . 14
երթայք ցուցէք զանձինս քահանայիցն .
և եղև իբրև զնացին՝ առ ժամայն սրբ-
բեցան:

Սի ոմն ՚ի նոցանէ իբրև ետես եթէ 15
բժշկեցաւ, զարձաւ անդրէն ՚ի ձայն
մեծ փառաւոր առնէր զԱստուած:

Անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց առ ոտս 16
նորա, և գոհանայր զնմանէ, և ինքն էր
Սամարացի:

Պատասխանի ետ Յս և ասէ, ոչ տասն 17
սորա սրբեցան, իսկ արդ ինուներն ուր են:

Օ ի ոչ գտան դառնալ տալ փառս Աս- 18
տուծոյ, բայց միայն այլազգիս այս:

Եւ ասէ ցնա . արի դնա, զի հաւատք 19

քո կեցուցին զքեզ:

- 20 Իբրև հարցաւ ՚ի Փարիսեցւոցն թէ ե՞րբ ջր-
 գայցէ արքայութիւնն Աստուծոյ, պա-
 տասխանի ետ նոցա և ասէ. ոչ գայ ար-
 քայութիւնն Աստուծոյ խտրանօք:
- 21 Եւ չասիցեն թէ ահաւասիկ աստ է կամ
 անդ. զի ահա արքայութիւնն Աստուծոյ
 ՚ի ներքս ՚ի ձեզ է:
- 22 Ասաց և առ աշակերտսն. եկեացեն ա-
 լուքք ցանկանալոյ ձեզ մի յաւուրցն որդ-
 ւոյ մարդոյ տեսանել և ոչ տեսանիցէք:
- 23 Եւ եթէ ասիցեն ձեզ եթէ ահաւասիկ
 է կամ անդ, մի երթայցէք զհետ:
- 24 Օ ի որպէս փայլակն փայլատակեալ ՚ի
 ներքոյ երկնից ընդ երկնիւք ծագիցէ,
 նոյնպէս և որդի մարդոյ յաւուրն իւրում:
- 25 Իայց նախ պարտ է նմա բազումս չար
 չարիլ և խոտիլ յազգէս յայսմանէ:
- 26 Եւ որպէս եղև յաւուրսն Նոյի, նոյն-
 պէս եղիցի և յաւուրս որդւոյ մարդոյ:
- 27 Ուտէին ըմպէին կանայս առնէին և ա-
 րանց լինէին՝ մինչև յօրն յորում եմուտ
 Նոյ ՚ի տապանն, և եկն ջրհեղեղն և կո-
 րոյս զամենեօին:
- 28 Նոյնպէս և որպէս յաւուրսն Ղովտայ

եղև , ուտէին ըմպէին դնէին վաճա-
ռէին , տնկէին շինէին :

Եւ յորում աւուր ել Ղովտ 'ի Սողո- 29
մայ , տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից և
կորոյս զամենեւին :

Բստ նմին օրինակի եղիցի և յաւուրն՝ 30
յորում որդի մարդոյ յայտնելոց է :

Յայնմ աւուր որ կայցէ 'ի տանիս և 31
կարասի իւր 'ի տան , մի իջցէ առնուլ
զայն . և որ յանդի իցէ , նոյնպէս մի
դարձցի յետս :

Յիշեցէք զկինն Ղովտայ : 32

Որ խնդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցա- 33
նել՝ կորուսցէ զնա . և որ կորուսցէ՝
ապրեցուսցէ զնա :

Եսեմ ձեզ , յայնմ գիշերի թէ եղիցին 34
երկու 'ի մի մահիճս , մին առցի և միւսն
Թողցի :

Եւ եթէ եղիցին երկու՝ աղալ 'ի միա- 35
սին , մին առցի և միւսն Թողցի . և եթէ
իցեն երկու յանդի , մին առցի և միւսն
Թողցի :

Պատասխանի ետուն և ասենցնա . յ^ո տր : 36

Եւ նա ասէ ցնոսա , ուր մարմին է՝ անդր 37
և արծուիք Ժողովեցին :

ԳՒ : ԺԲ

- 1 Ասաց և առակ մի նոցա առ այն թէ Ձե
պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յա
ղօթս և մի ձանձրանալ:
- 2 Ասէ . դատաւոր մի էր 'ի քաղաքի ու
րեմն, յԱստուծոյ ոչ երկնչէր և 'ի մարդ
կանէ ոչ ամաչէր:
- 3 Աւ այրի մի էր 'ի նմին քաղաքի, դայր առ
նա և ասէր . դատ արա ինձ յոտիսէ իմմէ:
- 4 Աւ ոչ կամէր 'ի բազում ժամանակս .
յետ այնորիկ ասէ 'ի մտի իւրում, եթէ
և յԱստուծոյ ոչ երկնչիմ, և 'ի մարդ
կանէ ոչ ամաչեմ,
- 5 Գոնէ վասն աշխատ առնելոյ զիս այր
ւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի իսպառ
եկեալ թախանձիցէ զիս:
- 6 Աւ ասէ տէր, լուարուք զինչ դատա
ւորն անիրաւութեան ասէր:
- 7 Իսկ Աստուած ոչ առնիցէ վրէժխնդրու
թիւն ծառայից իւրոց որ աղաղակեն առ
նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի . և երկայնամիտ
միայն լինիցի առ նոսա:
- 8 Այո ասեմ ձեզ, զի արասցէ վրէժխնդ

բուժիւնն նոցա վաղվաղակի . իսկ որդի
մարդոց եկեալ գտանիցէ՞ արդեօք հա-
ւատս յերկրի :

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յան- 9
ձինս թէ արդարք իցեն և խոտիցեն
զբազումս , զառակս զայս :

Արք երկու ելին 'ի տաճարն կալ յաղօ- 10
թըս , մին Փարիսեցի և միւսն մաքսաւոր :
Փարիսեցին կայր մեկուսի և զայս ա- 11
ռանձինն աղօթս մատուցանէր . Աստ-
ուած իմ , գոհանամ զքէն զի ոչ եմ
իբրև զայլս 'ի մարդկանէ , զյափշտա-
կողս և զանիրաւս և զշունս , կամ իբրև
զայս մաքսաւոր :

Այլ պահեմ երկիցս 'ի շաբաթու , և 12
տամ տասանորդս յամենայն ստացուա-
ծոց իմոց :

Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի , և ոչ կա- 13
մէր և ոչ զաչսն ընդ երկինս ամբառնալ .
այլ կոծէր զկուրծս իւր և ասէր . Աստ-
ուած , քաւեա զիս զմեղաւորս :

Ասեմ ձեզ , էջ սա արդարացեալ 'ի 14
տուն իւր քան զնա . զի ամ որ բարձրա-
ցուցանէ զանձն իւր՝ խոնարհեցի , և որ
խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի :

- 15 Ստուգանէին առ նա և մանկտի զի 22
մերձենայցէ ՚ի նոսա . իբրև տեսին ա-
շակերտքն՝ սաստէին նոցա :
- 16 Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ ինքն՝
ասէ . թոյլ տուք մանկտուոյդ դալ առ իս
և մի արգելուք զդոսա . զի այդպիսեացդ
է արքայութիւն Աստուծոյ :
- 17 Ամէն ասեմ ձեզ , որ ոչ ընդունիցի զար-
քայութիւն Աստուծոյ իբրև զմանուկ ,
ոչ մտցէ ՚ի նա :
- 18 Եւ եհարց զնա ոմն իշխան և ասէ .
վարդապետ բարի , զինչ գործեցից զի
զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից :
- 19 Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ ասես զիս բարի ,
չիք որ բարի՝ բայց մի Աստուած :
- 20 Օ պատուիրանս գիտես . մի շնար , մի
սպանաներ , մի գողանար , մի սուտ վը-
կայեր , պատուեա զհայր քո և զմայր :
- 21 Եւ նա ասէ . զայդ ամենայն պահեցի
՚ի մանկութենէ իմմէ :
- 22 Իբրև լուաւ զայն Յիսուս՝ ասէ ցնա .
միւս ևս պակաս է քեզ . զամ ինչ զոր
ունիս վաճառեա և տուր աղքատաց , և
ունիցիս գանձս յերկինս , և եկ զինի իմ :
- 23 Եւ իբրև լուաւ զայս՝ տրամեցաւ ,

- քանզի էր մեծատուն յոյժ:
- Իբրև ետես զնա Յիսուս տրտմեալ՝ ասէ, 24
 ո՞րպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին մտա
 նիցեն յարքայութիւն Աստուծոյ:
- Կիւրագոյն իցէ մալխոյ ընդ ծակ աս- 25
 ղան անցանել, քան մեծատան յար-
 քայութիւն Աստուծոյ մտանել:
- Եւ որ լուանն ասէին, և ո՞ կարիցէ ապրել: 26
- Եւ նա ասէ, անհնարինք առ ՚ի մարդ- 27
 կանէ՛ հնարաւորք են յաստուծոյ:
- Եւ ասէ Պետրոս. ահաւասիկ մեք թո- 28
 ղաք զամ ինչ զմեր և եկաք զկնի քո:
- Եւ նա ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ, 29
 եթէ ոչ որ է որ եթող զտունս կամ ըզ-
 ծնողս կամ զեղբարս կամ զկին կամ
 զորդիս վասն արքայութեան Աստուծոյ,
 Եթէ ոչ առնուցու բազմապատիկ ՚ի 30
 ժամանակի յայսմիկ, և յաշխարհին որ
 գալոցն է՝ զկեանսն յաւիտենականս ժա-
 ոանդեացէ:
- Եւ առեալ զերկոտասանսն առանձինն՝ 31
 ասէ ցնոսա. ահաւասիկ ելանեմք յԵրու-
 սաղէմ, և կատարեսցին ամենայն գրեալ-
 քըն մարգարէիւք վասն որդւոյ մարդոյ:
- Օ իմատնեսցի հեթանոսց և կատակեսցի: 32

- 33 Եւ հարկանիցենն և սպանանիցենն զնա ,
և յերիր աւուր յարիցէ :
- 34 Եւ նորա ոչ ինչ իմացան յայնցանէ ,
այլ էր բանն ծածկեալ 'ի նոցանէ , և ոչ
զիտէին զասացեալն :
- 35 Եւ եղև 'ի մօտելն նորա Երիբով , կոյր Ձէ
ոմն նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ :
- 36 Իբրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն ,
հարցանէր թէ զի՛նչ իցէ այն :
- 37 Եւ պատմեցին նմա թէ Յիսուս 'Նա-
զովրեցի անցանէ :
- 38 Եւ զաղակեաց և ասէ . Յիսուս որդի
Դաւթի , ողորմեաց ինձ :
- 39 Եւ որ առաջին երթային՝ սաստէին նմա
զի լուեսցէ . և նա և ս առաւել աղաղա-
կէր , որդի Դաւթի՝ ողորմեաց ինձ :
- 40 Օ տեղի առ Յիսուս և հրամայեաց ա-
ծել զնա առ իւր . և իբրև մերձ եղև
առ նա , եհարց զնա և ասէ .
- 41 Օ ի՛նչ կամիս դու զի արարից քեզ . և
նա ասէ . տէր , զի բացցին աչք իմ և
տեսից :
- 42 Եւ Յիսուս ասէ ցնա . հայեաց , հաւատք
քո կեցուցին զքեզ :
- 43 Եւ առ ժամայն ետես , երթայր զհետ

նորա և փառաւոր առնէր զԱստուած . և
ամենայն ժողովրդեանն տեսեալ՝ տայր
օրհնութիւն Աստուծոյ :

Գ. 1 : Ժ. Թ.

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով : 1
Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ Չա- 2
քէոս , և նա էր մարսապետ և ինքն մե-
ծատուն :

Եւ խնդրէր տեսանել եթէ ո՞վ իցէ Յի- 3
սուս , և ոչ կարէր 'ի բազմութենէն՝ զի
կարճ էր հասակաւ :

Եւ ընթացեալ յառաջս՝ ել 'ի Ժանտա- 4
թզենին զի տեսանիցէ զնա , քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրև եկն 'ի տեղին , հայեցաւ 'ի վեր 5
Յիսուս և ասէ զնա . Չաքէ , փութա
էջ այտի , զի այսօր 'ի տան քում արժան
է ինձ ազանել :

Փութացաւ և էջ և ընկալաւ զնա ուրա 6
խութեամբ :

Իբրև տեսին ամենեքին , տրանջէին և 7
ասէին՝ Թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

- 8 Եկն եկաց Չաբէոս և ասէ ցտէր . տէր
 ասա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց .
 և եթէ զոք զրկեցի , հատուցից չորեքկիին :
- 9 Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղև փրկու-
 թիւն տանս այսմիկ . քանզի և սա
 որդի Աբրահամու է :
- 10 Օ՛հ եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցու-
 ջանել զկորուսեալն :
- 11 Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին , յաւել
 առակ մի և ասէ , վասն մերձենալոյ նո-
 րա յԵրուսաղէմ , և համարելոյ նոցա
 եթէ առժամայն յայտնելոց է արքայու-
 թիւն Աստուծոյ :
- 12 Եւսէ . այր ոմն ազնուական գնաց յաշ-
 խարհ հեռի առնուլ իւր թագաւորու-
 թիւն և դառնալ :
- 13 Եւ կոչեցեալ զԺառայս իւր՝ ետ նոցա
 տասն մնաս , և ասէ ցնոսա . յարգեցէք
 զայդ մինչև եկից :
- 14 Եւ քաղաքացիքն նորա ատէին գնա ,
 առաքեցին հրեշտակս զկնի նորա և ասե-
 նն , թէ ոչ կամիմք թագաւորել զմա
 ի վերայ մեր :
- 15 Եւ եղև դառնալ նմա առեալ զթագա-
 ւորութիւնն , և կոչեալ զԺառայսն որոց

տուեալ էր զարծաթն, զի գիտասցէ թէ

ն զինչ շահեցաւ:

Եկն առաջինն և ասէ. տէր, մնասն քո՝ 16

տասն մնաս արար:

Եւ ասէ ցնա. ազնիւ ծառայ և բարի, 17

զի ՚ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր, լիջիր
իշխանուի ունել ՚ի վր տասն քաղաքի:

Եկն երկրորդն և ասէ. մնասն քո արար 18

հինգ մնաս:

Ասէ և ցնա. և դու լիջիր ՚ի վերայ հինգ 19

քաղաքաց:

Եկն միւսն և ասէ. տէր, ահա մնասն 20

քո զոր ունէի ծրարեալ ՚ի վարչամակի:

Երկնչէի ՚ի քէն, զի այր ստամբակ ես. 21

բառնաս զոր ոչ եղիր, և հնձես զոր ոչ

սերմանեցեր:

Եւ ասէ ցնա. ՚ի բերանոյ քումմէ դա. 22

տեցայց զքեզ ծառայ անհաւատ. գի-

տէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ,

բառնամ զոր ոչ եղի, և հնձեմ ուր ոչ

սերմանեցի:

Եւ ընդէր ոչ ետուր զարծաթն իմ ՚ի 23

սեղանաւորս, և եկեալ ես տոկոսեօք

պահանջէի:

Եւ ասէ ցսպասաւորսն. առէք ՚ի դմանէ 24

- զմնասն , և տարայք տուք այնմ որ ունիցի
 զտասն մնասն :
- 25 Եւ ասեն ցնա . տէր , ունի տասն մնաս :
- 26 Եւ սեմ ձեզ , եթէ ամենայնի որ ունիցի՝
 տացի , և յայնմանէ որ ոչն ունիցի՝ և
 զոր ունիցին բարձցի 'ի նմանէ :
- 27 Բայց զթշնամիսն իմ զայնոսիկ , որ ոչն
 կամէին զիս թագաւորել 'ի վերայ նո-
 ցա , ածէք այսր և սպանէք առաջի իմ :
- 28 Եւ իբրև զայս ասաց , դնաց յառաջ ե-
 լանել յԵրուսաղէմ :
- 29 Եւ եղև իբրև մերձեցաւ 'ի Բեթփաղէ Էլի
 և 'ի Բեթանիա , մօտ 'ի լեառն որ կոչի
 Չիթենեաց , առաքեաց երկուս յաշա-
 կերտացն իւրոց և ասէ .
- 30 Երթայք դուք 'ի գեօղն որ հանդէպ
 մեր կայ , յոր իբրև մտանէք՝ զտանիցէք
 յաւանակ կապեալ , յորում որ 'ի մարդ-
 կանէ երբէք ոչ նստաւ . լուծէք զնա և
 ածէք :
- 31 Եւ եթէ որ հարցանիցէ զձեզ թէ ըն-
 դէր լուծանէք , այսպէս ասասցիք ցնա
 թէ տեառն իւրում պիտոյ է :
- 32 Իբրև չորան որ առաքեցանն , դտին
 որպէս ասացն ցնոսա , կայր յաւանակն :

Եւ մինչդեռ լուծանելին զյաւանակն , 33
ասեն տեարքն նորա ցնոսա . զի՞ լուծա-
նէք զյաւանակդ :

Եւ նորա ասեն . տն իւրում պիտոյ է : 34

Եւ ասին զնա առ Յիսուս . և արկին 35

զնովաւ հանդերձս և հեծուցին զՅն :

Եւ մինչդեռ երթայր , զհանդերձս իւր- 36
եանց տարածանելին զճանապարհաւն :

Եւ իբրև այն ինչ մերձ եղև ՚ի զառ ՚ի 37

վայր լերինն Չիթենեաց , սկսաւ ամե-

նայն բազմութիւն աշակերտացն ուրա-

խութք օրհնել զԱճ ՚ի ձայն մեծ վասն

ամ եղերոյ զօրութեանցն զոր տեսին :

Եւ ասէին , օրհնեալ որ դայ թաղաւորդ 38

յանուն տեսան . խաղաղութիւն յեր-

կինս և փառք ՚ի բարձունս :

Եւ ոմանք ՚ի Փարիսեցւոցն յամբօխէ 39

անտի ասեն ցնա , վարդապետ սաստեա

աշակերտացդ քոյ :

Պատասխանի ետ և ասէ . ասեմ ձեզ , 40

զի և թէ դոքա լուսցեն , քարինքդ աղա

ղակեցեն :

Եւ իբրև մերձեցաւ , տեսեալ զքա- 41

ղաքն ելաց ՚ի վերայ նորա և ասէ .

Եթէ գիտէիր դու գոնէ յաւուրս յայս- 42

միկ զխաղաղութիւնն քո , բայց այժմ
ծածկեցաւ յերեսաց քոց :

43 Օ ի եկեացեն աւուրք ՚ի վերայ քո և
պատեսցեն զքե թշնամիք քո պատնէշ ,
և պաշարեսցեն զքեզ և նեղեսցեն ըզ-
քեզ յամենայն կողմանց .

44 Եւ յափակեսցեն զքեզ և զորդիս քո
՚ի քեզ , և ոչ թողուցուն քար ՚ի քարի
վերայ յամենայնի ՚ի քեզ . փոխանակ զի
ոչ ծանեար զժամանակ այցելութե քո :

45 Եւ մտեալ ՚ի տաճարն՝ սկսաւ հանել
զաղաւնէ վաճառան և զգնողս , և զսե-
ղանս հատավաճառացն ցրուեաց :

46 Եւ ասէ ցնոսա . գրեալ է , և եղիցի տուն
իմ տուն աղօթից , և դուք արարիք զդա
այրս աւազակաց :

47 Եւ ուսուցանէր զնոսա հանապազ ՚ի տա
ճարին , իսկ քահանայապետքն և դպիրք
և գլխաւորք ժողովրդեանն խնդրէին
զնա կորուսանել :

48 Եւ ոչ դտանէին թէ զի՛նչ արացեն , զի
ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային
զնմանէ ՚ի լսել :

Գ. Լ. Ի

Է՛Ք Լ. Եղև 'ի միում աւուրցն յայնցանէ, 1
 մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն 'ի
 տաճարի անդ և աւետարանէր, հասին
 'ի վերայ քահանայապետքն և դպիրք
 ծերովքն հանդերձ:

Լ. և ասենցնա . ասա մեզ, որո՞վ իշխա- 2
 նու թեամբ գործես դու զայդ, կամ ո՞վ
 է որ ետ քեզ զայդ իշխանութիւն:

Պատասխանի ետ և ասէցնոսա . հար- 3
 ցից և ես ցձեզ բան մի և ասացէք ինձ:

Ս'կրտու թիւնն Յովհաննու յերկնից էր 4
 եթէ 'ի մարդկանէ:

Լ. նոքա խորհեցան 'ի միտս իւրեանց 5
 և ասեն .

Եթէ ասեմք յերկնից, ասէ . իսկ ըն- 6
 դէր ոչ հաւատացէք նմա . և եթէ ասեմք
 'ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն
 քարկոծ առնեն զմեզ . զի հաստատեալ
 է 'ի միտս զՅովհաննէ թէ մարդարէ է:

Լ. պատասխանի ետուն չգիտել թէ 7
 ուստի իցէ:

Լ. Եւ ասէցնոսա . և ոչ ես ասեմ ձեզ 8

- որով իշխանութեամբ առնեմ զայս:
- 9 Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն զառակս Էֆզայս. այր ոմն տնկեաց այգի և ետ զնա մշակաց, և ինքն դնաց ՚ի ճանապարհ ժամանակս բազումս:
- 10 Եւ ՚ի ժամու առաքեաց առ մշակսն ծառայ, զի ՚ի պտղոյ այգւոյն տացնն նմա. և մշակքն գան հարին զնա, և արձակեցին ունայն:
- 11 Եւ յաւել միւս ևս ծառայ յղել. նոքա և զնա ևս գան հարին՝ անարգեցին, և առաքեցին ունայն:
- 12 Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա և զնա միրաւորեցին և հանին արտաքս:
- 13 Եւ տէր այգւոյն. զի՞նչ արարից, առաքեցից զորդի իմ սիրելի, թերևս ՚ի սմանէ պատկառեցեն:
- 14 Իբրև տեսին զնա մշակքն, խորհեցան ընդ միմեանս և ասեն. սա է ժառանգն, սպանցուք զսա զի մեր իննիցի ժառանգութիւնն:
- 15 Եւ հանին զնա արտաքս քան զայգին և սպանին. արդ զի՞նչ արասցէ ընդ նոսա տէր այգւոյն:
- 16 Ոչ ապաքէն գայցէ և կորուսանիցէ ըղ-

մշական զայնոսիկ և տացէ զայգին այ-
լոց . իբրև լուան, ասեն . քաւ՝ մի լիցի :
Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա ասէ , իսկ 17
զինչ իցէ այն որ գրեալն է , թէ զվէմն
զոր անարգեցին շինողքն , նա եղև գը-
լուխ անկեան :

Եւ մենայն որ ընդ հարցի ընդ վէմն ընդ 18
այս՝ խորտակեցի , և յորոյ վերայ անկ-
ցի՝ հոսեցէ զնա :

Եւ խնդրէին դպիրքն և քահանայա- 19
պետք արկանել ՚ի նա ձեռս ՚ի նմին ժա-
մու , և երկեան ՚ի ժողովրդենէն . զի գի-
տացին թէ առ նոսա ասաց զառակն զայն :

Եւ ապա սպասեցին , և առաքեցին դա- 20
ւաճանս կեղծաւորեալս զանձինս առ
արդարս ունել . զի ըմբռնեցեն զնա
բանիւք , առ ՚ի մատնել զնա պետու թե՛
և իշխանութեան դատաւորին :

Հարցին ցնա և ասեն . վարդապետ , գի- 21
տեմք եթէ ուղիղ խօսիս և ուսուցանես ,
և ոչ առնուս ակն՝ այլ ճշմարտութեամբ
զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես :

Եւ ըստնէ մեզ կայսեր հարկս տալ թէ ոչ 22
Եւ նայեցեալ ընդ խորտանկու թիւն 23

նոցա ասէ ցնոսա .

- 24 Յուցէք ինձ զդահեկանն . և նորա ցուցին . և ասէ , զոյր պատկեր և զգիր ունի . պատասխանի ետուն և ասեն ,
զկայսեր :
- 25 Եւ նա ասէ ցնոսա . արդ երթայք տուք զկայսերն կայսեր , և զԱստուծոյն Այ :
- 26 Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւք առաջի ժողովրդեանն . և զարմացեալ ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին :
- 27 Ստուգեալ ոմանք ՚ի Սաղուկեցւոցն , էր որք հակառակէին չլինել յարութեան , հարցին ցնա ,
- 28 Եւ ասեն . վարդապետ , Մովսէս գրեաց մեզ , եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի , որոյ իցէ կին և անորդի իցէ , զի առնուցու եղբայր նորա զկինն և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում :
- 29 Ըրդ եօթն եղբարք էին , և առաջնոյն առեալ կին՝ մեռաւ անորդի :
- 30 Ըն զնա և երկրորդն , մեռաւ և նա անորդի :
- 31 Ըն զնա և երրորդն . նոյնպէս և եօթաներքին . և ոչ թողին որդիա :
- 32 Սեռաւ և կինն :
- 33 Ըրդ ՚ի յարութեան զամ ՚ի նոցանէ լի-

Նիցի կին . զի եօթանեքին կալան զնա կինն :
 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ . 34
 որդիք աշխարհիս այսորիկ կանայս առ-
 նեն և արանց լինին :

Իսկ որ արժանի լինիցին այնմ աշխարհի 35
 հասանել և յարութեանն որ ՚ի մեռելոց ,
 ոչ կանայս առնեն և ոչ արանց լինին :
 Քանզի և ոչ մեռանել ևս կարեն , զի 36
 հաւասար հրեշտակաց են և որդիք Աս-
 տուծոյ . քանզի յարութեան որդիք են :

Այլ զի յառնեն մեռեալք և Մովսէս 37
 գուշակեաց ՚ի մորենւոջն , որպէս ասէ
 զտեառնէ Այլքրահամու և զԱստուծոյ
 Սահակայ և զԱստուծոյ Յակովբայ :
 Եւ Աստուած չէ մեռելոց՝ այլ կենդան 38
 եաց , զի ամենեքին նմա կենդանի են :

Պատասխանի ետուն ոմանք ՚ի դպրացն 39
 և ասեն . վարդապետ , բարւոք ասացեր :
 Եւ ոչ ևս որ իշխէր հարցանել զնա և 40
 ոչ ինչ :

Է՛ւ Ասէ և առ նոսա . զի արդ ասեն զՔրիստոս 41
 տոս է թէ որդի է Դաւթի .

Օ ի ինքն Դաւթի թ ասէ ՚ի գիրս սաղմոս 42
 սաց . ասաց տէր ցտէր իմ , նիստ ընդ աջ-
 մէ իմմէ ,

- 43 Սինչև եդից զթշնամիս քո պատուան-
դան ոտից քոց:
- 44 Իսկ արդ եթէ Դաւիթ զնա տէր կոչէ,
զիարդ որդի նորա իցէ:
- 45 Եւ լու ՚ի լու ամենայն ժողովրդեանն
ասէ ցաշակերտսն.
- 46 Օ գոջ լերուք ՚ի դպրացն որ կամին
պատմուճանօք շրջել, և սիրեն ողջոյնս
՚ի հրապարակս և զնախաթոռս ՚ի ժո-
ղովուրդս և զբարձերէցս յընթրիս:
- 47 Ար ուտեն զտունս այրեաց, և պատճա-
ռանօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ըն-
կալցին աւելի դատաստանս:

ԳՒ : ԻԱ

- 1 Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունսն որ
արկանէին զտուրս իւրեանց ՚ի դանձա-
նակն:
- 2 Ետես և զկին ոմն այրի աղքատ, որ արկ
անդր երկուս լումայս:
- 3 Եւ ասէ. արդարև ասեմ ձեզ, զի այ-
րին այն աղքատ աւելի արկ քան զա-
մենեսին:
- 4 Ամենեքին նոքա ՚ի մթերից իւրեանց

արկին յընծայան Աստուծոյ . բայց նա ՚ի
կարօտութենէ իւրմէ զամենայն զկեանս
իւր զոր ունէր՝ արկ :

Էջ Լ, Ե յասել ոմանց զտաճարէն թէ դեղե- 5
ցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ
է, ասէ .

Օ այդ ամենայն զոր տեսանէք, եկես- 6
ցեն աւուրք յորս ոչ թողցի այդք քար ՚ի
քարի վերայ որ ոչ քակտեսցի :

Հարցին ցնա և ասեն . վարդապետ, ե՞րբ 7
լինիցի այդ և զի՛նչ նշան իցէ յորժամ
այդ լինելոց իցէ :

Եւ նա ասէ . զգոյշ կացէք, մի խաբի- 8
ցիք . զի բազումք գայցեն յանուն իմ
և ասիցեն թէ ես եմ . և մերձեցաւ
ժամանակ, մի երթայցէք զկնի նոցա :

Եւ յորժամ լսիցէք պատերազմունս և 9
խռովութիւնս՝ մի զարհուրիցիք, զի
պարտ է նախ այնմ լինել . այլ ոչ առ
ժամայն կատարած :

Յայնժամ ասէ ցնոսա . յարիցէ ազգ 10
յազգի վերայ և թագաւորութիւն ՚ի
թագաւորութեան վերայ :

Եւ շարժմունք մեծամեծք, և ՚ի տեղիս 11
տեղիս սովք և սրածութիւք, եղիցին ար-

- Հաւիրք և նշանք մեծամեծք յերկնից։
 12 Իայց յառաջ քան զայս ամ, մխտոցեն
 զձեռս իւրեանց ՚ի ձեզ և հալածեսցեն.
 մատնեսցեն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի բանտս,
 և տանիցին առաջի դատաւորաց և թա-
 գաւորաց վասն անուան իմոյ։
- 13 Եւ լինիցի ձեզ այն ՚ի վկայութիւն։
 14 Եւրդ դիք ՚ի սիրտս ձեր՝ մի յառաջա-
 գոյն կրթել տալոյ պատասխանի։
- 15 Օ ի ես տաց ձեզ բերան և իմաստու-
 թիւն, որում ոչ կարիցեն կալ հակա-
 աակ՝ կամ տալ պատասխանի ամենայն
 հակառակորդքն ձեր։
- 16 Եւ ատենսջիք և ՚ի ճնողաց և յեղբարց
 և յազգականաց և ՚ի բարեկամաց, և
 սպանանիցեն ՚ի ձէնջ։
- 17 Եւ եղիջիք ատեցեալք յամենեցունց
 վասն անուան իմոյ։
- 18 Եւ մազ մի ՚ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ։
- 19 Եւ համբերութեամբ ձերով ստասջիք
 զոգիս ձեր։
- 20 Եւ յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատ-
 եալ զօրօք զԵրուսաղէմ, յայնժամ
 գիտասջիք թէ մերձ է աւեր նորա։
- 21 Եւ այնժամ որ ՚ի Հրէաստանի իցեն՝ փա-

խիցենն ՚ի լերինս , և որ ՚ի միջի նորա ի-
ցենն՝ խուսեացենն , և որ ՚ի գաւառսն ի-
ցենն՝ մի մտցենն ՚ի նա :

Օ ի աւուրք վրէժխնդրութեան են այ- 22
նորիկ՝ առ ՚ի կատարելոյ ամ գրելոց :
Բայց վայ իցէ յղեաց և ստնդուաց յա- 23
ւուրսն յայնսսիկ . զի եղիցի տագնապ
մեծ ՚ի վերայ երկրի , և բարկութիւն
ժողովրդեանն այնմիկ :

Եւ անկցին ՚ի սուր սուսերի , և գերեացին 24
յամենայն հեթանոսս . և Երուսաղէմ
եղիցի կոխան յազգաց՝ մինչև կատարես
ցին ժամանակք հեթանոսաց :

Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և ՚ի լու- 25
սին և յաստեղս . և յերկրի տագնապ
հեթանոսաց՝ յահեղ բարբառոյ իբրև
ծովու և խռովութեան :

Յերանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ 26
և ՚ի կարծեաց եկելոց ՚ի վերայ օրեզե-
րաց . զի զօրութիւնք երկնից շարժեացին :
Եւ յայնժամ տեսցեն զօրդի մարդոյ՝ 27
եկեալ ամպովք զօրութեամբ և փա-
ռօք բազմօք :

Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել , ամ- 28
բարձջիք և բարձրացուսջիք զգլուխս

- ձեր . զի մերձ է փրկութիւն ձեր :
- 29 Եւ ասաց առակ մի նոցա . տեսէք զթզէնիդ և զամենայն ծառ :
- 30 Եւ որժամ ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց , տեսանէք և ՚ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն :
- 31 Եւ յնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ , գիտասցիք թէ մերձ է արքայութիւնն Աստուծոյ :
- 32 Եւ մէն ասեմ ձեզ , թէ ոչ անցցէ ազգս այս , մինչև այս ամենայն լինիցի :
- 33 Երկինք և երկիր անցցեն , և բանք իմ ոչ անցանիցեն :
- 34 Օգոյշ լերուք անձանց , գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ և հոգովք աշխարհականօք , և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ ձեր օրն այն :
- 35 Օի իբրև զորոգայթ հասանիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն , որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :
- 36 Եւ թուն կացէք այսուհետև , յամենայն ժամ աղօթս արարէք . զի արժանի լինիջիք զերծանել յայնմ յամենայնէ որ լինելոց է , և կալ առաջի որդւոյ մարդոց :

Եւ ՚ի տուէ ՚ի տաճարին ուսուցանէր և 37
 զգիշերս ելեալ ազանէր ՚ի լերինն որ
 կոչէր Չիթենեաց:

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ 38
 առաւօտս առ նա ՚ի տաճարն՝ լսել ՚ի
 նմանէ:

Գ | : Ի Բ

ԵԵ **Ս**երձեցաւ տօն բաղարջակերացն որ 1
 կոչէր Պասքա:

Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դը- 2
 պիրք թէ որպէս սպանանիցեն զնա .
 բայց երկնչէին ՚ի ժողովրդենէ անտի:

Եւ պա եմուտ սատանայ ՚ի Յուդա ՚ի կո- 3
 չեցեալն Իսկարիովտացի, որ էր ՚ի թուոյ
 երկոտասանիցն:

Ղոգաւ եղ բանս ընդ քահանայապետ- 4
 սրն և ընդ դպիրս և ընդ իշխանս ժողո-
 վրդեանն, զի մատնեսցէ զնա նոցա:

Եւ խնդացին և խոստացան տալ նմա 5
 արծաթ:

Եւ յանձն առ, և խնդրէր պարապ մատ- 6
 նել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն:

Եւ կն որ բաղարջակերացն, յորում օրէն 7

էր զենուլ զպատեքն:

- 8 Եւ առաքեաց զՊետրոս և զՅովհաննէս
և ասէ . երթայք պատրաստեցէք մեզ
զպատեքն զի կերիցուք:
- 9 Եւ նոքա ասեն . ո՛ւր կամիս զի պատրաս
տեսցուք:
- 10 Եւ ասէ ցնոսա . ահա իբրև մտանիցէք
ի քաղաքն , պատահեսցէ ձեզ այր մի
բարձեալ սափոր ջրոյ . երթիջիք զհետ
նորա ՚ի տունն՝ յոր մտանիցէ:
- 11 Եւ ասասջիք ցտանուտէր տանն . վար
դապետ ասէ քեզ , ո՛ւր են վանքն իմ՝
յորում զպատեքն ուտիցեմ աշակերտօքս
հանդերձ:
- 12 Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ
զարդարեալ , և անդ պատրաստեսջիք:
- 13 Եւ գնացեալ գտին որպէս և ասացն նո
ցա , և պատրաստեցին զպատեքն:
- 14 Եւ իբրև ժամ եղև՝ բազմեցաւ , և եր
կոտասան առաքեալքն ընդ նմա:
- 15 Եւ ասէ ցնոսա . ցանկանալով ցանկա
ցայ զայս պատեք ուտել ընդ ձեզ մինչ
չև չարչարեալ իցեմ:
- 16 Ի այց ասեմ ձեզ , թէ ոչ ևս կերայց ՚ի
սմանէ՝ մինչև լըցի յարքայութեան ԱՅ:

Եւ ընկալեալ բաժակ գոհացաւ և ասէ . 17
առէք զայդ և բաժանեցէք 'ի ձեզ :

Ասեմ ձեզ , թէ յայսմ հետէ ոչ արբից 18
'ի բերոյ որթոյ՝ մինչև եկեսցէ արքայու
Թիւն Աստուծոյ :

Եւ առեալ հաց գոհացաւ եբեկ և ետ 1
նոցա՝ և ասէ . այս է մարմին իմ , որ
վասն բազմաց տուեալ . զայս արասցիք
առ իմոյ յիշատակի :

'Աոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն 2
առ և ասէ . այս բաժակ է նոր ուխտ
իմով արեամբ վասն ձեր հեղոյ :

Բայց աւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ 2
իս 'ի սեղանս :

Եւ որդի մարդոյ ըստ սահմանելոյն եր 2
թայ , բայց վայ մարդոյն այնմիկ յոյր
ձեռն մատնիցի :

Եւ նոքա սկսան խնդրել ընդ միմեանս , 2
թէ ով է 'ի նոցանէ որ զայն գործելոց իցէ :

Եւ եղև հակառակու թիւն 'ի մէջ նոցա , 2
թէ ո՞ 'ի նոցանէ համարիցի մեծ :

Եւ նա ասէ ցնոսա . թաղաւորք ազգաց 2
տիրեն նոցա , և որ իշխենն նոցա՝ բա-
րերարք կոչին :

Այլ դուք ոչ այնպէս , այլ որ մեծն է 'ի

ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրտսերն, և առաջ-
նորդն իբրև զսպասաւորն:

27 Ո՞վ է մեծ, բազմեանն եթէ սպասա-
ւորն. ոչ ապաքէն բազմեանն. բայց ես
եմ ՚ի միջի ձերում իբրև սպասաւոր:

28 Եւ դուք էք՝ որ ցանգ կայիք ընդ իս ՚ի
փորձութիւնս իմ:

29 Եւ ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և հայր իմ
ուխտեաց ինձ զարքայութիւն:

30 Օ ի ուտիցէք և ըմպիցէք ՚ի սեղան իմ
յարքայութեանն իմում, և նստիցիք յեր
կոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտասան
ազգ իսրայելի:

Պ.Բ.Զ.

31 Եւ ասէ տէր. Սիմոն Սիմոն, ահա սա-
տանայ խնդրեաց զձեզ խարբայել իբրև
զցորեան:

32 Եւ ես աղաչեցի վասն քո զի մի պա-
կասեցեն հաւատք քո, և դու երբեմն
դարձցիս և հաստատեսցես զեղբարս քո:

33 Եւ նա ասէ ցնա. տէր, ընդ քեզ պատ-
րաստ եմ և ՚ի բանտ և ՚ի մահ երթալ:

34 Եւ նա ասէ ցնա. ասեմ քեզ Պետրէ,
չիցէ այսօր հաւու խօսեալ՝ մինչև երկոցս
ուրասցիս զիս չգիտել:

35 Եւ ասէ ցնոսա. յորժամ առաքեցի ըզ-

ձեզ առանց քսակի և մախաղի և կօշկաց, միթէ կարօտացայք իմիք:

Եւ նորա ասեն, և ոչ իմիք. ապա ասէ, 36
այլ այժմ որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ,
նոյնպէս և մախաղ. և որ ոչն ունիցի,
վաճառեսցէ զձորձս իւր և գնեսցէ իւր
սուսեր:

Բայց ասեմ ձեզ, զի այս ևս որ գրեալ 37
է՝ պարտ է զի կատարեսցի յիս, թէ ընդ
անօրէնս համարեցաւ. զի որ վասն իմ
ինչ է՝ վճարեալ է:

Եւ նորա ասեն. տէր, ահաւասիկ են 38
աստ երկու սուրբ. և նա ասէ ցնոսա,
բաւական են:

Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեանն ՚ի 39
լեառն Չիթենեաց. գնացին զհետ նորա
և աշակերտքն:

Իբրև եհաս ՚ի տեղին՝ ասէ ցնոսա. յաւ 40
ղօթս կացէք չմտանել ՚ի վորձութիւն:

Եւ ինքն մեկնեցաւ ՚ի նոցանէ իբրև 41
քարրնկէց մի, եդ ծունր կայր յաղօթս,

Եւ ասէր. հայր, եթէ կամիս՝ անցս ըզ 42
բաժակս զայս յինէն. բայց ոչ իմ կամք՝

այլ քոյդ լիցին:

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և 43

- զօրացուցանէր զնա . և էր ՚ի տաղնապի ,
 և մտադիւրութեամբ ևս կայր յաղօթս :
 44 Եւ հոսէին ՚ի նմանէ՝ քրտունք իբրև
 զկայլակս արեան՝ ոլոռն ոլոռն , հեղ-
 եալ յերկիր :
- 45 Եւ յարուցեալ յաղօթիցն՝ եկին առ ա-
 շակերտսն , եպիտ զնոսա ՚ի քուն ՚ի
 տրտմութենէն :
- 46 Եւ ասէ ցնոսա . զի՞ ննջէք , արիք կա-
 ցէք յաղօթս , զի մի մտանկցէք ՚ի փոր-
 ձութիւն :
- 47 Եւ մինչդեռ խօսէր , ահաւասիկ ամ-
 բոխ . և որ կոչէրն Յուդա՝ մի յերկոտա
 սանիցն՝ առաջնորդէր նոցա : Իբրև մեր-
 ձեցաւ առ Յիսուս՝ համբուրեաց զնա .
 քանզի զայն նշան տուեալ էր նոցա , թէ
 ընդ որում ևս համբուրեցից , նա է՝ զնա
 ունիցիք :
- 48 Եւ սէ ցնա Յիսուս . Յուդա , համբուրե-
 լով մատնես զորդի մարդոյ :
- 49 Իբրև տեսին որ զնովաւն էին՝ որ ինչ
 եղևն , ասեն ցնա . տր , հարցուք զնս սրով :
- 50 Եւ եհար մի ոմն ՚ի նոցանէ՝ զքահա-
 նայապետին ծառայ , և ՚ի բաց եհան
 զաջոյ ունկն նորա :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, թոյլ 51
տուք մինչև ցայդ վայր. և մատուցեալ

յունկնն՝ բժշկեաց զնա:

Եւ ասէ ցեկեալսն ՚ի վերայ նորա՝ ցքաւ 52
հանայապետն և ցիշխանս տաճարին և
ցծերս. իբրև ՚ի վերայ աւազակի ելիք
սուսերօք և բրօք:

Հանապազ ընդ ձեզ էի ՚ի տաճարին, և 53
ոչ ձգեցիք ձեռս յիս. այլ այս է ձեր
ժամ և իշխանութիւն խաւարի:

Եւ կալեալ զնա ածին և մուծին ՚ի տուն 54
քահանայապետին, և Պետրոս երթայր
զկնի նորա հեռագոյն:

Իբրև լուցին կրակ ՚ի մէջ դաւթին և 55
նստան շուրջ, նստաւ և Պետրոս ՚ի մէջ նոց:

Ետես զնա աղախին ոմն զի նստէր առ 56
լոյսն, հայեցաւ ընդ նա և ասէ. և սա
ընդ նոսա էր՝ որ ընդ նմայն էին:

Իսկ Պետրոս ուրացաւ և ասէ. ոչ գի- 57
տեմ զնա կին դու:

Եւ յետ սակաւ միոյ այլ ոմն ետես ըզ 58
նա և ասէ, և դու ՚ի նոցանէ ես. և Պետ
րոս ասէ. այր դու, չեմ ՚ի նոցանէ:

Եւ իբրև ժամ մի անց ՚ի վերայ, այլ 59
ոմն վիճէր և ասէր. ստոյգ և սա ընդ

նմա էր, քանզի Գալիլեացի է:

- 60 Լսէ Պետրոս . այր դու, չգիտեմ զինչ
խօսիսդ . և առ ժամայն մինչդեռ նա
զայն ասէր, խօսեցաւ հաւ:
- 61 Պարծաւ տէր և հայեցաւ ՚ի Պետրոս,
և յիշեաց Պետրոս զքանն տեառն՝ զոր
ասաց ցնա . մինչ չև հաւու խօսեալ
իցէ, երիցս ուրացիս՝ չգիտել զիս:
- 62 Եւ ելեալ արտաքս ելաց դառնապէս:
- 63 Եւ արքն որ պահէին զնա՝ այսն առ-
նէին զնովաւ և հարկանէին:
- 64 Սաճկէին զերեսս նորա և տանջէին .
և հարցանէին ցնա և ասէին, մարդար-
եաց, ո՞վ է որ եհարն զքեզ:
- 65 Եւ այլ բազում ինչ հայհոյութեամբ
խօսէին ՚ի նա:
- 66 Եւ իբրև այգ եղև, ժողովեցաւ ճերա-
կոյտ ժողովրդեանն՝ քահանայապետքն
և դպիրք, և հանին ածին զնա յատեանն
իւրեանց և ասեն, եթէ դու ես Քրիս-
տոսն՝ ասա մեզ:
- 67 Լսէ ցնոսա . եթէ ասացից ձեզ, սակայն
ոչ հաւատայք:
- 68 Եւ եթէ հարցից ինչ զձեզ, չտայք ինձ
պատասխանի կամ արձակիցէք:

Բայց յայսմ հետէ նստցի որդի մարդոյ 69
ընդ աջմէ զօրութեանն Աստուծոյ:

Եւ ասէն ամենեքեան. ուրեմն դ՞ո՞ւ ես 70
որդին Աստուծոյ. և նա ասէ ցնոսա,
դուք ասէք թէ ես եմ:

Եւ նորա ասէն. զի՞նչ ևս պիտոյ է մեզ 71
վկայութիւն, զի մեզէն խկ լուաք ՚ի
բերանոյ դորա:

Գ. 1. Ի. Գ.

Եւ յարուցեալ ամենայն բազմութիւն 1
նրն նոցա, ածին զնա առ Պիղատոս:

Եւ սկսան չարախօս լինել զնմանէ և 2
ասել. գտաք զսա զի թիւրէր զազգս մեր,
և արգելոյր ՚ի տալոյ հարկս կայսեր, և
ասէր զանձնէ եթէ Բրիտանն իցէ
Թագաւոր:

Իսկ Պիղատոս եհարց զնա և ասէ. դ՞ո՞ւ 3
ես Թագաւորն Հրէից. նա պատասխա
նի ետ նմա և ասէ. դու ասացեր:

Եւ Պիղատոս ցքահանայապետն և 4
ցժողովուրդսն. չգտանեմ ինչ վնաս յառ
նրս յայսմիկ:

Եւ նորա պնդէին և ասէին, եթէ խոս 5

- 5 Վէ զԺողովուրդս, ուսուցանէ ընդ ամե-
 նայն Հրէաստան՝ սկսեալ ՚ի Գալիլէէ
 մինչև ցայսր:
- 6 Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զԳալիլէէ,
 եհարց եթէ Գալիլեացի իցէ այրն:
- 7 Եւ իբրև գիտաց թէ յիշխանութենէ
 Հերովդի է, ետ տանել զնա առ Հե-
 րովդէս. քանզի և նա յերուսաղէմ էր
 յաւուրսն յայնտսիկ:
- 8 Եւ Հերովդէս իբրև ետես զՅն, ուրախ
 եղև յոյժ. զի ցանկայր ՚ի բազում Ժա-
 մանակաց տեսանել զնա. քանզի լսէր
 բազում անգամ զնմանէ, և ակն ունէր
 նշան ինչ լեալ՝ տեսանել ՚ի նմանէ:
- 9 Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք. և նա
 ոչ ինչ ետ նմա պատասխանի:
- 10 Կային քահանայապետքն և դպիրք՝ և
 պնդագոյնս չարախօսէին զնմանէ:
- 11 Եւ քահանարհեաց զնա և Հերովդէս հան-
 դերձ իւրովք զօրականօքն. և այպն ա-
 բարեալ՝ արկ զնովաւ հանդերձս սպիտա
 կըս, և ետ տանել անդրէն առ Պիղատոս:
- 12 Եւ եղին բարեկամք Պիղատոս և Հե-
 րովդէս յաւուր յայնմիկ. քանզի յառաջ
 թշնամիք էին միմեանց:

- Կոչեաց Պիղատոս զքահանայապետսն և 13
 զիշխանս և զժողովուրդն ,
 Եւ ասէ ցնոսա . ածիք մատուցիք ինձ 14
 զայրս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողո
 վրդեանն . և ասաւ ասիկ առաջի ձեր դա
 տեցայ , և վնաս ինչ ոչ դաի յառնս յայս
 միկ՝ զորոյ դուք չարախօսէքդ զդմանէ :
 Եւ ոչ շերովդէս , քանզի ետու տա 15
 նել զդա առ նա . և արդ ոչ ինչ մահու
 արժանի է զորձեալ դորա :
 Խրատեցից զդա և արձակեցից : 16
 Օ իհարկէր մի մի ըստ տօնի արձակել նց : 17
 Եւ նոքա աղաղակէին ամենայն բազմու 18
 թեամբն և ասէին . բարձ զդա և ար
 ձակեա մեզ զԲարաբբա :
 Ար էր վասն խռովութեան իրիք եղելոյ 19
 ՚ի քաղաքին և սպանուէ մտեալ ՚ի բանտ :
 Կարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօսել , 20
 քանզի կամէր արձակել զՅիսուս :
 Եւ նոքա անդրէն աղաղակէին և ա 21
 սէին . ՚ի խաչ հան զդա :
 Եւ նա երիցս ասէ ցնոսա . զի՛նչ չար 22
 արար սա . ոչ ինչ վնաս մահու դաի ՚ի
 ամա , խրատեցից զսա և արձակեցից :
 Եւ նոքա ստիպէին մեծաձայն և խընդ 23

- րէին զնա ՚ի խաչ հանել . և զօրանային
 բարբառք նոցա և քահանայապետիցն:
- 24 Լ, և Պիղատոս հաւանեցաւ առնել ըզ-
 հայցուածս նոցա:
- 25 Լ, քաղկեաց նոցա զՔարաբբայն՝ զոր վճ
 խառութեան և սպանութեան արկեալ
 էր ՚ի բանդ՝ զոր և խնդրէինն խկ . և
 զՅիսուս մատնեաց կամաց նոցա:
- 26 Իբրև առին գնացին զնա , ըմբռնեցին
 զումն Սիմոն Աիւրենացի՝ որ դայր յան-
 դէ . եղին ՚ի վերայ նորա զխաչն բերել
 զկնի Յիսուսի:
- 27 Լ, և երթայր զհետ նորա բազմութիւն
 ժողովրդեանն , և կանանց որ կոծէին և
 աշխարէին զնա:
- 28 Իարձաւ Յիսուս և ասէ ցնոսա . դստերք
 Եղէմի , մի լայք ՚ի վերայ իմ , այլ լացէք
 ՚ի վերայ անձանց և ՚ի վր որդւոց ձերոց:
- 29 Օ ի եկեցցեն աւուրք յորս ասիցեն թէ
 երանի ամլոց և որովայնից որ ոչ ծնան ,
 և ստեանց որ ոչ զիեցուցին:
- 30 Ե այնժամ սկսանիցին ասել լերանց թէ
 անկերուք ՚ի վերայ մեր , և բլրոց թէ
 ծածկեցէք զմեզ:
- 31 Օ ի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առ-

նեն, ընդ չորն զե՛նչ լինիցի:

ՄԺին և այլ երկուս չարագործս՝ սպա 32

նանել ընդ նմա:

Իբրև չոքան ՚ի տեղին՝ կոչեցեալ դա 33

դաթն, անդ հանին զնա ՚ի խաչ. և ըզ-

չարագործսն զումն ընդ աջմէ և զումն ընդ

ձախմէ խաչեցին:

Եւ Յիսուս ասէ. հայր, թող դոցա, զի 34

ոչ գիտեն զինչ գործեն: Եւ ՚ի բաժա-

նել զհանդերձս նորա, արկին միձակս:

Եւ կայր ժողովուրդն հայեցեալ. անգոս 35

նէին զնա իշխանքն հանդերձ նոքօք և

ասէին. զայլս ապրեցոյց՝ ապրեցուսցէ և

զանձն եթէ դա է Քրիստոս որդի Աս-

տուծոյ ընտրեալն:

ՄԺյն առնէին զնա և զինուորքն, եկեալ 36

առաջի՝ մատուցանէին նմա քացախ:

Եւ ասէին, եթէ դու ես թագաւորն 37

Հրէից՝ փրկեա զանձն քո:

Եւ էր գիր գրեալ ՚ի վերայ նորա՝ Յու 38

նարէն և Դաղմատերէն և Եբրայեցե-

րէն դրով, եթէ սա է արքայն Հրէից:

Իսկ մի ոմն ՚ի կախելոց չարագործացն 39

հայհոյէր զնա և ասէր. ո՞չ դու ես Քրիս-

տոսն, փրկեա զանձն քո և զմեզ:

- 40 Պատասխանի ետ ընկերն սաստելով նմա և ասէ . չերկնչիս դու յԱստուծոյ՝ զի 'ի նմին պատժի կաս :
- 41 Եւ մեք յիրաւի , զի արժանի՝ որոց դորձեցաքն առնումք զհատուցումն , և սա ապիրատ ինչ ոչ գործեաց :
- 42 Եւ ասէ ցՅիսուս . յիշեա զիս տէր՝ յորժամ դայցես արքայութեամբ քով :
- 43 Եւ ասէ ցնա Յիսուս . ամէն ասեմքեզ , այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին :
- 44 Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ , և խաւար եղև 'ի վերայ ամենայն երկրի մինչև ցիններորդ ժամ , խաւարեցաւ արեգակն :
- 45 Եւ հերձաւ վարագոյր տաճարին չւ մէջ :
- 46 Եւ կարդաց Յիսուս 'ի ձայն մեծ և ասէ . հայր , 'ի ձեռս քո աւանդեմ զհոգի իմ . զայս իբրև սասց , եհան զողի :
- 47 Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր ինչ եղևն , փառաւոր արար զԱստուած և ասէ . արդարև այրս այս արդար էր :
- 48 Եւ ամենայն ժողովուրդքն որ եկեալ էին , և տեսանէին զտեսիլն զայն և ըզգործ , բախտին զկուրծս և դառնային :
- 49 Կային և ամենայն ծանօթքն նորա 'ի հեռաստանէ , և կանայք որ եկեալ էին

զհետ նորա 'ի Գալիլէէ՝ տեսանէին զայն:
Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ, որ էր 50
նախարար՝ այր բարեգործ և արդար:

Սա չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և 51
ընդ գործս նոցա . Սրիմաթեայ քա-
ղաքէ Հրէից, որ և ինքն իսկ ակն ունէր
արքայութեան Աստուծոյ:

Սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ խնդրեաց 52
զմարմինն Յիսուսի:

Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստառա 53
կալաւ, և եղ 'ի կռածոյ գերեզմանին,
ուր չէր բնաւ զոք եղեալ:

Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լու- 54
սանայր:

Եւ երթային զհետ նորա կանայք՝ որ 55
եկեալ էին ընդ նմա 'ի Գալիլէէ . տեսին
զգերեզմանն, և ունի եղաւ մարմին նորա:

Դարձան և պատրաստեցին խունկս և 56
իւղս, և 'ի շաբաթուն հանդարտեցին
վասն պատուիրանին:

Գ Լ Ի

Ի այց 'ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ 1
առաւօտն եկին 'ի գերեզմանն . բերին

- զխուենկան զոր պատրաստեցին , և այլ
կանայք ընդ նոսա :
- 2 Եւ գտին զվէմն Թաւայեցուցեալ 'ի
դերեզմանէ անտի :
- 3 Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն
տեառն Յիսուսի :
- 4 Եւ եղև ընդ հիանայն նոցա վասն այ-
նորիկ , և ահա արք երկու հատին առ
նոսա 'ի հանդերձս լուսաւորս :
- 5 Եւ իբրև զահի հարան և խոնարհեցու-
ցին զերեսս իւրեանց յերկիր , ասեն ցնս .
զի՛ խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս :
- 6 'Է աստ , այլ յարեաւ . յիշեցէք որպէս
խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն 'ի Գալիլեայ ,
- 7 Եւ ասէր թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ
մատնիլ 'ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց , և
'ի խաչ ելանել և յերրորդ աւուր յառնել :
- 8 Եւ յիշեցին զբանսն նորա :
- 9 Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն
մետասանիցն և այլոցն ամենեցուն :
- 10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի և
Յովհաննա և Մարիամ Յակովբայ , և
այլք ընդ նոսա որ պատմեցին զայս ա-
ռաքելոցն :
- 11 Եւ երևեցան առաջի նոցա շաղկաղ-

փուլթի բանքն նոցա՝ և չհաւատային նոյն
 թայց Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ ՚ի 12
 գերեզմանն , և հայեցեալ տեսանէ ըզ-
 կտաւսն լոկ՝ զի կային . և գնաց ընդ միտս
 զարմացեալ թէ զի՛նչ եղև :

Եւ ահա երկուք ՚ի նոցանէ երթային ՚ի 13
 նմին աւուր ՚ի գետոյ մի , որ հեռի էր յԵ-
 րուսաղէմէ : հարիւր և վաթսուն ասպա-
 րիսաւ , և էր անուն նորա Եմմաւուս :

Եւ նոքա խօսելին ընդ միմեանս վասն 14
 ամենայն անցիցն անցելոց :

Եւ եղև ընդ խօսելն նոցա և ընդ վիճել՝ 15
 և ինքն խկ Յիսուս մերձեցաւ և եր-
 թայր ընդ նոսա :

Եւ նոցա աչք կալեալ էին առ ՚ի չճաւ 16
 նաչելոյ զնա :

Եւ ասէ ցնոսա . զի՛նչ են բանքդ՝ վասն 17
 որոց վիճէքդ ընդ միմեանս՝ մինչդեռ գը-
 նայքդ , և տրտմեալ էք :

Պատասխանի ետ մի ոմն ՚ի նոցանէ՝ որում 18
 անուն էր Ալէուպաս , և ասէ ցնա . զո՞ւ
 միայն կաս յԵրուսաղէմ , որ ոչ գիտա-
 ցեր զինչ գործեցաւ ՚ի նմա յաւուրսս
 յայտսիկ :

Եւ ասէ ցնոսա , զի՛նչ . և նոքա ասեն , 19

- զՅիսուսէ՝ Նազովրեցւոյ , որ եղև այր
 մարգարէ՝ հզօր արդեամբք և բանիւք
 առաջի Աստուծոյ և ամ ժողովրդեանն :
 20 Որպէս մատնեցին զնա քահանայա-
 պետքն և իշխանքն մեր ՚ի դատաստան
 մահու՝ և հանին զնա ՚ի խաչ :
 21 Սեք ակն ունէաք թէ նա է որ փրկե-
 լոցն իցէ զԻսրայէլ . այլև հանդերձ
 այսու ամենայնիւ , այս երրորդ օր է՝
 յորմէ հետէ այն գործեցաւ :
 22 Այլև կանայք ոմանք ՚ի մէնջ զարմա-
 ցուցին զմեզ , որք կանխեալ ընդ առա-
 ւօտս չողան ՚ի գերեզմանն ,
 23 Աւ ոչ գտին զմարմինն նորա . եկին և
 ասեն , թէ և տեսիլ ևս հրեշտակաց տե-
 սին , որք ասէին զնմանէ թէ կենդանի է :
 24 Աւ զնացին ոմանք ՚ի մէնջ ՚ի գերեզ-
 մանն , և գտին նոյնպէս որպէս և կա-
 նայքն ասացին . բայց զնա ոչ տեսին :
 25 Աւ նա ասէ ցնոսա . ով անմիտք և հեղգա
 սիրտք ՚ի հաւատալ ամենայնի , զոր խօ-
 սեցան մարգարէքն :
 26 Ոչ զնոյնս պարտ էր չարչարիլ Քրիս-
 տոսի , և մտանել ՚ի փառս իւր :
 27 Աւ սկսեալ ՚ի Մովսիսէ և յամենայն

մարդարէից, մեկնէր նոցա որ ինչ յա-
մենայն գիրս գրեալ է զնմանէ:

Իբրև մերձեցան ՚ի գեօղն յոր երթային, 28
և նա պատճառէր հեռագոյն և սուրեք
երթալ:

Եւ բռնադատեցին զնա և ասեն. առ 29
մեզ ագիւր, զի ընդ երեկս է և տարա-
ժամեալ է օրս. և եմուտ ագանել անդ.
ընդ նոսա:

Եւ եղև ՚ի բազմերն նր ընդ նոսա, առ 30
եալ զհացն օրհնեաց, եբեկ և ետ նոցա:

Եւ նոցա բացան աչք և ծանեան զնա, 31
և նա եղև ՚ի նոցանէ աներևոյթ:

Եւ ասեն ցմիմեանս. ոչ խակ և սիրտք 32
մեր ճմլէին ՚ի մեզ՝ մինչ խօսէրն ընդ
մեզ զճանապարհայն, և որպէս բանայր
մեզ զգիրս:

Եւ յարուցեալ նոյնժամայն դարձան 33
Երուսաղէմ, և գտին ժողովեալ ըզ-
մետասանսն՝ և զորս ընդ նոսայն էին:

Եւ ասեն, թէ արդարև յարեաւ տէր՝ 34
և երևեցաւ Սիմովնի:

Եւ նոքա պատմէին զայն որ զճանա- 35
պարհայնն, և թէ զիարդ ետ ծանօթս
նոցա ՚ի բեկանել հացին:

- 36 Ա՛ննչդեռ զայն խօսէին , ինքն իակ Յ^ս
 եկաց ՚ի մէջ նոցա և ասէ ցնոսա . խաղա-
 զութիւն ընդ ձեզ , ես եմ՝ մի երկնչիք :
- 37 Եւ զահի հարեալ երկնչէին , և համա-
 րէին ոգի ինչ տեսանելի :
- 38 Եւ ասէ ցնոսա . զի՞ խառովեալ էք և ըն-
 դէր խորհուրդք ելանեն ՚ի սիրտս ձեր :
- 39 Տեսէք զձեռս իմ և զոտս , զի ես նոյն
 եմ . շօշափեցէք զիս և տեսէք , զի ոգի՞
 մարմին և ոսկերս ոչ ունի , որպէս զիսս
 տեսանէք զի ունիմ :
- 40 Եւ զայս ասացեալ՝ եցոյց նոցա զձեռսն
 և զոտս :
- 41 Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային ՚ի
 խնդութենէն՝ և զարմացեալ էին , ասէ
 ցնոսա . ունի՞ք ինչ կերակուր աստ :
- 42 Եւ նոքա ետուն նմա ձկան խորովելոյ
 մասն , և խորխոխ մեղու :
- 43 Եւ առ եկեր առաջի նոցա , և զմնա-
 ցորդսն ետ նոցա :
- 44 Եւ ասէ ցնոսա . այս բանք են զոր խօ-
 սեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզն էի , թէ
 պարտ է ընուլ ամենայն գրեւոցն յօրէն-
 սըն Մովսէսի և ՚ի մարդարէս և ՚ի սաղ-
 մոսն վասն իմ :

Յայնժամ եբաց զմիտս նոցա իմանալ 45

զգիրս:

Եւ ասէ զնոսա, թէ այսպէս պարտ էր 46

չարչարիլ Քրիստոսի, և յառնել ՚ի մե-

ռելոց յաւուր երրորդի:

Եւ քարոզել յանուն նորա ապաշխաւ 47

րութիւն և թողութիւն մեղաց յամե-

նայն ազգս՝ սկսեալ յԵրուսաղէմ:

Եւ դուք էք վկայք այսոցիկ: 48

Եւ ասա ես առաքեմ զաւետիս հօր իմոյ 49

՚ի ձեզ, և դուք նստարուք ՚ի քաղաքիս

յերուսաղէմ, մինչև զգե՛նուցուք զօ-

րութիւն ՚ի բարձանց:

Եհան զնոսա մինչև ՚ի Բեթանիա, և 50

ամբարձեալ զձեռս իւր՝ օրհնեաց զնս:

Եւ եղև յօրհնելն նորա զնոսա, մեկ 51

նեցաւ ՚ի նոցանէ, և վերանայր յերկինս:

Եւ նոցա երկիրպաղեալ նմա՝ դարձան 52

յերուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ:

Եւ էին հանապազ ՚ի տաճարին, զո- 53

վէին և օրհնէին զԱստուած:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՆԻՆ

Յովհաննու աւետարանն գրեալ է Յովհաննու, որ եղբայր է Յակովբայ Զերեպեայ, որ անկաւ 'ի վերայ լանջացն տեառն. նոյն սա գրեաց զաւետարանս զայս: Եւ սկիզբն առնէ Մատուածական բանէն և զըստ մարմնոյ ծնունդն յիշատակէ յասեղն՝ և բանն մարմին եղև: Եւ յիշատակէ զմկրտութիւնն Յովհաննու և զընտրութիւն աշակերտացն. այլ և զնշանս և զարուեստս որ եղևն. և զկատարածն, որ մատնեցաւ Պնտաղոյ Պիղատոսի և խաչեցաւ, յորում և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, և 'ի վերայ պատմուածանի նորա վիճակ արկին, և մարմին նորա եղաւ 'ի գերեզմանի, և յարեալ յերրորդ աւուր. երևեցաւ աշակերտացն ինքն:

Յովհաննէս՝ որ և որդի որոտման, զվերինն որոտալով պատմեաց մեզ: Սա զինի յիսուս և երեք ամի համբառնալոյ փրկչին գրեաց զաւետարանս իւր յեփեսոս քաղաքի, 'ի ինդրոյ եկեղեցւոյն Ասիայ՝ 'ի լեզու Յոյն:

Յովհաննէս՝ հնազանդութիւն:

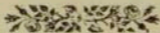
ՍԿՒԶԲՆ ԳԼԽՈՅ

Աւետարանին որ ըստ Յովհաննոս:

	ԳԼ.	ԳՅԻ.
Վասն՝ զի անսկիզբ է բանն Ատուած . . .	ա.	1
Վասն Յովհաննու վկայելոյն բանին ԱՄ . . .	ա.	15
Վասն գալոյն առ նա գառինն Ատուծոյ . . .	ա.	29
Վասն աշակերտացն առ Յիսուս ազանելոյն . . .	ա.	59
Վասն գոտանելոյն զՄեփայն	ա.	41
Վասն 'ի վանա հարսանեացն	բ.	1
Վասն արտաքս հանելոյ 'ի տաճարէն . . .	բ.	15

վասն 'Նիկողոսի	Գ .	1
վասն 'ի Յայենովն մկրտելոյն	Գ .	25
վասն խնդիր լինելոյ վասն սրբութեան	Գ .	25
վասն կնոջն Սամարացւոյ	Գ .	7
վասն թագաւորագինն	Գ .	46
վասն երեսուն և ութամեայ հիւանդին	Է .	5
վասն՝ զի հայր սիրէ զորդի	Է .	20
վասն հինգ հաջին, և երկու ձկանն	Ը .	9
վասն գնալոյն 'ի վերայ ծովուն	Ը .	19
վասն մարտնչելոյն ընդ միմեանս շրէից	Ը .	41
վասն շրջելոյն Յիսուսի 'ի Գալիլէ, և խրատու եղբարցն	Է .	1
վասն խնդրելոյն շրէից ունել զՅիսուս	Է .	50
վասն 'ի ծնէ կուրին	Թ .	1
վասն դնելոյն Յոի զանձն 'ի վերայ ոչխարացն	Ժ .	15
վասն նաւակատեացն յԵրուսաղէմ	Ժ .	22
վասն Ղազարու յարութեանն	Ժա .	1
վասն օձանելոյն զտէրն	Ժբ .	5
վասն՝ որ ասաց Յուդա զիւզոյն	Ժբ .	5
վասն յովանակին	Ժբ .	14
վասն ելելոց հեթանոսացն առ տէր	Ժբ .	21
վասն հատին ցրենոյ	Ժբ .	24
վասն Յոի լոյս գալոյն յաշխարհ	Ժբ .	46
վասն ընթերեացն և լուանալոյ զոսս աշակեր- տացն	Ժգ .	11
վասն շարչարանաց տեառն, և սփոփելոյ զա- շակերտան	Ժգ .	15
վասն գալոյ հոգւոյն և մի թարեւոյ զաշա- կերտան	Ժգ .	26
վասն մասնութեանն Յիսուսի	Ժլ .	5
վասն ուրացուէն Պետրոսի, և հաւուէն խօսելոյ	Ժլ .	25
վասն ածելոյն զՅո 'ի վանացն Վայիափայ	Ժլ .	28
վասն տանելոյն զՅիսուս 'ի Գողգոթա	Ժթ .	17
վասն աւանդելոյն Յիսուսի զհոգին	Ժթ .	50
վասն խնդրելոյն զտէրունական մարմինն	Ժթ .	58

Վասն քերեւոյն Ախկոյիմոսի գմուռս . . . թ թ .	59
Վասն գալոյ կանանցն 'ի քերեւմանն . . . ի .	1
Վասն դրօքն փակելովք մտանեւոյն Յիսուսի առ աշակերտն . . . . . ի .	19
Վասն զթովմաս հաստատելոյ տեսուն . . . ի .	27
Վասն ուտելոյն ընդ նոսա, և հաջցանելոյն ըզ Պետրոս . . . . . իա .	15
Վասն սիրելւոյ աշակերտին, և գրելոյ զաւե- տոցանն . . . . . իա .	24

20	1	1	1
18	1	1	1
17	1	1	1
16	1	1	1
15	1	1	1
14	1	1	1

Lith. A. J. Manaraky.

Ms. Josephine zu D. Annapolis.

Ա. Ե. Ն. Տ. Ա. Բ. Ա. Ն.

ԲՆՍ ՅՈՒ ՀԱՆՆՈՒ

Գ. Լ. Ա

- 1 ԽՍԿԶԲԱՆԷ էր բանն, և բանն էր առ ԲԼԻ
Աստուած, և Աստուած էր բանն:
- 2 Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Աստուած:
- 3 Ամենայն ինչ նովաւ եղև, և առանց
նորա եղև և ոչինչ՝ որ ինչ եղև:
- 4 Նովաւ կեանք էր, և կեանքն էր լոյս
մարդկան:
- 5 Այլ լոյսն ՚ի խաւարի անդ լուսաւորէ, և
խաւար նմա ոչ եղև հասու:
- 6 Այլև այր մի առաքեալ Աստուծոյ, ա-
նուն նմա Յովհաննէս:

Սա եկն ՚ի վկայութիւն՝ զի վկայեսցէ 7
վասն լուսոյն, զի ամենեքին հաւատաս-
ցեն նովաւ:

Ո չէր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն 8
լուսոյն:

Լչր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ 9
զամենայն մարդ որ գալոց է յաշխարհ:

Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև 10
և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ:

Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան: 11
Իսկ որք ընկալանն զնա՝ ետ նոցա իշ-

խանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել,
որոց հաւատասցեն յանուն նորա:

Ոյք ոչ յարենէ և ոչ ՚ի կամաց մարմնոյ 13
և ոչ ՚ի կամաց առն, այլ յԱՅ ծնան:

Եւ բանն մարմին եղև և բնակեաց ՚ի 14
մեզ, և տեսաք զփառս նորա՝ զփառս

իբրև զմիաճնի առ ՚ի հօրէ, լի շնորհօք
և ճշմարտութեամբ:

Յովհաննէս վկայէ վասն նորա, աղա- 15
ղակեաց և ասէ. սա է զորմէ ասէի, որ

զկնի իմ գալոցն էր՝ առաջի իմ եղև. զի
նախ քան զիս էր:

Օ ի ՚ի լուութենէ անտի նորա մեք ամենե 16
քին առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց:

- 17 Օ ի օրէնքն ՚ի ձեռն Մովսէսի տուան ,
չնորհքն և ճշմարտութիւնն ՚ի ձեռն Յի-
սուսի քրիստոսի եղեն :
- 18 Օ Աստուած ոչ որ ետես երբէք , բայց ԲԲ
միածինն որդի որ է ՚ի ծոց հօր՝ նա
պատմեաց :
- 19 Լւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու ,
յորժամ առաքեցին առ նա շրէայքն
Երուսաղեմէ քահանայս և Ղևտա-
ցիս , զի հարցցեն ցնա թէ դու ո՞ ես :
- 20 Լւ խոստովան եղև և ոչ ուրացաւ , խոս
տովան եղև եթէ ես ոչ եմ քրիստոսն :
- 21 Լւ հարցին ցնա . իսկ ո՞վ ես դու , Եղիա՞
ես . և ասէ , ոչ եմ : Իսկ մարդարէ՞ն ես
դու . պատասխանի ետ թէ ոչ :
- 22 Իսկ ասա մեզ՝ դու ո՞վ ես , զի պատաս-
խանի տարցուք որոց առաքեցինն զմեզ .
զի՞ ասես վասն քո :
- 23 Լւսէ . ես ձայն բարբառոց յանապատի ,
ուղիղ արարէք զձանապարհս տեառն ,
որպէս ասաց Եսայի մարդարէ :
- 24 Լւ որք առաքեցանն՝ ՚ի Փարիսեցւոց
անտի էին :
- 25 Հարցին ցնա և ասեն . իսկ զի՞ մկրտես
եթէ դու չես քրիստոսն , և ոչ Եղիա ,

և ոչ մարդարէն:

Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս և 26
ասէ . ես մկրտեմ զձեզ ջրով , 'ի միջի
ձերում կայ , զոր դուքն ոչ գիտէք :

Որ զկնի իմ գալոցն է , որում չեմն ար- 27
ժանի եթէ լուծից զխրացս կօշկաց նորա :
Եւ 'ի Բեթաբրայ եղև յայնկոյս Յոր- 28
դանանու , ուր էրն Յովհաննէս և մը-
կրտէր :

ԲԳ Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս զի 29
գայր առ նա , և ասէ . ահաւասիկ գառնն
Աստուծոյ որ բառնայ զմեզս աշխարհի :
Սա է վասն որոյ եսն ասէի , զկնի իմ 30
գայ այր՝ որ առաջի իմ եղև , զի յառաջ
իսկ էր քան զիս :

Եւ ես ոչ գիտէի զնա , այլ զի յայտնի 31
լինիցի Իսրայէլի , վասն այնորիկ եկի ես
ջրով մկրտել :

Ս կայեաց Յովհաննէս և ասէ , թէ տե- 32
սանէի զհոգին զի իջանէր իբրև զաղաւ
նի յերկնից , և հանգչէր 'ի վերայ նորա :
Եւ ես ոչ գիտէի զնա , այլ որ առաքեացն 33
զիս մկրտել ջրով՝ նա ասաց ցիս . յոր
վերայ տեսանիցես զհոգին , զի իջանիցէ
և հանգչիցի 'ի վերայ նորա , նա է որ

մկրտէ հոգւովն սրբով:

- 34 Եւ ես տեսի և վկայեցի եթէ սա է որդին Աստուծոյ:
- 35 Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և Քրիստոսակերտաց անտի նորա երկու:
- 36 Եւ նայեցեալ ընդ Յովի զի զգնայր՝ ասէ. ահաւասիկ Քրիստոսն Աստուծոյ:
- 37 Ի ուան ՚ի նմանէ երկու աշակերտքն զի խօսէր, և գնացին զհետ Յիսուսի:
- 38 Իբրև դարձաւ Յիսուս և ետես զնոսա զի երթային զհետ նորա, ասէ ցնոսա. զի՞նչ խնդրէք. նոքա ասեն ցնա. ուրքի, որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ, ուր են օթեւանք քո:
- 39 Եւ ցնոսա. եկայք և տեսէք. եկին և տեսին ուր էին օթեւանք նորա. և առ նմա ագան այն օր, զի ժամ էր իբրև տաներորդ:
- 40 Իբր Անդրէաս եղբայր Սիմոնի վիմի, մի յերկուց անտի, որ լուանն ՚ի Յովհաննէս և գնացին զկնի նորա:
- 41 Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զՍիմոն, և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիայ որ թարգմանի Քրիստոս:
- 42 Սա ած զնա առ Յիսուս, հայեցեալ ընդ

նա Յիսուսի ասէ, դու ես Սիմոն որդի
 Յովնանու. դու կոչեսցիս կեփաս, որ
 թարգմանի Պետրոս:

ԲԵ Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել ՚ի 43

Գալիլեա. դտանէ զՓիլիպպոս և ասէ
 ցնա Յիսուս. եկ զկնի իմ:

Եւ էր Փիլիպպոս ՚ի Բեթսայիթայ, ՚ի 44
 քաղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի:

Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և 45
 ասէ ցնա. զորմէ գրեաց Մովսէս յօ-
 բէնան՝ և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս
 զորդի Յովսեփայ ՚ի Նազարեթէ:

Ըսէ ցնա Նաթանայէլ. իսկ ՚ի Նազա- 46
 րեթէ մարթ ինչ իցէ բարուոյ իմիք լի-
 նել. ասէ ցնա Փիլիպպոս, եկ և տես:

Իբրև ետես Յս զՆաթանայէլ զի գայր 47
 առ նա, ասէ վասն նորա. ահա արդարև
 Իսրայելացի յորում նենդուծիւն ոչ գոյ:

Ըսէ ցնա Նաթանայէլ. ուստի՞ ճանաչես 48
 զիս. պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
 ցնա. մինչ չև էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ
 զքեզ՝ զի էիր ՚ի ներքոյ թզենւոյ, տեսի
 զքեզ:

Պատասխանի ետ նմա Նաթանայէլ և 49
 ասէ. ուաբբի, դու ես որդի Աստուծոյ,

դու ես թագաւորն Իսրայէլի:

50 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ .
 փոխանակ զի ասացի քեզ թէ տեսի ՚ի
 ներքոյ թզենւոյն՝ հաւատաս , մեծաւ
 մեծս ևս քան զայս տեսցես:

51 Եւ ասէ ցնա , ամէն ամէն ասեմ ձեզ ,
 տեսանիցէք զերկինս բացեալ , և ըզ-
 հրեշտակս Աստուծոյ զի ելանիցեն և
 իջանիցեն ՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ:

Գ Լ Բ

1 Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին Բ Զ
 ՚ի կանա Գալիլեացւոց , և անդ էր մայրն
 Յիսուսի:

2 Կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա
 ՚ի հարսանիսն:

3 Եւ ՚ի պակասել զինւոյն , ասէ մայրն
 ցՅիսուս . դինի ոչ ունին:

4 Եւ ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո
 կին դու , չե է հասեալ ժամանակ իմ:

5 Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն , որ զինչ
 ասիցէ ձեզ արասջիք:

6 Անդ էին թակոյք կճեայք վեց՝ ըստ
 սրբութեան շրէից , տանէին մի մի ՚ի

նա Յիսուսի ասէ, դու ես Սիմոն որդի
 Յովնանու. դու կոչեսցիս կեփաս, որ
 թարգմանի Պետրոս:

ԲԵ Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել 'ի 43
 Գալիլեա. գտանէ զՓիլիպպոս և ասէ
 ցնա Յիսուս. եկ զկնի իմ:

Եւ էր Փիլիպպոս 'ի Բեթսայիլթայ, 'ի 44
 քաղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի:

Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և 45
 ասէ ցնա. զորմէ գրեաց Մովսէս յօ-
 րէնան՝ և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս
 զորդի Յովսեփայ 'ի Նազարեթէ:

Ասէ ցնա Նաթանայէլ. իսկ 'ի Նազա- 46
 րեթէ մարթ ինչ իցէ բարւոյ իմիք լի-
 նել. ասէ ցնա Փիլիպպոս, եկ և տես:
 Իբրև ետես Յս զՆաթանայէլ զի գայր 47
 առ նա, ասէ վասն նորա. ահա արդարև
 Իսրայելացի յորում նենգութիւն ոչ գոյ:

Ասէ ցնա Նաթանայէլ. ուստի՞ ճանաչես 48
 զիս. պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
 ցնա. մինչ չև էր Փիլիպպոսի կոչեցեալ
 զքեզ՝ զի էիր 'ի ներքոյ թզենւոյ, տեսի
 զքեզ:

Պատասխանի ետ նմա Նաթանայէլ և 49
 ասէ. ուաբբի, դու ես որդի Աստուծոյ,

դու ես թագաւորն Իորայէ լի:

50 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ .
 փոխանակ զի ասացի քեզ թէ տեսի ՚ի
 ներքոյ թզենւոյն՝ հաւատաս , մեծա-
 մեծս ևս քան զայս տեսցես :

51 Եւ ասէ ցնա , ամէն ամէն ասեմ ձեզ ,
 տեսանիցէք զերկինս բացեալ , և ըզ-
 հրեշտակս Աստուծոյ զի ելանիցեն և
 իջանիցեն ՚ի վերայ որդւոյ մարդոց :

Գ՛Լ : Բ

1 Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին ԲՁ
 ՚ի կանա Գալիլեացւոց , և անդ էր մայրն
 Յիսուսի :

2 Կոչեցաւ և Յիսուս և աշակերտքն նորա
 ՚ի հարսանիսն :

3 Եւ ՚ի պակասել զինւոյն , ասէ մայրն
 ցՅիսուս . զինի ոչ ունին :

4 Եւ ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո
 կին դու , չե է հասեալ ժամանակ իսն :

5 Եւ մայրն նորա ցասասաւորսն , որ զինս
 ասիցէ ձեզ արասիցէ :

6 Եւնդ էին թակոցք կանայք վնայ քո
 սրբութեան Հիւնց . տանին զիսն :

նոցանէ մարս երկուս կամ երիս:

Լսէ ցնոսա Յիսուս . լցէք զթակոյկսդ 7
ջրով . և լցին զնոսա մինչև ՚ի վեր:

Եւ ասէ ցնոսա . արդ առէք և բերէք 8
տաճարապետիս . և նոքա բերին:

Եւ իբրև ճաշակեաց տաճարապետն 9
զջուրն գինի եղևալ , և ոչ գիտէր ուս-
տի իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին որք
արկին զջուրն . խօսի ընդ փեսային տա-
ճարապետն ,

Եւ ասէ . ամենայն մարդ զանոյշ գինին 10
յառաջագոյն պաշտէ . և յորժամ արբե-
նան , յայնժամ զյոռին . դու պահեցեր
զանոյշ գինիդ մինչև ցայժմ:

Օ այս արար սկիզբն նշանաց Յս ՚ի Վանա 11
Գալիլեացոց , և յայտնեաց զփառս
իւր . և հաւատացին ՚ի նա աշակերտքն
նորա:

ԲԷ Եւ այսորիկ էջ Յիսուս ՚ի Վափառ 12
նառւմ , ինքն և մայր իւր և եղբարք իւր .
և անդ լինէր ոչ բազում ինչ աւուրս:
Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից , և ել Յի- 13
սուս յերուսաղէմ:

Եւ եգիտ ՚ի տաճարին զի վաճառէին 14
զարջառս և զոչխարս և զաղանխս , և

զուամափողան՝ որ նստէին:

- 15 Եւ արար խարազան չուանեայ, և եհան զամենեւին ՚ի տաճարէն, զոչխարսրն և զարջառս, և զպղինձս հատավաճառացն ցրուեաց, և զսեղանան կործանեց:
- 16 Եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնոսա . առէք զայդ աստի, և մի առնէք զտուն հօր իմոյ՝ տուն վաճառի:
- 17 Եւ յիշեցին աշակերտքն նորա թէ դրեալ է, նախանձ տան քո կերիցէ զիս:
- 18 Պատասխանի ետուն Հրէայքն և ասեն ցնա . զի՞նչ նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ առնես:
- 19 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա . քակեցէք զտաճարդ զայդ, և զերիս աւուրս կանգնեցից զդա:
- 20 Եւ սեն ցնա Հրէայքն . զքառասուն և զվեց ամ շինեցաւ տաճարս, և դու զերիս աւուրս կանգնես զսա:
- 21 Ի այց նա ասէր վասն տաճարի մարմնոյն իւրոյ:
- 22 Իսկ յորժամ յարեաւն ՚ի մեռելոց, յիշեցին աշակերտքն նորա թէ այս է զոր ասացն, և հաւատացին դրոյն և բանին զոր ասաց Յիսուս:

Գ 11 Եւ իբրև էր յերուտաղէմ ՚ի զատկին 23
 ՚ի տօնի, բազումք հաւատացին յանուն
 նր. զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր:
 Բայց ինքն Յս ոչ հաւատայր զանձն 24
 նոցա . քանզի ինքն գիտէր զամենայն:
 Եւ զի ոչ էր պիտոյ եթէ ոք վկայեսցէ 25
 վասն մարդոյ, զի ինքն իսկ գիտէր զինչ
 կրէր ՚ի մարդն:

Գ 12 Գ

Եւ էր այր մի ՚ի Փարիսեցւոց անտի՝ 1
 Նիկողեմոս անուն նորա՝ իշխան Հրէից:
 Աս եկն առ նա գիշերի և ասէ ցնա . 2
 ռաբբի, գիտեմք եթէ Աստուծոյ եկե-
 եալ ես վարդապետ . զի ոչ ոք կարէ
 զայդ նշանսդ առնել՝ զոր դուդ առնես,
 եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա:
 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . 3
 ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի
 վերստին՝ ոչ կարէ տեսանել զարքայու-
 թիւն Աստուծոյ:
 Եւ ասէ ցնա Նիկողեմոս . զիսրդ կարէ 4
 մարդ ծնանել որ ծերն իցէ, մի թէ մարթ
 ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ

կրկին մտանել և ծնանել:

- 5 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ա-
մէն ամէն ասեմք եղ, եթէ ոչ որ ծնցի
ի ջրոյ և ի հողւոյ , ոչ կարէ մտանել
յարքայութիւնն Աստուծոյ:
- 6 Օ ի ծնեալն ի մարմնոյ՝ մարմին է , և
ծնեալն ի հողւոյ՝ հողի է:
- 7 Դու մի զարմանար թէ ասացի քեզ՝
պարտ է ձեզ ծնանել վերստին:
- 8 Օ ի հողմ ուր կամի շնչէ , և զձայն նորա
լսես . այլ ոչ գիտես՝ ուստի գայ կամ յն
երթայ . սոյնպէս և ամենայն ծնեալն ի
հողւոյն:
- 9 Պատասխանի ետ Նիկողեմոս և ասէ
ցնա . զիարդ մարթի այդմ լինել:
- 10 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա .
դու ես վարդապետ Իսրայէլի , և զայդ
ոչ գիտես:
- 11 Ամէն ամէն ասեմք եղ , զի զոր ինչ գի-
տեմք՝ խօսիմք , և զոր տեսաք՝ վկայեմք .
և զվկայութիւն մեր ոչ ընդունիրք:
- 12 Իսկ արդ՝ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ
և ոչ հաւատայք , զիարդ եթէ զերկնա-
ւորսն ասացից՝ հաւատայցէք:
- 13 Եւ ոչ որ ել յերկինս , եթէ ոչ որ էջն Գր-

յերկնից՝ որդին մարդոյ, որ էն յերկինս
 Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զօձն 14
 յանապատին, նոյնպէս բարձրանալ
 պարտ է որդւոյ մարդոյ:

Օ ի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա՛ (մի 15
 կորիցէ, այլ) ընկալցի զկեանսն յաւի-
 տենականս:

Օ ի այնպէս սիրեաց Աճ զաշխարհ՝ 16
 մինչև զորդին իւր միածին ետ. զի ա-
 մենայն որ հաւատայ 'ի նա՛ մի կորիցէ,
 այլ ընկալցի զկեանսն յաւտենականս:

Օ ի ոչ առաքեաց Աստուած զորդի իւր 17
 յաշխարհ՝ թէ դատեսցի զաշխարհ, այլ
 զի վրկեսցի աշխարհ նովաւ:

Որ հաւատայ 'ի նա, ոչ դատապարտես- 18
 ցի. և որ ոչ հաւատայ 'ի նա՛ արդէն իսկ
 դատապարտեալ է. զի ոչ հաւատայ
 յանուն միածնի որդւոյն Աստուծոյ:
 Եւ այս իսկ է դատաստան, զի լոյս եկն 19
 յաշխարհ՝ և սիրեցին մարդիկ զխաւար
 առաւել քան զլոյս. զի էին գործք իւր-
 եանց չարութեան:

Օ ի ամենայն որ զչար գործէ՛ ատեայ 20
 զլոյս. և ոչ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդի-
 մանեսցին գործք նորա:

- 21 Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն՝ գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին գործք նորա թէ Աստուծով գործեցան:
- 22 Եւ այսորիկ եկն Յիսուս և աշակերտքն նորա յերկիրն Հրէաստանի. և անդ շրջէր նորօք հանդերձ և մկրտէր:
- 23 Սկրտէր և Յովհաննէս ՚ի Յայենոմն մերձ առ Սաղիմ, զի ջուրք բազումք էին անդ, և գային և մկրտէին:
- 24 Օ ի չև ևս էր արկեալ Յովհաննէս ՚ի բանտ:
- 25 Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն Յովհաննու ընդ Հրէի՝ վասն սրբութեան:
- 26 Եկին առ Յովհաննէս և ասենցնա՝ ռարբի, որ էրն ընդ քեզ յայնկոյս Յորդանանու, որում դուն վկայեցեր, ահաւանիկ նա մկրտէ և ամենեքին գան առ նա:
- 27 Պատասխանի եւ Յովհաննէս և ասէ, ոչ կարէ մարդ առնուլ յանձնէ և ոչ ինչ՝ եթէ ոչ իցէ տուեալ նմա յերկնից ՚ի վերուստ:
- 28 Դուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի ձեզ թէ չեմ ես Բրիստոսն, այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա:

Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ, իսկ բա- 29
րեկամ փեսային որ կայ և ըսէ նմա, ու-
րախուժեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի
փեսային . արդ այս ուրախուժիւն որ
իմս է, լցեալ է:

Նմա պարտ է աճել և ինձ մեղմանալ 30
Որ ՚ի վերուստն գայ, ՚ի վերոյ է քան 31
զամենայն . որ յերկրէ աստի է, յերկրէ
է և յերկրէ խօսի:

Որ յերկնիցն գայ, զոր ինչ ետես և զոր 32
լուաւ՝ վկայէ, և զվկայութիւն նորա ոչ
ոք ընդունի:

Որ ընդունի զվկայութի նորա՝ կրնք- 33
եաց թէ Աստուած ճշմարիտ է:

Օ ի զոր Աստուածն առաքեաց՝ զբանս 34
Աստուծոյ խօսի . զի ոչ եթէ չափով տայ
Աստուած զհոգին:

Հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ետ 35
՚ի ձեռս նորա:

Որ հաւատայ յորդի, ընդունի զկեանսն 36
յաւիտենականս . և որ ոչ հնազանդի
որդւոյ, ոչ տեսցէ զկեանս . այլ բարկու-
թիւն Աստուծոյ մնայ ՚ի վերայ նորա:

Գ. Ե. Գ.

- 1 **Ի**բրև գիտաց Յս եթէ լուան Փարիս ԳԴ
սեցիքն եթէ Յիսուս բազում աշակերտս
առնէ և մկրտէ քան զՅովհաննէս:
- 2 Բանզի ոչ եթէ Յիսուս ինքնին մկրտ
տէր՝ այլ աշակերտքն նորա,
- 3 Եթող զՀրէաստան երկիր, և եկն միւս
անդամ ՚ի Գալիլեա:
- 4 Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա:
- 5 Գայնա ՚ի քաղաք մի Սամարացւոց՝ որում
անուն էր Սիւքար. մերձ ՚ի դեօղն զոր ետ
Յակովբ որդւոյ իւրում Յովսեփայ:
- 6 Եւ անդ էր աղբիւր մի Յակովբայ, և Յս
վաստակեալ ՚ի ճանապարհէն, նստէր ՚ի
վր աղբերն. և էր ժամ իբրև վեցերորդ:
- 7 Գայ կին մի ՚ի Սամարեայ հանել ջուր.
ասէ ցնա Յիսուս. տուր ինձ ըմպել:
- 8 Օ ի աշակերտքն նորա երթեալ էին ՚ի
քաղաք անդր զի կերակուրս գնեսցեն:
- 9 Եսէ ցնա կինն Սամարացի. դու որ
Հրէայդ ես, զիա՞րդ յինէն ըմպել ի ընդ
րես ՚ի կնոջէ Սամարացւոյ. զի ոչ երբէք
խառնակին Հրէայք ընդ Սամարացիս:

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . 10
 Եթէ գիտէիր դու զպարզ և սն Աստուծոյ ,
 և ո՞վ է որ ասէդ ց. քեզ թէ տուր ինձ
 ըմպել , դու արդեօք խնդրէիր ՚ի նմանէ
 և տայր քեզ ջուր կենդանի :

Ասէ ցնա կինն . տէր , դու քանզի և 11
 դոյլ իսկ ոչ ունիս , և ջրհորս խոր է . իսկ
 արդ՝ ուստի ունիցիս զջուրն կենդանի :

Սիթէ դու մե՞ծ ինչ որ իցես քան ըզ- 12
 հայրն մեր Յակովբ՝ որ զայս ջրհոր ետ
 մեզ . և ինքն աստի արբ և որդիք նորա ,
 և խաշինք նորա :

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . 13
 ամենայն որ ըմպէ ՚ի ջրոյ յայդմանէ՝
 միւսանգամ ծարաւէ . բայց որ ըմպէ ՚ի
 ջրոյն զոր ես տաց նմա , մի՛ ծարաւեսցէ
 յաւիտեան :

Այլ ջուրն զոր ես տաց նմա , եղիցի 14
 նմա աղբիւր ջրոյ բղխելոյ ՚ի կեանն
 յաւիտենականս :

Ասէ ցնա կինն . տէր , տուր ինձ զջուրն 15
 զայն , զի մի՛ ծարաւեսցից . և մի՛ եկից
 այսր հանել ջուր :

Ասէ ցնա Յիսուս . երթ կոչեա զայր քո 16
 և եկ այսր :

- 17 Պատասխանի ետ նմա կինն և ասէ ,
 չիք իմ այր . ասէ ցնա Յիսուս , բարւոք
 ասացեր թէ չիք իմ այր :
- 18 Օ ի հինգ այր փոխեալէ քո , և զոր
 այժմ ունիս , չէ՞ քո այր . զայդ արդար
 ասացեր :
- 19 Լսէ ցնա կինն . տէր , թուի ինձ թէ
 մարդարէ իցես դու :
- 20 Հարքն մեր ՚ի լերինս յայսմիկ երկիր
 պագին . և դուք ասէք եթէ յԵրուսա-
 ղէմ և եթէ տեղի ուր արժան իցէ եր-
 կիրպագանել :
- 21 Լսէ ցնա Յիսուս . կին դու , հաւատա
 ինձ , զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ
 ՚ի լերինս յայսմիկ և ոչ յԵրուսաղէմ
 երկիրպագանիցեն հօր :
- 22 Դուք երկիր պագանէք որում ոչն գի-
 տէք , մեք երկիրպագանեմք որում գի-
 տեմքն . զի փրկութիւն ՚ի Հրէից է :
- 23 Եւ եկեսցէ ժամանակ և այժմ իսկէ ,
 յորժամ ճշմարիտքն երկրպագուք՝ երկիր
 պագանիցեն հօր՝ հոգւով և ճշմարտու-
 թեամբ . քանզի և հայր այնպիսի երկրք
 պագուս իւր խնդրէ :
- 24 Հողի է Աստուած , և երկրպագուաց ԳԵ

նորա՝ հողուով և ճշմարտութիւն պարտ
է երկիրպագանել:

Ասէ ցնա կինն , գիտեմք զի Մեսիայ 25
դայ անուանեալն Քրիստոս . յորժամ
եկեսցէ նա , պատմեսցէ մեզ զամենայն:

Ասէ ցնա Յիսուս . ես եմ որ խօսիմս 26
ընդ քեզ:

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա , 27
և զարմանային զի ընդ կնոջն խօսէր .
բայց ոչ ոք ասաց ՚ի նոցանէ թէ զի՞նչ
խնդրես , կամ զի՞նչ խօսիս ընդ դմա:

Եթող կինն զսափորն իւր և չորաւ ՚ի 28
քաղաքն , և ասէ ցմարդիկն:

Եկայք տեսէք զայր մի , որ ասաց ինձ 29
զամենայն որ ինչ իմ դործեալ է . մի թէ
նա՞ իցէ Քրիստոսն:

Ելին ՚ի քաղաքէն և գային առ նա 30

Եւ մինչ չև եկեալ էին նոքա , աղաչէին 31
զնա աշակերտքն և ասէին . ապբբի ,
հաց կեր:

Սա ասէ ցնոսա . ես կերակուր ունիմ 32
ուտել , զոր դուքն ոչ գիտէք:

Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս . մի թէ 33
երէր ինչ ոք դմա ուտել:

Ասէ ցնոսա Յիսուս . իմ կերակուր այն է 34

- զի արարից զկամս այնորիկ որ առաքեացն
 զիս, և կատարեցից զգործն նորա:
- 35 Ը դուք ասէք եթէ այլ ևս չորք ամիսք
 են, և հունձք դան. ահաւասիկ ես ա-
 սեմ ձեզ. ամբարձէք զաչս ձեր, և տե-
 սէք զարտորայսն զի սպիտակացեալ են
 և ՚ի հունձս հասեալ:
- 36 Եւ որ հնձէն՝ վարձս առնու, և ժողովէ
 զպտուղ ՚ի կեանսն յաւիտենականս. զի
 որ սերմանէն և որ հնձէ՝ հասարակ ցըն-
 ծասցեն:
- 37 Եւ այսմ իսկ է բանն ճշմարիտ. զի այլ է
 որ սերմանէ, և այլ է որ հնձէ:
- 38 Եւ առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք
 վաստակեցէք. այլք վաստակեցին, և
 դուք ՚ի վաստակս նոցա մտէք:
- 39 Եւ ՚ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարաց-
 ւոց՝ բազումք հաւատացին ՚ի նա, վասն
 բանի կնոջն վկայելոյ՝ եթէ ասաց ինձ
 զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ էր:
- 40 Իսկ իբրև եկին առ նա Սամարացիքն,
 աղաչէին զնա լինել առ նոսա. և եղև
 անդ աւուրս երկուս:
- 41 Եւ ևս բազումք հաւատացին ՚ի նա
 վասն բանին նորա:

Նա ասէին ջկինն , թէ ոչ այսուհետև 42
 վասն քո խօսիցդ հաւատամք , զի մեզէն
 իսկ լուար 'ի դմանէ . և գիտեմք եթէ
 դա է ճշմարտիւ փրկիչ աշխարհաց :

Գ. 2. Նա յետ երկուց աւուրց ել անտի և 43
 գնաց 'ի Գալիլեա :

Օ ի ինքն իսկ Յն վկայեաց եթէ մար- 44
 գարէ յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի :

Մ. 11 յորժամ եկն նա 'ի Գալիլեա , ըն- 45
 կալան զնա Գալիլեացիքն . զի տեսեալ
 ևս էր զամենայն նշանսն , զոր արար
 յԵրուսաղէմ 'ի տօնին , քանզի և նորա
 եկեալ էին 'ի տօնն :

Նկն դարձեալ 'ի կանա Գալիլեացւոց՝ 46
 ուր արար զշուրն գինի . և անդ էր թա-
 գաւորազն մի , որոյ որդի նորա հիւանդ
 կայր 'ի կափառնաում :

Նա իբրև լուաւ եթէ Յիսուս եկեալ է 47
 'ի Հրէաստանէ 'ի Գալիլեա , եկն առ նա
 և աղաչէր , զի իջէ և բժշկեսցէ զորդի
 նորա . քանզի մերձ էր 'ի մեռանել :

Մտէ ցնա . եթէ ոչ նշանս ինչ և արուես 48
 տրս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք :

Մտէ ցնա թագաւորազն . տէր , էջ մինչ- 49
 չև մեռեալ իցէ մանուկն իմ :

- 50 Լսէ ցնա Յիսուս երթ, որդին քո կենդանի է. և հաւատաց այրն բանին զոր ասաց նմա Յիսուս և զնաց:
- 51 Լսւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղէն նմա ծառայքն նորա. աւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է:
- 52 Հարցանէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց. և ասեն ցնա, երեկ յեօթներորդ ժամու եթող զնա ջերմն:
- 53 Վիտաց հայրն նորա եթէ յայնմ ժամու՝ յորում ասացն ցնա Յիսուս թէ որդին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և ամենայն տուն իւր:
- 54 Օ այս դարձեալ երկրորդ նշանս արար Յս՝ եկեալ ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեա:

Պ. Լ. Ե.

- 1 **Յ**ետ այսորիկ տօնէր Հրէից, և ել Գլ Յիսուս յԵրուսաղէմ:
- 2 Լսւ էր յԵրուսաղէմ ՚ի Պրոբատիկէ աւազանին, որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեզդա, հինգ սրահ:
- 3 **Յ**որս անկեալ դնէր բազմութիւն յոթ հիւանդաց՝ կուրաց կաղաց գօսացելոց,

որ ակն ունեին ջրոցն յուզելոյ:

Եւ հրեշտակ ան իջանէր ըստ ժամաւ 4

նակի յաւազանն և յուզէր զջուրսն . և որ նախ ՚ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր, ոչ ունելով նշան հիւանդութե:

Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ 5
ամ էր ՚ի հիւանդութեան իւրում:

Օնա իբրև ետես Յիսուս զի անկեալ 6
դնէր, և գիտաց եթէ բազում ժամաւ
նակք են այնուհետև, ասէ ցնա . կամիս

ողջ լինել:

Պատասխանի ետ նմա հիւանդն . տէր, 7
ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յու-
զիցին արկցէ զիս յաւազանն . և մինչ
ես դանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յառա-

ջադոյն իջանէ:

Եսէ ցնա Յիսուս, արի առ զմահիճս քո 8
և դնա:

Եւ ողջացաւ այրն, և յարեաւ առ ըզ- 9
մահիճս իւր և շրջէր . և էր շաբաթ
յաւուրն յայնմիկ:

Եսնն Հրէայքն ցբժշկեալն . շաբաթ է և 10
ոչ է արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո:

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . որ 11
բժշկեացն զիս, նա ասաց զիս, առ ըզ-

մահիճս քո և զնա:

- 12 Հարցինցն ցնա և ասեն. ո՞վ է այրն որ ասաց ցքեզ, առ զմահիճս քո և շրջեաց:
- 13 Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր թէ ո՞վ իցէ . քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին ՚ի տեղւոջէ անտի:
- 14 Եւ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ՚ի տաճարին, և ասէ ցնա . ահաւաղիկ ողջացար՝ մի ևս մեղանչեր, զի մի՛ չար ևս ինչ լինիցի քեզ:
- 15 Դնաց այրն և պատմեաց շրէիցն, եթէ Յիսուս էր որ բժշկեացն զիս:
- 16 Եւ վասն այնորիկ հալածելին զՅիսուս շրէայքն, զի զայն առնէր ՚ի շաբաթու:
- 17 Եւ Յն պատասխանի ետ նոցա . հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ և ես գործեմ:
- 18 Ս ասն այնորիկ առաւել խնդրելին շրէայքն սպանանել զնա . զի ոչ միայն լուծանէր զշաբաթս, այլ և հայր իւր կոչէր զԱստուած, և հաւասար առնէր զանձն Աստուծոյ:
- 19 Պատասխանի ետ Յիսուս և ստէ ցնոսա . Դ՛վ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի առնէ. զի զոր

Նայն առնէ, զնոյն և որդիւն նմին նման
գործէ:

Օ ի հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ 20
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծա
մեծս ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա ըզ
գործս, ընդ որ դուքդ զարմանայք:

Օ ի որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս 21
և կենդանի առնէ, նոյնպէս և որդի՝
զորս կամի կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ հայր դատի զբք, այլ զա- 22
մենայն դատաստան ետ որդւոյ իւրոյ:

Օ ի ամենեքեան պատուեսցեն զորդի 23
որպէս պատուեն զհայր. որ ոչ պատուէ
զորդիւն, ոչ պատուէ զհայր զառաքիչն նր:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ զբանն իմ 24
լսէ և հաւատայ այնմ որ առաքեացն
զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենականս,
և ՚ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխե-
ցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի դայ ժամա- 25
նակ և արդէն իսկ է, յորժամ մեռեալք
լսիցեն ձայնի որդւոյն Աստուծոյ, և որք
լսիցենն կեցցեն:

Օ ի որպէս հայր ունի կեանս յանձին 26
իւրում, նոյնպէս ետ և որդւոյ ունել

կեանս յանձին իւրում:

- 27 Լ,ւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան
առնել . և զի որդի մարդոյ է ,
- 28 Ի՛նդ այն զի՞ զարմանայք . զի եկեացէ
ժամանակ՝ յորում ամենեքին որ ՚ի գե-
րեզմանս կայցեն , լուիցեն ձայնի նորա ,
- 29 Լ,ւ եկեացեն արտաքս . որոց բարիս գոր-
ծեալ իցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց . և
որոց զչար արարեալ՝ ՚ի յարութիւն
դատաստանաց :
- 30 Ը կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչ ինչ .
այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ , և դատաս-
տանն իմ արդար է . զի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ որ ա-
ռաքեացն զիս :
- 31 Եթէ ես վկայեմ վասն իմ , վկայու- ԴԲ
թիւնն իմ չէ ճշմարիտ :
- 32 Լ,ւ է որ վկայէ վասն իմ , և դուք զի-
տէք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն զոր
վկայեաց վասն իմ :
- 33 Դուք առաքեցիք առ Յովհաննէս , և
վկայեաց ճշմարտութեանն :
- 34 Լ,ւ ես ոչ եթէ ՚ի մարդկանէ առնում
վկայութիւն , այլ զայս ասեմ զի դուք
ապրեսցիք :

Նա էր ճրագն որ լուցեալ էր և ծա- 35
 գէր , և դուք կամեցարուք ցնծալ առ
 ժամանակ մի ՚ի լոյս նորա :

Այլ ես ունիմ վկայութիւն՝ մեծ և սքան 36
 զՅովհաննու . զգործսն զորս ետ ցիս
 հայր , զի կատարեցից զնոսա , նորին իսկ
 գործքն զոր գործեմ , վկայեն վասն իմ
 եթէ հայր առաքեաց զիս :

Եւ որ առաքեացն զիս հայր՝ նա վկայ- 37
 եաց վն իմ : Դուք ոչ զձայն նորա երբէք
 լուարուք , և ոչ զտեսիլ նորա տեսէք :

Եւ ոչ զբան նորա ունիք ՚ի ձեզ բնա- 38
 կեալ . զի զոր նա առաքեաց՝ դուք նմա
 ոչ հաւատայք :

Քննեցէք զգիրս , զի դուք համարիք 39
 նոքօք ունել զկեանսն յաւիտենականս .
 և նորին իսկ են որ վկայեն վասն իմ ,
 որովք համարիք ունել կեանս :

Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս՝ զի 40
 զկեանսն ունիցիք :

Ես փառս ՚ի մարդկանէ , ոչ առնումի : 41

Այլ գիտեմ զձեզ թէ զսէրն Աստուծոյ 42
 ոչ ունիք յանձինս :

Ես եկի յանուն հօր իմոյ , և ոչ ընդունիք 43
 զիս . եթէ այլ ոք եկեսցէ յիւր անուն ,

զնա ընդունիցիք:

- 44 Օ իմարդ կարէք դուք հաւատալ . զի փառս ՚ի միմեանց առնուք , և զփառս զառ ՚ի միոյն Աստուծոյ ոչ խնդրէք:
- 45 Մի համարիք եթէ ես չարախօս ինչ իցեմ զձէնջ առ հօր . գոյ որ չարախօս կայ ըզձէնջ , Մովսէս՝ յոր դուքն յուսացեալ էք:
- 46 Օ ի եթէ հաւատայիք դուք Մովսեսի , հաւատայիք արդեօք և ինձ . զի նա վասն իմ իսկ գրեաց:
- 47 Օ ի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատայք , զիմարդ իմոց բանիցս հաւատայցէք:

Գ Լ : Գ

- 1 **Յ**ետ այսորիկ զնաց Յիսուս յայնկոյս ԴԳ ծովուն Գալիլեացոց Տիբերեայ:
- 2 Եւ զհետ երթայր նորա ժողովուրդ բազում . զի տեսանէին զնշանսն զոր առնէր ՚ի վերայ հիւանդաց:
- 3 Եւ ՚ի լեառն Յիսուս , և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ:
- 4 Եւ էր մերձ զատիկ տօնն հրէից:
- 5 Բարձ ՚ի վեր զաչս իւր Յիսուս և ետես , զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա :

ասէ ցՓիլիպպոս, ուստի՞ գնեացուք հաց
զի կերիցեն դոքա:

Օ այս ասէր փորձելով զնա, այլ ինքն 6
գիտէր զինչ առնելոցն էր:

Պատասխանի ետ նմա Փիլիպպոս. եր- 7
կերիւր դահեկանի հաց չէ դոցա բաւա
կան, թէպէտ և իւրաքանչիւր ոք սակաւ
ինչ առնուցու:

Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա, Անդ- 8
րէաս եղբայր Սիմովնի վիմի.

Ի աստ պատանեակ մի, որ ունի հինգ 9
նկանակ դարեղէն և երկուս ձկուս.
այլ այն զինչ է առ այդ չափ մարդիկ:

Ասէ Յիսուս. բազմեցուցէք զմարդիկդ. 10
և էր խոտ յոյժ ՚ի տեղւոջն, և բազմեցան
մարդիկն թուով իբրև հինգ հազար:

Եւ առ զհացն Յիսուս, և գոհացաւ և 11
բաշխեաց բազմականացն. նոյնպէս և ՚ի
ձկանցն որչափ և կամեցան:

Եւ իբրև յագեցան, ասէ ցաշակերտան. 12
Ժողովեցէք զնշխարեալ կոտորսդ, զի մի
ինչ կորիցէ:

Ժողովեցին և լցին երկոտասան սակառի 13
զկոտորոցն, ՚ի հինգ դարեղէն նկանակէ
անտի՝ որ յաւելաւ ՚ի կերողացն:

- 14 Իսկ մարդիկն իբրև տեսին զնշաննս զոր
արար՝ ասէին թէ սա է ճշմարիտ մար-
գարէն որ գալոց էր յաշխարհ:
- 15 Յիսուս իբրև գիտաց եթէ գալոց են ԴԴ
յափշտակել զնա՝ զի արասցեն զնա
Թագաւոր , գնաց դարձեալ ՚ի լեառն
միայն:
- 16 Եւ իբրև երեկոյ եղև , իջին աշակերտքն
նորա ՚ի ծովեզրն:
- 17 Եւ մտեալ ՚ի նաւ՝ գային յայնկոյս ծո-
վուն ՚ի Լյափառնաում . և իբրև նսեմա-
ցաւ , և չև ևս եկեալ էր առ նոսա Յս:
- 18 Եւ ծովն ՚ի սաստիկ հողմոյ շնչելոյ յուզէր:
- 19 Եւ վարեալ իբրև ասպարէզս քսան և
հինգ կամ երեսուն , տեսանէին զՅի-
սուս զի գնայր ՚ի վերայ ծովուն և մերձ
էր ՚ի նաւն , զարհուրեցան յոյժ:
- 20 Եւ ասէ ցնոսա . ես եմ , մի երկնչիք:
- 21 Եւ կամէին ընդունել զնա ՚ի նաւն , և
վաղվաղակի եհաս նաւն յերկիրն յոր
երթային:
- 22 Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն որ կայր ԴԵ
յայնկոյս ծովուն , տեսանէր թէ սլ
նաւ ոչ գոյր անդ՝ բայց միայն ՚ի միոյն ,
յոր մտին աշակերտքն Յիսուսի . և զի

չէր մտեալ Յիսուս ընդ աշակերտան իւր
 'ի նաւն, բայց միայն աշակերտքն նորա
 գնացին:

Իբրև այլ նաւք գային 'ի Տիրերեայ՝ 23
 մօտ յայն տեղին ուր զհացն կերան:

Իսկ իբրև ետես ժողովուրդն եթէ Յի- 24
 սուս ոչ է անդ և ոչ աշակերտքն նորա,
 առին նոքա զնաւսն, և եկին 'ի Վափառ
 նաում խնդրել զՅիսուս:

Եւ իբրև գտին զնա յայնկոյս ծովուն, 25
 ասեն ցնա . ուաբբի, երբ եկիր այսր:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ . 26
 ամէն ամէն ասեմ ձեզ, խնդրէք զիս,
 իբր ոչ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի
 կերայք 'ի հացէ անտի և յագեցարուք:

Երթայք գործեցէք մի զկորստական 27
 կերակուրն, այլ զկերակուրն որ մնայ
 'ի կեանսն յաւիտենականս, զոր որդին
 մարդոյ տայէ ձեզ . քանզի զնա հայր
 կնքեաց Աստուած:

Ասեն ցնա . զի՞նչ առնիցեմք զի զգործսն 28
 Աստուծոյ գործեսցուք:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնու 29
 սա . այս է գործն Աստուծոյ, զի հաւա-
 տասջիք յայն որ առաքեացն զիս:

- 30 Ասենցնա, զի՛նչ նշան առնիցես զի տես-
ցուք և հաւատասցուք, զի՛նչ գործիցես:
- 31 Հարբն մեր կերան զմանանայն յանա-
պատի անդ, որպէս և գրեալ է՝ հաց
յերկնից ետ նոցա ուտել:
- 32 Ասէ ցնոսա Յս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ,
եթէ ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից,
այլ հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից
զձմարիտ:
- 33 Օ ի հաց յԱստուծոյ է որ իջանէ յերկ-
նից և կեանս տայ աշխարհի:
- 34 Ասենցնա, տէր, յամենայն ժամ տուր
մեզ զհացն զայն:
- 35 Ասէ ցնոսա Յիսուս, ես եմ հացն կենաց.
որ գայ առ իս՝ ոչ քաղցիցէ, և որ հաւա-
տայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի:
- 36 Այլ ասացի ձեզ, թէ տեսէք զիս և ոչ
հաւատայք:
- 37 Օ ամենայն զոր տայ ինձ հայր, առ իս
եկեսցէ, և որ գայ առ իս, ոչ հանից
արտաքս:
- 38 Օ ի իջի ես յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ
արարից, այլ զկամս այնորիկ որ առա-
քեացն զիս:
- 39 Այս են կամք հօր իմոյ որ առաքեացն Ղ. Զ

զիս, զի զամենայն զոր ետ ցիս հայր՝ ոչ
կորուսից ՚ի նմանէ, այլ յարուցից զնա
յաւուրն յետնում:

Այս էն կամք հօր իմոյ, զի ամենայն որ 40
տեսանիցէ զորդի եւ հաւատայցէ ՚ի նա,
ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս . եւ
ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Տրտնջէին զնմանէ Հրէայքն, զի ասաց 41
Թէ ես եմ հայն իջեալ յերկնից:

Եւ ասէին, ոչ սա է Յս որդին Յովսեփու, 42
զորոյ մեք գիտեմք զհայրն եւ զմայր .
իսկ արդ զիսորդ ասէ Թէ ես յերկնից իջի:

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնո 43
սա . մի քրթմնջէք ընդ միմեանս:

Ոչ որ կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ հայրն 44
որ զիս առաքեաց՝ ձգեսցէ զնա, եւ ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

Ղրեալ է ՚ի մարգարէս, եւ եղիցին ամե 45
նեքեան ուսեալք յԱստուծոյ . ամենայն
որ լսէ ՚ի հօրէ եւ ուսանի, գայ առ իս:

Իբրև ոչ եթէ զհայր՝ ուրուք տեսեալ 46
իցէ, եթէ ոչ որ էն յԱստուծոյ, նա
ետես զհայր:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի որ հաւատայ, 47
ընդունի զկեանսն յաւիտենականս:

- 48 Եւ եմ հացն կենաց:
- 49 Հարբն ձեր կերան զմանանայն յանապատին և մեռան:
- 50 Եւս է հացն, որ յերկնից իջեալ է. զի որ ուտիցէ ոք 'ի սմանէ՝ մի մեռանիցի:
- 51 Եւ եմ հացն կենդանի, որ յերկնից իջեալ է:
- 52 Եթէ ոք ուտիցէ 'ի հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ 'ի յաւիտեան, և հացն զոր ես տաց՝ մարմին իմ է, զոր ես տաց վասն կենաց աշխարհի:
- 53 Երանչէին ընդ միմեանս Հրէայքն և ասէին, զիսորդ կարէ սա տալ մեզ ըզմարմին իւր յուտել:
- 54 Եւս է ցնոսա Յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս:
- 55 Եւ ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանսն յաւիտեանականս. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:
- 56 Եւ մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է:
- 57 Եւ ուտէ զմարմին իմ և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեսցէ և ես 'ի նմա:
- 58 Եւ ըմպէս առաքեաց զիս կենդանին հայր,

- և ես կենդանի եմ վասն հօր . և որ ու
 տէն զիս, և նա կեցցէ վասն իմ:
- ԼՅԵ է հացն որ յերկնից իջեալ . ոչ 59
 որպէս կերան հարքն ձեր զմանանայն
 և մեռան. որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ
 յաւիտեան:
- Օ այս ասաց ՚ի ժողովրդեանն՝ յուսու
 ցաներն ՚ի Աստուծոյ:
- ԼԵԲ ազուժք յաշակերտացն իբրև լուան 61
 ասեն. խիստ է բանդ այդ, ո՞ կարէ լսել
 դմա:
- Իբրև գիտաց Յիսուս յանձն իւր եթէ 62
 տրանջեն վասն այնորիկ աշակերտքն նո
 րա, ասէ ցնոսա. այդ դայթագղեցուցա
 նէ՞ զձեզ:
- Իսկ արդ եթէ տեսանիցէք զորդի մար 63
 դոյ, զի ելանիցէ ուր էր զառաջինն:
- Հոգին է կենդանարար, մարմին ինչ ոչ 64
 օգնէ. զբանն զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝
 հոգի է և կեանք:
- ԼՄԵ են ոմանք ՚ի ձէնջ որ ոչ հաւատան. 65
 քանզի գիտէր Յիսուս ՚ի սկզբանէ, ո՞վ
 են այնորիկ որ ոչն հաւատան, և ո՞վ է
 այն որ մատնելոցն է զնա, և ասէր:
- Եւ ասն այնորիկ ասացի ձեզ թէ ոչ որ 66

կարէ դալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ
նմա ՚ի հօրէ իմմէ:

67 Յայսմանէ բազումք յաշակերտացն նորա
չոգան յետս, և ոչ ևս շրջէին ընդ նմա:

68 Լսէ Յիսուս ցերկոտասան աշակերտան.
մի թէ և դճւք կամիք երթալ:

69 Պատասխանի ետ նմա Սիմոն Պետրոս.
տէր, առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց
յաւիտենականաց ունիս:

70 Լսւ մեք հաւատացաք և ծանեաք եթէ
դու ևս Քրիստոսն որդի Աստուծոյ:

71 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ո՞չ ես
զձեզ զերկոտասանսդ ընտրեցի, և միդ
ի ձէնջ սատանայ է:

72 Լսւ ասէր զՍիմովնեան Յուդայէ Սկա-
րիովտացւոյ, զի նա իսկ մատնելոց էր
զնա և մի էր յերկոտասանիցն:

Գ. Լ. Լ.

1 Լսւ յետ այսորիկ շրջէր Յիսուս ՚ի Գա. Գ. Լ.
ըլիւս. քանզի ոչ կամէր ՚ի Հրէաստանի
շրջել, զի խնդրէին զնա Հրէայքն ըս-
պանանել:

2 Լսւ էր մերձ տօնն Հրէից տաղաւա-

րահարաց:

Լսենցնա եղբարքն նորա . զնա աստի 3
և երթ 'ի Հրէաստան, զի և աշակերտքն
քո տեսցին զգործսդ քո զոր գործես:

Օ ի ոչ ոք է որ 'ի ծածուկ ինչ գործէ՝ 4
և խնդրէ ինքն համարձակ լինել. եթէ
զայդ գործես, յայտնեա զանձն քո
աշխարհի:

Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հաւա- 5
տացեալ 'ի նա:

Լսէցնոսա Յիսուս. ժամանակ իմ չե է 6
հասեալ, բայց ձեր ժամանակ յամենայն
ժամու պատրաստ է:

Ոչ կարէ աշխարհս ատել զձեզ . բայց 7
զիս ատեայ, զի ես վկայեմ վասն նորա
եթէ գործքն իւր չարութեան են:

Դուք երթայք 'ի տօնն յայն, ես ոչ եր- 8
թամ 'ի տօնն յայն. զի իմ ժամանակ չե
է լցեալ:

Օ այս իբրև ասաց, ինքն մնաց անդէն 9
'ի Գալիլեա:

Իբրև ելին եղբարքն նորա, ապա և 10
ինքն ել 'ի տօնն, ոչ յայտնի այլ իբրև 'ի
ծածուկ:

Եւ Հրէայքն խնդրէին զնա 'ի տօնի 11

անդ և ասէին , ո՞ւր իցէ նա :

12 Եւ քրթմնջիւն էր զնմանէ ՚ի ժողովուրդսն . կէսքն ասէին թէ բարւոյք է . այլքն ասէին , ոչ՝ այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն :

13 Եւ ոչ որ համարձակ խօսէր զնմանէ վասն երկիւղին Հրէից :

14 Իբրև տօնն ընդ միջեցաւ , ել Յիսուս ՚ի Եկտաճարն և ուսուցանէր :

15 Օ արմանոյին Հրէայքն և ասէին , զիա՞րդ զգիրս գիտէ սա , զի ուսեալ բնաւ չիք :

16 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ . իմ վարդապետութիւնս չէ իմ , այլ այնորիկ որ առաքեացն զիս :

17 Եթէ որ կամի զկամս նորա առնել , գիտացէ վասն վարդապետութեանս , յԱստուծոյ իցէ արդեօք եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօսիմ :

18 Իր յանձնէ իւրմէ խօսի՝ փառս անձին իւրում խնդրէ . իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է , և անիրաւութիւն ոչ գոյ ՚ի նմա :

19 Ի՞նչ Մովսէս ետ ձեզ զօրէնսն , և ոչ որ ՚ի ձէնջ առնէ զօրէնսն :

Օ ի՞նչ խնդրէք զիս սպանանել, պատաս- 20
խանի ետ ժողովուրդն և ասէ . դե գոյ
ի քեզ , ո՞վ խնդրէ զքեզ սպանանել :
Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ , 21
գործ մի գործեցի և ամենեքին զարմաց
եալ էք :

Ո՞ր ան աշխարհիկ Մովսէս ետ ձեզ թլփա- 22
տու թիւն , զի ոչ եթէ ՚ի Մովսիսէ էք ,
այլ ՚ի հարց անտի . և ՚ի շաբաթու թըւ-
փատէք զմարդ :

Իսկ արդ եթէ թլփատու թիւն ասնու 23
մարդ ՚ի շաբաթու , զի մի օրէնքն Մով-
սէսի լուծցին , ընդ իս ցասուցեալ էք զի
ողջոյն իսկ մարդ բժշկեցի ՚ի շաբաթու :

Ե՛բ Ս ՚ի ըստ աչս դատէք , այլ ուղիղ դա- 24
տաստան արարէք :

Ատէին ոմանք յԵրուսաղէմացւոց անտի . 25
ոչ նա է սա զոր խնդրէինն սպանանել :

Եւ աւասիկ յայտնապէս խօսի , և չա- 26
սեն ինչ ընդ դմա . գուցէ արդեօք և
իշխանքն գիտացին թէ սա իցէ Քրիստոս :

Այլ զսա գիտեմք ուստի է . իսկ Քրիստոս 27
յորժամ գայցէ , ոչ որ գիտէ ուստի է :

Ազաղակեաց Յիսուս ՚ի տաճարին , ու- 28
սուցանէր և ասէր . և զիս գիտէք , և ուս-

տի եմ գիտէք , և յանձնէ իմմէ ոչ եմ
 եկեալ , այլ է ճշմարիտ որ առաքեացն
 զիս՝ զոր դուքն ոչ գիտէք :

29 Եւ գիտեմ զնա , զի ՚ի նմանէ իսկ եմ ,
 և նա առաքեաց զիս :

30 Իննդրիւն զնա ունել և ել ՚ի ձեռաց
 նոցա , և ոչ ոք արկ ՚ի նա ձեռն , զի չե
 էր հասեալ ժամ նորա :

31 Եւ բազումք ՚ի ժողովրդեանն հաւատա
 ցին ՚ի նա , և ասէին . Քրիստոսն յոր
 ժամ գայցէ՝ մի թէ աւելի՞ ինչ նշանս
 առնիցէ քան զոր սայս առնէ :

32 Եւ լուան Փարիսեցիքն զտրտունջ ժո
 ղովրդեանն զնմանէ , և առաքեցին քա
 հանայապետքն և Փարիսեցիք սպասա
 ւորս զի կալցին զնա :

33 Եւ Յս. փոքր մի ևս ժամանակ ընդ ձեզ
 եմ , և երթամ առ այն որ առաքեացն զիս :

34 Իննդրիցէք զիս և ոչ գտանիցէք , և ուր
 են երթամ , դուք ոչ կարէք գալ :

35 Եւսն Հրէայքն ընդ միմեանս . իսկ յո՞
 երթայցէ դա զի մեք ոչ գտանիցեմք
 զդա . մի թէ ՚ի սփիւռս հեթանոսաց
 երթայցէ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս :

36 Օ ի՛նչ է բանն այն զոր ասաց . իննդրի-

ցէք զիս և ոչ գտանիցէք , և ուր ենն
երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ :

ԵԳ Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր 37
Յիսուս աղաղակէր և ասէր . եթէ որ
ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ առ իս և արբցէ :
Որ հաւատայ յիս , որպէս և ասեն զիրք , 38
գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց
կենդանութեան :

Օ այս ասէր վասն հոգւոյն զոր ընդու 39
նեւոց էին որ հաւատային ՚ի նա , զի չե
էր հոգի , քանզի Յս չե էր վառաւորեալ
Ոմանք ՚ի ժողովրդենէն իբրև լսէին ըզ- 40
բանս զայս , ասէին . սա է ճշմարիտ մար-
գարէն :

ԼՂԷքն ասէին , սա է Քրիստոսն . իսկ 41
կէսքն ասէին , մի թէ ՚ի Գալիլէէ գա-
լոց իցէ Քրիստոսն :

Ոչ զիրք ասեն եթէ ՚ի զաւակէ Դաւ- 42
թի և ՚ի Բեթղեհէմ գեղջէ՝ ուր Դա-
ւիթն էր , գալոց է Քրիստոս :

Լւ եղև հերձուած ՚ի մէջ ժողովրդ- 43
դեանն վասն նորա :

Լւ ոմանք ՚ի նոցանէ կամեցան ունել 44
զնա . այլ ոչ որ մխեաց ՚ի նա ձեռս :

Լւ եկին անդրէն սպասաւորքն առ քա- 45

- հանայապետան և Փարիսեցիս , և ասեն
 սոքա ցնոսա . ընդէր ոչ ածէք զնա այսր :
- 46 Պատասխանի ետուն սպասաւորքն և ասեն . ոչ երբէք այնպէս խօսեցաւ մարդ որպէս այրն այն :
- 47 Պատասխանի ետուն Փարիսեցիքն և ասեն . մի թէ և դո՞ւք մոլորեցարուք :
- 48 Սի թէ որ յիշխանացն հաւատաց ՚ի նա կամ ՚ի Փարիսեցւոց :
- 49 Այլ այն խաժամուժ ամբոխ , որ ոչ գիտէ զօրէնս , և նզովեալք են :
- 50 Ասէ Նիկողեմոս ցնոսա՝ որ եկեալն էր առ նա ՚ի գիշերի յառաջագոյն , և մի էր ՚ի նոցանէ :
- 51 Սի թէ օրէնքն մեր դատին զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ նախ ՚ի նմանէ , կամ գիտեն զինչ գործէ :
- 52 Պատասխանի ետուն նմա և ասեն . մի թէ և դո՞ւ և ս ՚ի Գալիլէէ իցես . քննեա և տես , զի մարդարէ ՚ի Գալիլէէ ոչ յառնէ :
- 53 Այլ զնացին իւրաքանչիւր որ ՚ի տեղի իւր :

- Իսկ Յս գնաց ՚ի լեառն Չիթենեաց: 1
 Եւ ընդ առաւօտն դարձեալ եկն ՚ի 2
 տաճարն . և գայր առ նա ամենայն ժողո
 վուրդն . և նստեալ ուսուցանէր զնոսա: 3
 Ըծին առ նա դպիրքն և քահանայա
 պետքն և Փարիսեցիք՝ կին մի ըմբռնեալ 4
 ՚ի շնութե՛ն . և կացուցեալ զնա առաջի,
 Ըսեն ցնա . վարդապետ, կինս այս ըմ- 4
 բռնեալ՝ ինքն յայտնապէս շնացեալ է: 5
 Եւ յօրէնս Մովսէս մեզ պատուիրեաց
 զայսպիսիս քարկոծել . արդ դու զի՛նչ
 ասես վասն դորա:
- Օ այս ասէին փորձելով զնա՝ զի ունի 6
 ցին ամբաստանութիւն զնմանէ . իսկ
 Յիսուս ՚ի խոնարհ նայելով զրէր մա- 7
 տամբն յերկրի:
- Իսկ իբրև ստիպեցին հարցանելով ցնա, 7
 հայեցեալ ՚ի վեր ասէ ցնոսա . անմեղն ՚ի
 ձէ՛նջ՝ նախ նա ընկեացէ քար ՚ի վր դորա: 8
 Եւ դարձեալ ՚ի խոնարհ նայելով՝ զրէր 8
 յերկրի:
- Եւ լուեալ ելանէին մի ըստ միովէ՛ 9

սկսեալ յառաջնոցն մինչև ՚ի վերջինս .
և մնաց միայն Յիսուս, և կինն կայր ա-
ռաջի նորա:

10 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա .
կին դու, ո՛ւր են, ոչ որ զքեզ դատա-
պարտեաց:

11 Եւ ասէ, ոչ տէր. և ասէ Յիսուս, և ոչ
ես դատապարտեմ զքեզ, երթ յայսմ
հետէ մի մեղանչեր:

12 Դարձեալ խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս ԵՊ
և ասէ. ես եմ լոյս աշխարհի. որ դայ
զկնի իմ, ընդ խաւար մի գնասցէ. այլ
ընկալցի զլոյսն կենաց:

13 Լսեն ցնա Փարիսեցիքն. դու վասն ան-
ձին քո վկայես, և վկայութիւն քո չէ
ճշմարիտ:

14 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո-
սա. թէպէտ և ես վկայեմ վասն անձին
իմոյ, վկայութիւն իմ ճշմարիտ է. զի
գիտեմ ուստի եկի և յ՛ երթամ, բայց
դուք ոչ գիտէք ուստի գամ կամ յ՛
երթամ:

15 Դուք ըստ մարմնոյ դատիք, ես ոչ դա-
տիմ և ոչ զոք:

16 Թէպէտ և դատիմ ևս զոք՝ դատաստանն

իմ ճշմարիտ է . զի չեմ միայն , այլ ես և
որ առաքեացն զիս հայր :

Եւ յօրէնսն իսկ ձեր դրեալ է՝ թէ 17
երկուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է :

Ես եմ որ վկայեմ վասն իմ , և վկայէ 18
վասն իմ որ առաքեացն զիս հայր :

Ասէին ցնա . ո՛ւր է հայր քո . պատաս- 19
խանի ետ Յս և ասէ ցնոսա . ոչ զիս գի-
տէք և ոչ զհայրն իմ . եթէ զիս գիտէիք
և զհայրն իմ թերևս գիտէիք :

Օ այս բան խօսեցաւ 'ի տան գանձին՝ 20
յորժամ ուսուցանէր 'ի տաճարի անդ .
և ոչ դք կարաւ զնա , զի չև ևս հասեալ
էր ժամ նորա :

Եւ Ասէ դարձեալ ցնոսա Յս . ես երթամ , և 21
խնդրիցէք զիս և 'ի մեղս ձեր մեռանիցիք .

զի ուր ենն երթամ , դուք ոչ կարէք գալ :
Ասէին Հրէայքն . մի թէ զիւրովի՛ն եր- 22
թայցէ , զի ասէ թէ ուր ենն երթամ՝
դուք ոչ կարէք գալ :

Եւ ասէ ցնոսա . դուք 'ի ներքոյ աստի 23
էք , և ես 'ի վերուստ անտի եմ . դուք
յաշխարհէ աստի էք , ես չեմ յայսմ
աշխարհէ :

Իսոյց ասացի ձեզ թէ 'ի մեղս ձեր մե- 24

աանիցիք . զի թէ ոչ հաւատայցէք թէ
ես եմ, մեռանիցիք 'ի մեղս ձեր:

25 Եւսն ցնա , դու ո՞վ ես . ասէ ցնոսա Յիսուս . նախ զի և խօսիմս իսկ ընդ ձեզ:

26 Բազում ինչ ունիմ վասն ձեր խօսել և
դատել . այլ որ առաքեացն զիս՝ ճշմարիտ
է , և ես զոր լուայ 'ի նմանէ՝ զայն խօսիմ
յաշխարհի:

27 Եւ ոչ դիտացին թէ զհօրէ ասէր ցնոսա:

28 Եւսն ցնոսա Յիսուս . յորժամ բարձրա-
ցուցանիցէք զորդի մարդոյ՝ յայնժամ
դիտասցիք թէ ես եմ . և յանձնէ իմմէ
ինչ ոչ առնեմ , այլ որպէս ուսոյց զիս
հայրն իմ , զայն խօսիմ:

29 Եւ որ առաքեացն զիս՝ ընդ իս է . ոչ
եթող զիս միայն , զի ես զհաճոյս նորա
առնեմ հանապազ:

30 Իբրև զայս խօսեցաւ՝ բազումք հաւա-
տացին 'ի նա:

31 Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէայն հաւա- ԵԶ
տացեալս . եթէ դուք կացցիք 'ի բանի
իմում , ճշմարիտ աշակերտք իմ էք:

32 Եւ ծանիցիք զճշմարտութիւնն , և ճշ-
մարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ:

33 Պատասխանի ետուն նմա և ասեն ,

զաւակ Աբրահամու եմք , և ոչ ումեք
երբէք ծառայեցաք . զիարդ ասեա թէ
ազառք լինիջիք :

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . ամէն 34
ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ամենայն որ
առնէ զմեզս՝ ծառայէ մեզաց :

Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ ՚ի տան , 35
իսկ որդին յաւիտեան կայ :

Իսկ արդ՝ եթէ որդին զձեզ ազատեցուս 36
ցէ , ճշմարիտ ազառք լինիջիք :

Գիտեմ զի զաւակ Աբրահամու էք . այլ 37
ինդրէք սպանանել զիս , զի բանին իմոյ
չիք տեղի ՚ի ձեզ :

Ես զոր տեսի առ հօր իմում՝ խօսիմ . 38
և դուք զոր լուարուք ՚ի հօրէն ձերմէ՝
առնէք :

Պատասխանի ետուն նմա և ասեն , հայր 39
մեր Աբրահամ է . ասէ ցնոսա Յիսուս ,
եթէ որդիք Աբրահամու էիք՝ զգործսն
Աբրահամու գործէիք :

Եւ այժմիկ ինդրէք սպանանել զիս , 40
զայր մի՝ որ ձեզ զճշմարտութիւն խօ-
սեցայ , զոր լուայ ՚ի հօրէ իմմէ . զայդ
Աբրահամ ոչ արար :

Դուք առնէք զգործս հօրն ձերոյ . ասեն 41

- 41 ցնա, մեք 'ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալ,
 մի է հայր մեր Աստուած:
- 42 Լսէ ցնոսա Յիսուս. եթէ Աստուած էր
 հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս. զի ես
 յԱստուծոյ ելի եւ եկի, եւ ոչ եթէ յանձ-
 նէ ինչ եկի, այլ նա առաքեաց զիս:
- 43 Ինդէք զիսոս իմ ոչ գիտէք դուք. վասն
 զի ոչ կարէք լսել զբանն իմ:
- 44 Դուք 'ի հօրէ 'ի սատանայէ էք. եւ ըզ-
 ցանկութիւն հօրն ձերոյ կամիք առ-
 նել. զի նա մարդասպան էր 'ի սկզբա-
 նէ, եւ 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի
 ոչ գոյ ճշմարտութիւն 'ի նմա. յորժամ
 խօսիցի սուտ՝ յիւրոց անտի խօսի. զի
 սուտ է եւ հայր նորա:
- 45 Իսկ ես զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ
 հաւատայք ինձ:
- 46 Ը 'ի ձէնջ յանդիմանէ զիս վասն մե-
 ղաց. եթէ զճշմարտուն ասեմ, ընդէք ոչ
 հաւատայք ինձ:
- 47 Որ էն յԱյ՛ զբանս Այ լսէ, եւ դուք
 վասն այնորիկ ոչ լսէք՝ զի չէք յԱյ:
- 48 Պատասխանի ետուն շրէայքն եւ ասեն
 ցնա. ոչ բարեօք ասեմք մեք եթէ Սա-
 մարացի ես դու, եւ դե գոյ 'ի քեզ:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . յիս 49
դե ոչ գոյ, այլ պատուեմ զհայր իմ, և
դուք անարդէք զիս:

Եւ ոչ խնդրեմ զփառս իմ. է որ խնդրէն 50
և դատի:

Եւ մէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ որ զբանն 51
իմ պահեցէ՝ զմահ մի տեսցէ ՚ի յաւի-
տեան:

Եւ սեն ցնա Հրէայքն, արդ զխոացար 52
թէ դե գոյ ՚ի քեզ. Աբրահամ մեռաւ
և մարգարէքն, և դու ասես՝ եթէ որ
զբանն իմ պահեցէ, մի ճաշակեցէ
զմահ ՚ի յաւիտեան:

Սի թէ դու մե՞ծ ինչ որ իցես քան զհայր 53
մեր Աբրահամ՝ որ մեռաւ և մարգա-
րէքն մեռան. արդ դու զո՞ առնես զքեզ:

Պատասխանի ետ Յիսուս. եթէ ես 54
փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն իմ ոչ
ինչ են. է հայր որ փառաւորէ զիս, զոր-
մէ դուքն ասէք թէ Աստուած մեր է:

Եւ ոչ ճանաչէք զիս, բայց ես զիտեմ 55
զնա. և թէ ասեմ, թէ ոչ զիտեմ զնա՝
ձեզ նման սուտ լինիմ. այլ զիտեմ զնա,
և զբան նորա պահեմ:

Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ տեսաւ 56

- նեւ զօր իմ , ետես և ուրախ եղև :
 57 Ըսենցն ցնա շրէայքն . յիսուսն ամ չև
 և ս է քո , և զԱբրահամ տեսեր :
 58 Ըսէ ցնոսա Յս . ամէն ամէն ասեմ ձեզ ,
 յառաջ քան զլինելն Աբրահամու եմ ես :
 59 Եւ Էմս առին զի արկցեն ՚ի վերայ նր , և
 Յս խոյս ետ և եւ զնաց ՚ի տաճարէ անտի :

Գ . Ե . Թ .

- 1 Եւ մինչդեռ անցանէր , ետես այր մի եւ
 կոյր ՚ի ծնէ :
 2 Եւ հարցին ցնա աշակերտքն նորա և
 ասեն . աբբի , ոյր մնաս է , սորա՞ թէ
 հօր և մօր իւրոյ , զի կոյր ծնցի :
 3 Պատասխանի ետ Յիսուս . ոչ դորա
 մնաս է , և ոչ հօր և մօր իւրոյ . այլ զի
 յայտնի լիցին գործքն Աստուծոյ ՚ի դմա :
 4 Եւ ինձ պարտ է գործել զգործս այնո
 ըիկ որ առաքեացն զիս , մինչ աւուր կայ .
 գայ զիչեր՝ յորժամ ոչ ոք կարէ գործել :
 5 Մինչդեռ յաշխարհի եմ , լոյս եմ աշ
 խարհի :
 6 Օյս իբրև ասաց , եթուք ՚ի գետին և
 արար կաւ ՚ի թքոյն , և ծեփեաց զկաւն

- Եւ յի վերայ աչաց կուրին: 7
 Եւ ասէ ցնա, երթ լուա յաւազանին
 Սելովմայ, որ թարդմանի առաքեալ.
 չորաւ լուացաւ, եկն և տեսանէր:
 Իսկ դրացիքն՝ և որոց տեսեալն էր զնա 8
 յառաջագոյն թէ մուրացիկ էր, ասէին.
 ոչ սա էր որ նստէրն և մուրանայր. կէսքն
 ասէին. նա է:
 Եւ յի ասէին. ոչ, այլ նման է նմա. և 9
 ինքն ասէր թէ ես եմ:
 Եւ ասն ցնա, իսկ զհարդ բացան աչք քո: 10
 Եւ ետ պատասխանի. այր մի որում 11
 Յիսուսն ասնն, կաւ արար և ծեփեաց
 զաչս իմ, և ասէ ցիս. երթ ՚ի Սելովմա
 և լուա. չորայ լուացայ և տեսանեմ:
 Եւ ասն ցնա, ուրէ նա. ասէ ցնն, ոչ դիտեմ: 12
 Եւ ծին առ Փարիսեցիսն զնա որ երբեմն 13
 կոչրն էր:
 Եւ էր շաբաթ յորժամ զկաւն արար 14
 Յիսուս և եբաց զաչս կուրին:
 Դարձեալ հարցանէին զնա Փարիսե- 15
 ցիքն թէ զհարդ տեսանես. և նա ասէ
 ցնոսա. կաւ եղ ՚ի վերայ աչաց իմոց, և
 լուացայ և տեսանեմ:
 Եւ ասն ոսանք ՚ի Փարիսեցւոցն. ոչ է 16

- այրն այն յԱստուծոյ, զի զշարաթս ոչ պահէ. կէսքն ասէին, իսկ զհարդ կարէ մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս ասնել.
- և էին հերձուածք ՚ի մէջ նոցա:
- 17 Ասեն դարձեալ ցկոյրն. դու զի՞ ասես վասն նորա զի եբաց զաչս քո. և նա ասէ, թէ մարդարէ է:
- 18 Եւ ոչ հաւատային շրէայքն զնմանէ թէ կոյր էր և բացաւ, մինչև կոչեցին զճնողս բացելոյն:
- 19 Հարցին ցնոսա և ասեն, սա՞ է որդին ձեր, զորմէ դուքն ասէիք եթէ կոյր ծնաւ. արդ զհարդ տեսանէ:
- 20 Պատասխանի ետուն նոցա ճնողքն նորա և ասեն. զիտեմք զի սա է որդին ձեր, և զի կոյր ծնաւ:
- 21 Բայց զհարդ այժմդ տեսանէ ոչ գիտեմք. կամ թէ ո՞ եբաց զաչս դորա՝ մեք ոչ գիտեմք. ցդա իսկ հարցէք, ինքնին ՚ի չափ հասեալ է. ինքն իսկ խօսեսցի վն իւր:
- 22 Օ այս ասացին ճնողքն նորա, զի երկըն չէին ՚ի շրէիցն. քանզի ուխտ եղեալ էր շրէից, եթէ դք խոստովանեսցի զնա թն՝ ՚ի բաց կացցէ ՚ի ժողովողենէն:
- 23 Վասն այնորիկ ասացին ճնողքն նորա,

Թէ ինքնին ՚ի չափ հասեալ է, ցնա իսկ
հարցէք:

Դարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն 24
որ կոյրն էր, և ասեն ցնա. տուր փառս
Աստուծոյ, մեք գիտեմք զի այրն այն
մեղաւոր է:

Եւ նա ասէ. Թէ մեղաւոր իցէ՝ ես ոչ 25
գիտեմ. բայց զայս գիտեմ, զի կոյր էի
և արդ տեսանեմ:

Դարձեալ ասեն ցնա. զի՛նչ արար քեզ, 26
զիարդ եբաց զաչս քո:

Պատասխանի ետ ն՛ց. այժմ ասացի ձեզ 27
և ոչ լուարուք, զի՛ կամիք միւսանգամ
լսել. մի Թէ և դ՛ուք կամիք աշակեր-
տել նմա:

Նորա հայհոյէին զնա և ասէին. դու 28
լիջիր նորա աշակերտ, մեք Մովսեսի ա-
շակերտք եմք:

Սէք գիտեմք զի ընդ Մովսեսի խօսե- 29
ցաւ Աճ. զսա ոչ գիտեմք ուստի իցէ:

Պատասխանի ետ այրն և ասէ ցնոսա. 30
այդ իսկ են սքանչելիք, զի դուք ոչ գի-
տէք ուստի իցէ, և զիմ զաչս եբաց:

Գիտեմք զի Աստուած մեղաւորաց ոչ 31
լսէ. բայց եթէ աստուածապաշտ որ իցէ

և զկամս նորա առնիցէ, նմա լսէ:

32 | Եւ յաւիտենից որք ոչ լուաւ եթէ եբաց
որք զաչս կուրի ՚ի ծնէ կոյր ծնելոյ:

33 | Եթէ ոչ յԱստուծոյ էր այրն այն, ոչ
կարէր առնել ինչ:

34 | Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. ՚ի
մեզս իսկ ծնեալ ես ամենեին, և դու
վարդապետ ընիս մեր. և հանին զնա
արտաքս:

35 | Եւ լուաւ Յիսուս եթէ հանին զնա ար-
տաքս, և իբրև եղիտ զնա ասէ ցնա. դու
հաւատաս յորդի Աստուծոյ:

36 | Եւ պատասխանի ետ և ասէ. տէր, ո՞վ
է զի հաւատացից ՚ի նա:

37 | Եւ ցնա Յիսուս. և տեսեր զնա, և որ
խօսիդ ընդ քեզ նա է:

38 | Եւ նա ասէ, հաւատամ տէր, և երկիր
եպագ նմա:

39 | Եւ ասէ Յիսուս. ՚ի դատաստան եկի ԶՍ
յաշխարհս յայս, զի որ ոչն տեսանեն
տեսցեն, և որք տեսանեն կուրացին:

40 | Եւ ան ոմանք ՚ի Փարիսեցւոցն՝ որք ընդ
նմա էին, և ասեն ցնա. մի թէ և մեք
կոյրք իցեմք:

41 | Եւ ցնասա Յիսուս. եթէ կոյրք էիք,

ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք եթէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր ՚ի ձեզ հաստատեալ են:

ԳՎ. Ժ

Մէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ մտանէ ընդ դուռն ՚ի գաւիթ ոչխարաց, այլ ընդ այլ ելանէ՝ նա գող է և աւազակ: Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց:

Վմա դռնապանն բանայ, և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա:

Եւ յորժամ զիւրն զամենայն հանիցէ՝ առաջի նոցա երթայ, և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա:

Օտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ փախիցեն ՚ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց:

Օ այս առակ ասաց նոցա Յիսուս, և նորա ոչ գիտէին եթէ զի՛նչ էր որ խօսէրն ընդ նոսա:

Դարձեալ ասէ ցնոսա Յս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն ոչխարաց:

- 8 Ամենեքեան որ յառաջ քան զիս եկին ,
 դողք էին և աւազակք . այլ ոչ լուան
 նոցա ոչխարքն :
- 9 Եւ եմ դուռն . ընդ իս եթէ որ մտանիցէ ,
 կեցցէ՝ մտցէ և ելցէ , և ճարակ դտցէ :
- 10 Պողոս ոչ դայ՝ եթէ ոչ զի դողասցի և
 սպանցէ և կորուսցէ . ես եկի զի զկեանս
 ունիցին , և առաւել ևս ունիցին :
- 11 Եւ եմ հովիւն քաջ . հովիւ քաջ զանձն ՋԲ
 իւր դնէ՝ ՚ի վերայ ոչխարաց :
- 12 Իսկ վարձկանն որ ոչ է հովիւ , որոյ ոչ
 իւր են ոչխարքն , իբրև տեսանէ զգայլն
 զի դայ՝ թողու զոչխարսն և փախչի . և
 գայլն յախշտակէ զնոսա և ցրուէ :
- 13 Քանզի վարձկան է , և չէ փոյթ նմա
 վասն ոչխարացն :
- 14 Եւ եմ հովիւն քաջ , և ճանաչեմ զիմն
 և ճանաչիմ յիմոցն :
- 15 Իրպէս դիտէ զիս հայր , դիտեմ և ես
 զհայր . և զանձն իմ դնեմ ՚ի վերայ ոչ-
 խարաց :
- 16 Եւ ալ ևս ոչխարք են իմ , որ ոչ են
 յայսմ դաւթէ , և զայն ևս պարտէ ինձ
 ածել այսր . և ճայնի իմում լուիցեն , և
 եղիցին մի հօտ և մի հովիւ :

17 | ասն այնորիկ սիրէ զիս հայր իմ, զի ես 17
 զնեմ զանձն իմ. զի միւսանգամ առից
 զնա:

18 | 18 ը որ հանէ զնա յինէն . այլ ես զնեմ 18
 զնա անձամբ իմով . իշխանութի ունիմ
 զնել զնա, և իշխանութիւն ունիմ միւս
 անգամ առնուլ զնա . զայս պատուէր
 առի ՚ի հօրէ իմմէ:

19 | 19 Դարձեալ հերձուած լինէր ՚ի մէջ 19
 Հրէից վասն բանիցս այսոցիկ:

20 | 20 Եւ ասէին բազումք ՚ի նոցանէ . զև զոյ 20
 ՚ի նմա և մոլեգնի, զի բնաւ լսէք նմա
 կէսքն ասէին, այսպիսի բանք ոչ դիւա- 21
 հարի են, մի թէ զև կարէ՞ զաչս կուրի
 բանալ:

22 | 22 Եւ զեն յայնժամ նաւակատիքն յերու- 22
 սաղէմ, և ձմեռն էր:

23 | 23 Եւ շրջէր Յիսուս ՚ի տաճարին ՚ի սրա- 23
 հին Սողոմոնի:

24 | 24 Եւ զեն զնովաւ Հրէայքն և ասէն . 24
 մինչև յերբ թափես զոգիս մեր, եթէ
 դու ես քսն՝ ասա մեզ համարձակ:

25 | 25 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ . 25
 ասացի ձեզ և ոչ հաւատայք ինձ .
 զգործսն զոր ես գործեմ յանուն հօր

իմոյ՝ նորին իսկ վկայեն վասն իմ:

- 26 Լ՝ յԼ գուք ոչ հաւատայք, զի չէք յոչ-
 խարաց անտի իմոց:
- 27 Ընտարք իմ ձայնի իմում լսեն, և ես
 ճանաչեմ զնոսա, և զինի իմ դան:
- 28 Եւ ես տամ նոցա զկեանսն յաւիտե-
 նականս. և մի կորիցեն յաւիտեան, և մի
 ոք յափշտակեսցէ զնոսա ՚ի ձեռաց իմոց:
- 29 Հայրն իմ որ ետ ինձ զնոսա, մեծ է-
 քան զամենայն, և ոչ ոք կարէ յափշտա-
 կել ՚ի ձեռաց հօր իմոյ:
- 30 Եւ և հայր իմ մի եմք:
- 31 Եւ մն առին շրէայքն զի քարկոծ ա-
 րասցեն զնա:
- 32 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. բա-
 զում գործս բարիս ցուցի ձեզ ՚ի հօրէ-
 իմմէ, վասն որոյ գործոյ ՚ի նոցանէ քար-
 կոծ առնէք զիս:
- 33 Պատասխանի ետուն նմա շրէայքն.
 վասն բարւոյ գործոյ ոչ առնեմք զքեզ
 քարկոծ, այլ վասն հայհոյութե. և զի
 դու մարդ ես, և զանձն քո Աճ առնես:
- 34 Պատասխանի ետ նոց Յս. ոչ յօրէնսն ձեր,
 զբեալէ, ես ասացի թէ անք իցէք:
- 35 Իսկ եթէ զնոսա աստուածս ասէ առ որս

բանն Աստուծոյ եղև, և չէ մարթ եղ-
ծանել գրոյն:

Իսկ զոր հայր սրբեաց և առաքեաց յաշ- 36
խարհ, դուք ասէք թէ հայհոյես. զի
ասացի թէ որդի Աստուծոյ եմ:

Եթէ ոչ գործեմ զգործս հօր իմոյ, մի 37
հաւատայք ինձ:

Ապա թէ գործեմ, թէ և ինձ ոչ հաւա 38
տայք, սակայն գործոցն հաւատացէք.
զի գիտասցիք և ծանիցիք եթէ հայր
յիս և ես 'ի հայր:

Դարձեալ խնդրէին զնա ունել, և ել 'ի 39
ձեռաց նոցա:

Եւ գնաց միւսանդամ յայնկոյս Յորդա 40
նանու՝ 'ի տեղին ուր էր Յովհաննէս
զառաջինն և մկրտէր, և անդ լինէր:

Եկին բազումք առ նա և ասեն. զի 41
Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար:

Բայց զամենայն զոր ասաց Յովհաննէս 42
վասն նորա, ճշմարիտ էր. և բազումք
հաւատացին 'ի նա անդ:

Գ Լ Ե

- 1 Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ՚ի Բե. 27.
Թանխայ, ՚ի գեղջէ Մարեմայ և Մար-
Թայի քեռ նորա:
- 2 Եւս այն Մարիամ էր որ օժ զտէրն իւ-
ղով և ջնջեաց զոտս նորա հերով իւրով,
որոյ եղբայրն Ղազարոս հիւանդ էր:
- 3 Եւ աքեցին առ նա քորքն նորա և ա-
սեն. տէր, ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր
հիւանդացեալ է:
- 4 Իբրև լուաւ Յիսուս, ասէ. այն հիւան-
դու թիւն չէ ՚ի մահ, այլ փասն փառացն
Աստուծոյ. զի փառաւոր լիցի որդի Աս-
տուծոյ այնուիկ:
- 5 Եւ սիրէր Յիսուս զՄարթա և զքոյր
նորա զՄարիամ և զՂազար:
- 6 Իբրև լուաւ թէ հիւանդացեալ է, զտեղի
կալաւ անդէն ուր էրն՝ աւուրս երկուս:
- 7 Եւս յետ այնորիկ ասէ. ցնոսա. եկայք
երթիցուք միւսանգամ ՚ի Հրէաստան:
- 8 Եւսն ցնա աշակերտքն. ուաբբի, այժմ
ևս խնդրէին զքեզ Հրէայքն քարկոծ
առնել, և դարձեալ երթաս անդրէն:

Պատասխանի ետ Յիսուս . ո՞չ երկոտա 9
սան ժամ է աւուր . եթէ որ գնայ ՚ի
տուընջեան՝ ոչ գայթաղղի , զի զլոյս
աշխարհիս այսորիկ տեսանէ :

Եւսա թէ որ գնայ գիշերի՝ գայթաղ- 10
ղի , զի լոյս ոչ գոյ ընդ նմա :

Օ այս իբրև ասաց , յետ այսորիկ ասէ 11
ցնն . Ղազարոս բարեկամ մեր ննջեաց ,
այլ երթամ զի զարթուցից զնա :

Եսեն ցնա աշակերտքն . տէր , եթէ նընջ 12
եաց՝ ապա ապրի :

Եւ Յիսուս վասն մահուն նորա ասէր . 13
նոցա այսպէս թուեցաւ թէ վասն ննջե-
լոյ քնոյն ասէ :

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտ 14
նապէս . Ղազարոս մեռաւ :

Եւ ես ուրախ եմ վասն ձեր , զի դուք 15
հաւատասցիք ինձ , զի ես չէի անդ . բայց
արդ եկայք երթիցուք առ նա :

Եսէ թովմաս անուանեալն Երկուոր 16
եակ ցաշակերտակիցսն . զն եկայք և
մեք՝ զի ընդ նմա մեռցուք :

Եկն Յիսուս եգիտ զնա չորեքօրեայ ՚ի 17
գերեզմանի .

Եւ էր Բեթանիա մերձ յերուսաղէմ , 18

իբրև ասպարիսօք հնդե տասան:

- 19 Բազումք ՚ի Հրէից անտի եկեալ էին
առ Մարթա և Մարիամ, զի մխիթա-
րեսցեն զնոսա վասն եղբօրն:
- 20 Մարթա իբրև լուաւ թէ Յիսուս գայ,
ընդ առաջ գնաց նորա. բայց Մարիամ
նստէր անդէն ՚ի տան:
- 21 Ասէ Մարթա ցՅիսուս. տէր, եթէ
աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր մեռեալ:
- 22 Այլ և արդ գիտեմ, եթէ զոր ինչ խընդ-
րեսցես Աստուծոյ՝ տացէք եզ Ա՛ծ:
- 23 Ասէ ցնա Յիսուս. յարիցէ եղբայրն քո:
- 24 Ասէ ցնա Մարթա. գիտեմ զի յարիցէ
՚ի յարութեան յաւուրն յետնում:
- 25 Ասէ ցնա Յիսուս. ես իսկ եմ յարու-
թիւն և կեանք. որ հաւատայ յիս, թէ-
պէտ և մեռանի՝ կեցցէ:
- 26 Այլ ամենայն որ կենդանի է և հաւատայ
յիս, մի՛ մեռցի ՚ի յաւիտեան. հաւա-
տանս այսմիկ:
- 27 Ասէ ցնա. այո տէր, ես հաւատացի
եթէ դու ես Քրիստոսն որդի Աստու-
ծոյ, որ յաշխարհ գալոց էիր:
- 28 Այլ զայս իբրև ասաց, գնաց և կոչեաց
զՄարիամ զբոյր իւր լուսեայն և ասէ.

վարդապետ եկեալ է և կոչէ զքեզ :
 Նա իբրև լուաւ , յարեաւ վաղվաղակի 29
 և եկին առ նա :

Ղև ևս էր եկեալ Յիսուս ՚ի գերօղն . 30
 այլ էր անդէն ՚ի տեղւոջն՝ ուր ընդ ա-
 ոաջ եղև նմա Մարթա :

Իսկ Հրէայքն որ էին ընդ նմա ՚ի տան 31
 անդ և մխիթարէին զնա , իբրև տեսին
 զՄարիամ թէ յարեաւ վաղվաղակի և
 գնաց , գնացին և նորա զհետ նորա . հա-
 մարէին թէ ՚ի գերեզմանն երթայ զի
 լացցէ անդ :

Իսկ Մարիամ իբրև եկն ուր էրն Յի- 32
 սուս և ետես զնա , անկաւ առ ոտս նորա
 և ասէ . տէր , եթէ աստ էիր դիպեալ՝
 ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ :

Յիսուս իբրև ետես զնա զի լայր , և որ 33
 ընդ նմա էին Հրէայք լային , խռովե-
 ցաւ յոգի իւր իբրև զսյրացեալ :

Եւ ասէ . ո՞ր եղիք զնա . ասեն ցնա . 34
 տէր , եկ և տես :

Եւ արտասուեաց Յիսուս : 35

Եսէին Հրէայքն . տեսէք , որչափ սի- 36
 րէր զնա :

Կէսքն ՚ի նոցանէ ասէին . ո՞չ կարէր սա , 37

որ եբաց զաչս կուրին, առնել զի և սա
մի մեռցի:

38 Յիսուս դարձեալ զայրացեալ ընդ միտս
իւր, գայ ՚ի գերեզմանն. և էր այր մի,
և վէմ մի եղեալ ՚ի վերայ նորա:

39 Եւ ասէ Յս. ՚ի բաց արարէք զվէմդ.
ասէ ցնա Մարթա քոյր մեռելոյն. տէր,
արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ է:

40 Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ոչ ասացի քեզ՝ եթէ
հաւատասցես տեսցես զփառսն Այ:

41 Եւ իբրև ՚ի վեր առին զվէմն, Յիսուս
ամբարձ զաչս իւր ՚ի վեր և ասէ. հայր,
գոհանամ զքէն, զի լուար ինձ:

42 Եւ ես գիտէի զի յամենայն ժամ լսես
ինձ. այլ վասն ժողովրդեանս որ չուրջ
կան առնեմ, զի հաւատասցեն թէ դու
առաքեցեր զիս:

43 Օ այս իբրև ասաց, ՚ի ձայն մեծ աղա-
ղակեաց և ասէ. Ղազարէ, արի՛ եկ ար-
տաքս:

44 Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք, և
ձեռօքն երիզապնդօք, և երեսօքն վար-
չամակապատօք. և ասէ ցնոսա Յիսուս,
լուծէք զդա և թողէք երթալ:

45 Բազումք ՚ի Հրէիցն որ եկեալ էին առ

Մարեմանս , իբրև տեսին զոր արարն՝
հաւատացին ՚ի նա :

Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ դնացին առ Փարի 46
սեցիսն , և պատմեցին նոցա՝ զոր արարն
Յիսուս :

22 Ժողովեցին քահանայապետքն և Փարի 47
սեցիք ատեան , և ասեն . զի՛նչ արաս-
ցուք , զի այրն այն բազում նշանս առնէ :

Եթէ թողումք զնա այնպէս , ամենեւ 48
քին հաւատան ՚ի նա . և դայցեն շո-
ռումք և բառնայցեն զազգս մեր և զտեղի :

Սի ոմն ՚ի նոցանէ անուն Այիտաիա , որ 49
քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ ,
ասէ ցնոսս . դուք ոչ ինչ զիտէք .

Եւ ոչ բնաւ խորհել խակ , թէ լաւ է մեզ 50
զի այր մի մեռանիցի ՚ի վերայ ժողովըր-
դեանս , և մի ամենայն ազգս կորիցէ :

Օ այս ոչ յանձնէ ինչ ասաց . այլ զի քա- 51
հանայապետ էր տարւոյն այնորիկ , մար-
դարէացաւ եթէ մեռանելոց էր Յիսուս
՚ի վերայ ազգին :

Եւ ոչ ՚ի վերայ ազգին միայն , այլ զի և 52
զորդիան Աստուծոյ զցրուեալն ժողո-
վեսցէ ՚ի մի :

Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արարին զի 53

սպանցեն զնա:

- 54 Եւ Յս անուհետե ոչ եթէ համարձակ շրջեր ՚ի մէջ Հրէիցն . այլ զնաց անտի յերկիր մի որ մերձ էր յանապատ , ՚ի քաղաք մի որում անուն էր Եփրայիմ , և անդ լինէր աշակերտօքն հանդերձ:
- 55 Եւ էր մերձ զատիկն Հրէից , և բազումք Ձի ելին յերուսաղէմ ՚ի դաւառէ անտի յառաջագոյն քան զզատիկն , զի սրբեսցեն զանձինս իւրեանց:
- 56 Ինդրէին զՅիսուս , և ասէին ընդ միմեանս մինչ կային ՚ի տաճարին . զիաքթ թուի ձեզ՝ եթէ ոչ գայցէ ՚ի տօն այսր . պատուէր տուեալ էր քահանայապետիցն և Փարիսեցւոց , զի թէ որ գիտացէ թէ ուր է , գուշակեսցէ զնմանէ՝ զի կալցին զնա:

Գ. 1 : Ժ. Բ.

- 1 Իսկ Յս վեց աւուրբ յառաջ քան զզատիկն եկն ՚ի Բեթանիա , ուր էր Ղազար մեռեալն , զոր յարոյցն ՚ի մեռելոց:
- 2 Եւ արարին անդ ընդ նմա ընթրիս , և ՚ի սպասու կայր Մարթա , և Ղազար մի

էր 'ի բազմելոց ընդ նմա:

- Իսկ Մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ 3
 նարդեան ազնուի մեծագնոյ, օժ զոտսն
 Յսի, և հերով իւրով մաքրէր զոտս նո-
 րա, և տունն լի եղև 'ի հոտոյ իւղոյն:
 Լսէ մի ոմն յաշակերտաց անտի՝ Յուդա 4
 Իսկարիովտացի, որ մատնելոցն էր զնա:
 Ինդէր ոչ իւղոյ այդ վաճառեցաւ երեք 5
 հարիւր դենարի, և տուաւ աղքատաց:
 Օ այս ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ 6
 փոյթ էր նմա, այլ զի գող էր և զարկզն
 ինքն ունէր, և որ ինչ անկանէր՝ նա կրէր:
 Լսէ Յիսուս. Թոյլ տուք դմա, զի յօրն 7
 պատանաց իմոց պահեսցէ զայդ:
 Օ աղքատս յամ ժամ ընդ ձեզ ունիք. 8
 զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք:
 Իբրև գիտաց ժողովուրդ բազում 'ի 9
 Հրէիցն թէ անդ է՝ եկին, ոչ միայն
 վասն Յիսուսի, այլ զի և զՂազար տես-
 ցեն, զոր յարոյցն 'ի մեռելոց:
 Խորհուրդ արարին քահանայապետքն՝ 10
 զի և զՂազար սպանցեն:
 Քանզի բազումք 'ի Հրէից երթային 11
 և հաւատային 'ի Յիսուս:
- Էկ ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ 12

- 12 եկեալ էր ՚ի տօնն, իբրև լուան թէ գայ
 Յիսուս յերուսաղէմ,
- 13 Լուին ոսոս արմաւենեաց և ելին ընդ
 առաջ նորա, աղաղակէին և ասէին. ով
 սաննայ, օրհնեալ որ գասդ յանուն
 տեառն՝ թագաւորդ Իսրայելի:
- 14 Եւ գտեալ Յիսուսի էշ մի, նստաւ ՚ի
 վերայ նորա, որպէս և գրեալ է.
- 15 Սի երկնչիր դուստր Սիովնի, ահաւա
 դիկ թագաւոր գոյ գայ նստեալ ՚ի վերայ
 յաւանակի իշոյ:
- 16 Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտքն
 նորա զառաջինն, այլ յորժամ փառաւո
 րեցաւ Յիսուս, յայնժամ յիշեցին եթէ
 այն էր որ գրեալն էր վասն նորա, և զայն
 արարին նմա:
- 17 Եւ ժողովուրդն վկայէր որ էր ընդ նմա,
 թէ զՂազար կոչեաց և եթ ՚ի գերեզ
 մանէն, և յարոյց զնա ՚ի մեռելոց:
- 18 Եւ վասն այնորիկ ընդ առաջ եղև նմա
 ժողովուրդն, զի լուան եթէ զայն նշանս
 արարեալ էր նորա:
- 19 Իսկ Փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս.
 տեսանէ՞ք զի ոչ ինչ օգտիք, ահաւասիկ
 աշխարհ ամենայն զկնի նորա գնաց:

Եւ ին անդ ոմանք և հեթանոսք յերկրոցն 20
անդր , զի երկիրսպագանիցենն ՚ի տօնինն :

Նոքա մատեան առ Փիլիպպոս որ ՚ի 21
Բեթսայիդա Գալիլեացւոցն էր , աղա-
չէին զնա և ասէին . տէր , կամիմք զՅի-
սուս տեսանել :

Դայ Փիլիպպոս և ասէ ցԱնդրէաս . Անդ 22
րէաս և Փիլիպպոս ասենն ցՅիսուս

Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա և ասէ . 23
եհաս ժամ զի փառաւորեսցի որդի
մարդոյ :

ԷԲ Եւ մէն ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ հատն 24
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ,

ինքն միայն կայ . ապա եթէ մեռանիցի՝ 25
բազում արդիւնս առնէ : Ար սիրէ զանձն
իւր . արձակէ զնա , և որ ատեայ զանձն
իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ՚ի կեանսն
յաւիտենականս պահեսցէ զնա :

Եթէ որ զիս պաշտիցէ , զկնի իմ եկես 26
ցէ . և ուր եսն եմ՝ անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի . եթէ որ զիս պաշտիցէ , պատ-
ուեսցէ զնա հայրն իմ :

ԷԳ Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է , և 27
զինչ ասացից եթէ հայր ապրեցո զիս ՚ի
ժամէ աստի յայսմանէ . այլ վասն այնու-

- 28 Հայր , փառաւորեա զանուն քո . եկն
 բարբառ յերկնից . և փառաւոր արարի ,
 և դարձեալ փառաւոր արարից :
- 29 Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր՝ ասէին
 որոտումն լինել . կէսքն ասէին , հրեշ-
 տակ խօսեցաւ ընդ նմա :
- 30 Պատասխանի ետ Յս և ասէ . ոչ վասն իմ
 ինչ եկն բարբառս այս , այլ վասն ձեր :
- 31 Եւ յիսկի դատաստան է աշխարհիս այ-
 սորիկ . այժմիկ իշխան աշխարհիս այ-
 սորիկ ընկեցի արտաքս :
- 32 Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ ,
 զամենեւին ձգեցից առ իս :
- 33 Օ այս ասէր , նշանակեալ թէ որով մա-
 հու մեռանելոց իցէ :
- 34 Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն . մեք
 լուսք յորինաց եթէ Բրիստոսն յա-
 լիտեան կայ , և դու զիմորդ ասես թէ
 պարտ է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ . ո՞վ
 է այն որդին մարդոյ :
- 35 Եւ ցնս Յս . փոքր միւս ևս ժամանակ
 լոյս ընդ ձեզ է . գնացէք մինչդեռ զլոյսն
 ունիք , զի մի խաւար ձեզ հասցէ . զի որ
 գնայ ՚ի խաւարի , ոչ գիտէ յ՞ երթայ :

Սինչդեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք՝ հաւա 36
տացէք ՚ի լոյսն, զի որդիք լուսոյ եղիջիք .
զայս խօսեցաւ Յիսուս, և չողաւ թաք-
եաւ ՚ի նոցանէ:

Եւ այնչափ նշանս արարեալ էր առաջի 37
նոցա, և նոքա ոչ հաւատային ՚ի նա:

Օ ի լոյսի բանն Եսայեայ մարդարէի զոր 38
ասացն. տէր, ո՞ հաւատաց ՚ի լուր մեր,
և բազուկ տեառն ո՞ւմ յայտնեցաւ:

Ս ասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ, զի 39
միւսանգամ ասէ Եսայի,

Թէ կուրացոյց զաչս նց և ապշեցոյց զսիր 40
տըս նց, զի մի տեսցեն աչօք, և իմացին
սրտիւք, և դարձցին և բժշկեցից զնոսա:

Օ այս ասաց Եսայի՝ զի ետես զփառս 41
նորա, և խօսեցաւ վասն նորա:

Իայց սակայն և յիշխանաց անտի բաւ 42
զումք հաւատացին ՚ի նա. այլ վասն Փա-
րիսեցւոցն ոչ յայտնէին, զի մի ՚ի ժո-
ղովրդենէն ելանիցեն:

Քանզի սիրեցին զփառս մարդկան՝ աւ 43
աւելլ քան զփառսն Աստուծոյ:

ԷԴ Եւ Յիսուս աղաղակէր և ասէր . որ 44
հաւատայ յիս՝ ոչ հաւատայ յիս, այլ
յայն որ առաքեացն զիս:

- 45 Եւ որ տեսանէ զիս, զայն տեսանէ՝ որ
առաքեացն զիս:
- 46 Եւ լոյս յաշխարհ եկի, զի ամենայն որ
հաւատայ յիս՝ ՚ի խաւարի մի մնասցէ:
- 47 Եւ եթէ որ լուսից բանից խոց և ոչ
պահեսցէ, եւ ոչ դատիմ զնա. բանզի ոչ
եկի թէ դատեցայց զաշխարհ, այլ զի
փրկեցից զաշխարհ:
- 48 Որ անարգէ զիս և ոչ ընդունի զբանս
իմ, դոյ որ դատի զնա. բանն զոր եւ խօսեցայ՝ նա դատի զնա յաւուրն յետնում:
- 49 Օ ի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ. այլ
որ առաքեացն զիս հայր, նաեւ ինձ պատուէր՝ զի՛նչ ասացից և զի՛նչ խօսեցայց:
- 50 Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք
են յաւիտենականք. արդ զոր եսն խօսիմ,
որպէս ասաց ինձ հայրն՝ այնպէս
խօսիմ:

ԳԼ ԺԳ

- 1 **Յ**առաջագոյն քան զտօնն զատկի, զի- էե
տաց Յիսուս թէ հասեալ է ժամ նորա
զի փոխեսցի յաշխարհէ աստի առ հայր:

սիրեաց զիւրսն որ յաշխարհի աստ են .

իսպառ սիրեաց զնոսա :

Եւ ՚ի լինել ընթրեացն , սատանայի իսկ 2
արկեալ էր ՚ի սիրտ՝ զի մատնեացէ զնա

Յուդա Սիմոնի Իսկարիտլացւոյ :

Գիտաց Յիսուս զի զամենայն ինչ ետ 3
հայր ՚ի ձեռս նորա , և թէ յԱստուծոյ
ել և առ Աստուած երթայ :

Յառնէ յընթրեաց անտի , և դնէ զհան- 4
դերձսն , և առեալ զենջակ մի սփածաւ :

Եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ ՚ի կոնք , և 5
սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն , և
սրբէր զենջակաւն զոր սփածեալ էր :

Գայ առ Սիմոն Պետրոս . և նա ասէ 6
ցնա . տէր , դո՞ւ զիմ զոտս լուանաս :

Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . 7
զոր ինչ եսս գործեմ , դու այժմ ոչ դի-
տես . բայց ապա գիտասջիր :

Ասէ ցնա Պետրոս , ոչ լուացես զոտս 8
իմ յաւիտեան . պատասխանի ետ նմա
Յիսուս , եթէ ոչ լուացից զքեզ՝ ոչ ու-
նիս ընդ իս մասն :

Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս . տէր , մի միայն 9
զոտս իմ , այլ և զձեռս և զգլուխ :

Ասէ ցնա Յիսուս . լուացելոյն չէ ինչ 10

պիտոյ՝ բայց զի զոտան լուանայցէ . քան
զի ամենեին սուրբ է . և դուք սուրբ էք ,
այլ ոչ ամենեքին :

11 Օ ի գիտէր զայն որ մատնելոցն էր զնա .
վասն այնորիկ ասաց թէ ոչ ամենեքին
սուրբ էք :

12 Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա , առ զհան
դերձսն իւր և դարձեալ բազմեցաւ , և
ասէ ցնոսա . գիտէք զինչ արարիդ ձեզ :

13 Դուք կոչէք զիս վարդապետ և տէր . և
բարւոք ասէք , քանզի եմ իսկ :

14 Իսկ արդ եթէ ես լուացի զոտս ձեր
տէրս և վարդապետս , և դուք պարտիք
զմիմեանց ոտս լուանալ :

15 Օ ի օրինակ մի ետու ձեզ , զի որպէս ես
ձեզ արարի , և դուք առնիջիք :

16 Եւ մէն ամէն ասեմ ձեզ , ոչ է ծառայ մեծ էջ
քան զտէր իւր , և ոչ առաքեալ մեծ
քան զայն որ առաքեացն զնա :

17 Եթէ զայս գիտէք , երանելի ևս էք եւ
թէ առնիցէք զայս :

18 Եւ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ . զի ես
գիտեմ , զորս ընտրեցիդ . այլ զի լցցի
զիրն , թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար
ինձ խաբէու թիւն :

Յայսմ հետէ իսկ ասեմ ձեզ մինչ չև 19
 եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւատաս-
 ջիք թէ ես եմ:

Լմէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ընդունի զոր 20
 որք ես առաքեցից՝ զիս ընդունի, և որ
 զիս ընդունի, ընդունի զայն որ առաք-
 եացն զիս:

Օ այս իբրև ասաց Յս խառնեցաւ յողի 21
 իւր, վկայեաց և ասէ. ամէն ամէն ասեմ
 ձեզ, զի մի ոմն ՚ի ձէնջ մատնելոց է զիս
 Հայէին ընդ միմեանս աշակերտքն տա- 22
 րակուսեալք թէ զուամէ ասիցէ:

Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն բազմեալ 23
 առ Յիսուսիւ, զոր սիրէրն Յիսուս:

Լինարկէ նմա Սիմոն Պետրոս՝ հարցաւ 24
 նել ո՞վ իցէ վասն որոյ ասէն:

Եւ նա անկեալ զլանջօքն Յիսուսի, ա- 25
 սէ ցնա. տէր, ո՞վ է:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ. այն 26
 է՝ որում ես թացից զպատառն և տաց.
 և թացեալ զպատառն տայ Յուդայի
 Սկարիտտացւոյ:

Եւ յետ պատառոյն՝ ապա եմուտ ՚ի նա 27
 սատանայ. և ասէ ցնա Յիսուս. արդ զոր
 ինչ առնելոց ես, արա վաղվաղակի:

- 28 Եւ զայս ոչ որ իմացաւ ՚ի բազմականաց
անտի, թէ առ ինչ ասաց ցնա:
- 29 Օ ի ոմանք համարէին, թէ զի զարկղն
ուներ Յուդա, ասաց նմա Յիսուս .
զնեա ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ ՚ի տօնիս,
և կամ զի աղքատաց ինչ տացէ:
- 30 Իսկ նորա առեալ զպատանն ել արտաքս
վաղվաղակի և էր զիշեր:
- 31 Եւ իբրև ել, ասէ Յիսուս . այժմ փա- Էլ
ռաւորեցաւ որդի մարդոյ, և Աստուած
փառաւորեցաւ ՚ի նմա:
- 32 Օ ի եթէ Աստուած փառաւորեցաւ ՚ի
նմա և Աճ փառաւորեցէ զնա յանձն
իւր, և վաղվաղակի փառաւորեցէ զնա:
- 33 Որդեակք իմ, փոքր ինչ ժամանակ ընդ
ձեզ եմ. խնդրեցէք զիս, և որո՞յ ասացի
ցշրէայսն՝ եթէ ուր ենն երթամ դուք
ոչ կարէք դալ, և արդ ձեզ ասեմ:
- 34 Պատուիրանն նոր տամ ձեզ, զի սիրիցէք
զմիմեանս . որպէս սիրեցի ես զձեզ, զի
և դուք սիրեսձիք զմիմեանս:
- 35 Յայսմ գիտացենն ամենեքեան եթէ իմ
աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս:
- 36 Եւնէ ցնա Սիմոն Պետրոս . տէր, յով եր-
թաս . պատասխանի ետ Յիսուս, ուր ենն

Երթամ դու ոչ կարես այժմ գալ զկնի
իմ, բայց ապա եկեսցես զկնի իմ:

Ասէ ցնա Պետրոս. տէր, ընդէ՞ր ոչ կա- 37
բիցեմ գալ այժմ զկնի քո. արդէ՛ն զան-

ձըն իմ խկ եղից ՚ի վերայ քո:

Պատասխանի ետ Յիսուս. զանձն քո 38
դիցես ՚ի վերայ իմ. ամէ՛ն ամէ՛ն ասեմ

քեզ. չէ իցէ հաւու խօսեալ, մինչ դու
երիցս ուրացիս զիս:

Գ Լ : Ժ Գ

Ա՛յ խոռակացին սիրտք ձեր, այլ հաւա 1
տացէք յԱստուած և յիս հաւատացէք:

Ի տան հօր իմոյ օթեանք բազում են. 2
ապա թէ՛ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, թէ
երթամ պատրաստեմ ձեզ տեղի:

Այլ եթէ երթամ և պատրաստեմ ձեզ 3
տեղի, դարձեալ դամ և առնում զձեզ
առ իս. զի ուր ենն իցեմ, և դուք անդ
իցէք:

Այլ ուր երթամն գիտիցէք, և զճանա 4
պարհն գիտիցէք:

Ասէ ցնա թովմաս. տէր, ոչ գիտեմք յո՞ 5
երթաս, և զիարդ զճանապարհն կա-

բացուք զխոելք

6 Ատէ ցնա Յիսուս . ես եմ ճանապարհ և ճշմարտութիւն և կեանք . ոչ ոք դայ առհայր եթէ ոչ ինն :

7 Եթէ զիս զխոելիք , ապա և զհայրն իմ զխոելիք , և այսուհետև զիտասջիք զնա :

8 Ատէ ցնա Փիլիպպոս . տէր , ցոյց մեզ զհայր և շատ է մեզ :

9 Ատէ ցնա Յիսուս . այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ , և ոչ ծանեար զիս Փիլիպպէ . որ ետեսն զիս՝ ետես զհայրն , և դու զիարդ ասես եթէ ցոյց մեզ զհայր :

10 Եւ հաւատաս եթէ ես ՚ի հայր , և հայր յիս է . զբանս զոր ես խօսիմ ընդ ձեզ , ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ , այլ հայրն՝ որ յիս բնակեալ է նա գործէ զգործսն :

11 Հաւատայք ինձ եթէ ես ՚ի հայր և հայր յիս :

12 Ապա թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատացէք ինձ . ամէն ամէն ասեմ ձեզ , թէ որ հաւատայն յիս , զգործսն զոր ես գործեմ և նա գործեսցէ , և մեծամեծս և սքան զնոյնս գործեսցէ , զի ես առհայր երթամ :

13 Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ , ա

բարից զայն:

Օ ի փառաւորեացի հայր յորդի: 14

Լթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ 15

ՎԵՐՁ

պահեաջիք:

Եւ ես աղաչեցից զհայր , և այլ մխի 16

Թարիչ տացէ ձեզ . զի ընդ ձեզ բնա-

կեացէ ՚ի յաւիտեան:

Օ հողին ճշմարտութեան զոր աշխարհս 17

ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսանէ զնա ,

և ոչ ճանաչէ զնա . բայց դուք ճանաչէք

զնա , զի առ ձեզ բնակեացէ և ընդ ձեզ

եղիցի:

Ոչ Թողից զձեզ որքս . դամ առ ձեզ: 18

Փոքր միւս ևս՝ և աշխարհս ոչ ևս տե-

սանէ զիս , բայց դուք տեսանիցէք զիս .

զի ես կենդանի եմ , և դուք կենդանի

լինելոց էք:

Յայնմ աւուր գիտաաջիք դուք զի ես ՚ի 20

հօր իմում և դուք յիս և ես ՚ի ձեզ:

Որ ունի զպատուիրանս իմ և պահէ 21

զնոսա , նա է որ սիրէ զիս . և որ սիրէն

զիս՝ սիրեացի ՚ի հօրէ իմմէ . և ես սիրե-

ցից զնա և երևեցուցից նմա զիս:

Ըսէ ցնա Յուդա ոչ Սկարիովտացին . 22

տէր , զի՞ եղև զի մեզ յայտնելոց ես

զքեզ և ոչ աշխարհի:

- 23 Պատասխանի ետ Յ^ս և ասէ ցնա . եթէ
 որ սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ , և
 հայր իմ սիրեսցէ զնա . և առ նա եկես-
 ցուք և օթեանս առ նմա արասցուք:
- 24 Եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ .
 և բանն իմ զոր լսէք ոչ է իմ , այլ հօրն՝
 որ առաքեացն զիս:
- 25 ,Օ այս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ
 ձեզս եմ:
- 26 Իսկ միսիթարիչն հոգին սուրբ զոր ա-
 ռաքեսցէ հայր յանուն իմ , նա ուսուցէ
 ձեզ զամենայն , և յիշեցուցէ զամենայն
 որ ինչ ասացի ձեզ:
- 27 Իսողաղութիւն թողում ձեզ , զիսողա-
 ղութիւն զիմ տամ ձեզ . ոչ որպէս աշ-
 խարհս տայ՝ տամ ես ձեզ . մի խոսվես-
 ցին սիրտք ձեր , և մի զանդիտեսցեն:
- 28 Ի ուայք զի ասացի ես ձեզ թէ երթամ ,
 և դամ առ ձեզ . եթէ սիրէիք զիս՝ ապա
 ուրախ լեալ էր ձեր թէ ես առ հայր
 երթամ , զի հայր իմ մեծ է քան զիս:
- 29 Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչ չե եղեալ ,
 զի յորժամ լինիցի հաւատասջիք:
- 30 Ը և ս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ . գայ

իշխանն աշխարհիս այսորիկ և յիս ինչ ոչ
գտանէ:

Եւ յի ծանիցէ աշխարհ, եթէ սիրեմ 31
զհայր, և որպէս պատուիրեաց ինձ
հայր՝ այնպէս առնեմ. օն արիք գնաս-
ցուք աստի:

Գ Լ Ժ Ե

Ես եմ որթն ճշմարիտ, և հայր իմ 1
մշակ է:

Ամենայն ուռ որ յիս է՝ և ոչ բերէ պը- 2
տուղ, կտրէ զնա. և ամ որ բերէ պտուղ՝
սրբէ զնա զի առաւել և ս պտղաբեր լիցի:

Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բա- 3
նին զոր խօսեցայ ընդ ձեզ:

Կացէք յիս և ես ՚ի ձեզ. որպէս ուռն 4
ոչ կարէ պտուղ բերել յանձնէ իւրմէ.
եթէ ոչ իցէ հաստատեալ յորթն, նոյն-
պէս և դուք եթէ ոչ յիս հաստատեալ
իցէք:

Ես եմ որթ և դուք ուռ, որ հաստա- 5
տեալ է յիս՝ և ես ՚ի նա, նա բերէ
պտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչ ինչ կա-
րէք առնել:

- 6 Եթէ որ ոչ է հաստատեալ յիս, ել նա արտաքս իբրև զուռն և ցամաքեցաւ, և ժողովեն զնա և ՚ի հուր արկանեն և այրի:
- 7 Եթէ կայցէք յիս և բանք իմ ՚ի ձեզ կայցեն, որ ինչ կամիցիք խնդրեսձիք և լինիցի ձեզ:
- 8 Յայսմիկ փառաւորեցաւ հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք. և եղիձիք իմ աշակերտք:
- 9 Որպէս սիրեաց զիս հայր, և ես սիրեցի զձեզ. հաստատուն կայցէք ՚ի սէր իմ:
- 10 Եթէ պահիցէք զպատուիրանս իմ, կացձիք ՚ի սէր իմ. որպէս ես զպատուիրանս հօր իմոյ պահեցի, և կամ ՚ի սէր նորա:
- 11 Օ այս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ուրախու թիւնն իմ ՚ի ձեզ իցէ, և ձեր ուրախու թիւնն լցեալ եղիցի:
- 12 Եյս է պատուէր իմ, զի սիրեսձիք ըզմիմեանս, որպէս և ես զձեզ սիրեցի:
- 13 Ո՛րձ և սքան զայս սէր ոչ որ ունի, եթէ զանձն իւր դիցէ ՚ի վերայ բարեկամաց իւրոց:
- 14 Դուք բարեկամք էք իմ, եթէ առնիցէք զոր եսն պատուիրեմ ձեզ:

Ոչ ևս կոչեմ զձեզ ծառայս, զի ծառայն 15
 ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա. այլ
 զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի զամենայն
 զոր լուայ 'ի հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ:
 Ոչ եթէ դուք ընտրեցիք զիս, այլ ես 16
 ընտրեցի զձեզ և եդի զձեզ. զի դուք
 երթայցէք և պողարերք լինիցիք, և պը-
 տուղն ձեր կայցէ. և զոր ինչ խնդրիցէք
 'ի հօրէ իմմէ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ:
 ( ) այս պատուիրեմ զի սիրեսջիք զմի- 17
 մեանս:

Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ, գիտաս. 18
 ջիք զի նախ զիս ատեաց:

Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ 19
 զիւրան սիրէր արդեօք. բայց զի չէք յաշ-
 խարհէ, այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխար-
 հէ, վն այնորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ:
 ( ) իշեցէք զբանն զոր ասացի ձեզ, թէ 20
 ոչ է ծառայ մեծ քան զտէր իւր. եթէ
 զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալա-
 ծեսցեն. եթէ զբանն իմ պահեցին, ապա
 և զձերն պահեսցեն:

Այլ զնոյնս արասցեն ընդ ձեզ վասն ա- 21
 նուան իմոյ. զի ոչ գիտեն զայն որ առա-
 քեացն զիս:

- 22 Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ չիք պատճառք վասն մեղաց իւրեանց:
- 23 Իր զիս ատեայ՝ և զհայրն իմ ատեայ:
- 24 Եթէ զգործսն չէր գործեալ ՚ի նոսա, զոր ոչ այլ որ գործեաց, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ տեսին և ատեցին և զիս և զհայր իմ:
- 25 Եւ զի լցցի բանն, որ յօրէնս նց գրեալ է, թէ ատեցին զիս տարապարտուց:
- 26 Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն՝ զոր ես առաքեցից ձեզ ՚ի հօրէ՝ զհոգին ճշմարտութեան, որ ՚ի հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ:
- 27 Եւ դուք վկայէք զի ՚ի սկզբանէ ընդ իս էք:

Գ Լ . Ժ . Գ .

- 1 **Օ** այս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթաղդեսջիք:
- 2 Ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ, համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ:

Լ, Է զայն արասցեն ընդ ձեզ . քանզի ոչ 3
ծանեան զհայր և ոչ զիս :

Լ, Մ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ , զի յոր 4
ժամ եկեսցէ ժամանակ յիշիցէք թէ
ես ասացի ձեզ :

Օ այս 'ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ , քան 5
զի ընդ ձեզ էի . բայց արդ երթամ ես
առ առաքիչն իմ , և ոչ որ 'ի ձէնջ հար-
ցանէ ցիս թէ յո՞ երթաս :

Լ, Մ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ , տրբո 6
մութիւն ելից զսիրտս ձեր :

Լ, Մ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ , լաւ է 7
ձեզ եթէ ես երթամ . զի եթէ ես ոչ
երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ
ձեզ . ասպա եթէ երթամ , առաքեցից
զնա առ ձեզ :

Լ, Է նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ 8
վասն մեզաց և վասն արդարութեան և
վասն դատաստանի :

Վ ասն մեզաց՝ զի ոչ հաւատան յիս : 9

Վ ասն արդարութեան՝ զի առ հայր իմ 10
երթամ , և ոչ ևս տեսանէք զիս :

Վ ասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխար 11
հիս այսորիկ դատապարտեալ է :

Լ, Էս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ , այլ 12

ոչ կարէք հանդարտել այժմիկ:

- 13 Յորժամ եկեացէ նա հողին ճշմարտութեան , առաջնորդեացէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ . զի ոչ եթէ յանձնէինք խօսիցի , այլ զոր լիցէ խօսիցի , և զգալոցն պատմեացէ ձեզ :
- 14 Ահա զիս փառաւորեացէ , զի յիմէ անտի առնուցու և պատմեացէ ձեզ :
- 15 Օ ամենայն ինչ զոր ունի հայր՝ իմ է . վասն այնորիկ ասացի ձեզ , թէ յիմէ անտի առնուցու և պատմեացէ ձեզ :
- 16 Փոքր մի և ոչ ևս տեսանէք զիս , և սպասակաւիկ մի և տեսանիցէք զիս , և ես երթամ առ հայր :
- 17 Ասէին ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս . զի՞նչ է այս զոր ասէ ցմեզ , թէ փոքր մի և ոչ տեսանէք զիս . և դարձեալ սակաւիկ մի և տեսանիցէք զիս , և թէ ես առ հայր երթամ :
- 18 Եւ ասէին , զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևսն , չգիտեմք զի՞նչ խօսի :
- 19 Գիտաց Յիսուս եթէ կամէին ցնա հարցանել , և ասէ ցնոսա . վասն այդորիկ ինդրէք ընդ միմեանս զի ասացի թէ փոքր մի և ոչ տեսանէք զիս , և դարձեալ

սակաւիկ միւս ևս և տեսանիցէք զիս։
 Լ՛մէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լացջիք և ող- 20
 բասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ .
 դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր
 յուրախութիւն եղիցի:

Կի՛ն յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է 21
 նմա զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յոր-
 ժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնե-
 ղութիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ
 մարդ յաշխարհ:

Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք. այլ 22
 դարձեալ տեսից զձեզ, և ուրախ լիցի՛ն
 սիրտք ձեր. և զուրախութիւնն ձեր ոչ
 որ հանիցէ ՚ի ձէնջ:

Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք: 23
 Լ՛մէն ամէն ասեմ ձեզ, զի զոր ինչ խըն-
 դրիցէք ՚ի հօրէ իմմէ յանուն իմ տացէ
 ձեզ:

Ս՛ինչև ցայժմ ոչ ինչ խնդրեցիք յանուն 24
 իմ. խնդրեցէք և առնուցուք. զի ուրա-
 խութիւնն ձեր լցեալ իցէ:

Օ այս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ. եւ 2
 կեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առա-
 կօք խօսեցայց ընդ ձեզ. այլ յայտնա-
 պէս զհօրէ պատմեցից ձեզ:

- 26 Եւ այնմ աւուր խնդրեսցիք յանուն իմ,
 և ոչ ասեմ ձեզ եթէ ես աղաչեցից զհայր
 վասն ձերս:
- 27 Օ ի ինքն իսկ հայր սիրէ զձեզ՝ զի դուք
 զիս սիրեցիք, և հաւատացիք եթէ ես
 յԱստուծոյ ելի:
- 28 Եւ ի հօրէ և եկի յաշխարհ, դարձեալ
 թողում զաշխարհ և երթամ առ հայր:
- 29 Եւ սեն ցնա աշակերտքն. ահա արդ յայտ-
 նուք խօսիս, և առակ և ոչ մի ինչ ասես:
- 30 Եւ յժմիկ գիտեմք եթէ գիտես զամե-
 նայն. և ոչ ինչ պիտոյ է եթէ դք հար-
 ցանիցէ զքեզ. յայսմիկ հաւատամք
 եթէ յԱստուծոյ ելիք:
- 31 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, և ա-
 սէ. այժմ հաւատայք:
- 32 Եւ հա եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է, զի
 ցրուեսցիք յիւրաքանչիւր տեղիս, և զիս
 միայն թողուցուք, և չեմ միայն՝ զի
 հայր ընդ իս է:
- 33 Օ այս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս
 իսաղաղութի ունիցիք. յաշխարհի աստ
 նեղութիւն ունիցիք, այլ քաջալերա-
 ցարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի:

Գ . Լ . Ժ . Լ .

- Օ այս իբրև խօսեցաւ Յիսուս , ամբ 1
 բարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ . հայր ,
 հաստալ է ժամ , փառաւորեա զորդի
 քո , զի և որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ :
 Արպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամբ 2
 նայն մարմնոյ , զի ամենայնի զոր ետուր
 նմա տացէ զկեանսն յաւիտենականս :
 Եւ յս են յաւիտենական կեանք , զի ծա 3
 նիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած ,
 և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս :
 Եւ զքեզ փառաւորեցի յերկրի , զգործսն 4
 կատարեցի , զոր ետուր ցիս՝ զի արարից :
 Եւ այժմ փառաւորեա զիս , հայր , առ ՚ի 5
 քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ քան
 զիննեյն աշխարհի առ ՚ի քէն :
 Եւ այտնեցի զանուն քո մարդկան՝ զորս 6
 ետուր ինձ յաշխարհէ . քո էին , և ինձ
 ետուր զնոսա . և զբանն քո սրահեցին :
 Եւրդ գիտացին եթէ զամենայն ինչ զոր 7
 ետուր ինձ , առ ՚ի քէն են :
 Օ ի զբանն զոր ետուր ինձ , ետու նոցա . 8
 և նոքա ընկալան , և ծանեան ճշմար-

- տու թեամբ թէ առ ՚ի քէն ելի . և հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս :
- 9 Արդ ես վասն նոցա աղաչեմ , և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ . այլ վասն նոցա՝ զորս ետուրն ինձ , զի քո են :
- 10 Եւ որ ինչ իմ է , ամ քո է . և որ ինչ քո է , այն իմ է . և փառաւորեալ եմ ՚ի նս :
- 11 Եւ ես ոչ ևս եմ յաշխարհի , և նոքա յաշխարհի են , և ես առ քեզ դամ . հայր սուրբ , պահեա զնոսա յանուն քո , որով ետուրն ինձ . զի եղիցին մի , որպէս և մեք մի եմք :
- 12 Այն էի յաշխարհի ընդ նոսա , ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ետուրն ինձ , և պահեցի . և ոչ որ ՚ի նոցանէ կորեալ , բայց որդին կորստեան՝ զի գիրն լցցի :
- 13 Բայց արդ առ քեզ դամ և զայս խօսիմ յաշխարհի , զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լիով յանձինս իւրեանց :
- 14 Եւ ետու նոցա զբանն քո , և աշխարհս ատեաց զնոսա . զի չեն յաշխարհէ , որից և ես չեմ յաշխարհէ :
- 15 Այլ զայս աղաչեմ , զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ . այլ զի պահեսցես զնոսա ՚ի չարէ :

Յաշխարհէ աստի չենն, որպէս և ես չեմ 16
յաշխարհէ:

Սուրբ արա զնոսա ճշմարտութեամբ 17
քով, զի քո բանդ ճշմարտութիւն է:

Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ, և ես 18
առաքեցի զնոսա յաշխարհ:

Եւ ՚ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ 19
դանձն իմ, զի եղիցին և նոքա սրբեալք
ճշմարտութեամբ:

Եւ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ 20
և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն
նոցա յիս:

Օ ի ամենեքին մի իցենն, որպէս դու 21
հայր յիս և ես ՚ի քեզ, զի և նոքա ՚ի
մեզ իցենն. զի և աշխարհ հաւատացե-
լեթէ դու առաքեցեր զիս:

Եւ ես՝ զփառսն զոր ետուր ինձ՝ ետու 22
նոցա, զի իցենն մի՝ որպէս և մեք մի եմք:

Եւ ՚ի նոսա և դու յիս, զի եղիցին կա- 23
տարեալք ՚ի մի. և գիտացե՛լ աշխարհ՝
եթէ դու առաքեցեր զիս. և սիրեցի
զնոսա որպէս դու զիս սիրեցեր:

Հայր, զորս ետուրն ինձ, կամիմ զի ուր 24
եսն եմ, և նոքա իցենն ընդ իս. զի տե-
սանիցենն զփառսն իմ, զոր ետուրն ցիս.

զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինելն
աշխարհի:

25 Հայր արդար, և աշխարհ զքեզ ոչ ծա-
նեաւ. այլ ես զքեզ ծանեայ, և նորա
ծանեան եթէ դու առաքեցեր զիս:

26 Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո, և ծա-
նուցից. զի սէրն զոր սիրեցեր զիս ՚ի նոսա
իցէ, և ես ՚ի նոսա:

Գ Լ Ժ Բ

1 ( ) այս իբրև ասաց Յիսուս, ել աշա-
կերտօքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն Աեդ-
րոնի ուր էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն
և աշակերտքն իւր:

2 Գիտէր և Յուդա, որ զնա մատնելոց
էր՝ զտեղին. զի բազում անգամ ժողո-
վեալ էր անդր Յիսուսի աշակերտօքն
հանդերձ:

3 Եւ Յուդայի առեալ ընդ իւր զգունդն,
և ՚ի քահանայապետիցն և ՚ի Փարիսե-
ցւոց սպասաւորս, գայ անդր ջահիւք և
լապտերօք և զինուք:

4 Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամ եկեալ
՚ի վր նր, ել և ասէ ցնոսա. զո՞ խնդրէք:

Պատասխանի ետուն նմա . զՅ՞ս Նա 5
 զովրեցի . ասէ ցնոսա Յիսուս, ես եմ .
 կայր ընդ նս և Յուդա՝ որ մատնէրն զնա:
 Իբրև ասաց թէ ես եմ, յետս յետս 6
 չոգան և զարկան զգետնի:

Վարձեալ եհարց զնոսա . զո՞ խնդրէք . 7
 և նորա ասեն, զՅիսուս Նազովրեցի:

Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . ասացի 8
 ձեզ թէ ես եմ, արդ եթէ զիս խնդրէք՝
 թոյլ տուք դոցա երթալ:

Օ ի լցցի բանն զոր ասաց, թէ զոր ե- 9
 տուրն ցիս ոչ կորուսից ՚ի նոցանէ և
 ոչ զոր:

Իսկ Սիմոն Պետրոս քանզի ունէր սուր, 10
 ձգեաց զնա և եհար զքահանայապետին
 ծառայ, և ՚ի բաց առ զունկն նորա զա-
 ջոյ, և էր անուն ծառային Մաղքոս:

Ասէ Յիսուս ցՊետրոս . արկ զսուրդ 11
 անդրէն ՚ի պատեանս իւր . զբաժակն
 զոր ետ ինձ հայր, ոչ ըմպիցեմ զնա:
 Իսկ գունդն և հազարապետն և սպա- 12
 սաւորք Հրէիցն կալան զՅ՞ս և կապեցին:

Եւ ածին զնա նախ առ Աննա որ էր ա- 13
 ներ Սայիափայի, որ քահանայապետն էր
 տարւոյն այնորիկ:

- 14 Լ՛յս այն կայիախայ էր որ խրատն ետ
 Հրէից՝ եթէ լաւ է առն միում մեռա-
 նել ՚ի վերայ ժողովրդեանն:
- 15 Եւ երթային զհետ Յիսուսի Սիմոն
 Պետրոս և միւս աշակերտն: Եւ աշա-
 կերտն այն քանզի ծանօթ էր քահա-
 նայապետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի ՚ի
 գաւիթ քահանայապետին:
- 16 Եւ Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ .
 ել միւս աշակերտն որ էր ծանօթ քա-
 հանայապետին, և ասաց ցդռնապանն և
 եմոյժ ՚ի ներքս զՊետրոս:
- 17 Լ՛սէ աղջիկն որ դռնապանն էր ցՊետ-
 րոս, մի թէ և դ՞ն յաշակերտաց առնն
 այնորիկ իցես . և նա ասէ, ոչ եմ:
- 18 Կային անդ ծառայքն և սպասաւորք
 խարոյկ արկեալ, քանզի զուրտ էր, և
 ջեռնուին. կայր ընդ նոսա և Պետրոս և
 ջեռնոյր:
- 19 Եւ քահանայապետն եհարց զՅս վս ա-
 շակերտացն և վս վարդապետութե նր:
- 20 Պատասխանի ետ նմա Յս. ես յայտնա-
 պէս խօսեցայ յաշխարհի, ես յամ ժամ
 ուսուցի ՚ի ժողովրդեանն, և ՚ի տաճարի
 անդ՝ ուր ամենայն Հրէայք ժողովեալ

- էին , և ՚ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ :
 Օ ի՞ հարցանես զիս , հարց զայնոսիկ որ 21
 լուանն թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա .
 ահաւանիկ նորա զխտեն զինչ ասացի ես :
 Իբրև նա զայն ասաց , մի ոմն ՚ի սպա 22
 սաւորացն որ անդ կայր , ած աստակ
 Յիսուսի և ասէ . այդպէս պատասխանի
 տաս քահանայապետիդ :
- Եւ Յիսուս ասէ ցնա . եթէ չար ինչ 23
 խօսեցայ՝ վկայեա վասն չարին , իսկ եթէ
 բարի՝ ընդէր հարկանես զիս :
- Եւ առաքեաց զնա Աննա կապեալ առ 24
 Վայիափա քահանայապետ :
- Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ և ջեռ 25
 նոյր . ասեն ցնա , մի թէ և դո՞ւ յաշա-
 կերտաց անտի նորա իցես . նա ուրա-
 ցաւ և ասէ թէ չեմ :
- Եւ ասէ մի ոմն ՚ի ծառայից քահանայա 26
 պետին ազգական այնորիկ զորոյ զունկն
 եհատ Պետրոս , ո՞չ ես իսկ տեսի զքեզ
 ՚ի պարտիզի անդ ընդ նմա :
- Դարձեալ ուրացաւ Պետրոս , և վաղ 27
 վաղակի հաւ խօսեցաւ :
- Եւ ածեն զՅս ՚ի վանացն Վայիափայ 28
 յապարանս դատաւորին , և էր այդ ուց .

- և նորա ոչ մտին յապարանսն , զի մի պղծեացին , այլ զի ուտիցեն զզատիկն :
- 29 Լիլ առ նոսա Պիղատոս արտաքս և ասէ . զի՛նչ չարաստութիւն մատուցանէք զառնէն զայնմանէ :
- 30 Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա . եթէ չէք չարագործ այրն այն , ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ :
- 31 Լսէ ցնոսա Պիղատոս . առէք զնա դուք , և ըստ ձերոց օրինացն դատեցարուք . ասեն ցնա Հրէայքն , մեզ ոչ է արժան սպանանել զոր :
- 32 Օ ի լցցի բանն Յսի զոր ասաց , նշանակեալ թէ որով մահու մեռանելոց իցէ :
- 33 Լմուտ միւսանդամ յապարանսն Պիղատոս , կոչեաց զՅիսուս և ասէ ցնա . դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից :
- 34 Պատասխանի ետ Յիսուս . ՚ի քէ՛ն ասես զայդ եթէ այլք ասացին քեզ զինէ՛ն :
- 35 Պատասխանի ետ Պիղատոս . միթէ և ես Հրէայի իցեմ , ազգն քո և քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ , զի՛նչ գործ գործեալ է քո :
- 36 Պատասխանի ետ Յիսուս , իմ արքայութիւն չէ յայմ աշխարհէ . եթէ յաշ-

խարհէ աստի էր արքայութիւնն իմ ,
 սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեօք զի
 մի մատնեցայց Հրէից . բայց արդ թա-
 գաւորութիւնն իմ չէ աստի :

Լսէ ցնա Պիղատոս . ապա թէ այդպէս 37
 իցէ , թագաւոր ոմն ես դու : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս . դու ասես թէ թա-
 գաւոր իցեմ , բայց ես յայդ իսկ ծնեալ
 եմ , և ՚ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհ ,
 զի վկայեցից ճշմարտութեան . նամ որ ՚ի
 ճշմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ :

Լսէ ցնա Պիղատոս , զի՛նչ է ճշմարտու- 38
 թիւն . զայս իբրև ասաց , դարձեալ ել
 առ Հրէայնն և ասէ ցնոսա . ես և ոչ մի
 ինչ պատճառս գտանեմ ՚ի նմա :

Բայց է ձեր սովորութիւն զի զմի ոք ար- 39
 ձակեցից ձեզ ՚ի զատկիս . արդ կամի՞ք
 զի արձակեցից ձեզ զթագաւորն Հրէից :
 Լզաղակեցին ամենեքեան և ասէին , մի 40
 զդա , այլ զԲարաբբա . և էր Բարաբ-
 բայն այն աւաղակ :

Գ. Լ. Ժ. Թ.

- 1 Յայնժամ ան Պիղատոս զՅիսուս և
դան եհար:
- 2 Եւ զինուորացն արարեալ պսակ ՚ի փշոց՝
եղին ՚ի դլուխ նորա, և զգեցուցին նմա
հանդերձ ծիրանի:
- 3 Եւ դային առ նա, և ասէին. ողջ եր ար-
քայ շրէից, և հանէին նմա ապտակս:
- 4 Եւ դարձեալ Պիղատոս արտաքս և ասէ
ցնոսա. ահա ածեմ զնա արտաքս առ
ձեզ, զի գիտասցիք թէ ես վնաս ինչ ՚ի
նմա ոչ դտանեմ:
- 5 Եւ Յիսուս արտաքս, և ունէր պսակ ՚ի
փշոց և հանդերձ ծիրանի. և ասէ ցնո-
սա. ահա այրդ ցձեզ:
- 6 Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և
սպասաւորք զաղաղակ բարձին և ասեն,
ի խաչ հան ՚ի խաչ հան զդա. ասէ
ցնոսա Պիղատոս. առէք զդա ՚ի ձեզ,
և ձեզէն հանէք ՚ի խաչ. զի ես ՚ի դմա
վնաս ինչ ոչ դտանեմ:
- 7 Պատասխանի ետուն նմա շրէայքն.
մէք օրէնա ունիմք, և ըստ օրինաց մե-

բոց պարտի մեռանել. զի զանձն իւր որ-
զի Աստուծոյ արար:

Իբրև լուաւ զբանս զայս Պիղատոս, ա- 8
ռաւել ևս երկեաւ:

Լմուտ դարձեալ անդրէն յապարանսն, 9
և ասէ ցՅիսուս. ուստի՞ ես դու. և Յի-
սուս ոչ ետ նմա պատասխանի:

Ասէ ցնա Պիղատոս. ընդ իս ոչ խօսիս, 10
ոչ դիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ
հանել զքեզ ՚ի խաչ, և իշխանութիւն
ունիմ արձակել զքեզ:

Պատասխանի ետ Յիսուս. ոչ ունէիր 11
դու իշխանութիւն ՚ի վերայ իմ և ոչ մի,
եթէ ոչ էր տուեալ քեզ ՚ի վերուստ.
վասն այնորիկ որ մատնեաց զիս քեզ,
նորա մեծ մեղք են:

Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր ար- 12
ձակել զնա, և Հրէայքն աղաղակէին
և ասէին. եթէ զդա արձակես՝ չես բա-
րեկամ կայսեր. իմ ոք որ թագաւոր կո-
չէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր:

Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայ- 13
ստիկ, աճ զՅիսուս արտաքս. և նստաւ
՚ի վր բեմին, ՚ի տեղւոջն որ կոչէր քարա-
յատակ, և Եբբայեցերէն Ասպպաթառ

- 14] Կր ուրբաթն զատկի , և էր ժամ իբրև վեցերորդ , և ասէ ց շրէայսն . ասա թագաւորդ ձեր ցձեզ :
- 15 Եւ նորա աղաղակէին , բարձ ՚ի մէնջ բարձ ՚ի մէնջ և հան զգա ՚ի խաչ . ասէ ցնոսա Պիղատոս , ես զթագաւորդ ձեր ՚ի խաչ հանիցեմ . սլատասխանի ետուն քահանայապետքն , չիք մեր թագաւոր բաց ՚ի կայսերէ :
- 16 Յայնժամ ետ զնա ՚ի ձեռս նորա , զի ՚ի խաչ ելանիցէ :
- 17 Եւ նորա առեալ տանէին զնա . և բարձ եալ էր ինքնին զխաչափայտն , և ելանէր ՚ի տեղին որ անուանեալ էր գաղաթան , և կոչէր Եբրայեցերէն Գողգոթա :
- 18 Ուր և ՚ի խաչն իսկ հանին զնա , և ընդ նմա երկուս ևս այլս աստի և անտի , և ՚ի միջի զՅիսուս :
- 19 Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս , և եդ ՚ի վերայ խաչին , և էր գրեալ . Յիսուս Նազովրեցի թագաւոր շրէից :
- 20 Օ այն տախտակ ընթերցան բազումք ՚ի շրէից , զի մօտ էր ՚ի քաղաք անդր տեղին ուր խաչեցաւն Յիսուս . և էր գրեալ Եբրայեցերէն Գաղմատերէն և

Յուշարէն:

Եսեն ցՊիղատոս քահանայապետքն 21
 Հրէից . մի գրեր թագաւոր Հրէից ,
 այլ թէ նա ասաց՝ թագաւոր եմ
 Հրէից:

Պատասխանի ետ Պիղատոս . զոր ինչ 22
 գրեցի՝ գրեցի:

Իսկ զինուորքն իբրև հանին ՚ի խաչ 23
 զՅիսուս՝ առին զհանդերձս նորա և ա-
 րարին չորս մասունս , իւրաքանչիւր զի-
 նուորի մասն . իսկ զպատմուճանն՝ քանզի
 էր առանց կարանի՝ ՚ի վերուստ փոր-
 անկեալ ամենեին .

Եսեն ցմիմեանս , մի պատառեսցուք 24
 զայդ , այլ արկցուք վիճակս ՚ի վերայ
 դորա ում և ելցէ . զի լցցի գիրն որ
 ասէ , բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւր
 եանս և ՚ի վերայ պատմուճանի իմոյ վի-
 ճակս արկին: Օ ինուորքն զայս ինչ
 գործեցին:

Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն 25
 նորա , և քոյր մօր նորա Մարիամ Վղէ-
 ուկայ , և Մարիամ Մագդաղենացի:
 Յիսուս իբրև ետես զմայրն և զաշա- 26
 կերան զոր սիրէր , զի կայր մօտ . ասէ

- 27 Եւ այն , կին դու՛ ահա որդի քո :
 Եւ պա ասէ ցաշակերտն , ահա մայր քո .
 և յայնմ ժամանակէ ա՛ռ աշակերտն զնա
 առ իւր :
- 28 Եւ այսորիկ իբրև գիտաց Յիսուս եւ
 թէ ահա ամ ինչ կատարեալ է , զի կա-
 տարեսցի գիրն , ասէ . ծարաւի եմ :
- 29 Եւ անդ կայր աման ինչ լի քացախով ,
 և նոցա սպունդ լցեալ քացախով ընդ
 լեղւոյ՝ շուրջ եղեալ զմշտկաւ զոպայի
 մատուցին ՚ի բերան նորա :
- 30 Իբրև առ Յիսուս զքացախն հանդերձ
 լեղւովն՝ ասէ . ամենայն ինչ կատարեալ
 է . և խոնարհեցուցեալ զգլուխն ա-
 ւանդեաց զողին :
- 31 Իսկ Հրէայքն քանզի ուրբաթ էր , զի
 մի անդէն ՚ի խաչին ազանիցին մար-
 մինքն մինչև ցշաբաթն , զի էր օր մեծ
 շաբաթուն այնորիկ . աղաչեցին զՊիղա-
 տոս զի խորտակեսցեն զբարձս նոցա , և
 բարձցին :
- 32 Եւ կին զինուորքն և զառաջնոյն խորտա-
 կեսցին զբարձս , նոյնպէս և զմիւսոյն որ
 ընդ նմա ՚ի խաչն ելեալ էր :
- 33 Իայց իբրև եկին առ Յիսուս և տեսին

զի այն ինչ մեռեալ էր, ոչ խորտակեցին
զբարձս նորա:

Մ 11 մի ոմն 'ի զինուորացն տիգաւ խոց 34
եաց զկողս նորա, և ել վաղվաղակի ար-
իւն և ջուր:

Եւ որ ետեսն՝ վկայեաց, և ճմարիտ է 35
վկայութի նորա. և նա գիտէ թէ ճրշ-
մարիտ ասէ, զի և դուք հաւատասցիք:

Մ 12 եղև զի լցցի գիրն՝ եթէ ոսկր նորա 36
մի փշրեսցի:

Եւ դարձեալ միւս գիր ասէ, եթէ 37
հայեսցին 'ի նա յոր խոցեցինն:

§ Ետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս 38

Յովսէփ, որ յԱրիմաթեայ էր աշակերտ
Յիսուսի 'ի ծածուկ վասն ասինն Հրէից,
զի բարձցէ զմարմինն Յիսուսի. և հրա-
մայեաց Պիղատոս, եկն և եբարձ զնա:

Եկն և Նիկողեմոս որ եկեալն էր առ 39

Յիսուս 'ի գիշերի զառաջինն, և եբեր
զմուռս խառն ընդ հալուէս իբրև լտերս
հարիւր:

Մ 13 ին զմարմինն Յիսուսի և պատեցին 40

կտաւովք խնկովքն հանդերձ, որպէս
օրէն էր Հրէից պատել:

Եւ էր 'ի տեղուջն յորում խաչեցաւ՝ 41

պարտէզ, և ՚ի պարտիզի անդ գերեզմանն
 նոր, յորում ոչ որ երբէք էր եղեալ:
 42 Անդ վասն ուրբաթունն շրէից զի մօտ
 էր գերեզմանն եդին զՅիսուս:

Գ. Ե. Ի

- 1 Այլ ՚ի միաշաբաթոջն Մարիամ Մագ-
 դաղենացի գայ առաւօտունն ընդ արշա-
 ւոյսն ՚ի գերեզմանն անդր, և տեսանէ ըզ-
 վէմն բարձեալ ՚ի դրաց գերեզմանին:
- 2 Ապա ընթանայ և գայ առ Սիմոն Պետ-
 րոս և առ միւս աշակերտն զոր սիրէրն
 Յիսուս, և ասէ ցնոսա. բարձին զտէր ՚ի գե-
 րեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ ո՛ւր ե-
 դին զնա:
- 3 Այլ Պետրոս և միւս աշակերտն և գային
 ՚ի գերեզմանն:
- 4 Ընթանային երկոքեան ՚ի միասին, և
 միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ
 վաղադոյն քան զՊետրոս և եկն նախ ՚ի
 գերեզմանն:
- 5 Այլ խոնարհեալ տեսանէ զի կային անդ
 կտաւքն, բայց ՚ի ներքս ոչ եմուտ:
- 6 Ակն և Սիմոն Պետրոս որ գայրն զկնի

Նորա և եմուտ ՚ի գերեզմանն , և տե-
սանէ զկտաւսն զի կային անդ :

Եւ վարշամակն որ էր ՚ի գլուխ նորա՝ 7
ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր , այլ ուրոյն
ծալեալ ՚ի մի կողմն :

Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն , որ 8
եկեալն էր յառաջագոյն ՚ի գերեզմանն ,
ետես և հաւատաց :

Օ ի չե ևս գիտէին զգիրս թէ պարտ է 9
նմա ՚ի մեռելոց յառնել :

Չոգան գարձեալ առ միմեանս աշա- 10
կերտքն :

Ի այց Մարիամ կայր արտաքոյ գերեզ- 11
մանին և լայր . և մինչդեռ լայր՝ խոնար-
հեցաւ ՚ի գերեզմանն ,

Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ՚ի սպի- 12
տակս , զի նստէին մի ՚ի սնարից և մի
յանոտից ուր կայր մարմինն Յիսուսի :

Եւ նոքա ասեն ցնա . կին դու , զի՞ լաս . 13
ասէ ցնոսա , զի բարձին զտէրն իմ ՚ի
գերեզմանէ աստի , և ոչ գիտեմ ո՛ւր
եղին զնա :

Օ այս իբրև ասաց , գարձաւ ՚ի թիկունս 14
կոյս , և տեսանէ զՅիսուս զի կայր . և
ոչ գիտէր թէ Յիսուս իցէ :

- 15 Ասէ ցնա Յիսուս . կին դու , զի՞ լաս , զո՞
խնդրես . նմա այսպէս թուեցաւ թէ
պարտիզպանն իցէ , ասէ ցնա . տէր , ե-
թէ դու բարձեր զնա , ասա ինձ ուր ե-
դիր զնա , զի ես առ ից զնա :
- 16 Ասէ ցնա Յիսուս , Մարիամ . և նա դար-
ձաւ և ասէ ցնա Եբրայեցերէն , բա-
բունի , որ թարգմանի վարդապետ :
- 17 Ասէ ցնա Յիսուս . մի մերձենար յիս ,
զի չե ևս ելեալ եմ առ հայր իմ . այլ երթ
դու առ եղբարսն իմ , և ասա ցնոսա . ե-
լանեմ ես առ հայրն իմ և առ հայր ձեր ,
և Աստուածն իմ և Աստուած ձեր :
- 18 Դայ Մարիամ Մագդաղենացի և պատ-
մէ աշակերտացն եթէ ետես նա զտէր ,
և զայս ինչ ասաց ցնա :
- 19 Ասէր երեկոյ ՚ի միաշաբաթոջ առուրն ,
և դրօք փակելովք ուր էին աշակերտքն
ժողովեալ վասն ահին Հրէից , եկն Յի-
սուս և եկաց ՚ի միջի նոցա , և ասէ ցնո-
սա . ողջոյն ընդ ձեզ :
- 20 Իբրև զայս ասաց , եցոյց նոցա զձեռսն
և զկողս իւր . և խնդացին աշակերտքն
իբրև տեսին զտէր :
- 21 Ասէ ցնոսա դարձեալ . ողջոյն ընդ ձեզ ,

որպէս առաքեաց զիս հայր իմ՝ և ես
առաքեմ զձեզ:

Եւ զայս իբրև ասաց, փչեաց ՚ի նոսա և 22
ասէ. առէք հողի սուրբ:

Եթէ ումեք թողուցուք զմեղս՝ թողեալ 23
լիցի նոցա, եթէ զուրուք ունկցիք՝ կա-
լեալ լիցի:

Իսկ թովմաս մի յերկոտասանիցն՝ ա. 24
նուանեալն Երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա
յորժամ եկն Յիսուս:

Ասէին ցնա այլ աշակերտքն եթէ տե. 25
սաք զտէր. և նա ասէ ցնոսա, եթէ ոչ
տեսից ՚ի ձեռս նորա զնշան բևեռացն,
և արկից զմատունս իմ ՚ի տեղիս բևե-
ռացն, և մխեցից զձեռս իմ ՚ի կողս նորա,
ոչ հաւատամ:

Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ՚ի 26
ներքս աշակերտքն, և թովմաս ընդ
նոսա. դայ Յիսուս դրօքն փակելովք, և
եկաց ՚ի մէջ և ասէ. ողջոյն ընդ ձեզ:

Այա ասէ ցթովմաս. բեր զմատունս քո 27
և արկ այսր, և տես զձեռս իմ, և բեր
զձեռն քո՝ և մխեա ՚ի կողս իմ, և մի
լինիր անհաւատ, այլ հաւատացեալ:

Պատասխանի ետ թովմաս և ասէ ցնա. 28

տէր իմ և Աստուած իմ:

- 29 Լսէ՛ցնա Յիսուս. այդ զի տեսերդ զիս
և հաւատացեր, երանի՛ որոց ոչ իցէ տե-
սեալ և հաւատացեն:
- 30 Բազում և այլ նշանս արար Յիսուս ա-
ռաջի աշակերտաց իւրոց, որ ոչ է գրեալ
ի գիրս յայսմիկ:
- 31 Լսլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝ զի հա-
ւատայցէք եթէ Յիսուս Քրիստոս է
որդի Աստուծոյ. և զի հաւատայցէք, և
զկեանան յաւիտենականս ընդունիցէք
յանուն նորաս:

ԳՂ . ԻԱ

- 1 Եւ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց
զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց
առ ծովեզերքն Տիբերեայ, և յայտնեաց
այսպէս:
- 2 Ինն ՚ի միասին Սիմոն Պետրոս և Թով-
մաս անուանեալն Երկուորեակ, և Նա-
թանայէլ որ ՚ի կանայ Գալիլեացոց՝ և
որդիքն Չեբեթեայ, և այլք յաշակեր-
տաց անտի երկու:
- 3 Լսէ՛ցնոսա Սիմոն Պետրոս, երթամ

ձուկն որսալ . ասեն ցնա , դամբ և մեք
ընդ քեզ . դնացին և մտին ՚ի նաւ , և
յայնմ գիշերի կալան և ոչ ինչ :

Իբրև այդ եղև՝ կայր Յիսուս յեզր ծո- 4
վուն , բայց ոչ ծանեան աշակերտքն թէ
Յիսուս իցէ :

Եւ ցնոսա Յիսուս . մանկունք , միթէ 5
ունիք ինչ ուտելոյ . պատասխանի ետուն
և ասեն ցնա , ոչ :

Եւ ցնոսա . արկէք յաջակողմն նաւին 6
դուռկանդ և դտանիցէք . արկին , և ոչ
կարէին ձգել ՚ի բազմութենէ անտի
ձկանցն :

Եւ աշակերտն այն զոր սիրէրն Յիսուս 7
ցՊետրոս , տէր է այն . Սիմոն Պետրոս
իբրև լուաւ թէ տէր է , արկաւ զիւրև
զսիածանելին՝ քանզի մերկ էր , և ըն-
կէց զինքն ՚ի ծովն :

Եւ այլ աշակերտքն նաւաւն իսկ զային , 8
քանզի չէին հեռի ՚ի ցամաքէն . այլ իբրև
երկերիւր կանգնաւ , քարշէին զգործին
հանդերձ ձկամբն :

Իբրև ելին ՚ի ցամաք , տեսանեն կրա- 9
կետդ կայծականց և ձուկն մի ՚ի վերայ
և հաց :

- 10 Ասէ ցնտա Յիսուս . բերէք ՚ի ձկանց
այտի զոր դուքդ կալարուք այժմիկ :
- 11 Ամուտ Սիմոն Պետրոս , և ձգէր ըզ-
գործին ՚ի ցամայք լի մեծամեծ ձր-
կամբք , հարիւր յիսուն և երիւք . և
այնչափ ինչ կայր և ոչ պատառեցաւ
զգործին :
- 12 Ասէ ցնտա Յիսուս , եկայք ճաշեցէք .
և ոչ ոք յաշակերտացն իշխէր հարցա-
նել թէ դու ո՞վ ես , զի գիտէին թէ
տէրն է :
- 13 Դայ Յիսուս և առնու զհացն և տայ
նոցա , նոյնպէս և զձուկնն :
- 14 Օ այս երիցս անգամ երևեցաւ Յիսուս
աշակերտացն յարուցեալ ՚ի մեռելոց :
- 15 Եւ իբրև ճաշեցին , ասէ ցՍիմոն Պետ-
րոս Յիսուս . Սիմոն Յովնանու , սիրե՞ս
զիս առաւել քան զդոսս . ասէ ցնա , այո
տէր , և դու գիտես զի սիրեմ զքեզ .
ասէ ցնա , արածեա զգառինս իմ :
- 16 Դարձեալ ասէ ցնա , Սիմոն Յովնանու
սիրե՞ս զիս . ասէ ցնա , այո տէր , և դու
գիտես զի սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա , ար-
ածեա զոչխարս իմ :
- 17 Ասէ ցնա երիցս անգամ . Սիմոն Յովնա-

նու սիրե՞ս զիս . տրամեցաւ Պետրոս զի
 ասացն ցնա երիցս թէ սիրես զիս . և
 ասէ ցնա . տէր , դու զամենայն զիտես
 և դու իսկ զամենայն ճանաչես , և եթէ
 սիրեմ զքեզ . ասէ ցնա Յիսուս , արա-
 ծես զոչխարս իմ .

Ըմէն ամէն ասեմ քեզ , զի մինչ մանուկն 18
 էիր , անձամբ անձին դօտի ածէիր և
 երթայիր յո՞ և կամէիր . և յորժամ ծե-
 լասցիս , ձեռս ՚ի վեր կալցես . և այլք
 ածցեն քեզ դօտի , և տարցին ուր ոչն
 կամիցիս :

Օ այս ասաց նշանակեալ թէ որով մա- 19
 հու փառաւոր առնիցէ զԱստուած . և
 զայս իբրև ասաց , ասէ ցնա . եկ զկնի իմ :
 Դարձաւ Պետրոս և տեսանէ զաշա- 20
 կերտն զոր սիրէր Յիսուս , զի երթայր
 զկնի . որ և անկաւ զլանջօքն նորա և ա-
 սէ . տէր , ո՞վ է որ մատնելոցն է զքեզ :
 Օ նա տեսեալ Պետրոսի , ասէ ցՅիսուս . 21
 տէր , իսկ սա զի՞ :

Ըսէ ցնա Յիսուս . եթէ կամիմ զի կաց- 22
 ցէ դա՛ մինչև ես դամ . քեզ զի՞ փոյթ է ,
 դու եկ զկնի իմ :

Եւ ել բանս այս յեղբարս և համարե- 23

ցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի .
 և ոչ ասաց նմա Յիսուս եթէ ոչ մեռա-
 նիցի , այլ թէ կամիմ ես թէ կացցէ դա՛
 մինչև ես դամ :

24 Լ.յա աշակերտ է որ վկայէ վասն այ-
 սոցիկ , որ և գրեացն իսկ զայսոսիկ . և
 գիտեմք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն
 նորա :

25 Իայց է և այլ ինչ բազում զոր արար
 Յիսուս , զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ
 միոջէ , կարծեմ թէ և ոչ աշխարհս
 բաւական էր տանել զգիրանն որ թէ
 գրեալ էին :

ՎԵՒՃԱՆ ՍՐԲՈՑ

ԱԻԵՏԵՐԱՆԱՅ

ՅՈՒՅԱԿ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ , ՏԵՃԱՐԻ , ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ ,
 ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՆԳԱՍՏԱՆԻ .
 ՈՐ ՊԱՇՏԻՆ Ի ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ
 ԱՂՈԹԻՑ ԸՍՏ ՁԱՅՆԻՆ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԳԼ . Ժ ա . 25 . Յայնմ ժամանակիւ վ . 50 . իմ փոքրոցիւ
 ԳԼ . Ժ գ . 36 . Յայնժամ Թողեալս վ . 52 . զնոր և զհին
 ԳԼ . ի ա . 18 . Եւ այդուցն իբր վ . 32 . հաւատալ նմա
 ԳԼ . ի ե . 31 . Եւ յորժամ եկեսս վ . 46 . յաւխտենականսս

Ի ՄԱՐԿՈՍ

ԳԼ . Դ . 1 . Դարձեալ սկսաւ : վ . 9 . լսելոյ՝ լուիցէ :
 ԳԼ . Դ . 26 . Եւ ասէր՝ այսպէս : վ . 54 . մեկնէր զամբ
 ԳԼ . Ժ գ . 24 . Այլ յաւուրսն յայ : վ . 31 . անցանիցեն :
 ԳԼ . Ժ գ . 32 . Այլ վստաւութեն : վ . 37 . արթուն կացէք :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

ԳԼ . Թ . 10 . Դարձան առաքեալքն : վ . 17 . սակառի :
 ԳԼ . Ժ բ . 32 . Մի երկն : վ . 48 . պահանջեցեն ՚ի նմանէ :
 ԳԼ . Ժ է . 3 . Չգոյշ կացէք : վ . 10 . առնել՝ արարաք :
 ԳԼ . ի ա . 27 . Եւ յայնժամ տեսց : վ . 38 . լսել ՚ի նմանէ :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

- ԳԼ Բ 15 Եւ էր մերձ զառ զ 22 զոր ասաց Յն
 ԳԼ Է 19 Պատասխանի էառ զ 25 զառ արիլն նր
 ԳԼ Է 24 Ամէն ամէն ասեմս զ 50 առ արեացն զիս
 ԳԼ ԺԲ 24 Ամէն ամէն ասեմ ձեզս զ 26 Հայրն իմն

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ ՏԱՃԱՐԻ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

- ԳԼ ԻԳ 1 Եւ էլեալ արս զ 51 կրճեղ ատամանցս

Ի ՄԱՐԿՈՍ

- ԳԼ ԺԳ 1 Եւ յէլանելն նր զ 57 արթուն կացէքս

Ի ՂՈՒԿԱՍ

- ԳԼ ԻԿ 5 Եւ յասեղ ոմանցս զ 58 լսել ՚ի նմանէս

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

- ԳԼ ԺԳ 16 Ամէն ամէնս զ ԺԳ 15 Հայր յորդիս

ԿԱՄ

- ԳԼ Ժ 22 Եղէն յայնժամ նաւս զ 42 ՚ի նա անդս

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԳԼ. ԻԸ. 1. Եւ յերեկոյի շաւ զ. 20. կնրած աշխարհի:

Ի ՄԱՐԿՈՍ

ԳԼ. ԺԷ. 42. Եւ իբրև երեկո զ. ժԳ. 8. զի երկնէ ին:

Ի ՂՈՒԿԱՍ

ԳԼ. ԻԴ. 50. Եւ ահա այր միս զ. ԻԴ. 12. զինչ եղև:

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ԳԼ. ԺԹ. 38. Յետ այսորիկո զ. Ի. 18. ինչ ասաց ջնա:

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԳԼ. Դ. 25. Եւ շրջէր Յն: զ. 25. և բժշկեաց զնոսա:

ԳԼ. Ը. 1. Այլ իբրև եջ ՚ի լեռն: զ. 17. մեր եբարձ:

ԳԼ. Ը. 28. Եւ իբրև անց: զ. 54. սահմանաց նոցա:

ԳԼ. Թ. 1. Եւ մտեալ ՚ի նաւ՝ անց: զ. 8. մարդկան:

ԳԼ. Թ. 18. Մինչդեռ նա զ. 26. երկիրն ընդ այն:

ԳԼ. Թ. 27. Եւ մինչդեռ: զ. 54. հանէ դա զդևս:

ԳԼ. Թ. 35. Եւ շրջէր Յն: զ. ժ. 1. հիւանդոս թիւնս:

ԳԼ. ԺԲ. 9. Եւ զնացեալ ան: զ. 14. կորուսցեն զնա:

ԳԼ. ԺԲ. 22. Յայնժամ մա: զ. 57. պարտաւորեացիս:

ԳԼ. ԺԳ. 22. Եւ ստիպեաց զաղ: զ. 56. փրկեցան:

ԳԼ. ԺԷ. 21. Եւ ելեալ ան: զ. 31. առնէին զնձ ՚ի լի:

ԳԼ. ԺԷ. 14. Եւ իբրև է: զ. 20. աղօթիւք և պահար:

ԳԼ. Ի. 29. Եւ յելանէն նոցա: զ. 54. զհետ նորա:

Ի ՄԵՐԿՈՍ

- ԳԼ. Կ. 21. Եւ մտանեն 'ի կափ: վ. 54. զնա թէ քննէ:
 ԳԼ. Կ. 55. Եւ ընդ այդն ընդ: վ. 43. յնմ կողմանց:
 ԳԼ. Բ. 1. Եւ մտեալ դարս վ. 12. երբէք ոչ տեսար:
 ԳԼ. Գ. 1. Եւ եմուտ միւսանգամ: վ. 3. ձեռն նորս:
 ԳԼ. Գ. 7. Իսկ Յս աշակեր: վ. 12. աննիցեն զնա:
 ԳԼ. Ե. 1. Եւ եկն յայնկոյս: վ. 20. զարմանային:
 ԳԼ. Ե. 21. Եւ իբրև անց Յս: վ. 45. նմա ուտել:
 ԳԼ. Զ. 55. Եւ իբրև ան: վ. 56. մերձեցանն՝ փրկեցան:
 ԳԼ. Ե. 24. Եւ անտի յար: վ. 50. դնէր 'ի մահիճս:
 ԳԼ. Ե. 51. Եւ ելեալ միւ: վ. 57. և համերց խօսել:
 ԳԼ. Ը. 22. Գան 'ի Բեթս: վ. 26. ասիցես 'ի շինին:
 ԳԼ. Թ. 15. Եւ եկեալ առա: վ. 28. և աղօթիւք:
 ԳԼ. Ժ. 46. Եւ գան յերկբ: վ. 52. 'ի ճանապարհին:

Ի ՂՈՒԿԱՍ

- ԳԼ. Գ. 51. Եւ էջ 'ի կափառնա: վ. 42. թէ քննէ:
 ԳԼ. Ե. 12. Եւ եղև 'ի հա: վ. 16. կայր յաղօթս:
 ԳԼ. Ե. 17. Եւ եղև 'ի միում: վ. 26. նոր նշան:
 ԳԼ. Զ. 1. Եւ եղև 'ի շա: վ. 11. աննիցեն Յսի:
 ԳԼ. Ե. 1. Եւ իբրև կա: վ. 10. հիւանդ բժշկեալ:
 ԳԼ. Ե. 11. Եւ եղև 'ի: վ. 25. գայթազղեպի յիւ:
 ԳԼ. Ը. 22. Եւ եղև 'ի միում: վ. 59. արար նմա Յս:
 ԳԼ. Ը. 40. Եւ իբրև դարս: վ. 37. որ ինչ եղևն:
 ԳԼ. Թ. 57. Եւ եղև 'ի վա: վ. 44. յեծամեծացն Այ:
 ԳԼ. Ժա. 14. Եւ հաներ զև մի: վ. 25. ընդ իս՝ զրուէ:
 ԳԼ. Ժգ. 10. Եւ ուտու: վ. 17. գործէին 'ի նմանէ:
 ԳԼ. Ժդ. 1. Եւ եղև 'ի մտա: վ. 6. պնտսխանի առ այն:
 ԳԼ. Ժե. 11. Եւ եղև մինչ: վ. 19. կեցուցին զբեզ:
 ԳԼ. Ժը. 55. Եւ եղև 'ի մա: վ. 45. օրհնութիւն Այ:

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

- ԿԼ Դ 46 Կիսի դարձեալ ՚ի կառ Վ 54 ՚ի Գալիլէա
 ԿԼ Է 1 Յետ այսորիկէ Վ 18 ատներ զանձն ԱԴ
 ԿԼ Թ 1 Եւ միշտեռ անէ Վ 58 Էպոսդ նմա
 ԿԼ Ժա 1 Եւ էր ոմն հիւս Վ 46 զոր արարն Յն

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

- ԿԼ Իդ 27 Չի որդէս փայտ Վ 55 իմ մի անգրեհ
 ԿԼ Իե 55 Եւ հանեալս Վ 50 արձակեաց զոգին
 ԿԼ Իե 50 Եւ Յր դարձեալս Վ 61 գերեզմանին

Ի ՄԱՐԿՈՍ

- ԿԼ Ժե 22 Եւ ածեն զնա Վ 57 և էհան զոգի

Ի ՂՈՒԿԱՍ

- ԿԼ Իգ 52 Ածին և այլ երկ Վ 46 Էհան զոգի

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

- ԿԼ Դ 15 Եւ ոչ զք էլ յերկ Վ 21 գործեցան
 ԿԼ ԺԹ 16 Յայնժամ ետ Վ 22 գրեցի գրեցի
 ԿԼ ԺԹ 25 Եւ կայինս Վ 50 աւանդեաց զոգին

Р. У.

№ 8374